

Епископ Фотије

БЕСЕДЕ II

Зворничко-тузланска епархија (2017-2021)

Издавач:
СИНАЈ
Издавачка кућа Епархије зворничко-тузланске

Главни и одговорни уредник:
протођакон Бојан Чечар

Приредило:
Сестринство манастира
Светог Василија Острошког
Бијељина

Лектура и корекција:
ђакон Немања Спасојевић
Нагаша Колунџић

Адреса:
Патријарха Павла 40, Бијељина
izdavackakucasinaj@gmail.com

Компјутерски слог и графичко обликовање:
Божана Ђурић

Штампа:
Атлантик 66, Бања Лука

Тираж:
1000

ЕПИСКОП ФОТИЈЕ

БЕСЕДЕ II

Зворничко-тузланска епархија (2017-2021)

Бијељина
2023.

РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА

У двотомном издању беседа Преосвећеног Владике Фотија које је пред вама, темељито у свом интегралном облику из аудио формата преточено је у писану форму више од сто и десет његових беседа, обраћања и разговора које покривају период од двадесет и две године. Верујемо да ће се, свако ко се молитвено буде посвећивао овим богонадахнутим текстовима, утврђивати у вери и јачати у *духу и истини* (Јн. 4,24).

Овом приликом се, пре свега, захваљујемо Владики Фотију на очинском благослову и несебичној подршци у свим изазовима који су били неминовни када је у питању рад на оваквом делу. Дубоко смо благодарне и свима вама који сте нам свесрдно и посвећено помагали и учествовали у напорима да ове две књиге буду објављене. Заједничким трудом смо успешно дошли до циља.

Сестринство манастира
Светог Василија Острошког
Бијељина, 2023.

ПРЕДГОВОР

Пред читаоцима се налазе две књиге беседа које је изговорио Епископ Фотије током своје пастирске службе у мученичкој и страдалној Далмацији и благородној Семберији, као и широм Епархије зворничко-тузланске. Слово Епископа Фотија представља реч пастира који живи тајну Домостроја Божијег у свету, и сведочи свим својим срцем тајну наше вере, да је жив Бог наш и веран у својој љубави према народу своје. Реч Епископа Фотија представља сведочанство вере у различитим приликама и о различитим празницима. Читајући беседе које се налазе у књигама које су пред нама, свако може јасно да уочи да се за Епископа Фотија догађај Божијег Домостроја и данас одвија силом и благодаћу Духа Светога, исто онако како се одвијао и у време Светих Апостола. Празник у Цркви је благодатни догађај у коме се сабира Црква и живи тајну историјског догађаја Домостроја Божијег који се изнова проживљава овде и сада благодаћу Духа Светога, имајући у уму да истовремено Дух Свети исписује нове странице свештене историје. Својом учитељском речју Епископ Фотије поучава поверену му Цркву, народ Божији, да сви учествујући духовно у догађајима празника, кроз литургијско сабрање и славље, учествују у слављу целокупне Цркве, Саборне Цркве. Свака беседа одише духом радости сабирања Цркве и сусрета пастира са повереном му од Бога паством, радошћу која се излива у изобиљу, како би се преточила у срца

верних и учинила их учесницима у радости будућег Царства Божијег. Ова радост која се осећа у речи јерарха Цркве није проста психолошка емоција, него љубав која се распламсала силом Духа Светога у снагу живота. Реч која је упућена верноме народу јесте позив да се одазове тихо, „као у лахору“, гласу Божијем и да буде сабран око Светога Жртвеника, Који је место пројаве Цркве Христове, са Кога се причешћујемо Животворним Телом и Крвљу Христовом. Живот у Цркви за Епископа Фотија није пуко религијско вршење обреда или чување традиције, него непрестано узрастање „у меру раста Христовог“, како Апостол сведочи. Овакав подухват је незамислив без духовне борбе и непрестаног бдења човека над целокупним својим бићем. На ову борбу човек се позива да свесно крене, јер она као таква представља саставни део нашег словесног и бескрвног приноса Богу. Оваквим етосом који се интензивно осећа у текстовима беседа, види се да иза изговорених речи Епископа стоји и монах који живи у благодати монашког призива. Сваког човека у храму, учесника Тајне јављања Бога у Телу, владика Фотије позива да чува чистоту душе и срца, а овим књигама тај позив упућује и свакоме читаоцу, све у циљу да постанемо место обитавања благодати Божије, која уноси божански мир и радост у наше животе. Сваким словом, Епископ Фотије веома јасно позива поверени му од Бога народ, своју паству, да сви заједно, једни са другима, силом и благодаћу Духа Светога, смело ходе у сусрет ка љубљеноме Христу, Који ће их растеретити искушења и подарити им мир Царства Божијега.

Једна од битних тема која се често сусреће у овим беседама јесте Апостолски позив на чување чистоте вере, које се огледа првенствено кроз богослужбени живот и чување црквеног поретка. Без чистоте вере

човек нема исправно усмерење ка Христу. Речи Епископа Фотија верно су следовање Оцима Цркве, те на тај начин износи не своја лична мишљења и ставове, него, следујући Светим Оцима, исправно предањско сведочење вере Цркве. Овде треба да се истакне да вера није само један систем учења него пре свега један однос који се гради у конкретној црквеној заједници са Самим Христом и са браћом коју нам Бог дарује. Брига за очување чистоте вере јесте и брига за очување неоскрнављености молитвене заједнице којој верни народ припада. Обавеза је свих да се непрестано моле за сву творевину Божију, јер „Свете Литургије се служе за спасење читавог света, читавог космоса, свих људи, свих народа и сваког човека, од првог човека Адама па, ево, све до нас и до Другог доласка Христовог“, како Епископ наводи, а народ Божији је позан да се искључиво моли у заједници Цркве, у заједници Тела Христовог, поред свога епископа или свештеника. Речи које се налазе у овим беседама дубоко су натопљене љубављу према Христу и својој пастви и представљају извор воде живе свима који трагају за вечним смислом и спасењем.

Свако место где се сабира Црква Божија јесте свето место и простор који је освештан и као такав представља место утехе и укрељења за верни народ. Наши свети преци показали су крстоносни пут којим нам ваља ходити, истиче Епископ Фотије и позива све да следујемо духу и јеванђелској логици Немањића, сви као народ, а посебно старешине народне. Доброта и чињење добра представља начин спасења и пут ка Царству Божијем, које је за Епископа Фотија, тријумф добротe и љубави Божије у свету. Свако својом добротом и чињењем добра као и врлинским животом, у Цркви учествује на начин Божијег живота и блаженства.

Речи изговорене у беседама Епископа Фотија, а записане на страницама које су пред нама, позивају све читаоце, а поготово оне који су из Богом спасаване Епархије зворничко-тузланске, да молитвено подрже свог Епископа у служби повереној му од Бога. Свештенство и монаштво Епархије, сви они који ће читати речи свога Епископа сабране у овим књигама, да буду у синовској љубави и послушању према своме Епископу, као што је Христос био послушан Оцу своме до смрти на Крсту, како би тако засијала слава Свете Цркве Божије. Уверен сам да ће сваки читалац наћи у речи Епископа Фотија утеху, укрепљење и путоказ ка Живоме Христу. Ове сабране беседе су непобитно сведочанство да Епископ Фотије са страхом Божијим верно испуњава поверену му службу архијереја, „да правилно управља речју Истине“, ради изградње поверене му Цркве. Самим тим ове беседе и дух у којем су настале и произнесене, представљају пример и за младе свештенике, како и на који начин им ваља поучавати народ Божији. Промишљањем о речима ових беседа, сваки свештеник и вероучитељ наћи ће пример аутентичног сведочења Христа које може са сигурношћу износити пред Црквом Божијом.

презвитер др Драган Каран

ДА ИМАМО МИР СА СВИМА

(беседа Епископа Фотија на устоличењу
у трон Епископа зворничко-тузланских)

Ваша Светости, браћо Архијереји,
уважена господо, драга браћо и сестре,

Дозволите ми да најпре заблагодарим Богу, Једноме у Тројици, Оцу и Сину и Светоме Духу, на овом великом дару, пошто сам рукама Ваше Светости данас ја недостојни уведен у трон Епископа зворничко-тузланских. Ово је велики дан за нашу Цркву и сав народ Божији, јер овај чин иконизује Господа „Епископа душа наших“ (1. Пт. 2, 25), нашег Пастира, Учитеља и Спаситеља без кога не можемо чинити ништа (Јн. 15, 5). Господ наш Исус Христос је Глава Цркве (Еф. 4, 15), Он преко нас недостојних руководи својом Црквом, светотајински узводећи све верујуће у реалност Царства Небеског.

Подвиг, дакле, нас епископа је да се свему саображавамо својој Глави - Господу Исусу Христу, служећи тако светом Јеванђељу, народу Божијем и његовом спасењу. То је тај уски крсто-васкрсни пут, пут којим су ходили и којим и данас ходе истински пастири Цркве Христове. То је, по речима народног песника, пут Богочовека.

По промислу Божијем до сада сам ево 18 година служио као Епископ у далматинској епархији, епар-

хији апостолској и мученичкој. Долазећи у Далмацију затекао сам апокалиптичку пустош. У српским селима куће без кровова, цркве и манастири разрушени, а народ прогнан и избегао. Како почети, шта чинити? И даде Бог снаге да то све некако оживи и добије своје пређашње контуре. Процвета пустиња као крин, Господе (Ис. 35, 1-2) и врати се живот у Далмацију. Вратише се далматински сабори и поново пропева богословија у манастиру Крки, а народ Божији нађе утеху у својој Цркви. Али, да нас не обузму емоције, томе шта се и како урадило, судиће историја, али оно што је сигурно то је да ће тај народ и његове светиње, камен, маслине и виногради остати трајно у нашем срцу. Дај Боже да убудуће буде и боље и врати се све у славу најбољих времена, која је описао велики владика Никодим Милаш у својој *Православној Далмацији*.

Благословом Светог Архијерејског Сабора СПЦ и Вас, Ваша Светости, сада сам постављен за Епископа зворничко-тузланске епархије, која је пребогата својом историјом. Њени почеци датирају из XIII века, из времена Немањића, посебно краља Стефана Драгутина (1276-1316), од када и датира постојање црквене организације на овим просторима. Развој црквеног живота наставиће се у време владавине Твртка Стефана (1377-1391), који је крунисан у Милешеви 1372. године „на гробу светог Саве“. Посебан замах црквеног живота био је у време Стефана Лазаревића (XV век), господара источне Босне (1413-1427). У његово време, црквени поглавар ових простора има титулу митрополита и овако ће бити све до уједињења Патријаршије 1920. године.

Падом средњовековних српских држава под отоманску власт, долази до промене црквеног живота. Развој благољепија замењује мучеништво, али плодови

вере остају, јер велики духовни центри и светиње сачуваше свето Православље и у то време. Обновом Пећке Патријаршије (1557-1766) поново долази до процвата црквеног живота. Монаси манастира Папраћа одлазе у Русију и добијају велику помоћ за свој манастир, а у манастиру Озрену и Ловници врши се преписивање библијских књига. У ово време на простору Епархије зворничко-тузланске помињу се тројица епископа Пајсије, Лонгин и Стефан. Укидањем Пећке Патријаршије то се постепено мења, па Епархијом зворничко-тузланском управљају суседни митрополити дабробосански и ужичко-ариљски. Од средине XVIII, па све до друге половине XIX века, Епархијом зворничко-тузланском ће управљати грчки митрополити, тзв. Фанариоти, који су умногоме сачували и обновили црквени живот. Посебно треба истаћи Митрополита Агатангела, који је по наредби Омер-паше Латаса 1852. године пренео седиште епархије из Зворника у Тузлу. Он ће у Тузли подићи зграду митрополије, цркву и народну школу.

У бурном и немирном XIX веку, који карактеришу буне и устанци у борби за слободу, велике силе Аустрија и Русија, присилиће Османско царство да донесе низ реформи које ће допринети побољшању положаја хришћанског становништва. О томе говоре и познати хатишерифи који су гарантовали хришћанима виши ниво личних и верских слобода. У овом периоду посебну улогу у просвећивању српског народа на простору Епархије зворничко-тузланске одиграће манастири као духовни центри Православља, при којима су, по светосавској традицији, осниване школе да буду чувари писмености и народне културе. Такве школе су постојале у манастиру Тавна, у Тешњу, Зворнику, Бијељини, Тузли и другим местима.

Анексијом Босне и Херцеговине од стране Аустроугарске 1878. године, јавља се први покушај европеизације ових области (провинција). Тада ће епископе фанариоте заменити људи са ових простора – Срби, поданици аустријске круне, али ће Црква и даље наставити да се бори за своју аутономију и слободу својих просветних установа, јачајући националну свест у народу и потребу што блискије заједнице са суседном Краљевином Србијом.

У XX веку, после уједињења са Пећком Патријаршијом 1920. године, Епархија зворничко-тузланска пролази велику Голготу, како у Првом светском рату од стране Аустроугарске, тако и у Другом светском рату у време тзв. НДХ. Тада ће страдати многи правослазни свештеници са својим народом и тиме се придружити општем мучеништву Српске Православне Цркве на просторима бивше Југославије. Нажалост, изгледа да ни све то није било довољно, па ће се поново разлећи ратни лелек на овим просторима у трагичном рату од 1992. до 1995. године, који ће са собом донети нове жртве и страдања свих народа, који живе на овим немирним балканским просторима.

То је историја. Да ли је све тако морало бити, не знамо, али оно што знамо је да из историје треба учити за будућност, да би свим народима који живе на овим просторима, и Србима, и Бошњацима и Хрватима, било боље. Црква у том смислу нема ништа силније од позива свих на покајање. Покајање је темељ новог живота. Пророци Старог Завета, као и велики пастири у Новом Завету, увек су у пресудним временима позивали на свенародно покајање и уз то налагали постове. То је заиста једини духовни лек, који нам истински може помоћи. Покајање нас враћа Богу и ближњима и упућује нас на закон јеванђелске љубави, јер само онај

који у љубави пребива, у Богу пребива (1. Јн. 4, 16), поучава нас свети апостол и јеванђелист Јован Богослов.

Драга браћо и сестре, часно свештенство и монаштво, и благоверни народе Епархије зворничко-тузланске, Свети Архијерејски Сабор СПЦ је мене слабог и недостојног изабрао за вашег Епископа, да будем по примеру доброг Пастира – Христа, ваш духовни отац и учитељ. Трудићу се да моја служба буде прожета Јеванђељем, јер смо позвани да благовестимо Јеванђеље Христово свим народима (Лк. 24, 47). И ви се трудите да будете сведоци живог Христа, не само речима, већ првенствено својим животом и делима, јер се по делима препознају истинске слуге Божије. Ми пастири морамо заједнички носити крст свога народа, народа благословеног, који воли своју Цркву и не смео изневерити његову искрену и безазлену љубав и доброту. Зато, да наставимо заједно све оно што је добро започето у овој епархији, да зидамо цркве и манастире, и водимо свој народ путем светога Саве и светих Немањића. Свети владика Николај, српски Златоуст нашег времена, је говорио: „Три су врлине: вера, нада и љубав. Вера у Бога. Нада у вечни живот. Љубав према Створитељу и свим створењима. А свети ава Јустин Ћелијски додаје: „Све што је потребно овоме свету и људима у њему - Бог је рекао у Светом Писму“. Дакле, то треба да буде наш пут - пут Светих Отаца. Они нас уче љубави према Богу и богослужењу и непрестаној бризи о сиротињи. Дај Боже да и ми тако чинимо, јер је то пут који нас води у вечни живот.

Што се тиче нас и Епархије зворничко-тузланске, трудићемо се, по речима светог апостола Павла: „да мир имамо са свима, колико до нас стоји“ (Рим. 12, 18) и да „цару дајемо цареву, а Божије Богу“ (Мт. 22, 21). То значи да ћемо у свему сарађивати са државним ин-

ституцијама Републике Српске, а на савезном нивоу, Босне и Херцеговине, не заборављајући наравно никада своју матичну државу Србију. Поред тога, позвани смо да у свему што се тиче општег добра радимо заједно са представницима исламске заједнице и римокатоличке цркве, зато што народ првенствено од нас очекује добро и да чује реч утехе, реч мира и праштања. Будимо зато благовесници мира Божијег и измиримо се пред многобројним жртвама ратова, које су кроз историју лелеком испуњавале ову дивну и благословену земљу Босну и Херцеговину. Дај Боже да се од сада са планина поново чују само песме косаца и жетелаца; да оживе благословена народна прела и да се сви вратимо радости живота.

На крају желим опет и опет да заблагодарим Богу на овом великом дару и крсту који сам из руке Ваше Светости данас примио. Трудићу се, колико ми Бог да снаге, да не изневерим Вашу љубав и поверење.

Нека Бог свима подари утеху и благослов и нека благослови народ свој миром! Амин. Благословите.

Бијељина, 17. септембар 2017. године

ЕТО ГА КРСТ!

Дозволите ми да вас све поздравим на крају свете Литургије, коју одслужисмо у Зворнику, једном од старих седишта Епархије зворничко-тузланске. Како каже историја, овде је било седиште епархије до 1852. године, када је Омер-паша Латас наредио да се оно пренесе у Тузлу. Тада ће тамо бити саграђен предиван храм, двор и школа. Било је то у време Митрополита Агатангела, који је био Грк, али је добро управљао овим просторима у црквеном и духовном смислу. Након мога устоличења у Бијељини, одлучио сам да служим у Тузли да бих се сусрео са тамошњим људима, којих је мало остало, а затим да дођем и овде у Зворник.

Драга браћо и сестре, треба увек да се окупљамо око своје свете Цркве; да слушамо глас Апостола и глас светог Јеванђеља. Данас смо се од светог апостола Павла поучили да човек у животу мора непрестано да носи крст свој. Он може да буде различит, као што су на пример разне муке, болести, невоље. Човек је крстoliko биће; кад рашири руке, ето га крст. То нас увек подсећа да је сав наш пут, пут спасења, пут Крста, а не као друге религије које покушавају да живе мимо крста. Такав је будизам и друге источњачке религије које теже да изађу из проклетог круга постојања и живота и да оду у ништавило. Њихов циљ је да превазиђу крст и страдање; све што је бременито, тешко и подвижничко у овоме животу.

Са друге стране, религије или философије које стреме телесном умовању, кажу да не постоји ништа у овоме животу осим угађања телу, те да је Царство небеско јело и пиће. По њима човек живи да би јео и једе да би живео. Тако су, како знате, живели римски императори, тако је живео безумни Ирод који је дао да се погуби свети Јован Крститељ. То су људи који живе од ручка до ручка и од вечере до вечере. Међутим, та философија је краткорочна даха и исцрпљује се у оквирима овога живота и света.

Црква нас, међутим, учи средњем Царском путу, путу крста, путу прихватања страдања, које није бесмислено, јер нас води у Васкрсење из мртвих. То страдање је охристовљено страдањем Христовим, Његовом Голготом. Тај подвиг се одвија како у животу једног човека, тако и у животу једне породице – домаће Цркве, али и једног народа. Ако је човеков живот боголик, онда он у дубини и ширини прихвата ту философију и тај начин живота. Зато, када наиђу невоље на боголики народ он пости. У Старом Завјету су у тешким искушењима постиле чак и домаће животиње, као вапај Богу да се смилује на народ, да га заштити од невоља, ратова, земљотреса, поплава и других мука.

То је једна димензија. Друга је оно што смо данас чули у светом Јеванђељу да је смисао крста да задобијемо љубав Христову. Дакле, мучење и страдање је довело светог апостола Павла до тога да је био узнесен на треће небо где је видео тајне Царства небеског, тајне које нису доступне обичним људима. Оно што нас чека у вечности, ако се тога удостојимо, показаће да су све муке и невоље у овом свету ништа у односу на оно што нам Бог припрема у вечном животу.

Колико смо напредовали у духовном животу, можемо проверити по нашем односу према ближњима,

према људима које свакодневно сусрећемо. Ако смо мало узнатредовали, видећемо у ближњем икону Божију и христоликог човека. Чак и онога ко ми је непријатељ нећу презрети и одбацити, зато што он тога тренутка не иде путем спасења и не може да прихвати љубав коју имам према њему. Тако ће бити и у вечности, када буде Други долазак Христов и када се безобална љубав Христова разлије на цео свет, сву творевину. Неки људи ће моћи да прихвате ту љубав, јер су навикли на њу. Други неће, јер су се у своме животу затворили за љубав Божију поставши егоисти и мрзитељи ближњих својих. Зато нас Црква у овом животу припрема да примимо у себе љубав Божију, љубав јеванђелску, љубав чисту, љубав Светог Духа, којом ћемо живети и у вечности.

Радујем се што смо се данас окупили у овоме храму Рођења Пресвете Богородице у Зворнику, који је израз љубави свих људи који су се у њега уградили. То је најдубљи израз ваше и наше љубави према овоме светом месту, како бисмо сваке недеље и празника могли да се сабирамо и поучавамо речи Божијој. Данас смо овом светом Литургијом били једним кораком у Царству небеском. То су најдубље могли да осете они који су се причестили Телом и Крвљу Христовом. Треба сви да се потрудите да се причешћујете, јер је то пуноћа нашег заједништва са Богом и са ближњима. Дај Боже да тако буде.

Честитам оцима који се лавовски боре за овај свети храм и свој народ; да нам народ буде благочестив и побожан, да децу своју васпитавају у Православљу. Деца треба да долазе на Литургију сваке недеље и празника, јер она могу и анђеле да виде, које ми одрасли не видимо. Учите децу страху Божијем и лепоти нашег богослужења.

Благодарим свима који су помагали, помажу и који ће помагати обнову овога храма, да он за коју годину буде припремљен и за освећење.

Живели и Бог вас благословио и свако добро даровао!

Зворник, 15. октобар 2017. године

СВЕТИ САВА – СРПСКИ МОЈСИЈЕ

Дозволите ми да вас поздравим са неколико речи овде у Тузли, на почетку свечане Светосавске академије.

Целе ове седмице имали смо академије широм наше Епархије зворничко-тузланске, као и широм Српске православне цркве. Покушавамо да кажемо нешто о Светом Сави, и ми, данашњи Светосавци - високи клир, монаси, свештеници, просветни радници, песници, књижевници, уметници. Сви покушавамо нешто да кажемо о Светом Сави, и имам утисак да нисмо довољно рекли. Говорити о великанима је тешко, а говорити о светим људима је веома тешко. Свети оци кажу да, ако желимо да говоримо о некоме, морамо да будемо бар на сличном духовном нивоу као онај о коме говоримо, да бисмо разумели тајну његове личности, јер то надилази земаљске оквире. Онај ко разуме агиолошки језик, удубљиваће се у тајну једне свете личности. Међутим, ко разумски и телесно гледа на њу, рећи ће: „Не, то није могуће. То су легенде и митови“. У сваком случају, покушаћу вечерас и ја да дам једну лепту речи о Светом Сави.

О Светом Сави можемо да говоримо са много аспеката. Пре свега, сматрам да је неопходно рећи нешто о његовом аскетском животу. Свети Сава је као младић отишао на Свету Гору да свуче са себе старог човека, и да се обуче у Христа. То је аскетски подвиг, монашки,

трудољубиви. Потребно је пролити крв да би примио Духа, и то је Свети Сава учинио светогорским подвигом живота. Он је охристовио своју личност, и тако охристовљен и обожен вратио се у Србију да учини дело које је могао и које је на крају и учинио, а које обичан човек није у стању да изврши.

С друге стране, можемо о Светом да говоримо са црквено-историјског аспекта, јер је Свети Сава утемељитељ самосталне српске Цркве. Године 1219. основао је једанаест нових епархија. Устројио је богослужбени живот; дао нам је Типик; устројио је монашке манастирске заједнице - и још је много тога урадио Свети Сава о чему сведочи његово житије.

Могуће је о Светом говорити и са пастирског аспекта, јер је Свети Сава био „пастир добри“ по образу самога Христа, који је где год се појављивао препознат ван као другачији од осталих. Препознат је као обожен човек. Као човек који има најузвишеније идеале, и који је те идеале успео да достигне. И, не само да их је једном достигао, него их је непрестано достизао. Поред манастира Студеница, Свети Сава је имао и Горњу испосницу, где се у току постова повлачио и тиховао чак и као Архиепископ. У молитви и посту, Свети је црпео духовну снагу за своју мисију.

О Светом Сави можемо говорити и са просветног аспекта, јер је он први почео да саставља агиолошке списе - житије светог Симеона Мироточивог, Хиландарски, Карејски и Студенички типик. У манастиру Жича 1221. године изговорио је и чувену „Беседу о правој вери“, којом је Србе везао за Православље, Свету Гору, Свету Земљу, и тада свету Византију.

О Светом Сави могуће је, наравно, говорити и са националног, црквено-народног аспекта, јер је он свог

брата Стефана крунисао и помазао за краља Србије. Овим чином, Свети Сава је устројио средњовековну Србију као теократију, по угледу на Византију, и тако допринео симфонији која је тада постојала између Цркве и државе. Наиме, Црква се није мешала држави у послове, као ни држава Цркви, али то их није спречавало да заједничким напорима раде на добро свог народа.

О Светом Сви можемо да говоримо и са много других аспеката. Са аспекта благодатне дипломатије која нам је и данас преко потребна. Никога не презирати. Никога не одбацити. У сваком човеку постоји лик Божији. Сваки човек вапије за истином. Вапије за Богом. Вапије за светошћу.

Путујући на Исток, Свети се сусретао са представницима исламског света, као и са представницима других религија. Са свима је водио дијалог о добру српског народа и других народа. Стигавши у Јерусалим, купио је и основао манастир Светог архангела Михаила, који смо касније, нажалост, изгубили. Приликом обиласка Сиона, са јерусалимским патријархом Атанасијем, архиепископ Сава је купио кућу (светог Јована Бослова) тј. Сионску Горницу у којој се одржала Тајна вечера. Кућу је откупио од Сарацена и платио је златом и сребром које је добио од краља Стефана Радослава. Многе манастире, као и саму Јерусалимску патријаршију је богато даривао.

Приликом боравка у манастиру светог Саве Освећеног, који се и данас налази источно од Витлејема, десило се једно чудо. Према живом предању, Свети Сава Освећени оставио је завештање да се после његове смрти његов жезал - патерица преда архијереју царског рода и истог имена кад буде дошао у манастир. Године 1229. Свети Сава је први пут посетио овај манастир, и то

завештање је испуњено. Док се клањао светитељевом гробу, предмет је пао. Чудо се поновило и наредни дан, и све сумње монаха бејашу отклоњене. Жезал Светог Саве Освећеног, који се налазио на зиду цркве, припао је Светом Сави Српском. Овај жезал се и данас чува у светогорској келији која се зове Патерица. Тад је Свети Сава Српски добио и чудотворну икону Пресвете Богородице Тројеручице, која се и данас чува у манастиру Хиландару. Осим тога, добио је и чудотворну икону Богородице Млекопитатељнице, која се налази у испосници Светог Саве у Кареји, такође на Светој Гори.

На крају, по речима светог Аве Јустина, о Светом Сави можемо говорити са свечовечанског аспекта, јер се он борио за идеал Свечовека - за идеал Христа. Зато га слободно можемо назвати нашим српским Мојсијем, који је у нашем народу довршио дело свете браће Кирила и Методија и извео га из таме у светлост, у светлост богопознања православне вере, православне иконе, византијске музике, химнографије, аскетике.

Колико се будемо враћали Богу, толико ћемо и препознавати да Свети Сава није легенда, него наш духовни отац који непрестано бдије над нама и моли се Богу за нас, како у „Небеској Литургији“ говори свети владика Николај Жички и Охридски.

Живећи у времену кад смо притиснути разним егзистенцијалним проблемима и свакодневно слушамо о ратовима, немирима, поплавама, земљотресима; свима нам је потребно нешто што је изнад тога - потребна је философија светосавља, философија Крста и Васкрсења коју нам је предао Свети Сава.

Тузла, Светосавска академија 2018. године

НЕКА МИР ПОСТАНЕ НАША СВОЈИНА

Сабрали смо се овде у нашој старој престоници Тузли, да прославимо име Божије, да прославимо празник Рођења Христовог.

Ових дана смо непрестано били у храмовима и слушали свето Јеванђеље и Апостол, који говоре о великом догађају Оваплоћења Бога Логоса. Кроз литургијска сабрања и причешће, кроз молитве и уношење бадњака у домове, радовали смо се радошћу неисказаном, узвишеном и духовном. Верујемо и надамо се да ће ова радост да траје током целе године.

Дубоко верујемо да је смисао Божића и суштина учења Светих Отаца о овом празнику у томе да Христос треба да постане садржај нашег живота. Наше душе и наша срца да постану Витлејемска пећина, и да се Христос у нама духовно рађа и да нас препорађа. Као што се телесно родио од Пресвете Богородице чији Сабор данас прослављамо, тако да се духовно рађа у нама охристовљујући и обожујући наше биће, чинећи тако једно друштво и заједницу харомоничнама. У таквом друштву се мир Божији, који обитава у сваком од нас, тајанствено шири кроз ту заједницу и онда све бива благословено и богоугодно. Тако живе људи миротворци који ће се „синови Божији назвати“, како се каже у блаженствима.

Витлејемски пастири који су дошли да се поклоне Христу, нису дошли само да му одају поштовање, него

да га прихвате као свој *modus vivendi*. Да живе по Његовом закону и Јеванђељу које ће Он касније проповедати. Дошли су Богомладенцу и мудраци са Истока, признати научници тога доба. Видевши Витлејемску Звезду, дошли су да се поклонe Христу. И нису безумном цару Ироду желели да открију тајну где се родило Богодете Христос, знајући за његову намеру да га убије. Нису открили тајну, јер су били просвећени Тајном. Постали су хришћани.

Морамо, нажалост, рећи, да се нису сви обрадовали Христовом рођењу. Није се обрадовао безумни цар Ирод, који је тражио да сазна где се родио Цар јудејски. Будући без Бога у срцу, сматрао је да је Дете Помазаник претендент на његов престо и тражио је да га убије. Нису се обрадовали ни властољупци. Ирод је такође типичан пример тиранина који би све учинио само да задржи власт. Спреман је на свако безумље; на диктатуру; на хиљаде мртвих. Ирод је побио 14 000 витлејемске деце да би сачувао свој престо. Веровао је да је међу њима и новорођени Богомладенац.

Нису се обрадовали ни среброљупци, безаконици и многи други, јер Христос долази као Судија овоме свету. Сво Његово дело је суд овоме свету. Свака Његова проповед је истовремено и суд и благослов исцељења. „Блажени милостиви, јер ће бити помиловани“ - ко није милостив, неће бити ни помилован. „Блажени су они који су чиста срца, јер ће Бога видети“ - ко није чиста срца неће Бога видети; неће ништа о Њему разумети. Такви се нису могли обрадовати Рођењу Христовом. Зато се анђео Господњи јавља Јосифу у сну речима: „Иди у Египат и води Дете са мајком Његовом Маријом, док не нестану они који траже душу Дететову“. По предању, они су у Египту провели седам година, а потом су се након смрти цара Ирода вратили

у Назарет. Тако је Богомладенац одрастао у Назарету, одакле је започео јавну проповед.

Благослов Рођења Христовог о којем ових дана слушамо, доноси нам преко потребан мир и хармонију, који треба да се зацаре у душама свих људи и народа, по свој Земљи. Господ Исус Христос, Син Божији и Створитељ свега видљивог и невидљивог, долази свим људима, свих времена и свих нација, а не само једном народу. Из историје знамо да су га неки народи прихватили, а неки нису, али свима је јасна порука: Будимо људи, како је говорио блаженопочивши Патријарх Павле. Зато будимо људи, јер идемо ка вечности; идемо ка Суду Божијем; идемо ка тренутку кад ће Господ за вечност одвојити добре од злих. Ако се нађем међу злима, моја судбина неће бити светла. Неће бити светла у овоземаљском животу, а шта онда да кажемо за вечност?

Трудимо се да будемо са онима који су Богу са десне стране - међу пастирима витлејемским, међу анђелима. Будимо и ми као мудраци са Истока. Долазимо непрестано на поклоњење Младенцу. Сваки дом, сваки храм је место где се Христос духовно рађа. Рађање Христа у нашим срцима је, по речима монаха исихаста са Свете Горе, највећи подвиг. Призивајући име Божије, откривамо Царство небеско у своме срцу. Мир, спокој и хармонија су најнеопходнији унутрашњи садржаји човековог бића.

Благослов данашњег празника је заштита Пресвете Богородице која чува целу Цркву Христову и сав народ Божији. Штити све оне који призивају име Божије и живе у страху Божијем; све оне који живе у врлини и честитости хришћанске породице. Овај празник је празник породице, и породичне хармоније која треба

да постане својина једнога народа и друштва у целини. Молимо се да тако буде и овде у Тузли; да мир постане својина и овога града. Да људи улицама поздрављају једни друге са: Помаже Бог и мир теби! Да постану благовесници мира Божијег.

Људи су намучени невољама и ратним трагедијама. Нажалост, у једном тренутку смо дозволили да закони немира и сукоба буду доминантнији од благослова мира. Дај Боже да се коначно сви отрезнимо и кажемо: „Нећемо више зло на ближњега свога. Нећемо да дижемо руку ни на кога. Никад! Нећемо да будемо слични Ироду“.

Непрестано живимо у свету немира и претњи катклизмом. Зато су нам на руководећим местима потребни људи миротворци. У супротном, они могу да повуку у амбис читав космос, овај украс Божији. А једино што је потребно јесте да се чује Реч блага, Реч утехе, Реч Божића.

Мир Божији - Христос се роди!

Тузла, Сабор Пресвете Богородице, 2018. године

ИСТИНА ХОДИ НА НОГАМА СТРАДАЊА

Ваша Преосвештенства, часни оци, високопреподобна мати игуманијо, драге сестре, драга браћо и сестре,

Ево нас у царској лаври, манастиру Тавни, задужбини светих Немањића, наших великих светитеља и угодника Божјих, који су били у монашком и свештеничком чину, али и оних који су имали световне и државне функције. Сви су били испуњени једним истим духом немањићким, светосавским, православним. Подигли су Немањићи дивне светиње, бројне манастире, цркве и задужбине. Оставили су нам предање, да и ми тако живимо у наше распето време. Многи од отаца са Свете Горе кажу да живимо у последњим временима. И заиста јесте тако. Зато је потребно да будемо духовни јунаци, да се боримо за Истину наше вере. Ако тако будемо чинили, онда ће наше светиње поново одиграти велику и кључну улогу у очувању вере и нашег рода; као што то већ и чине сви наши манастири и богомоље у којима се окупља наш православни српски народ. Тако је кроз историју било и овде у Тавни, и дај Боже, биће и убудуће.

Посебна Божја благодат је сабрала данас нас тројицу владика, свештенство, монаштво, сестринство овога манастира и све вас браћо и сестре, јер смо донели честицу моштију светог владике Николаја Жичког и

Охридског. Дуго је то била жеља овог манастира. По Промислу Божјем ми смо из нашег владичанског двора донели честицу моштију да у овој светињи буде свети владика Николај који је са нама непрестано у молитвама. Као што знате, он је написао је Небеску Литургију где каже да се српски светитељи непрестано моле за нас, за наш распети народ и наше мученичко Косово и Метохију. Дивно је испевао свети Николај Небеску Литургију. Та песма је толико потресна и да ништа друго осим ње није написао, довољно би било. „Кад се света Литургија сврши; светитељи Христу прилазили; и пред њиме поклон учинили; најпоследњи Светитељу Саво; и са Савом Срби светитељи. Свети Саво метаније прави, Ал` се не хте светац да усправи; већ остаде на земљи лежећи“, казује у тој песми свети владика Николај.

Сада ће светитељ Николај Српски бити у манастиру Тавни да чува ову светињу, све наше православне Србе у Зворничко-тузланској епархији, и широм Републике Српске; да чува сваку светињу и цркву посвећену именом Божјим.

Дај Боже да се од сада још прилежније учимо од светог владике Николаја, великог богослова и чувеног јерарха наше Цркве, али и великог мученика рођеног давне 1870. године у дивном и благословеном месту Лелићу поред Ђелија. Ту у родном месту је завршио основну школу. Потом похађа гимназију у Ваљеву и богословију у Београду. Затим се отиснуо у свет и учио је школе у Берну, Лондону и широм Европе, а потом и у Русији. Стекао је звање доктора теологије и философије. Све земаљске и људске мудрости је Владика Николај савладао.

По повратку у Србију, упознао се са богомољачким покретом, са једноставним људима из народа који

су носили у себи чисту и живу веру. Долазио је овај Божји угодник и у Епархију зворничко-тузланску, јер је овде такође било богомољаца. Свети владика Николај је богомољачком покрету дао црквену димензију, да не би отишли сувише у лаички покрет, већ да буду са Црквом и у Цркви. Хвала Богу, успео је у томе. Осим тога, написао је и многа богоугодна дела, те се заједно са преподобним Јустином Ћелијским уврстио у апостоле нашег доба.

Тако ћемо се од сада у манастиру Тавни посебно молити светом владика Николају пред кивотом са честицом његових моштију. Мати игуманија и сестринство да читају акатист, да свети владика Николај благосиља верни народ који овде долази и окупља се у молитви. Како бисмо и ми у ово наше време могли у немањићком духу да се подвизавамо и чинимо богоугодна дела.

Живимо у тешком времену када нам светске силе на све могуће начине, а посебно преко медија и кроз образовање намећу неке критеријуме и антивредности, које су нама стране и нису у православно-немањићком духу. Зато се морамо борити, учећи од светих отаца, светих Николаја Велимировића и Јустина Поповића, и многих других богоугодника и мученика, који су живели у наше време.

Манастир Тавна је такође препун мученика као и цела наша Епархија зворничко-тузланска. У Првом и у Другом светском рату текле су реке крви мученика, али су на њиховим гробовима ницале цркве, ницале су светиње. Таква је и Тавна! Дај Боже да и ми будемо напајани тим духом и да се њиме очувамо. Ми, православни, смо увек на распећу, увек на Крсту, јер се каже да истина ходи на ногама страдања. Онај који ходи у

истини и у благодати Духа Светога сигурно ће ићи путем Распећа и Голготе који води ка Васкрсењу.

Добро знамо да су са Христом распета двојица разбојника, један са десне, а други са леве стране. Слободно можемо рећи да су сви људи распети мукама, невољама, смртношћу своје природе, болестима и разним другим тегобама. Међутим тај крст и то њихово страдање не мора да буде на спасење као што није било на спасење разбојнику са леве стране, јер се није покајао. Данас смо такође слушали како је Исус Христос продужио проповед светог Јована Крститеља о покајању. Крштен на реци Јордану, Исус Христос је показао пут којим улазимо у Царство небеско, а то је свето Крштење. Отишао је у пустињу да се бори против демонских сила и четрдесет дана ништа није јео нити пио. Ово нам говори да после крштења следи борба, аскетска борба, јер демонске силе покушавају да нас врате у оно стање у којем смо били пре Свете тајне Крштења, у стање греха, и смртности, али зато нам Господ показује пут спасења.

Након тога почиње проповед у незнабожачкој Галилеји која види светлост велику: „Покајте се, јер се приближи Царство небеско!“ То значи да се сам Христос приближио, јер је он сам Царство небеско. Овоме су нас учили Свети оци из нашег рода, Божји молитвеник Николај и сви други из нашег светосавског рода. Дај Боже да слушамо њихову проповед и да будемо благословен народ који ће рађати светитеље, научнике, пророке, велике људе и благородне државнике. Такви треба да будемо; такви смо били кроз историју, а такви ћемо и бити, ако будемо са Богом и светитељима Његовим.

Нека је Богом благословен данашњи дан када су у манастир Тавну донете честице моштију Светог вла-

дикe Николаја који заједно са другим светитељима клечи пред Престолом Божјим и моли се за наш српски народ и наше мученичко, распето Косово и Метохију, којем се сви ми распети непрестано враћамо и не можемо без њега, јер је оно наша духовна колевка. У Далмацији смо имали Далматинско Косово, а овде је свако место – место мучеништва!

Мати игуманијо, помињите нас са сестринством у молитвама да изнесемо крст који нам је Бог доделио, да будемо заиста благословен народ светог Саве и владике Николаја Жичког и Охридског.

манастир Тавна, 2018. године

ДА СЕ СЈЕДИНИМО СА БОГОМ

Часни оци, драга браћо и сестре,

Велика је радост што нас је Господ сабрао данас овде у манастиру у Доњој Бишњи, где смо служили свету Литургију и помолили се Господу за добро нашега народа и целе васељене. Света Литургија се приноси не само за личне потребе, него за свеопште, васељенске потребе васколиког космоса. Надумна је то тајна и само облагодаћени духовници могу у извесној мери, не у пуноћи, да созерцавају шта се то уистину дешава на светој Литургији, када се молимо и приступамо светој тајни Причешћа.

Посебно ме радује да су се данас скоро сви причестили, јер је то главни показатељ да је ово жива литургијска заједница - хвала Богу да је тако. Суштински је важно да се причешћујемо живим Христом, да се Њиме преображавамо и богатимо. Дакле, треба да имамо потпуно супротно животно начело од богаташа о којем смо слушали у данашњој јеванђелској причи о богаташу и Лазару. Богаташ је био човек којег су материјална добра буквално затрпала и није могао да мрдне од њих. Једноставно речено, он је постао слуга земаљског богатства, које врло често постаје тиранин над човеком, поробљује га. Човек у таквом стању не може да сагледава себе, да размишља о спасењу своје душе и да се сједињује са Богом што јесте смисао на-

шег живота. Богаташ не може да се посвети узвише-
ним, духовним темама, јер је непрестано притиснут
стварањем профита: колико је данас зарадио, колико
ће сутра зарадити, где ће новац уложити, и тако редом.
То су мисли које га опседају и не дају му мира. Управо
због тога, богаташ из јеванђелске приче сматрао је себе
чак мучеником. Замислите колики је он терет носио!
Од толике муке и бриге за стицањем материјалних
добра био је убеђен да је он убоги Лазар који лежи
испред његових врата.

Убоги Лазар је, пак, био сиромашан и страдајући
човек, који је лежао испред капије тога богаташа. Бо-
гаташ је посведневно пролазио поред њега и понекад
би га ћушноу ногом да се склони, или га не би ни при-
мећивао од својих брига и мука. А убоги Лазар? Њему
су чак пси долазили и лизали ране. Био је то правед-
ник честитог живота, и Господ му је по смрти даро-
вао живот вечни и населио га у рајска насеља. Богаташ
је по упокојењу, нажалост, отишао у пакао, што нам
казује да он своје богатство није стекао на праведан
начин. Ко зна како је дошао до богатства; можда оти-
мајући сиротињи и убогим; закидајући радницима? У
сваком случају, да је пословао праведно и живео бого-
угодно сигурно не би завршио на месту мучења.

Много можемо да научимо из ове приче. Пре свега
да се пазимо како не бисмо завршили тамо где је бо-
гаташ завршио. Ову реч „богаташ“ никако не треба
буквално да схватамо, јер она има земаљско и духов-
но значење. По даровима које имамо, богаташ може да
буде свако од нас. Бог нам је дао велике духовне даро-
ве: смирење, веру, трпљење и тако редом. Сви смо ми
неизмерно богати људи тиме што нам је дарована вера
у Христа. У светом крштењу смо се обукли у Христа.
Дакле, ми смо, да тако кажем, духовни богаташи и мо-

жемо се према другима односити као богаташ из ове јеванђелске приче, ако презиремо ближњег који је сиромашнији од мене у даровима које је од Бога примио. Можда је он, на пример, добио један таланат, а ја пет; али то ми не даје за право да га презирем, ниподаштавам и одбацујем.

Значајно је да поменемо и дијалог између Авраама и богаташа, посебно да се осврнемо на моменат када богаташ увиди да је касно да промени вечно стање у које је сам себе довео. Он се, наиме, нашао у некој врсти огњене реке. Увидевши то, моли праведног Авраама: „Хајде, молим те, реци мојој браћи који су на Земљи како ми је, да не заврше овде где сам ја, јер и они живе као што и ја поживех“. Богаташ је од Авраама добио одговор да они имају Мојсија и пророке, па нека их слушају. Другачије речено, Црква је та која проповеда свима, па и богатима. Ако не слушају Цркву, неће поверовати, па да неко и из мртвих васкрсне. Човеку је веома тешко да поверује у Бога, ако духовно не прогледа. Када је неко духовно мртав, када му је ум помрачен и срце тврдо, такав човек не може да прихвати ништа што се тиче вере, а камоли светитељска чуда. О њега се напросто све одбија, јер му је срце каменито као каменито тло које се помиње у јеванђелској *причи о сејачу и семени*.

Колико је прича о богаташу и убогом Лазару од великог значаја у овом нашем конформистичком времену и свету можемо да видимо и на следећим примерима. Могуће је, рецимо, да један манастир буде јако богат, а да у његовој непосредној близини монаси неког сиромашног манастира скапавају од глади. Исто се може рећи за богату парохију и комшијску сиромашну, за коју ова богата не жели ни да зна ни да чује. На крају, имамо тако и богате епархије у злату и свили,

а неке немају основних средстава за живот. Видите како и ми у Цркви и те како можемо да се саобразимо животу богаташа из данашње јеванђелске приче. Неретко се дешава да овако мислимо: „То је неки тамо богаташ, ја сам убог и праведан“. Сви се ми, у суштини, лакомислено поистовећујемо са Лазаром: „Прогони ме владика. Прогони ме намесник. Сви ме нешто киње, јадан ја. Недостаје ми ово, немам код куће оно“. Такве нас мисли опседају и ми их прихватимо. Заборављамо да је управо таквим бригама био оптерећен и богаташ будући убеђен да је он убоги Лазар. Можда сте чули да је недавно нашу епархију посетио ђакон Емануил из Уганде. Причао нам је како је у том делу Африке недостатак пијаће воде огроман проблем. Тамо су принуђени да користе воду која је прљава и загађена, па се често разбољевају и умиру. Од њега смо чули шта у ствари значи бити сиромашан. У односу на њих, сви смо ми богаташи, а они у Уганди су убоги Лазар.

Из овога до сада реченог, требало би да нам буде јасније зашто је ова прича о богаташу и убогом Лазару важна за све нас, без изузетка. Ова прича нас позива да се непрестано преиспитујемо и покајном молитвом стојимо пред Господом како се не би десило да себи неправедно приграбимо улогу убогог Лазара, јер је то можда пре наш ближњи.

манастир Доња Бишња, 28. октобар 2018. године

САВРШЕН ЗАКОН ВАЖИ ОВДЕ И САДА, АЛИ И У ВЕЧНОСТИ

Господине начелниче, господине градоначелниче, уважена господо представници МУП-а Републике Српске, представници друштвених делатности, представници Скупштине Републике Српске, драга браћо и сестре,

Дозволите ми да вас поздравим са неколико речи на почетку свечане академије. Желим да данашњи празник прославимо заједно, као што смо и почели, у духу љубави Божије, у духу братске љубави.

Заиста је Црква увек била са својим народом и са својом полицијом, можемо слободно рећи, јер ми смо на истом послу. Црква проповеда закон Божији који треба да држи наш народ, наши верници. Са друге стране, МУП, Војска и друге државне институције брину о државним законима, земаљским који треба да се допуњују са Божијим законом, те да заједно доносе добар плод: сигурност, безбедност, бригу о немоћним и незаштићеним. Они који потребују Божију помоћ, у исто време потребују и људску помоћ и заштиту.

Црква не може да вам прича о задацима МУП-а, ми само очекујемо да мирно спавамо и да МУП ради свој посао онако како је то прописано. Али, желим да вас подсетим, можда неко не зна, где се у светом Јеванђељу помиње, не баш полиција, али војска и други који су били у служби државе у Христово време.

Прво бих поменуо војнике који су долазили Светом Јовану Крститељу на реку Јордан, желећи да чују проповедника који је говорио: Покајте се, јер се приближило Царство небеско! Међу мноштвом народа који је долазио, неки војници су питали: Шта ми да чинимо? Немојте чинити насиља никоме и будите задовољни својом платом - одговорио је поуком Свети Јован Крститељ. Ова порука и благослов Светог Јована важи и данас. Будите задовољни и не чините насиља преко службених овлашћења.

Са друге стране, и Господ Исус Христос се сусретао са војницима. Позната је прича о вери римског капетана који је имао болесног слугу и који је први официр римски, који се спомиње у Јеванђељу, а да је поверовао у Христа (Мт. 8, 5-13). Једном приликом капетан пита: Господе имам болесног слугу, хоћеш ли доћи да га исцелиш? Да, доћи ћу - одговорио му је Господ Исус Христос. Не, Господе, ја нисам достојан да дођеш у моју кућу. Него, само реци једну реч и слуга мој ће оздравити - рекао је капетан. Ја сам човек који има власт: једноме кажем: Иди! И он иде. Другоме кажем: Дођи! И он дође. Тако и ти, Господе, само реци реч и оздравиће слуга мој. Ето, толико је била јака вера овог капетана. Овакву веру ни у Израиљу не нађох, рекао је Господ Исус Христос. Припадници Његовог народа, који је васпитаван по Мојсијевом закону више од хиљаду година, нису имали тако јаку веру. На крају, Господ се обратио верном капетану: Добро, по вери твојој нека ти буде. Иди дому своме, твој слуга је здрав. И заиста тако је и било. Ово је веома поучан пример и узор за све нас.

Знамо и за пример војника Лонгина који је био испод Крста када је разапет Господ Христос. Лонгин је био један од мучитеља Христових, али је видео шта се

догађа приликом распећа Христовог - да је сунце по-мрачило од шестог до деветог часа, што је по нашем бројању од подне до три послеподне; земља се затресе и на концу су почели да васкрсавају људи у Јерусалиму. Видевши сва та знамења, Лонгин је рекао: Овај овде није обичан човек, заиста овај беше Син Божији (Мт. 27, 54).

Зашто сам поменуо ове две приче? Војска и полиција би требало увек да буду близу правде и добра, близу Цркве, која је ту да говори о закону Божијем. Земалски закон је добар, може увек да се коригује, али Црква проповеда савршен закон, који важи овде али ће важити и у вечности. Када ходимо ка узвишенијем и савршенијем закону, на тај начин и ми постајемо бољи, савршенији и честитији људи.

Драго ми је да сам данас заједно са вама на прослави двадесет шест година од оснивања МУП-а Републике Српске, који је нама гаранција сигурности, безбедности и бриге о немоћним и незаштићеним.

Живели и Бог вас благословио и свако добро даровао.

Бијељина, Аранђеловдан, 2018. године

ШТА АКО НЕСТАНЕ БЛАГОЧЕСТИВИХ СВЕШТЕНИКА?

Кад владика почне да беседи, обично се расплине и оде у ширину, па зато сада имамо дневни ред који треба да нас води кроз наш братски састанак.

На основу релативно честог служења у бијељинском намесништву, могу да кажем да доста верника током читаве године долази на богослужења и причешћује се. На томе се и даље морамо трудити и нећу престати да говорим о томе јер мислим да је веома значајно да људе приводимо Христу кроз свету тајну Причешћа.

Недавно сам био у Бечу у посети владици Андреју и његовој епархији. Између осталог тамо је боравио и један светогорски јеромонах, отац Антипа који је протопсалт у Кареји, диван појац и добар теолог. Он је бечким свештеницима одржао веома интересно предавање „О свештенству и мисији свештеника у наше време“. Желео бих само да поновим неколико његових реченица.

Каже отац Антипа како га је један свештеник питао по чему можемо знати да ће близу крај света. По томе, каже, ако нестане благочестивих и побожних свештеника. То је један од знакова. Наравно постоје многи други који се помињу у Светом Писму, поготово у Откровењу. Али, шта значи - ако нестане благочестивих свештеника? То значи, да народ добро зна како

ми живимо, како проповедамо, како учимо, колико стојимо иза речи које говоримо. Људи препознају колико смо истински сведоци Христови или колико смо, нажалост, могу да кажем, најамници, или људи који обављају свој посао коректно и добро, али се не уносе много у то. Народ има духовни телескоп и све то види и препознаје. Дакле, немојмо се заваравати да је другачије.

Даље, у нашој епархији има доста свештеника и других црквених службеника, тако да владика може да буде духовник само свештеницима и да надзире њихов рад. Контакт са народом имају највише свештеници. То значи да је на владикама одговорност да управо свештенике приведу христолошком идеалу. Хајде да будемо оно што треба да будемо, јер ја са вама имам највише сусрета и можете од мене чути неку реч, поуку, као и од сваког владике у својој епархији, и онда ви треба даље да то преносите народу. Владика ретко да може да разговара са сваким верником. Трудим се да редовно беседим у црквама у којима служим, али то није довољно. Ви, свештеници, улазите у куће људи, сусрећете их приликом крштења, исповести, сахрана и других сабрања. Заиста, велики је терет одговорности на свештеницима. Да би свештеници извршили ту своју мисију, морају да буду непрестано будни и да читају теолошку литературу о смислу свештеничке службе и богослужења. Посебно се препоручује Свети Јован Златоуст као велики тумач Светог Писма, јер су његове беседе најчешће пастирске, па нам оне могу највише помоћи у контакту са народом.

Говорио је отац Антипа и о томе да је свештеничка служба узвишенија од анђелске. Чак и анђели желе да завире у оно што ми у Цркви доживљавамо, јер се дотичемо најсветијих тајни које постоје, а то је свето

Причешће - Тело и Крв Христова. Из тог разлога је Златоусти у младости говорио да није достојан да буде свештеник и бежао је од рукоположења. Не зато што, не дао Бог, презире свештеничку службу, него је схватио њену узвишеност и сматрао је да он то не може да носи.

Зашто је то за нас битно? Зато што треба да се удубљујемо у тајну свештенства. **Када приступамо светој Литургији да будемо, на првом месту, измирени са свима.** Не дао Бог да има проблема између два свештеника који су у истој парохији и да они не причају. То не сме да буде! Онда Господ неће примити нашу жртву коју приносимо.

Понекад на богослужењу стојимо као да пред собом имамо неки џубокс и говоримо јектенију мислећи да ће Бог обавезно да је чује. Не, Бог је неће чути ако она не излази из чистог срца и наше вере да је Господ ту жив и присутан и да то слуша. Постоји у поукама где се каже како *Бој* окрене главу и неће да слуша то што се ту говори. Поготово се мисли на јеретичка и неправославна богослужења, али и на нас православне ако празнословимо, као звоно које јечи и кимвал који звечи, по речима апостола Павла. Изговарам молитве, а где сам? Можда сам и ја на Врпчијем Брду, како је рекао блажени Василије, руском цару Ивану Грозном, који је у току службе Божије мислима био на неком Врпчијем Брду где је требало нешто да се ради. „Ви царе нисте били на богослужењу“. „Како нисам?“ „Нисте, нисте. Ви сте били на Врпчијем Брду.“ Значи, он је мислима био одсутан, био је негде другде а не на богослужењу. **Ми свештеници морамо бити свесни да је Христос присутан на Литургији, Пресвета Тројица, Богородица, херувими и серафими и друге небеске силе. Многи свети људи то виђају на богослужењима.**

Испричаћу вам само један пример из новијег времена. Био је један свети грчки старац Евменије. Неколико пута му се јавила Пресвета Богородица и рекла му да ће бити свештеник. Непрестано је био радостан и имао је блажени осмех, па су га још за живота прозвали Свештеник који се смеје. Једном приликом је дошао код старца Порфирија у цркву у којој је старац служио. (То је црква Светог Герасима Јорданског у Атинској поликлиници на Омонији у центру Атине, где је старац Порфирије служио тридесет три године.) Видео је анђеле како саслужују старцу Порфирију. Кад се Литургија завршила, пришао је старцу Порфирију: „Старче, ви мора да сте светога живота, јер сам видео, док сте служили Литургију, анђеле како вам саслужују.“ Старац Порфирије му је одговорио: „Не знам ко је светога живота: да ли ти који си видео анђеле или ја који их нисам видео?“

Спомену бих и старца Јакова Цаликиса, који је још као дете чинио чудеса. Понекад се дешавало да старац на Литургији кад дође време за Велики вход, док се пева Иже херувими, седне на столицу и седи тако пола сата. Прекине Литургију. Народ се ускомеша. Мисли да му није добро, да му је позлило. А он им каже: „А не, не. Морамо причекати да изађу херувими, па серафими и тако редом, па тек онда ми свештеници.“

Све се то одвија на светој Литургији и још много више од тога. Твоје од твојих - када вршимо принос често се на Путиру појављују Богодете Христос и благосиља рукама, што је старац Порфирије виђао.

Имамо код светог старца Нифонта спомена о томе шта се све догађа на светој Литургији. Постоје примери присутности Светог апостола Павла док се чита Апостол у цркви, итд.

Дакле, да бисмо били свесни где смо, морамо читати отачку литературу. Да не буде да смо физички присутни, али духом одсутни, јер смо опхрвани разним мукама и бригама, као што сам ја први и сви ми.

Споменућу једног старца светога живота из Палестине, који није био много образован. За време богослужења, неке молитве је читао, а неке прескакао. Тако је до јерусалимског патријарха дошао глас да старац не служи правилно Литургију. Патријарх је послао надлежног епископа да испита цео случај. И заиста, епископ је приметио да старац служи само „костур“ Литургије - канон евхаристије, при чему је неке делове изостављао, а нешто и додавао. Углавном, служио је другачије од осталих. Кад је завршио, пита га епископ: „Старче, како ви то служите Литургију?“ „Па ето, тако како сте видели“ - одговори старац. „Али то, старче није потпуно исправно“, па му наброја делове које је изоставио. „Могуће, могуће. Али“, одговара старац, „ја увек видим једног младића у белој одежди, како стоји поред и никад ми није рекао да то није добро“. „Е, кад вам он није ништа рекао, нећу ни ја“ - заврши епископ.

Хоћу да кажем да су при служењу свете Литургије, вера и чистота срца предуслови да Бог чује наше молитве и да их услиши. Наравно, треба рећи да претварање дарова не зависи од достојанства свештеника. Свештеник може бити најнедостојнији, али ако врши Литургију по канону дарови се претварају силом благодати и силом саме службе, али истовремено такав свештеник остаје мимо тајне која се ту догађа. Он остаје хладан јер не доживљава пуноћу своје службе. То је главни проблем, који ако се понови неколико пута, постаје рутина, те се више ни не удубљује у молитву. Више се никада не запита шта се ту догађа, а то је веома опасно, јер се тако света Литургија своди на неку формалност, не дао Бог.

Још једна ствар коју је споменуо отац Антипа јесте, да би требало **вратити институцију духовника**. После рукоположења сви свештеници имају благослов да служе свете службе, али нису бивали сви духовници, него су то били само они са десет или петнаест година свештеничког искуства. Њима је владика читао молитву да би постали духовници и добијали су грамату као потврду. Логично је да онај који прима исповести народа буде свештеник са искуством, зрелији у сваком смислу, а не да се одмах по рукоположењу обремени проблемима народа који су велики. Овде не мислим на исповести типа: Јеси грешан? Грешан сам. Не, него кад се народ заиста исповеда, износи своју муку и духовне проблеме, онда им треба рећи неку поуку и благослов, како би могли да промене свој живот. Јасно је да ми не можемо данас да у потпуности уводимо овакву праксу, али треба да знамо, и да се поучимо, да је тако некада било. **Морамо да водимо рачуна да исповест не буде формална**. Старац Порфирије који је био велики духовник - и већ од своје 16 године имао дар прозорљивости а свештеник је постао са 20 година живота - каже: „Кад сам исповедао (у манастиру Светог Харалампсија - Евија) пустим човека да прича... прича... прича. Једног тренутка он почне да говори нешто што се тиче исповести. Ја сам онда кроз благодатни дар - који сам имао - дар прозољивости, гледао у његову душу и видео сам шта је његов главни проблем и наводио сам га да он то каже. Желео сам да он то изрекне сам. Покушавао сам неким подпитањем. Наводио сам га на исповест“. Е, то треба и ми да чинимо, да наша исповест не буде формална.

Зато свештеници, кад је могуће, треба да говоре народу да дођу вече уочи недеље или празника на исповест. И да тада покушају, да дозволе вернику да

измуца то што треба да каже. То је једини начин духовног лечења народа. Нико неће победити своје страсти и слабости без исповести, као ни ми свештеници. Остаће сваки проблем у нама и свака страст и све оно што нас мучи ако то не исповедимо. Тек након исповести благодат Божија исцељује.

Недавно сам у једној беседи говорио да су људи исповедали и искушење мужелаштва и кроз исповест се исцељивали. Није тачно да су људи по рођењу били такви. Свети Јован Кронштатски је имао дар исцеливања од хомосексуализма. Значи, и то је једна страст која се, као и многе друге, укорени у души, и одједном човек је маркиран и не може да мрдне од тога, јер то постаје његова друга природа. По речима старца Порфирија, иза сваке страсти стоји демон те страсти. Зато је тешко да се ослободимо неке страсти, јер нас демон тако непрестано држи у рукама. Наравно то говоре људи који виде ствари мало другачије него ми, дубље и шире. Људи који имају благодатне дарове. Страсти се могу излечити једино искреном исповешћу.

Дакле, важно је да свештеник има чисту савест, јер ће Господ примити молитву из чистог и покајаног срца. Другим речима, ако свештеник тако живи и осети благодат таквог живота, онда ће он учити народ да буде такав: наводиће га да се исцељује кроз свете тајне исповести и причешћа. Врло је битно да покушамо, бар за милиметар, да поправимо ову ситуацију.

Такође, битно је да говоримо о хришћанској породици и врлинама које треба да их красе.

О свему овоме треба добро да размислимо.

Са друге стране, ја се као епископ трудим, колико могу, да служим и да се молим Богу да све у овом, као и у другим намесништвима, буде благословено. **Кад на-**

месник долази у намеснички преглед, он долази као изасланик епископа на њиви Господњој, а не као неки шеф кога треба изврдавати. Он је ту у својој мисији, а на свештеницима је да своје књиге воде уредно, да не крију нешто или да се снабдевају изван епархијског магацина. Све је то црквена и духовна дисциплина која одражава наш став према Цркви и нашу веру. **Ако човек не верује, он ће тражити алтернативна решења за све.** Тај феномен веома добро познајем: како је човек живео у богословији то се, мање-више, пренесе и на парохију. Ако је тамо био склон да када сва деца иду у цркву он изврда и оде негде, у кафић или другде, он ће исто радити и на парохији. Поготово на парохији, јер владика је далеко, а намесник долази једном годишње. При томе никада не мислимо да је Бог ту присутан свакодневно где год ја био и да гледа и види шта чиним. Дакле, такав стил и то осећање се развија на првом месту на богослужењу. Ако имам страх Божији на служби и ако сам свестан да је Бог присутан, онда ћу то из храма пренети у свој дом или у манастир и у сусрет са људима. То ће онда бити атмосфера у којој живим. То ми свештеници стичемо, понављам, на првом месту на богослужењима. Онда немам потребе да било кога изврдавам, имајући на уму да Бога не можемо преварити. Ми ћемо сви на Суд на којем ће све бити измерено у грам, сваки динар, да тако кажем, којим смо некога или нашу Цркву оштетили. Ми смо додатно у опасности јер можемо да учинимо један страشان грех - светотатство (светогрђе) - да се огрешимо о светињу. Верни народ тешко да може да се огрешо о храм, јер не може да узме црквени новац, осим ако нису у питању разбојници који су дошли са намером да обију храм. Али, ми свештеници можемо да се најгоре и највише огрешимо и то је страшно. Знате и сами да је светотатство неопростиви грех. Ако је нека црква добила

одређену своту прилога за изградњу или нешто друго, а ја сам ту нешто утајио као да нико не зна и не види, ја сам оштетио Цркву и заиста ћемо за то положити рачун на Страшном суду. Боље да то исповедим неком пре Суда јер ће то остати записано и тога морамо да будемо свесни. Дакле, владика није неки полицајац - то је погрешан начин размишљања. Ми стојимо пред Богом живим и Бог види све што чинимо. Читао сам ових дана како ће ускоро бити доступан 5г интернет, који ће покривати сваки кутак Земље. Па кад ће човек моћи да надзире друге људе преко те мреже, како онда мислимо да нас Бог не види? Тако почнемо да размишљамо кад изгубимо страх Божији. Учинимо једном неки грех и видимо Бог не реагује, други, трећи пут - опет не реагује, и онда даље настављам потпуно мирне савести да грешим. Али, све се то рачуна на наш конто. Да ли то исповедамо кад дође тренутак исповести? Требало би да се исповедамо и да се боримо да нам такав грех не остане на души и у срцу. Ако водимо духовни живот и боримо се онда ће и благодат Божија дејствовати. Није ни овде поменути старац Порфирије био неки надчовек, као ни Свети Јован Кронштатски нити други светитељи, али су испуњавали закон Христов и живели у страху Божијем. Веровали су у оно што имамо у Цркви. И онда су могли да чине чуда и исцељују људе на исти начин као што су то чинили и апостоли. Ми смо примили исту благодат као и они.

Ето братијо, трудимо се да у том правцу размишљамо!

Понаваљам, владика није неки полицајац и ја не наступама тако, али то не треба да значи да можемо да радимо шта хоћемо. Ако тако размишљамо онда то показује да нисмо духовно зрели и нисмо свесни своје службе и своје одговорности. Ја први морам да

стражим над собом и својим животом. Владике имају највећу одговорност у једној Епархији. Каже се у једном тексту: Ако владика демони поробе неком страшћу, онда та епархија не може да напредује. Одмах после владике, они нападају онда и на свештенике. Ако се неки свештеник ода недостојном животу, блуду, пијанству, његова парохија пропада; ако је среброљубив - а среброљубље је мајка свих других страсти - парохијани то виде, и кажу: Онај отима, он зна само за себе. Не заваравајмо се, то људи препознају и виде. Исто тако, ако су епископ и свештеници добри пастири, они *живої свој йолажу за овце*. Такви треба и ми да будемо на својим парохијама и епархијама и онда ће људи рећи: Е, ово су наши пастири. Ово су добри и честити људи. Ово су хришћани.

Можемо још много тога рећи, али требало би и да читамо. Да се научимо да читамо, поготово пастирске беседе и поуке. То нам може бити пресудно за наше спасење, јер ћемо ми први дати одговор. Суд Божији ће почети од Дома Божијег који је Црква. Ми свештенослужитељи ћемо први бити на Суду. Прво ће се судити нама па онда народу. То видимо у Јеванђељу. Народ сноси мању одговорност. А ми врло лако можемо да будемо у позицији фарисеја и књижевника, из Јеванђеља, који су све знали: Где ће се родити Христос? У Витлејему Јудејском. Како ви знате? Пророци су тако написали. Значи, све су знали али су срцем били далеко од тога. Како каже Господ: *Ако не буде йравда ваша већа неїо йравда књижевника и фарисеја, нећете ући у Царсїво небеско* (Мт. 5, 20).

Бијељина, братски састанак
намјесништва бијељинског, 20. март 2019. године

БОГАТСТВО, СИЛА И МОЋ ОВОГА СВЕТА НИШТА СУ

Увек је велики благослов када дођем у Дервенту да служимо свету Литургију и када видим да има доста народа у овоме светом храму. Дивном, великом храму и заиста правој саборној цркви. Хвала Богу, сада је и олтар осликан дивним фрескописом. Ти ликови су заиста надахњујући за нас који служимо олтару. Ако Бог да осликаће се и читав храм да буде заиста велелепан. И, кад дођемо у њега да гледамо у ликове светих и да се од тих ликова учимо благочешћу, побожности и нашем Православљу. Једноставно, да и ми покушамо да стекнемо ликове какви су на зидовима наших цркава. А то су ликови преображени, обожени и охристовљени. Ако сте имали прилике да у неком манастиру или на Светој Гори видите духовне људе, старце, људе подвижнике, најпре на њима приметите преображен лик и благе црте лица човека који улива поверење. Иако га пре никада нисмо срели, осећамо га најближим сродником. То су људи свети, то су људи христолики и боголики. И ми смо позвани да такви будемо, и кроз свету тајну крштења смо такви и постали. Обукли смо се у Христа и задобили смо дар Светога Духа. Друго је питање шта свако од нас ради са тим даром који је добио: колико живи по законима крштења или колико ће наставити да живи телесним животом противно крштењу и светим тајнама Цркве. Таква борба постоји код свакога човека. Да

ли ће он ићи путем светости, хришћанским путем или ће живети као и сви други људи телесним животом, не водећи рачуна о спасењу своје душе, како смо чули из данашњег Јеванђеља - *Не вреди човеку да сав светиј за-добије, а душу своју изгуби*. Богатство, сила и моћ овога света ништа су, у односу на вечност. Зато треба да чувамо боголику душу да је Бог препозна као своју и да душа буде испуњења благодаћу Духа Светог. То је наше вечно богатство којим идемо у Царство Небеско.

Данас Света Црква празнује Крстопоклону недељу учећи нас да на путу спасења и обожења главно оруђе које имамо и које нам је потребно јесте Крст Христов. Исти онај који, поред тога што нас оснажује, даје нам наду да наша мука, подвиг и наше борбе нису узалуд, него да нас воде Вакрсењу.

Кад се уморимо, ту је Крст Христов. Господ наш Исус Христос нам је показао пут спасења, а то је пут Крста и Голготе. То је пут саможртвене љубави, када за непознате људе подносимо исту жртву као за своје ближње. Када им исто праштамо и исто их волимо онакве какви јесу. То је крст, када се распињемо за друге.

Ако у породици имамо благочестиве родитеље и децу која нису баш побожна, то је за родитеље велики крст и потребна им је велика лична жртва, и сила Крста, да такву децу изведу на прави пут.

Ако је неко болестан и има разне муке, *Јововске муке* и њему је потребан Крст Христов да би некако изнео те муке достојанственом борбом и да не падне у очајање. Чак и ако пада под тим крстом - да устане, као што је и Господ чинио под теретом свог крста на путу према Голготи.

Имамо многе муке, браћо и сестре, и као појединци и као народ. Наш српски народ има велики крст јер је

православан и слободарски народ. Јер је на месту где живи, овде на Балкану у Републици Српској и Србији, на путу многим силама овога света. Много смо страдали у ратовима, поготово у XX веку. Али, то је наш крст и можемо да се одржимо само кроз наше Православље и наше Светосавље. Да не клонемо духом и кренемо за лажним пророцима и учитељима из разних секти, него да се чувамо у своме Православљу. То је наш пут. То је пут крста. Сваки човек има свој крст и сви га заједно имамо и зато не треба да клонемо него да постимо и да се молимо Богу, јер и то је крст. Да будемо људи достојанствени и благочестиви, преображеног благог лика, како рекосмо на почетку, и онда ће нас Бог препознати као своје и примити нас у Царство Небеско.

Наш живот, овде у историји, је само припрема за Царство Небеско. Зато нам треба борба и подвиг. Зато нам треба међусобна братска љубав да бисмо тај подвиг изнели и да бисмо носили бремена једни других и тако испунили закон Христов надајући се да на Суду Божијем будемо са десне стране са онима који ће бити у слави Божијој. Дај Боже да тако буде и да наш српски народ не клоне духом. Многи нас притискају и намећу нам бремена која нису од Бога, него су покушај земаљског притиска и покушај да нас поробе, али је наш народ слободарски и никада тако нешто није прихватио, и надам се, да нећемо никада прихватити.

Али, првенствено треба да будемо духовно слободни. Ако смо духовно слободни, онда ћемо се знати борити за земаљску слободу. Иако је нижег ранга и она је потребна да може наш народ слободно да живи и да могу наша деца слободно да се васпитавају у својој вери, своме језику, култури и писму јер је то оно што чини један народ препознатљивим. Али, опет понављам, на првом месту је да наш народ Православљу

учи овде присутну децу, не би ли неко од њих постао сличан Светом Сави и другим светим Србима. Учимо их како да постану светитељи, јер је то највише што човек може да постане на Земљи. Схватимо то и рецимо нашој деци: Пробај, узми крст свој и ходи за Христом.

Дервента, Крстопоклона недеља,
31. март 2019. године

БУДИМО ЉУДИ ВЕРЕ

Сабрали смо се данас, на велики празник Вазнесења Господњег, овде у Бањи Врућици у једној дивној византијској цркви где заиста доживљавамо све тајне наше вере и где се види да смо заједно са светима и са анђелима Божијим. Дивно је бити у храму, јер ту доживљамо тајну Царства небеског и вечнога живота.

Данас смо освештали иконостас, а ако Бог да, биће и освећење комплетног храма када ће, верујем, бити још више народа. Верујем да ћемо сви бити заједно да примимо благослов Божији. Да благодат Духа Светога сиђе на овај храм, као што силази сваки пут када служимо Литургију, и да нас освећује, да нас преображава, да нас васкрсава и да нас узноси на небеса.

Данашњи празник, браћо и сестре, је управо тај празник. Празник који показује да је наша отаџбина на Небесима, да смо рођени на Земљи, али да нисмо само од земље, већ смо призвани да идемо на небеса, да живимо и обитавамо тамо где је Господ Христос са десне стране Оца у слави Божијој. То је наша истинска отаџбина, то је наше истинско призивање и томе треба да тежимо, што нам и поручује данашњи свети празник.

Велики отац Цркве, Свети Григорије Палама, када је тумачио овај празник каже: Ми у Цркви доживљавамо и Васкрсење и Вазнесење у светој тајни Крштења. Крштење је почетак нашег Васкрсења, јер

смо у крштењу умрли за васкрс са Христом, али смо се и вазнели са Њим, такође. Средина пута, наставља Свети Григорије, јесте живот у врлинским подвизима. То је јеванђељски живот хришћанина који траје читав његов биолошки живот овде на земљи. Читав живот се хришћанин вежба у врлинама, вежба у добру, вежба у љубави према Богу и ближњима. И коначно, последњи и завршни део пута, Вазнесењски део, је процес обожења личности. То је подвиг када благодат Духа Светог у нама побеђује старог човека страсти и греха и тада ми већ будемо узнесени над свим оним што је трулежно и смртно у нама. Управо ту тајну Вазнесења сада и овде доживљавамо. Најбољи пример су свети угодници и светитељи Божији који су били грађани Царства Небеског иако су живели овде на Земљи, али су благодатне силе Васкрсења и Вазнесења доживљавали у својој души и срцу. То је циљ и призив наш. Да будемо људи вере. Да будемо људи који теже и крећу се према Царству Небеском и Вазнесењу.

Вазнесењем је Господ Христос завршио свој подвиг спасења и показао где ће бити вечно обиталиште оног ко се удостоји Царства Небеског. Са друге стране, Господ Христос ће исто тако доћи, као што се узнео на небо, да суди живима и мртвима, да суди читавој васељени, да суди роду људском. За тај тренутак, браћо и сестре, треба да се припремамо постом, покајањем, молитвом и светим причешћем.

Дај Боже да ми Срби будемо достојни тога и да нас буде много у Царству Небеском, како је дивно певао Свети владика Николај у својој *Божанској Литургији* у којој се сви Срби светитељи моле за нас и наше добро, а посебно наш отац Свети Сава, који, каже, кад на Небесима клекне, никад не устаје, него само сузе рони за свој српски православни род.

Све ово треба да нам буде поука за данашњи и све наше празнике. Да будемо људи вере, да будемо људи како нас Бог хоће. Будимо људи, како је говорио наш свети Патријарх Павле. То је оно што је најважније и то је оно чему треба да тежимо.

Благодарим и оцима који се труде око овог светог храма и сабирају вас на богослужењима. Молим се Богу да будемо заједно, окружени благодаћу Божијом, и да се припремамо за Вазнесење, али исто тако и за Други долазак Христов и Суд Божији.

Бања Врућица, Вазнесење, 2019. године

ИМАМО ЛИ ЖЕЉУ ДА ВИДИМО ХРИСТА?

Радује ме што сам данас овде са вама у Козлуку и што видим овде једну живу, литургијску заједницу будући да сте се, мање-више, скоро сви причестили овде у светом храму. Благословено је и од суштинског значаја то што сте се скоро сви причестили. Хвала Богу да је то тако и да се ваши оци, духовници, труде да вас приводе живом Христу.

Човек приступа Христу кроз свете тајне Цркве. Пре свега, кроз свету тајну крштења, али и друге свете тајне у којима учествујемо и којима нас Црква благосиља. Свету тајну причешћа, међутим, посебно наглашавам, јер, када се сједињујемо са самим Христом, ми постајемо оно што у ствари јесмо - Тело Христово. Непрестано ревнујмо за Христа у себи, за благодат Божију и Духа Светога.

Чули смо данас из светог Јеванђеља како један човек, низак растом, цариник Закхеј постаје велики. Он покајањем постаје велики. Био је то човек цариник и посао којим се бавио често га је вукао у грех, неправду и преступање закона Божијег. Али, дубоко у срцу је имао жељу да види Господа Христа и Његове ученике. Једном приликом, кад су они пролазили кроз место где је Закхеј живео, он се попео на једну смокву да види Господа Исуса Христа. Та његова жеља је заиста била благословена. Попевши се на смокву, мали човек пос-

таде велики. Видео је Закхеј самог Господа - тог дивног Пророка из Галилеје о којем је због прекрасних чудеса и узвишених дела цела Јудеја говорила.

На човекову жељу да види Бога, сам Бог одговара тиме да и Он жели да види тога човека, да се сусретну. И, тако долази до сусрета између Господа и Закхеја када му Господ каже: *«Закхеју, сиђи брзо; јер ми данас ваља бићи у дому његовоме»*. Зашто Господ позива Закхеја? Зато јер је у његовом срцу видео покајање. Видео је жељу за преумљењем и променом, и тако се Закхеј удостојио да сам Господ и Његови ученици уђу у његов дом и направе од њега Цркву Божију. Тог тренутка је његов дом постао црква, као што смо ми данас овде у цркви сабрани у име Господње.

Тада долази до дијалога између Закхеја и Господа из којег се види шта се десило у Закхејевој души. Он доживљава тако дубоко покајање за сва своја неваљалства да каже: *«Господе, ево њола имања своја даћу сиромасима, и ако која нечим ошћейших, вратићу четворосіруко»*. Толико је снажно његово покајање, и невероватно значајан потрес проживљава Закхеј, да од човека малог и ниског растом, он узраста у духовно целовиту личност, која се удостојила да види самог Христа и да му Он дође у дом - и више од тога, да се вером и љубављу настани у његовом срцу. Тако је Закхеј постао велик вером.

Ето, овај одељак из светог Јеванђеља читамо и приликом освећења наших домова и цркава, да би се исто десило и са нама. Да бисмо и ми као Закхеј пожелели да видимо Господа Христа.

Оно што је посебно интересантно, или боље да кажем чудно, у наше време јесте то да ми једноставно немамо жељу да видимо Господа Исуса Христа. Не бо-

римо се за то. Не питамо се да ли можда улицом, у нашем граду или селу, пролази Христос. А веома добро знамо да се од времена кад је живео на Земљи, Господ много пута јављао светитељима на Светој Гори и другим преподобним људима и великим покајницима. Зато наглашавам да је неопходно да имамо жељу да видимо Господа Исуса Христа, великог пророка из Галилеје. Ако је потребно да се попнемо на неку смокву, тј. да се изложимо страдању и поругама да бисмо се удостојили тог сусрета, немојмо оклевати, већ будимо храбри.

То је прича о Закхеју, браћо и сестре, која нас уводи у период Великог поста, јер из ње можемо да научимо како и недостојни људи, они који су далеко од Бога, могу постати велики и блиски Богу кроз покајање и свету тајну исповести; кроз победу грехољубивог човека у себи и оног што је смртно у нама. На тај начин постајемо људи достојни да разговарамо са самим Богом, и да Бог постане наш пријатељ, домаћи, онај који улази у наш дом и благосиља нас.

Чули смо данас из Апостола који се читао како Свети апостол Павле поучава свог ученика Тимотеја како да својим честитим и врлинским животом буде апостол и проповедник Јеванђеља; да својим христоликим животом приводи људе Цркви и Богу. То је поука за нас пастире Цркве. Морамо да стојимо иза сваке речи коју проповедамо, а не да наша вера буде само на уснама. Није добро да друге поучавам и знам да причам о вери, а да својим животом не сведочим то што говорим. Тако моја проповед неће бити плодносна и људи ће видети да сам лицемер - да једно причам, а друго радим. Таква мисија и проповед неће бити успешни. Баш зато свети апостол Павле учи свог духовног сина

и ученика Тимотеја да буде пример вернима у свему: у живљењу, у чистоти, у вери, у смирењу, у покајању и осталим хришћанским врлинама. Кад проповеда, да људи виде у њему и на његовом примеру то о чему говори.

Данас празнујемо и двојицу великих отаца и светила Цркве, Светог Јефрема Сирина и Светог Исака Сирина. Свети Јефрем је живео у четвртном веку и био је познаник Светог Василија Великог, а Свети Исаак Сирин је живео крајем шестог и почетком седмог века и био је велики подвижник. Он је у својим подвижничким списима изнео читаву философију хришћанског аскетизма. У њима он детаљно пише о томе како да се боримо против онога што је смртно и грехољубиво у нама, што представља *старој човека* у нама и како да се преображавамо и охристовљујемо. Оно што је Закхеј доживео покајањем, ови свети оци су доживели подвигом, сузама, метанијама, трудом и наравно, на првом месту, учешћем на светим богослужењима и причешћивањем.

Тиме заокружујемо круг данашњег Јеванђеља и отаца које данас прослављамо. То су, између осталог, светитељи којима данас највише треба да се обраћамо. Један велики светитељ нашег времена, Свети Пајсије Светогорац је виђао *дневної свейої*, како је он то говорио. Дневни свети су долазили у његову келију да разговарају са њим. Он би их питао: Ко сте ви? Па ја сам *дневни свети* тај и тај. Њима треба највише да се молимо, јер су нам они, тог дана, најближи.

Чуо сам јуче да се у Бијељини редовно одржава нека врста хиндуистичких сеанси. И баш сам се потресао, али не као Закхеј, већ као човек. Зар је могуће да наши православни Срби иду на јогу, некакве

спиритистичке сеансе и да приступају разним индијским сектама? Да заборављају своје Православље, своје Светосавље - изворну и аутентичну духовност коју имамо и негујемо. Никада не заборавите да православно хришћанство заиста негује савршену духовност. Наше Православље је неизмењено, хришћанско и апостолско учење већ две хиљаде година. Православље је аутентична Црква и аутентична духовност. Немамо потребе да идемо другима који нам нуде полустину и доносе лажна учења. Без обзира да ли су то хришћанске, индијске, окултне или спиритистичке секте. Све нас то одваја од Цркве и Бога живог. Нажалост, на нашим просторима дејствују многе секте. Људи одлазе на та окупљања, лутају и учествују у тим сеансама после којих доживљавају тешке духовне и душевне промене, а поједини помуте умом и потпуно се изгубе. Секте поробљавају човека, не само духовно, већ на сваки могући начин. Зато апелујемо на вас који сте хришћани и овде сте присутни, али и на друге који ће чути речи ове скромне проповеди, да не идемо лажним учитељима и пророцима. Да не идемо онима који доносе лажну духовност. Чувајмо своје Православље и Светосавље. То је пут спасења. То је пут којим су ишли свети оци Цркве, као и наши светитељи - Свети Сава и Свети Симеон Мироточиви и сви други свети људи нашег рода, до најновијег светитеља Патријарха Павла. Од њега смо могли и можемо да се научимо скромности, смирењу и дубокој вери. Он је био човек низак растом, али је био и остао духовни горостас у нашем народу.

Учите своју децу Православљу и вери светих Отаца, браћо и сестре. Не дозволите да иду код лажних учитеља и лажних пророка, јер је то веома опасно духовно искуство које може човека потпуно да ишчаша

и смртоносно рани. Дај Боже да наш српски православно народ у Републици Српској слуша речи своје Православне Цркве, јер само тако идемо сигурним путем спасења.

Козлук, 10. фебруар 2019. године

КРУГ ЖИВОТА И ВЕЧНОСТИ

Радујем се да смо данас овде, у Старој цркви у Копривни, јер смо и ми, браћо и сестре, позвани да учествујемо у тој слави колико наше духовне моћи то дозвољавају, и колико смо себе припремили да будемо блиски Богу, да будемо блиски светитељима Његовим, анђелима и другим небеским силама.

Ми смо данас позвани да из свог историјског контекста, из своје свакодневнице, дођемо на свету Литургију да предокусимо Царство небеско. Да предокусимо оно што нас чека у вечном животу. И зато је добро да се што чешће служе свете Литургије, а ми што чешће да долазимо на њих, да се не бисмо заборавили и везали за свој топли, али земаљски, кутак, који нас заправо задржава у оквирима овога света. Позвани смо да подвигом и трудом дођемо на свету Литургију, поневши са собом и друге трудове и подвиге: поста, молитве, праштања и јеванђелских врлина. Затим, када свештеник изађе са светим Путиром, да се причестимо Телом и Крвљу Господа и Бога Спаситеља нашег Исуса Христа.

То је тај круг живота и вечности, који пролазимо не само ми свештеници, него је потребно да га пролази и благоверни народ и свака верујућа душа, па и ова најмања дечица која су данас овде и сви ми заједно. Тада ће нам се мало по мало отворати духовне очи да видимо зашто долазимо на Литургију. Да ли је бого-

служење у цркви неки обред, ритуал, неки обичај или је пак нешто више од тога. То нећемо моћи разумети док нам се не отворе духовне очи, да једнога дана, видимо анђеле Божије, и посебно светитеље који се тога дана празнују, који служе са нама свету Литургију. То је показатељ где смо дошли и са ким се састајемо. Пред чије лице излазимо кад дођемо на свету Литургију? Пред лице Божије, пред лице Пресвете Богородице, браћо и сестре, и пред лица свих светих. Зато треба да све земаљске бриге оставимо и да будемо што више стварно присутни, да се бијемо у прса као покајани цариник и да говоримо његове речи: *Боже, милосѣив буди мени ѣрешином*. Чинимо све то да бисмо из храма изашли оправдани и светлог лица. То је драма која се одвија у храмовима. Некад ми одрасли то приметимо, некада не. Међутим, дечица због своје чистоте често виђају анђеле. Исто тако и људи светога живота имају многа виђења у току свете Литургије. То је само доказ да стојимо на страшном месту. Треба да будемо свесни тога и да се удубљујемо у ове тајне што је више могуће.

Ми смо данас на светој Литургији имали и једно рукоположење за ђакона. То је, такође, велики благослов. Један млади човек, наш брат, отац Милорад, се одлучио да узме крст свој, да прими благодат ђаконства, да служи са нама свете Литургије и буде веза између олтара и наоса храма, између олтара и народа Божијег. Да приноси прозбе за народ Божији и за све оне верујуће душе које су дошле данас, и уопште које долазе у храмове широм Православља.

Ђаконска служба је веома узвишена. У Новом Завету се спомињу ђакони, који су били на првом месту људи препуни благодати Духа Светог и праведни људи којима је могло бити поверено да деле помоћ и да деле храну за трпезама љубави - агапама у ранохришћан-

ској Цркви. Њима је Црква због њихове честитости могла да повери бригу и о самој имовини Цркве и о другим хришћанима, јер су следили благослов светих Апостола. Желим да наш отац Милорад буде таквог настројења и да тако схвата ђаконску, али, ако Бог да, и свештеничку службу.

Драга браћо и сестре, трудимо се да, у складу са данашњом јеванђељском причом о сејачу и семену, будемо као они који доносе добро, који доносе добар род и да будемо добра земља Господња, што значи да имамо чисто срце на којем могу да роде јеванђељски плодови. Сва остала три примера која су наведена у данашњој причи, не доносе плодове и не иду путем спасења. Постоје многи људи који ће чути Јеванђеље Христово, али га неће усвојити. Тако је на свакој Литургији, тако је у свакој животној прилици. Ми проповедамо, али у зависности од човековог духовног стања, он то прихвата или не прихвата. Ако је срце човека који слуша као камен, оно не може донети јеванђељског плода. Његовом срцу имају приступ демонске силе и узимају ту реч и односе је из срца његовог. Ако је каменито место на којем је мало земље, такође неће донети плода јер чим дође сунце, дођу искушења, подвизи, тај човек се саблазни и напусти Цркву. Такође, и они који су поред пута посијани су добри, честити, учени и нису против Цркве, али су људи од овога света и од овога века. Јело, пиће и богатство угуши јеванђељско семе у њиховој души и не могу да роде добре плодове. Једино, дакле, они посејани на доброј земљи, којих такође има три групе, доносе, једни по тридесет, једни по шездесет, једни по сто, плода јеванђељског. Ни они, значи, не доносе једнако. Ни сви ми, који смо крштени, не доносимо једнако плода, него сходно својој љубави према Богу, сходно чистоти своје душе и тела, толико

и доносимо плода. Потрудимо се да наш принос буде стострук, како смо данас чули из Јеванђеља.

Ето, да се трудимо да такви будемо, да тако размишљамо и благослов Божији ће онда бити на нама и са нама, са нашим народом православним који се овде изборио за своју Републику Српску. Да свако живи мирно, на својој земљи и своје огњишту, у исто време поштујући људе друге вере и нације. Нама православним то није проблем, али са друге стране, првенствено треба да живимо у ономе што ми јесмо и како јесмо и да тако напредујемо у вери, нади и љубави.

Дај Боже да тако буде. Живели и Бог благословио и свако добро даровао.

Копривна, 10. новембар 2019. године

ЧОВЕК ОСЕЋА ЛАКОЋУ И БЛАГОСЛОВ

Како ли је само велики празник када дођемо у неки од наших манастира светих Немањића, као што смо данас овде у Тавни.

Манастир Тавна потиче из четрнаестог века, и можете ли само замислити колико молитава и подвига је уткано у ову светињу; колико уздаха, метанија, покајања, народног покајања - да би ова светиња живела духовним животом и била светионик нашег народа на просторима Зворничко-тузланске епархије и шире. Слободно можемо рећи да је манастир Тавна свесрпска светиња, јер је то светиња немањићка која се везује за Светог краља Драгутина.

Велика светиња је велике мученике дала. На овом месту су у време турског ропства многи монаси пострадали чувајући веру и ову светињу. Исто је било у време Аустрије, а ништа мањи прогон нашег свештенства и монаштва није био у време богоборног комунизма.

Слично је и данас у Црној Гори - последњем бастиону комунизма на Балкану и, слободно можемо рећи, у Европи. Али, даће Бог и Свети Василије Острошки, да то прође и да наш народ тамо слободно живи са својим светињама.

И ми овде покушавамо да живимо са својим светињама. Добро је да доводите своју децу у наше манастире да се ту васпитавају у Православљу. Дете мно-

го више научи на једној Литургији него на неколико часова веронауке. Зато, узмите их за руку, родитељи, бабе и деде, и доведите их у храм. Да будемо заједно са светињама нашим, са овим ликовима који су насликани у нашим црквама. То је света Литургија: јединство неба и земље, јединство светих анђела Божјих, Бога и Цркве земаљске, војујуће Цркве која се бори за истину и правду Божју, као и за Јеванђеље Христово, за Крст и Васкрсење Христово. Тако и ми, браћо и сестре, у нашем животу непрестано се боримо.

Данас празнујемо Светог Евтихија мученика, једног од 70 апостола, ученика Светог Јована Богослова и Светог апостола Павла, који су га рукоположили за епископа. Из његовог житија читамо да је био велики мисионар Јеванђеља и увек је имао са собом једног анђела који му је помагао. И кад је бачен у тамницу, анђеоло је био са њим и доносио му храну, док су се тамничари чудили како он уопште преживљава у тамници. Бог га је благословио да буде велики мисионар и да не могу земаљске препреке да спрече његову мисију. На крају је посечен мачем за Јеванђеље Христово.

Такође, и Света мученица Сира Персијанка, хришћанка из Персије, данашњег Ирана. Она је пострадала у шестом веку када је ислам почео да се јавља на тим просторима. Била је хришћанка и неустрашиво је исповедала веру Христову. Највише је гоњена од стране рођеног оца, јер је прихватила веру коју они нису исповедали.

Празнујући их данас, желимо да се на њихова житија угледамо: да будемо неустрашиви у вери православној и ваистину подобни Светим оцима у исповедању вере.

Мати игуманијо, хвала Вам што се бринете за ову свету обитељ да живи јеванђељским животом. Много

народа овде долази да се напаја православљем које ова светиња има дубоко у својим темељима.

Кад се човек моли у некој монашкој обитељи то се осети, јер су ту уткане молитве светих, молитве подвижника знаних и незнаних кроз историју. Некако је лакше молити се Богу. Осећа човек лакоћу и благослов. Када уђемо у наше манастире, осећа се мир. Откуда тај мир, браћо и сестре? Зато што су монаси, који су живели на том простору, очистили тај простор од демона, по речима Светих отаца. Они су их протерали са тог простора и зато се осећа мир и благоуханије, мирис присуства благодати Духа Светога од моштију, светиња, светих икона, светих људи који ту живе.

Када је Свети Евтихије био мучен, па су му неким трозубим предметом кидали тело, из његовог тела и крви је истицао благоухани мирис. Он је, још бивајући жив, постао свет и испуњен Богом. Тако и свака света обитељ и свето место. Када дођете на гроб неког светитеља, осетите мир неисказан. Тиме се показује да је Бог победио непријатељске силе. Благодат Духа Светог је победила демонске силе и то се на томе месту осећа. Тај дивни, неисказани мир који нам је преко потребан. Живимо у времену немира, буке, трке, а места где проналазимо жељени мир за душу - то су наше светиње, наши манастири и цркве. Тамо треба да долазимо непрестано, колико год можемо, да се молимо Богу и да тај мир касније преносимо и на друге људе које сусрећемо у свакодневном животу.

Чули смо данас, да се један велики и познати француски глумац (Жерар Депардје) крстио у православној Цркви. Био је по рођењу католик, или протестант, а јуче се у својој седамдесетој години крстио у руској цркви у Паризу и прешао у Православље. То је сила

Православља. Када је он као Француз који је био „далеко“ од Православља, примио нашу веру, колико би више требало да ми Срби будемо православни.

Има наших људи који, нажалост, о Православљу не знају ништа. Ту почиње простор мисије. Морамо се сви више трудити да до сваког нашег човека дође реч Божија; да га приводимо вери и Православљу. Тако ћемо бити народ благословен, народ који ће „рађати плодове достојне покајања“, како се каже у Јеванђељу. Рађаћемо децу која ће бити света, децу која ће ићи путем спасења и путем који су нам зацртали наши Свети оци. Наш Свети Владика Николај - имамо овде његове мошти - долазио је овде са богомољачким покретом, беседио и служио литургије, како би наш народ привео својој Цркви. У почетку је постојала могућност да се овај лаички покрет одвоји и буде самосталан. Међутим, владика Николај их је приводио Цркви и њеним светим Тајнама. Тако се борио Свети Николај, велики апостол српског, православног народа у наше време.

Мати игуманијо, још једном, хвала Вам што са сестрадама чувате ову обитељ; што гостопримством и својом љубављу све прихватате. Да Бог дâ да се умножи ова света обитељ, да дођу и млађи који желе да иду путем Христовим.

манастир Тавна, 06. септембар 2020. године

ПОСТ ЈЕ ЛЕК ДУХОВНИ

Сабрали смо се данас у Новим Дворовима, да прославимо име Божије, да прославимо великог угодника Божијег, највећег старозаветног пророка и првога пророка Новог Завета - Светог Јована Крститеља, кроз његов празник - Усековање.

Свети Јован Крститељ - учитељ покајања - живео је у пустињи све док се није показао народу Израиљу и позвао га - као и читав свет - на покајање. Кроз покајање је припремио пут за долазак Месије - Господа и Спаситеља нашег Исуса Христа. Зато, када празнујемо Светог Јована Крститеља, сећамо се његовог подвига, пустињачког подвига којим су ишли многи свети оци наше Цркве, живећи у пустињама Свете Горе, Синаја, Свете Земље. Достизали су велики степен савршенства духовног и светост хришћанску.

Када се сећамо Светог Јована Крститеља, свакако се сећамо његовог позива на пост и молитву. Да постимо и да се Богу молимо - то је један благослов од почетка, од раног хришћанства када су установљени рани постови у нашој Цркви. Прво - Велики, Четрдесетодневни пост пред Васкрс, а потом и постови пред Божић, Свете апостоле и Успење Пресвете Богородице. И, такође - дневни пост, средом и петком, током читаве године, у спомен на издајство и страдања Господа Христа. Зато хришћани, када посте, они посте отприлике пола године. То је благослов. Медицина каже да је потребно многе болести лечити постом.

Бог је дао Цркви овај лек и благослов, да не будемо обременени телесном природом. Човек кад пости осећа се некако лагано као перце. Поготово кад пости четрдесет дана. Тешка храна обременује човека. Вуче га ка земљи. Ви добро знате, када престане пост и почнемо јести јаку храну, сви се некако осећамо троми и уморни. Зато је пост велики благослов. Зато га нећемо напустити. Нећемо га оставити, јер је то наше оружје против тела и греха - управо онога греха који је изобличавао Свети Јован Крститељ: греха блуда, греха нечистоте, сваког греха у народу.

Запитајмо се данас: Где смо и шта смо у духовном животу? Да ли се боримо и идемо путем спасења? Да ли постимо? Да ли се молимо Богу? Да ли праштамо другима увреде и невоље које су нам начинили, неке грехе, презрења? Трудимо се да будемо слични Светом Јовану Крститељу, колико је то могуће, и слични нашим оцима који су нас кроз историју позивали на покајање и богоугодан живот.

Наш свети Патријарх Павле, у време кризе и последњих ратова на овим просторима, позивао је на свенародно покајање и пост. Знајући да је то лек за душу и тело, као и за препород читавог једног народа. Зато немојмо бежати од поста. Пост је лек духовни.

Немојмо бежати од светих Тајни Цркве, посебно од светог Причешћа. Светим Причешћем се сједињујемо са самим Христом и живимо узвишеним и богоугодним животом. Бог нам даје снаге да се боримо против греха у себи и против свенародног греха који царује у души једног народа.

Дај Боже да тако буде и да чујемо глас своје Цркве.

Да се овај храм, овде у Новим Дворовима, ослика, доврши, украси светим фрескама да бисмо се могли

угледати на насликане светитеље и њихов живот, бо-рећи се да идемо путем спасења.

Да наши људи који воде наш народ - да га воде пу-тем правде и путем истине, путем добра, путем на-претка. И да заиста живимо јединствено са својим на-родом. Да не будемо одвојени од њега и Цркве његове, него да будемо једно како је то било у време светих Не-мањића и у време других, великих владара српских, од Средњег века па све до најновијег времена.

Живели и Бог благословио. Дај Боже свакоме до-бро, а посебно свима онима који помажу ову светињу и друге светиње широм наше Епархије.

Нови Дворови, 11. септембар 2020. године

ПРОЛАЗИ ОБЛИЧЈЕ ОВОГА СВЕТА

Радујем се да смо се данас сабрали у нашем манастирчићу Светог Александра Невског, на месту руско-српског пријатељства или српско-руског, можемо слободно и обрнуто рећи; на месту на којем треба да се чува наша православна вера, наше заједничко православно Предање, братска љубав наших народа, Срба и Руса, јединство Српске и Руске православне цркве.

Изабрали смо да место нашег јединства буде манастир, јер се они који живе у манастирима непрестано моле за своје спасење, али и за спасење православних и свих људи на свету. Љубав православна је свеобухватна. Она обухвата све људе који се спасавају у Христу и све оне који нису у Христу, да приђу и приступе и да виде како је благ Господ. Зато смо одлучили да то буде ово место, споља по изгледу скромно, али молитвено. То смо могли данас да осетимо на светој Литургији.

Видим да је дошло доста људи, хвала Богу. Мале су нам ове просторије и потребно је да што пре урадимо конак поред манастира, да можемо после Литургије да се мало задржимо овде. Намера нам је да направимо мало већи парк, где бисмо можда направили бисту великом руском књижевнику Достојевском. И то би био знак нашег јединства и заједничког сабрања на овоме месту.

Имамо много пројеката везаних за овај манастирчић. Њега су подигли руски војници који су овде били

у добротворној мисији. Оставили су иза себе управо оно што су Руси остављали, светиње, иконе, нашу православну духовност. Ми смо све то наследили, и Свети архијерејски синод је благословио да се ово место прогласи нашим манастиром.

Треба да се трудимо, браћо и сестре, да и овај манастир попунимо. Имамо доста манастира у нашој Епархији зворничко-тузланској, али мало монаштва. Мало је људи који су спремни да се одрекну света и да живе угађајући, на првом месту, Богу, да се уподобљавају светима.

И ми смо данас позвани, када празнујемо Светог Александра Невског, да се њему уподобљавамо - великом православном витезу, кнезу донском који је извојевао велику битку против Швеђана 1240. и тиме заштитио православну Русију од најезде са Запада. Он је велики исповедник Православља тиме што је емисаре које му је послао тадашњи папа одбио, рекваши да ми имамо својих седам Васељенских сабора, своју свету православну веру и своје свете оце. Њих ћемо чувати, њих ћемо се држати и тако ћемо веровати. Тако он није прихватио то искушење, иако му се кроз њега нудила велика слава земаљска и земаљско царство. Али, он је прихватио да буде исповедник вере православне и да има небески венац исповедника и заштитника Православља. Велико је и богато житије Светог Александра Невског, великог угодника Божијег, који је заштитник овога нашега манастира. Када год овде долазимо да се Богу молимо, сетимо се и Светог Сергија Радоњешког, игумана руске земље, великог подвижника и светитеља; Светог Серафима Саровског чудотворца, коме су дивље звери јеле из руку јер је такву благодат имао да је многобројна чудеса чинио и дан данас чини. Они су заштитници православне Русије

до данас, као и многи други светитељи из рода руског. Свети Димитрије Донски, такође; многи подвижници оптински и валаамски. Руски манастири су данас препуни монаштва. По стотине монаха или монахиња има у многим манастирима у Русији.

Ми, нажалост, имамо доста манастира у којима је само пар монаха, или чак један, као да у срцима Срба нема љубави према нашој вери, подвигу, труду и Царству небеском. А монашки пут је најкраћи пут ка Царству небеском. Треба да будемо спремни да се угледамо на Светог оца Саву. Много пута говоримо на нашим академијама у част Светог Саве, како је се он као младић од седамнаест година одрекао власти и отишао у Свету Гору и тамо подигао манастир Хиландар. После је постао први архиепископ српски и учинио да смо добили самосталну Српску цркву, и још много тога. По његовом примеру треба и ми да идемо и ходимо, иако смо раслабљена генерација за духовне подвиге.

Једноставно, такво је време у којем живимо, али морамо се борити ако заиста желимо спасење своје и својих ближњих. Оваква молитвена места нам управо то говоре, да пролази обличје овога света али да долази оно што је вечно и оно што неће никада проћи, како је данас речено у светом Јеванђељу - да ниједна јота, ниједна црта неће нестати док се све не збуди. Из којег закона? Из Јеванђеља Христовог, из проповеди светих Апостола и учења Цркве. Све ће се то збити, све ће се то догодити. Овај свет, браћо и сестре, има свој историјски крај када ће бити свеопште васкрсење из мртвих и Суд Божији. То је оно за шта треба да се припремамо, чему треба да стремимо. На то нас на првом месту подсећају наши манастири. Зашто неко одлази из света у манастир? Не одлази он зато што мрзи свет, него зато што воли Бога. Жели првенствено да

буде у заједници са Богом, а после тога ће доћи људи да се прикључе, да слушају проповед и реч о јединству Бога и човека, о јединству Бога и човека у Христу и јединству Бога и човека у Цркви. Тога су сведоци наши преци, тога су сведоци сви наши преподобни оци и преподобне матере, многи подвижници који су живели у роду нашем, многи лаици који су били у богомољачком покрету у време кад је Свети владика Николај водио тај покрет. Многи су, заиста, били светога живота, постили су, молили се Богу и тако очували православну веру у то тешко време. Зато, хвала Богу да смо се сабрали у оволиком броју, и молимо људе који могу да помогну, посебно из Термоелектране Угљевик, да помогну да довршимо ову светињу и да, заиста, следећи пут кад будемо дошли овде, можемо да се задржимо у новом конаку и порти. Да буду украшени, да буде једно лепо место и чувар и символ јединства нашег народа са православном Русијом.

Угљевик, манастир Светог Александра Невског,
12. септембар 2020. године

НЕ МОЖЕМО НАРОД ПРЕВАРИТИ

Нека вам је, драга браћо и сестре, срећан и благословен данашњи дан и храмовна слава Свих светих из рода српског. Овај дан празнују све наше цркве широм васељене и који су српскога рода и свете православне вере. Радујемо се што се овај дивни храм украшава и надамо се да ће ускоро бити довршено сликање унутрашњости храма као што је завршено у светом олтару.

У нашим црквама сликамо светитеље и све библијске сцене из историје спасења Старог и Новог Завета, где су на централном месту Голгота, Распеће и Христово славно Васкрсење. Све оно што је у Старом Завету наговештавано, остварило се у Новом Завету, управо у Крсту и Васкрсењу. То је темељ наше вере. Ми верујемо у Христа Распетог и Васкрслога. Он је темељ наше Цркве, вере и светости; темељ свих оних који су проглашени светима у нашем српском роду, али и у другим православним народима - руском, грчком, бугарском. Нема другог темеља и камена на којем зидамо нашу Цркву, осим на самом крајеугаоном камену који је Христос. То је оно у шта треба да се удубљујемо и шта треба да созерцавамо, не бисмо ли и ми разумели ту тајну и себе и своју личност утемељили на Христу.

Чули сте данас једну потресну причу из Јеванђеља, о Царевој свадби. Бог је припремио свадбу своје Сину, управо Господу нашем Исусу Христу. И позвао је све

људе на спасење, у Царство небеско. Чули сте како су се многи изговорили да не могу да дођу. Онда Господ шаље своје емисаре, свете анђеле, да сакупе све са свих крајева васељене: убоге, хроне, слепе. То су они који су тада били незнабошци. Зове их да уђу у Цркву Христову. То је једини пут спасења, браћо и сестре, да смо чланови једине, свете, православне Цркве. Ми Срби - Српске православне цркве, а други народи својих Цркава које постоје на њиховим просторима. Међутим, овај човек, који се помиње у данашњој причи из Јеванђеља, није имао свадбено рухо. Када идемо на неку свечаност, сви обучемо свечано одело, примерено прилици и благослову. Међутим, овај човек се није био припремио. То значи, неће сви људи који су у Цркви формално - крштени су али не живе по законима Јеванђеља - бити спасени. Они ће бити на Суду Божијем избачени напоље из Цркве.

Морамо да водимо рачуна. Бог нам је дао велики благослов да будемо православни хришћани; да идемо путем спасења; да имамо веру која нас спасава; да имамо светитеље у нашој Цркви - истинске, не измишљене - него истинске светитеље као што је свети отац наш Сава Српски, Свети Симеон - родоначелник лозе Немањића, остали наши средњовековни владари, свети оци светогорски - хиландарски, наши преподобни оци који су живели на распетом Косову и Метохији, такође и преподобне матере и многобројни мученици. Међу српским светитељима највећи број чине мученици. У свим ратовима, ако почнемо од Балканског рата, кроз Први и Други светски рат, као и последњи Одбрамбено-отаџбински '90. година прошлог века - то су хорови мученика који су пострадали у нашем народу и причислили се светима зато што су пострадали за Крст часни и веру православну. Ми не знамо број тих људи

и светитеља. Многи су проглашени светима у Цркви, како бисмо се угледали на њихов пример, као што је Свети владика Николај Охридски и Жички и Свети ава Јустин Ћелијски, који су у новије време канонизовани. Има многих других који нису канонизовани а Бог зна њихову светост и њихов подвиг, труд и молитву. Има сигурно много оних који још увек нису канонизовани, а јесу свети. Такав је наш Патријарх Павле. Исто тако и отац Тадеј Витовнички. Ко га је познавао зна да је био заиста светога живота, и многи други знали и незнани. Они ће једног дана бити канонизовани и сликаћемо их у својим храмовима да бисмо се угледали на њихов подвиг.

Добро је да ми Срби имамо пред собом идеал светости; да своју дечицу и омладину, која уче веронауку православну, томе идеалу учимо. Данас, када неке причаш о светости, он мисли да је то немогуће и да то више не постоји, да је прошло то време. Није тачно. Данас на Светој Гори има много људи који живе као што је живео Свети Сава или као што су живели многи преподобни оци на Синајској Гори и на другим местима подвига. Кад им дођете, они вас поздраве по имену иако вас никада нису видели. Они исцељују болесне, изгоне демоне, као што се проповеда и како је записано у Светом Јеванђељу да је таква дела чинио Господ Христос, Свети апостоли.

Непроцењиво богатство имамо у својим недрима, у својој светој Цркви православној, браћо и сестре, и треба то да чувамо и поштујемо. Са друге стране, други хришћани очекују од нас православних да будемо савршенијег живота од њих. Имамо свете Тајне - Исповести, Причешћа и друге, посебно свету Евхаристију у којој се сједињујемо са самим Богом и постајемо причасници светих. Али, морамо све то и својим животом

да сведочимо. Ако то својим животом не сведочимо, питаће се: У каквог Бога тај човек верује? - Тако кажу кад је неко недостојног живота, без обзира што је у клиру. Ми својим животом потврђујемо своју веру. Не можемо народ преварити, а поготово не можемо Бога преварити. И то ће се, коначно, видети на Суду Божијем када будемо изашли као деца Божија. Неће бити могућности да нешто сакријемо или да некога преваримо као што то чинимо у овоземаљском животу. Тада нећемо моћи то да чинимо, јер ће се видети каква су била наша дела и по њима ће нам Бог судити.

Ми православни имамо велика очекивања и дарове, али морамо бити савршеног и светог живота. Као што данас празнујемо свете из нашег рода, да се на њих угледамо и ми и наша деца и да заиста идемо путем спасења, следујући њиховим животима и подвизима.

Цер (Челопек), Сабор српских светитеља,
13. септембар 2020. године

ЉУДИ СМО, СЛАБИ СМО

Нека је срећан и благословен данашњи дан, слава у Тобуту, Зачеће Светог Јована Крститеља или у народу како се зове - Јовање.

Данас је велики дан. Чули сте из светог Јеванђеља велику драму која се дешавала пре самог рођења Светог Јована Крститеља као великог изабраника Божијег и како је Господ Христос за њега рекао у Јеванђељу да је највећи човек рођен од жене. У читавој историји људског рода највећи човек је Свети Јован Крститељ. Али Господ у тој поуци каже и другу која је такође битна и значајна: да је најмањи у Царству небеском већи од њега. То значи да не вреди никаква величина, у оквиру овога света и само у оквиру овога света, па макар то био највећи човек и председник једне велике државе и свих држава. На крају крајева, ништа то не вреди уколико не будемо имали место у Царству небеском и ако не будемо, својим животом овде на земљи, задобили живот вечни.

По чему је Јован Крститељ велики? Велики је по томе што је прокрчио пут Господу Христу позивајући јеврејски народ, тада јудејски, и све народе на Земљи на покајање. Да се покају јер се приближи Царство небеско. То је његова реченица, то је његов позив који одзвања у Цркви Христовој до дана данашњег, већ две хиљаде година.

Имам ли потребу да се покајем? Лично ја, као Епископ, сигурно имам за много шта да се покајем и да се кајем свакодневно. Имамо ли ми свештенослужитељи?

Сигурно имамо. Светом Јовану су долазили на реку Јордан старозаветни свештеници, фарисеји и књижевници, који су знали читаво старозаветно предање и Мојсијев закон али, нажалост, нису живели по њему. Јован их изобличава и говори: Ви сте породи аспиде - породи змије. Изобличује их због њихове неспремности на покајање.

Дакле, за покајање нема привилегије. Или сам покајник или нисам, без обзира на функцију коју имам. Земаљске функције не дају достојанство човеку. Пред Богом то није то.

Пред Богом је велики човек ако је покајник и ако се припрема за Царство небеско и живот вечни. Он се припрема једино ако живи честитим и богоугодним животом; ако живи борећи се са собом, кајући се, праштајући свима и тражећи опроштај од свих. Као што је цариник Закхеј рекао: Ево Господе, пола свога имања даћу сиромасима. То је покајање, да богати људи разделе имање своје људима који су сиромашни. Такви људи постоје и било их је и кроз историју. Многе велможе, кад су ишле у манастир, поделиле су своје имање и отишле у пустињу, у манастир. Таквих људи је било у историји српског, руског и других народа. Родитељи Светог Јована Златоуста су били богати. Након њиховог упокојења, Свети Јован је све своје имање раздао сиромасима, отишао у пустињу и постао велики отац Цркве. Тиме су такви људи били велики, али су постали још већи јер су се припремали за Царство небеско.

Ето, то је велика победа и то је оно што нам говори Свети Јован Крститељ данас. Да се покајемо. Да данас анализирам свој дан како сам га провео. И јучерашњи дан. Сигурно ћу наћи шта није било добро. Можда сам се о сиромашама огрешлио; некеме рекао ружну реч. О другоме сам зло помислио; погордио се и рекао да сам већи од свих.

Све су то духовне ствари које човек треба да преиспита ује сâм у своме духовноме животу и да дође свештенику, као што сте ви данас овде били, исповеди се и каже: Оче, грешан сам пред Богом и пред људима; и наведе: то и то, то и то сам чинио... - помози. Желим да ми Бог помогне. Тражим од Бога и Цркве и благодат и Божију помоћ.

Ето, то је искрено покајање и то је оно што је држало сваког човека да иде правим путем, а и читаве народе, браћо и сестре. Читаве народе покајање држи да иду путем Божијим. И наш народ српски кад је велике светиње стварао кроз историју - у Средњем веку, у време Немањића, у време распећа непрестаних на којима смо ми Срби били, у време Првога рата, у време Другога рата и разних империја које су владале овим просторима - били смо велики и остали смо велики само покајањем и само путем који води у живот вечни, како певамо у тропару највећег сина нашег народа Светог Саве.

Зато Светог Саву можемо упоређивати са Светим Јованом Крститељем. Он је дошао са Свете Горе и позвао народ, православне Србе, на покајање. Да се крсте и да живе у својој православној вери и православној Цркви и то, хвала Богу, чинимо до дана данашњег.

Ето, да тај и такав идеал имамо пред собом, браћо и сестре и онда ћемо бити велики народ. Покајање нас чини великим људима. Закхеј је био мали човек, али кад се покајао, попео се на смокву и био је виши од свих. Јер су га вера и покајање узвисили да види великог пророка из Назарета Господа нашег Исуса Христа. Ми смо, нажалост, данас изгубили ту жељу да видимо Бога; да видимо Сина Божијег који је постао човек; да видимо Њега који живи у Цркви Својој. Супротно томе, желимо да видимо богатог човека, спортисту, директора.

Све је то лепо, али треба да желимо да видимо Бога. То је наша најважнија потрага и она има смисла. Томе да тежимо, томе да стремимо у своме животу. Свети људи су виђали Господа Христа, Пресвету Богородицу и анђеле Божије и многе светитеље: Светог Нектарија Егинског Чудотворца, Светог старца Пајсија, Светог старца Порфирија и друге.

Многи већ сада виђају светлост на гробу нашег Патријарха Павла у Раковици. Ако Бог да, он ће једнога дана бити причислен великим светитељима патријарсима из нашег рода.

Дај Боже да тако живимо. Да идемо путем Светог Јована Крститеља и путем самог Господа Нашег Исуса Христа, путем покајања, смирења, праштања. Људи смо, слаби смо. Немојмо да све опраштамо себи, а другогме ништа. Ако буде тако, онда Бог ни мени неће опростити на Суду Божијем, а ка Суду Божијем идемо. Када знам да сам и ја грешан, онда још више да праштам другим људима па ће онда, можда, и Бог бити милостив и нама и опростити нам грехе наше.

Ето, то је пут спасења и то је начин на који смо ходили кроз читаву историју и, ако Бог да, ходићемо и даље са својом Црквом и својим светињама до у вечност.

Живели и Бог благословио. Честитамо нашем куму, професору Томићу, који је много кумстава имао у нашој Епархији. Учен професор и члан Сената Републике Српске, али ту је са својим народом и непрестано кумује и непрестано показује пут смирености, спасења и покајања. Човек који има титуле и образовање, али ипак је ту са нама, смирен. Такви су били наши људи кроз историју и надам се да ће такви бити и убудуће.

Тобут, 2020. године

КАД СМО БИЛИ ЗАЈЕДНО - ВЕЛИКА И ДОБРА ДЕЛА СМО ЧИНИЛИ И УЧИНИЛИ

Нека је срећан и благословен данашњи дан и данашње сабрање у Баткуши. Имали смо једну дивну молитвену Литургију и рукоположење у чин свештеника - сада нашег оца Остоје. Желим му, са своје стране, благослов Божији и да овај дар свештенства који је данас примио, да га умножи и да буде заиста добри пастир по примеру светих апостола и светих отаца наше свете Православне цркве.

Чули смо данас сви једну дивну јеванђелску причу како је Господ Христос чудесно умножио рибу коју су апостоли ловили. Читаву ноћ су они ловили и ништа нису уловили. Међутим, на основу тога видимо да су они били људи трудбеници, који живе од дела руку својих. Некада им Бог да да имају више, некада да имају мање, али они су и даље били рибари и од тога су живели. Нису били беспослени, нису били они који седе на трговима и кукају - не одговара им ово, не одговара им оно - него су били људи делатници. И зато је Бог њих изабрао да буду ловци људских душа и они који ће да се спасавају у православној Цркви Христовој. Међутим, када је Господ Христос рекао: Баците ви мрежу са десне стране лађе, они су га, просто у неверици, послушали. Они су тада толико рибе уловили да нису сами могли мрежу да извуку напоље, него су морали други рибари да им помогну. Уловили су пуна

два чамца рибе. То је заиста чудесан риболов и то није могао човек да учини него само Бог, Богочовек наш Исус Христос.

То је једно знамење, једно чудо које има симболички карактер и значај. Овај чудесни риболов представља све оне људе који ће од првог века, па ево до нашег двадесетпрвог, поверовати проповеди светих апостола и који ће постати чланови Цркве. Управо они су те словесне рибе, или словесне овце, које су постале чланови Новог Израиља - дакле, чланови Цркве Божије. Данас је пун овај храм дечице и народа. Све су то, у ствари, плодови чудесног риболова Господњег и благослова Његовог и Његове Цркве.

Будимо сарадници Божији! Управо када мислимо да не можемо ништа да учинимо и да читаву ноћ, или читав дан, или неколико година последњих смо се трудили и да нема никаквог плода - одједном Бог чини чудеса и видимо пред собом народ велики. Некада нас је за Васкрс било неколико у црквама, а данас су пуне наше цркве. И то је благослов Божији. И то је једно знамење, да Бог жели спасење свих људи. Али, неједнако ми одговарамо на тај призив Божији и неједнако се трудимо. Нису свети оци били већи од нас обичних људи по томе што су били некакви посебни јунаци са посебним даровима. Они су били људи као и ми, али су свим срцем својим прихватили Јеванђеље Христово и онда је Господ преко њих, и са њима, дејствовао и чудеса многобројна чинио. У молитвама које се читају на рукоположењу новог свештеника стоји да он треба да препорађа народ свештенодејством Јеванђеља Христовог. Шта то значи? То значи, на првом месту, да служи свету Литургију и друге свете Тајне: крштења, миропомазања, читања молитава, помазивања болесних људи уљима благословеним, да венчава народ свој, да чита

све друге молитве за разне потребе, да врши литије, метаније, да износи свете мошти, иконе; да буде са народом као истински пастир и да крст носи заједно са њима. То наш народ негде дубоко у души препозна кад је неко такав пастир и кад живи са својим народом, и он га заиста воли као свог духовног оца. На крају свештеник испраћа људе у живот вечни кроз чин погребња и опела. Тако да он практично читав живот проводи са својим народом, у својој цркви и читав живот човеку треба да буде освештан. Од колевке, од крштења па све до гроба.

Ето, то је његова мисија, мисија нас свештеника и Цркве Божије, браћо и сестре. А ви, са своје стране, као верници треба да будете заједно са својом Црквом. Кроз историју је било тако. Кад смо били заједно - велика и добра дела смо чинили и учинили, храмове изградиле и манастире подизали и много тога другог. Бог је тада отварао чудотворне изворе, чудотворне иконе су се појављивале, мошти светитеља су се откривале и све је било Богом благословено.

Такво време и ми очекујемо. Јесте да живимо у тешком времену, али морамо да се боримо. Црква има своје методе борбе, а то су управо пост и молитва, света Литургија, света богослужења. Свете Тајне Цркве су моћније и силније од свих болести земаљских. Када су људи долазили Светом Јовану Кронштатском у Кронштат, он је имао заједничку исповест. Људе је позивао, пошто је било мноштво људи, немогуће је било да се сви исповеде тог тренутка. Он је онда говорио: Ајде, говорите сви своје грехе наглас, полугласно, Бог ће чути. Онда им је читао разрешну молитву - свима у цркви заједно. Тако су радили светитељи Божији. Зашто? Да би привели народ Цркви Божијој. Људи су затим прилазили Светом Јовану да их он причести, а

он је по дару прозорљивости који је имао видео ко је у каквом духовном стању, какав је човек који прилази светој чаши. Некима би рекао да се не причесте, јер нису опростили грех своје ближњем. Они су се онда чудили како он зна најситније детаље из њиховог живота.

Да још једном честитамо оцу Остоји рукоположење. То је благослов Божији за нас и за нашу Епархију: нови делатник Господњи на Њиви Господњој. Да буде с нама, да се бори, служи.

Братству овога светога храма, проти, намеснику брчанском, оцима који су овде данас са нама, проти Илији, оцу Зорану - свима вама желим благослов Божији и да будемо јединствени, браћо и сестре. У љубави да живимо. Долазе нам сада ови нови избори. Ми као Црква морамо да окупљамо народ, не да га делимо - ни по партијама ни по, не знам ни ја, каквим другим, социјалним разликама - него да сви будемо једно у Христу Господу.

Баткуша, 11. октобар 2020. године

ЈЕДНИ СУ У СТРАХУ, ДРУГИ СУ У ТРЕПЕТУ

Часни оци, драга браћо и сестре, нека је благословен данашњи дан и наше данашње сабрање овде у Петрову.

Данас смо дошли у ову светињу да се помолимо Богу и Светом Киријаку Отшелнику, кога данас празнује наша света Црква.

Свети Киријак је био велики подвижник, а живео је у Светој Земљи, Палестини. Као младић дошао је у Јерусалим, Свети Град, да се поклони светим местима. После је ишао код старца у Светој Земљи, да се учи монашком животу, односно небеској философији. И тако је овај дивни светитељ Киријак, усвојивши монашко предање, заиста достигао живот анђелски у телу, колико је то људима могуће. Био је најпре ученик једног старца у околини Јерусалима, а после га је он послао код великога старца Герасима Јорданског, у Јорданску пустињу, код кога је провео десет година. Касније је постао духовник око кога се скупило мноштво монаха, људи жељних духовног живота. Међутим, када је постао чувен међу народом, због чуда која је чинио и благодати Божије која је текла из њега, непрекидно је бежао у пустињу, да би се сачувао од људске славе и сујете. И заиста људи га нису могли лако пронаћи.

Данас постоје ратници, борци за многе земаљске ствари, али, највећи су они који се труде и боре за Цар-

ство небеско у испосништву, у молитвама, у трпљењу, у пустињском животу, у борби са демонима. Свети Киријак Отшелник је имао дар да изгони демонске силе, дар прозорљивости, дар исцелења. Многа чудеса је чинио. Како су живели његови монаси? Читав дан нису ништа јели, осим по заласку сунца. Живели су у непрестаном аскетском подвигу. По томе је овај светитељ познат не само широм Грчке, јер је он родом Грк, него и широм православног света. Поштује се и у српском народу као Михаљдан и за њега се везује тзв. Михаљско лето, када бива лепо време. На тај дан посебно за то благодаримо Богу молитвама овог светитеља и других светитеља што нам дају добро време, да људи могу да заврше своје јесење послове на њивама.

Диван је светитељ, браћо и сестре, Свети Киријак Отшелник. Кажу да је он говорио да никад у току дана није дозволио да га обузме гнев на некога и да има злу мисао на некога. И заиста је био као јагње духовно, јер је благодат Божија победила његове страсти, да је постао сличан самом Господу нашем Исусу Христу.

Данас се празнује и једна дивна преподобна Марија Јерусалимска, која је као девојка отишла у Јудејску пустињу. Тамо је понела са собом једну котарицу боба за јело и једну посуду воде. За осамнаест година, колико је времена она тамо провела, није јој нестало боба из котарице, нити воде. Стално се она пунила и допуњавала, а боб се умножавао.

Ето, такви су били данас празновани светитељи, браћо и сестре. Подсећамо се на њих и њихов живот, да бисмо бар у најмањем били слични њима, да не кажемо само: Не може се бити свети, не може се живети хришћанским животом, не може се живети врлинским животом. То није тачно. Могуће је. - Са Богом је

могуће све. Бог је онај Који нам дарује силе и моћи да можемо тако да живимо.

Чули смо данас у Светом Јеванђељу како Господ, говорећи тзв. малу беседу о блаженствима, говори да ће врлински људи за све што молитвом и трудом стекну у овом животу, бити стоструко награђени у Царству небеском.

Знамо да живимо у тешком времену, у времену искушења пандемије корона вируса. То је један крст који је захватио читав свет. А људи - како реагују? Једни су у страху, други су у трепету; а циљ моћника овога света јесте да нас застраше тим болестима. На све ово, ми да одговарамо постом и молитвом; да се боримо оруђем које имамо, које нам је Бог дао, које је најмоћније у победи наших непријатеља, победи демонских сила, победи страсти, победи свега онога што је смртно у нама. Тиме такође побеђујемо и болести које су биле и које ће бити. Постом, молитвом, исповешћу и доласком на свету Литургију - тако се ми боримо, и тако ћемо, ако Бог да, и болест победити.

Дај Боже да тако буде и да ми Срби, овде у Зворничко-тузланској епархији будемо заједно, са својом Црквом, како смо били у недавном рату. Увек се молимо за све људе пострадале у овом рату. Они су велики јунаци, јер су се уградили у темеље Републике Српске, да бисмо данас могли слободно живети и градити своје цркве, манастире и своје светиње дизати и украшавати.

Њихова жртва је велика, али зато, браћо и сестре, и ми треба да принесемо своју жртву. Наша данашња жртва је да смо дошли на свету Литургију. Много тога нас је вукло да останемо код куће: послови у кући, како се каже у Јеванђељу, пар јармова волова. Ипак, најбоље

је да најпре дођемо у цркву на Литургију, а све друго ћемо стићи и постићи. Само да се трудимо и да се Богу молимо да живимо онако како Бог хоће од нас. Бог нам увек жели оно што је најбоље за нас, јер таквим животом задобијамо живот вечни и Царство небеско. Бог не жели да се мучимо, постимо и страдамо, да будемо прогоњени и распињани од свих. Не, него жели да нам дарује живот вечни, благослов Божији и свако добро. Ето, то је смисао. Зато се исплати борити, исплати се ићи путем светих отаца, Светог Киријака Отшелника, светог оца нашег Саве Српског и свих светитеља из рода нашег, Светог Василија Острошког Чудотворца и многих других светитеља из рода нашег српског.

Петрово, 12. октобар 2020. године

ДА БУДЕМО ДОСТОЈНИ ВРЕМЕНА У КОМЕ ЖИВИМО

Господине градоначелнице, уважена господо, браћо и сестре. Ево нас данас у Броду, у дивном катедралном храму Покрова Пресвете Богородице на храмовној слави.

Велики је и диван овај празник и заиста се осећа неописива духовна величанственост и узвишеност. Иако је установљен у десетом веку, велика благодат је присутна и данас на овај дан Покрова Пресвете Богородице. Пресвета Богородица се јавила у цркви Влахерској, заједно са светим апостолима, светим оцима и анђелима Божјим, над народом сабраним у тој великој цркви. То је било знамење које је видео Свети Андреј Јуродиви и његов ученик Епифаније: да Пресвета Богородица непрестано бди над читавом Црквом Божијом и моли се Богу за сваку људску душу верујућу и страдајућу. Тако и данас, у овом светом храму, колико можемо по својим духовним моћима, да осећамо ту тајну, заштиту и благослов Пресвете Богородице и свих светих.

Диван је овај наш храм, као и иконостас који је дозирао и помогао да се уради митрополит Јаков из Грчке и људи из његове митрополије. Толико је велика љубав грчког народа према нама.

Велика је љубав њихова и по томе што нам из Цариграда доносе делић покровског празника. Та црква

је до данас очувана и, ако би Бог дао, када Цариград поново буде православни, да служимо некада у тој цркви, као и у храму Свете Софије који је, нажалост, недавно претворен у џамију. Али Бог чини оно што ми људи не можемо и оно што не знамо. Наши свети оци су рекли да ће се православна литургија поново служити у Светој Софији, а ми треба да будемо сведоци тога. Треба да будемо сведоци великих и дивних догађања Божијих, да се уверимо у свемоћ и силу Божију.

Ми смо генерација која је некако духовно ослабила. Када неко говори о духовним вредностима и достигнућима, о савршенствима и светитељству, ми одмахујемо руком, јер не можемо да верујемо, јер смо од малих ногу, нажалост, убијени атеизмом и безбожништвом. И сâм сам прошао тај, како да га назовем, дрил атеизма и добро знам како је то било. Многе старије генерације од Другог светског рата су прошли као један експеримент; својеврсну духовну корону, али, хвала Богу, Црква је изашла као победник. Подигнути су дивни храмови широм света где живе православни Срби: у Републици Српској, у матичној држави Србији, у Америци.

Дај Боже да заиста будемо достојни времена у коме живимо, а Бог ће показати своју силу и моћ када најмање очекујемо и када најмање верујемо. Ми дубоко верујемо да нас Пресвета Богородица штити. Ко ће онда против нас ако нас она штити? Она која штити, која је Игуманија Свете Горе Атонске у Грчкој где постоји мноштво манастира. Двадесет манастира великих, где су представници свих православних народа. То је сила. То је свакодневна молитва. То су свеноћне молитве. То су чудотворне иконе. То су чудотворне мошти. То су молитве светитеља данашњих који живе на Светој Гори. Све то имамо ми православни Срби и

сви православни као народ на Светој Гори Атонској. То су наша духовна изворишта.

То је оно што нас држи и охрабрује да и ми поднесемо све наше муке. То је оно што нам даје снагу да верујемо да ћемо и ми наше Косово вратити - наш духовни Јерусалим, како говори Патријарх - и да ћемо чувати и очувати светиње. Све то можемо само силом Божијом, само заштитом Пресвете Богородице и светитеља Божјих. А ми људи треба само једноставно да будемо са њима и да будемо достојни њиховог благослова, а бићемо достојни ако живимо честито, ако живимо благословено, ако живимо како нас учи наша света Православна црква.

Немојмо слушати када медији и људи говоре против Цркве, јер они тиме покушавају да учине несветим оно што је свето. Света Црква је оно што сте данас овде доживели на светој Литургији и на свим светим Литургијама. То је Царство небеско овде на земљи, овога тренутка, ових сат или два времена које смо провели у храму. Ту предокушамо вечни живот и победу живота над смрћу. Ту се причешћујемо васкрслим и живим Христом. Ту је присутан Бог, ту су присутни анђели Божји, свети апостоли, Пресвета Богородица која се непрестано моли за нас.

Многобројне чудотворне иконе Пресвете Богородице говоре да је она наша заштитница. Многа, многа, безбројна чудеса је учинила Пресвета Богородица од времена Јеванђеља до дана данашњег.

Данас је наш Патријарх вероватно у Пећкој патријаршији јер је тамо храмовна слава. Тамо се налази дивна велика чудотворна икона Пресвете Богородице Пећке, пред којом су се многобројна чудеса догодила. Она чува Пећку патријаршију и наше свештено

Предање од Светога Саве и светих отаца српских до дана данашњег. И, ако Бог да, сачуваће ту светињу и све наше друге светиње на Косову и Метохији, нашој духовној колевци. Али, сачуваће и све наше светиње широм земаљског шара где живе православни Срби. И ми овде у Републици Српској, и овде у Броду данас, то осећамо и тако верујемо да без светитеља и без помоћи Божије не бисмо могли заиста ништа учинити.

Да се радујемо, браћо и сестре. Да будемо јединствени; да наше политичке вође воде наш народ путем Немањића, путем православним, путем јединства, хармоније, заједништва, путем братске слоге и љубави.

Да тако буде у Црној Гори и на другим местима где живи наш народ. Да заиста будемо јединствени.

Има покрета који говоре да нам треба јединство са Србијом - матичном државом - и са другим српским земљама. То је тачно. Једино се тако можемо чувати, да не будемо раздељени, да не будемо жртве овога или онога дела где живе православни Срби, него да будемо јединствени - један корпус народа и једна сила и једна благодат. И на то вас позива наша света Црква.

Ми јесмо велики народ кроз историју, јер смо велике жртве дали за веру и Православље. Велике жртве смо дали за све оно што је добро и Богу милом приступачно. Али, велике жртве смо дали и недавно у последњем рату, и то све треба да буде крунисано једним благословом а то је наше јединство. И зато верујте, браћо и сестре, Цркви својој. Немојте слушати оне који говоре против Цркве. Црква је Тело Христово. Црква је увек носила крст са нашим народом и носиће га убудће, ако Бог да.

Видели сте шта се десило у Црној Гори. Вера је била погажена, поништена. Црква мање-више забрањена, у

школама без веронауке. Али онда, даде Бог да крену литије управо из Цркве. Народ се сетио светог Предања. Сетио се светог Острога, светог Цетињског манастира и оживе Црна Гора и - ево, данас долазе нови људи који разумеју мисију Цркве на том простору.

Тако је било и овде у нашој Републици Српској, тако је у свим нашим српским земљама. Радујмо се и молимо се Богу и Пресветој Богородици да нас заштите, сачувају и дарују сваки благослов. Да и ми и наше генерације учинимо нешто достојно наших светих предака, како је говорио наш свети Патријарх Павле.

Захваљујем се свима који су помогли да овај дивни храм у Броду овако изгледа. Ко год је на неки начин помогао своју Цркву, учинио је велико дело пред Богом.

Живели и Бог вас благословио. Срећан вам данашњи празник и Бог и Пресвета Богородица да буду заштитници у животу нашем.

Брод, Покров Пресвете Богородице, 2020. године

БОРИМО СЕ ДА ДОЂЕМО ДО ВАЗДУХА

Часни оци, уважени господине градоначелнице, драга братијо, браћо и сестре, драго ми је да смо данас извршили освећење овог светог храма Рођења Пресвете Богородице у Кладарима.

У данашње време, ми људи се боримо да дођемо до ваздуха, а у томе нас онемогућава ова пандемија. Она нас спречава да дишемо, да живимо, да дођемо до ваздуха, да наша плућа буду пуна кисеоника и пуна живота овога и пуна живота вечнога. И данас слободно можемо рећи да смо заједно продисали у овом светом храму приликом његовог освећења, јер се осећа благодат Духа Светога која се излива на свету Трпезу, овај свети храм и на све нас присутне који смо овде били. Осећамо ту благодат, те пламене језике огњене који силазе са небеса и освећују Цркву Божију и храм Божији као дом и обиталиште самога Бога Живог и светитеља и ангела Његових. И сада је овај свети храм заиста посебан Дом Божији. Бог је свуда присутан, браћо и сестре, божанским енергијама и силама, али је на посебан начин присутан у Дому својем - у Цркви својој. Као што је на посебан начин присутан и у нама самима, који смо храмови Духа Светога, у свакој крштеној души православној.

Дивно је данас доћи овде у Кладаре. Планирали смо да освећење буде раније, међутим прота је имао проблем управо са дисањем и корона вирусом. Ова бо-

лест покушава да нам узме управо оно што је најприродније за нас, а то је да дишемо; то је да удишући ваздух божански удишемо живот, а тај живот, браћо и сестре, јесте благодат Духа Светог.

Свети оци подвижници - данас празнујемо Светог преподобног Амуна Нитријског и Павла Препростога, ученике Светог Антонија Великог, египатског пустињака - говорили су да човек треба да живи, да удише Бога; да Бога удишемо када удишемо ваздух, али да том удисању само додајемо и молитву. Додајемо тзв. Исусову молитву и онда, у ствари, удишемо Бога Живога. Значи, наше дисање да не буде само физичко дисање. Свакако да је оно потребно, али нам је потребно и то духовно дисање.

Ето, то је смисао и значење постојања светог храма у неком месту. Ово место је данас добило своју духовну личну карту, своју светињу. Ово место је на брду, као на Сиону, које нам казује да је Бог на висини, на небесима. Зато су цркве у нашем народу прављене првенствено на брдима, наравно где је било могуће - да се покаже да је до Бога могуће доћи подвигом и трудом; да је Бог небески Отац са небеса, на небесима и да тамо обитава, али да је благодаћу Божијом присутан и на земљи, а посебно у Цркви својој.

Зато је ово данас велики дан и желим да заблагодарим свима који су се уградили у овај свети храм и дали свој допринос, своју лепту. Управо када уђемо у свети храм, као да се склони нека завеса и улазимо у другу реланост у којој је сада Бог присутан. Ми смо до доласка у овај храм били у земаљским оквирима и реалностима: у вестима о корони, ратовима, о сукобима међу народима, о проблемима које људи и државе имају. Све је то земаљска реалност. Када уђемо у свети

храм, треба некако заиста да склонимо тај вео са свога лица и духовних очију, и да видимо Бога живог који је овде присутан. Да видимо анђеле Божије и светитеље Његове - такође присутне у светом храму молећи се са нама и за нас. То је та динамика, браћо и сестре, да од обичних људи, земаљских, уђемо у реалност Царства небеског и постајемо бесмртни. Да ли смо тога свесни или не зависи од тога у каквом је човек умном стању. И ево, сви дишемо и надамо се да ћемо дисати и даље, и боље него ранијих дана и да ће Црква Христова изаћи као победник и против ове болести, као што је то било кроз историју Цркве.

Желим да се захвалим нашем градоначелнику господину Борису, и господину Обрену и свима вама који са својим народом живите и осећате његово било, његове потребе, невоље и муке, али и његове радости. Ово је дан радости за све нас који смо се сабрали на свету Литургију и за људе који ће се сабрати на прослави и трпези љубави. Да будемо сви заједно и да радост овога тренутка доживимо сви; да га понесемо, на првом месту, у својим срцима и да кажемо: Јесу невоље, јесу муке, али Бог наш је јачи од свих мука и невоља. И зато да припадамо Њему сваке недеље и празника.

Било би добро - мислио сам да не кажем ниједну опору реч - али било би добро да смо се данас причестили сви на светој Литургији, а не само нас неколико; да смо заиста сви у пуноћи осетили шта значи освећење храма Божијег, освећење људског тела и човекове душе. Али, даће Бог да буде тако и боримо се да тако буде. Да наши Срби прогледају духовно и да кажу: Боримо се да приступимо живоме Христу. На који начин се боримо да приступимо живоме Христу? У светом Причешћу. Морамо се сви заједно борити да постанемо литургијски, црквен народ, да своје муке

решавамо у заједници са Богом и светима Његовим. Колико Црква као духовна мајка, толико и они - као људи који воде наш народ у земаљским оквирима, политичким, историјским - ништа мање треба да су одговорни. Јер ми смо душа и тело. Одговорни су и једни и други. И Црква и они које је народ изабрао да их води. Да сви водимо народ путем спасења, путем васкрсења, путем косовског завештања Светог цара Лазара и косовских мученика, путем Светог Саве.

Ето, то нам је потребно да бисмо били народ Божији, и да бисмо муке овога дана, овога тренутка и овога времена поднели и на крају са Христом изашли као победници. Дај Боже да тако буде.

Кладари, 17. октобар 2020. године

ТАКО ЖИВОТ ПРОЛАЗИ

Ево нас и данас у граду Добоју, у цркви Светог Сисоја Великог у Гаврићима, на једном дивном и заиста богоизабраном месту за храм Божији. Храм који се види из читавог града подесећа нас да смо ми небеска бића и да треба да умујемо небески и да имамо небеску философију; а не земаљску, не оно што нас притишће и везује само за тло и земљу. Уздигимо душу и дух свој према Богу Живоме, према ономе чему нас учи наша света Црква у време добро, у време страдања, невоља и земаљских превирања. Тога је увек било.

Хришћани који су живели у првим вековима су сви били мученици. Тако је било све до 313. године, када је наступила слобода за хришћанство. Постати хришћанин у првим вековима је значило бити мученик, бити бачен лавовима у великим аренама. При томе је господар римска, која се издавала за културне и учене људе, незнабошци, пагани уживали у тим призорима. Они су се забављали гледајући како дивље животиње растржу хришћане, честите и добре људе. Једина кривица хришћана је била што су говорили: Нису римски императори за нас богови; римски императори су само владари; Бог је једини на небесима, и Син Његов Господ наш Исус Христос, и Дух Свети. То је била једина њихова кривица. Честити добри људи, који никакве законске преступе нису имали. Ето тако је некад било.

У наше време такође није једноставно бити хришћанин и бити православан. Треба се борити са многим

искушењима, али у првом реду са тзв. модерном филозофијом живота која нам се намеће. Као пут слободе намеће нам се управо пут греха и незаконоња. То је лажна слобода која је, нажалост, врло примамљива, поготово младим људима. Млад човек се понесе телом, јер је ветропир, није сазрео. Тело га носи и његове жеље телесне га носе. То значи да млади људи могу да падну на првом искушењу које је Господ победио у пустињи кад је рекао: Не живи само човек о телу, тј. о хлебу, него живи о свакој речи која излази из уста Божјих - што значи да ми треба да се хранимо речју Божјом од малена. Управо томе треба да учимо децу: закону Божјем, путу истине, путу правде, путу честитости, доброте, врлине, путу православља. А, најважније је да прво ми старији такви будемо.

Код старијих долазе искушења која је Господ победио, када је победио сујету, таштину. У Јерусалиму га је ђаво кушао: „Скочи са овога храма, јер ти неће бити ништа. Бог ће заповедити анђелима да Те држе да не паднеш доле“. А онда Господ одговара: „Немој кушати Господа Бога свога“. То значи, да у другој борби, после телесне филозофије младости, долазе искушења сујете и таштине. Сад више нисам млад; нисам нешто ни лепушкаст; нисам ни популаран. Нисам - како би данас модерно рекли - ин. Него, постајем, старији човек са свим својим подвизима својственим старијим годинама и мукама земаљским. Осећам проблем социјални, осећам проблем како да прехраним своју породицу. Сада живот много озбиљније осећам. Ту се појављује сујета и таштина.

И треће искушење, по кушању у пустињи, је искушење среброљубља и властољубља. Каже сатана Господу: „Поклони ми се и ја ћу ти дати сва земаљска блага овога света и сву власт овога света“. А Господ одговара: „Иди, сатано, од мене, јер је записано: Господу се једином клањај и Њему једином служи“. Ето, оно што нас чека после средњег жи-

вотног доба, то је искушење среброљубља и властољубља. Среброљубље нам треба да добијемо достојанство, да нас неко уважава, да смо богати. Многи људи су једино познати и вредни помена јер су богати, а како су стекли то своје богатство, то нико не пита. Није врлина у богатству. Врлина је врлина. Врлину не можемо купити новцем. Да би неко био честит, добар и поштен човек, он то не може купити новцем. А многи богати људи, нажалост, презиру све и свакога. Нити се Бога боје нити се људи стиде. Једноставно, њему достојанство даје његово богатство. А, власт - наравно, земаљска - то је једна велика сатисфакција, можемо слободно рећи, једна велика страст. Ето, то је, браћо и сестре, једна духовна борба кроз коју ми сви људи пролазимо, у свим временима.

Често у јеванђељима слушамо, као што смо данас чули, да треба љубити непријатеље своје. Не само да волимо оне који нас воле и чине нама добро. Тако чине сви људи, чак и разбојници једни другима помажу. Али ми треба да чинимо добро свим људима, ако смо испуњени љубављу Божјом. Ми, у ствари, волимо све људе. Волимо оне који иду путем спасења и путем добра, јер се спасавају. Оне који тренутно не иду путем спасења, волимо желећи да се покају, да се исправе, крсте и уђу у Цркву Божију.

Ето, то су нека наша размишљања. Треба сви тако некако да умујемо, јер нам, браћо и сестре, живот пролази. Доћи ће тренутак када ће требати да положимо рачун за ово што смо чинили и како смо провели живот у овоме свету. Свети оци кажу да ће бити суд Божији, који ће бити после свеопштег васкрсења, као велико позориште. У њему ће се живот сваког човека видети као једна трака. Ми ћемо седети и видети живот сваког човека. Ништа није скривено пред Богом и све ће бити и јесте записано. То знате из науке да озон, који је негде на врху овог

космичког света, све бележи. Гласове, речи и слике. Све бележи. То је једна трака која све бележи. Тако научним језиком речено, заиста, за све што чинимо у овоме животу даћемо одговор - за све: за сваку реч, за сваку помисао и свако дело. Шта ће онда грешници када буду све то видели и читав свет буде гледао то што су они чинили у животу, мислећи да га нико не види - да коље, да жари и пали, чини незакоња. Ако га полиција ухвати - ухвати. Ако га не ухвати - још боље. Он се Бога не боји и за њега не постоје никакви земаљски закони. Немојмо тако размишљати, браћо и сестре, него ходимо путем спасења, вере, путем којим су ишли наши свети оци - данас празнована Света мученица Харитина и Свети Евдоким Ватопедски. Свети Евдоким је врло интересантан монах из манастира Ватопеда на Светој Гори, који се упокојио клечећи на молитви и држећи икону Пресвете Богородице. Када су, после дужег времена, дошли монаси, нашли су његово тело, односно мошти које миришу благоуханим мирисом. Онако како мирише тамјан, како мирише свето миро - тако је и његово тело мирисало. Једноставно, он је достигао светост и савршенство духовног живота молитвом, постом и подвигом монашког живота на Светој Гори Атонској. Ето, они и многи други могу да буду примери за нас, на које треба да се угледамо: Свети Сисоје Велики, коме је посвећен овај свети храм и други оци из наше Цркве; Свети Сава српски и многи други светитељи.

Ето, тако да живимо и томе да тежимо и благослов Божји ће бити на нама, на нашем народу, на нашој деци и на свима нама. Изградићемо многе цркве, многе манастире, многе светиње. Многа добра дела ће остати иза нас. И онда ће људи рећи: Не знам какви су ти људи били, али иза њих су остала добра и велика дела.

Гаврићи, 18. октобар 2020. године

ХВАЛА

„Пејзажи су леви, лепоту природе показују.
Али иконе показују небеску реалност,
реалност Васкрсења“.

Ових недеља долазимо само у добојски крај, па се плашимо да вам не досадимо? Радујемо се када долазимо овде, да смо са нашим народом и светињама.

Данас празнујемо Оце Седмог васељенског сабора који су установили догмат о поштовању светих икона у Православној цркви. То значи да ми од осмог века до данас, имамо теологију иконе, догматику иконе. Зашто ми православни поштујемо, целивамо иконе и имамо посебан етос према њима? Зато што иконе за нас, по православној теологији, заиста представљају личност која је насликана на њима и благодатно су повезане са њим. Свети Василије Велики је говорио да се ми не клањамо дрвету или камену на којем је насликан лик - лик Господа Христа, или Пресвете Богородице или светих апостола, или неког од светитеља - него се клањамо прволику који та икона изображава. Дакле, пред иконом Христовом клањамо се самом Христу; пред иконом Пресвете Богородице - самој Пресветој Богородици, и тако даље. И то је та дубока веза која постоји у нашој Православној цркви и која је просто одлика и карактеристика православља. Зато, у прву

недељу Великог поста - Недељу православља - прослављамо победу православља носећи свете иконе у литијама око наших храмова. Тиме желимо да покажемо да је управо на Седмом васељенском сабору проглашена победа над свим дотадашњим јересима.

Верујем да сваки православни хришћанин има у својој кући икону крсне славе, Господа Исуса Христа и Пресвете Богородице, светих анђела и других поштованих светитеља.

Која знамења и чудеса су пројављена од светих чудотворних икона, то се вероватно ни избројати не може. На хиљаде, на стотине хиљада! Данас, када видимо овај несретни рат у свету, у Сирији, па сад и у Јерменији, и на другим местима, често пута телевизијске камере прикажу неку кућу или цркву срушену, бомбардовану или минирану, али и нетакнуте иконе на зидовима. То значи да на икони почива благодат Божија. Икона је света слика. Обичне слике су обичне слике. Портрети знаменитих људи су портрети знаменитих људи. Пејзажи су леви - лепоту природе приказују. Али иконе показују небеску реалност, реалност Васкрсења. То је реалност Царства небеског ка којој идемо, и у њој су посебне благодатне силе.

Када читамо молитве за освећење наших храмова и фресака, говоримо да те фреске буду на исцелење душе и тела оних који долазе у храм, на прогнање демонских сила. То значи да су, практично, иконе и фреске чудотворне, да прогоне нечисте силе из нас, из душа и срца наших и свих верујућих. Пред многим иконама су се заиста исцељивали парализовани и демонизовани људи.

Из тога разлога наше куће треба да буду пуне икона, а не неких скарадних слика какве нас преплављују

и какве људи вешају у своје домове. Немојте то! Дајте иконе, дајте пејзаже, дајте нешто што оплемењује душу. Не нешто богохулно. Немојмо то уносити у своје домове, јер на тај начин ћемо унети у своја срца богохулне помисли и живот. Него, враћајмо се светињи, враћајмо се иконама, враћајмо се животу вечном. Враћајмо се путу који нас води у живот вечни, како нас је учио свети отац наш Сава Српски и наши светитељи.

Долазећи у Остружњу Доњу, видели смо успут да у сваком месту има споменик пострадалима у последњем Одбрамбено-отаџбинском рату. Свако село и свако место је дало жртву за Републику Српску, за своју Цркву, за своје православље, за своје Српство. И то је благословено. Због тога ће Република Српска опстати, а не због политике или нечег трећег - него због жртве коју су људи поднели за њу, јер је тако она постала светиња. Врло често се молимо за покој душа пострадалих и увек их помињемо на светим Литургијама, када помињемо оне који су страдали за крст часни и веру православну.

Желим, са своје стране, да заблагодарим свим оним људима који имају љубав према својој светињи, и у сарадњи са својим свештеницима, чине добра дела. То је увек за похвалу. Ево, само ћу вам испричати један пример, који сам прочитао: Једна побожна Гркиња хтела је неким својим пријатељима да препоручи да крсте своје дете у Светој Земљи, у Јерусалиму. Заједно су отишли тамо и крстили дете у храму Свете и праведне Ане, мајке Пресвете Богородице. Тамо постоји кућа где су живели Свети Јоаким и Ана и Пресвета Богородица која је расла са њима, док није била одведена у Јерусалимски храм да тамо живи. Каже та девојка, кад је дошла да целива једну икону - Свете Ане, мајке Пресвете Богородице - чула је неки глас, нешто непо-

знато. Не могу сад да вам кажем како је то речено јер је речено на арапском језику. То се догодило неколико пута. На крају је схватила да чула на арапском језику реч „Хвала“. Прецизније речено, она је чула из иконе ову реч, у знак захвалности што је организовала долазак у Свету Земљу.

Дакле, иконе су живе личности у нашем дому, у нашем храму. Њима треба да се молимо, као пред самим светитељима и наше молитве ће бити услишене. Тако треба да верујемо, јер је то наша вера, вера православне Цркве.

Доња Остружња, 24. октобар 2020. године

МУКЕ ТЕЛЕСНЕ И БОЛЕСТИ И СВЕ ДРУГО - ТО ЋЕ БОГ ДА РЕШАВА

Духовници и велики подвижници нашег времена на Светој Гори и другим манастирима широм Православља, говоре да су три ствари врло битне за данашњег човека.

Прво, да исповедамо и да држимо и чувамо свету православну веру. На свету вероватно постоје стотине и стотине различитих религија и вера, али само се једна зове православна. И ми је чувамо и у њој живимо. То православно Предање треба да чувамо, браћо и сестре, и да ништа не мењамо. Православна црква две хиљаде година није ништа променила у догматима православне хришћанске вере. Сачували смо јеванђелску апостолску веру до дана данашњег. То је заиста велики благослов и подвиг. То је заиста велики дар Божји. Наравно, пошто имамо православну веру - треба православно и да живимо. То значи правилно да живимо славећи Бога, волећи Бога и волећи ближње своје; да пред другим људима покажемо како треба правилно веровати и правилно живети. Јер, ако неко неправилно верује у Бога, он не може правилно живети. Вера у Бога и заједница са Њим чини да човек правилно живи, правилно литургише, правилно функционише. Сваки орган у човековом организму, правилно функционише, уколико он правилно живи. Управо такву духовну хармонију треба да чувамо. Сваки човек и читав наш православни, српски и светосавски народ

треба да то чува. То је велики благослов. То је дар велики и достојанство велико.

Чули сте данас како Свети апостол Павле каже како је он био гонитељ Цркве Божје. Свети апостол Павле се исповедио пред читавом Црквом и ми данас читамо његове посланице и слушамо да он није био достојан да се назове апостолом. У периоду ране Цркве, хришћани су се исповедали пред читавом заједницом, а ми бисмо данас рекли пред читавом парохијом. Ми се данас исповедамо пред свештеником. То је Света тајна, којој треба да прибегавамо када год осетимо да смо се сувише одаљили од заједнице са Богом, од заједнице са Црквом. Дакле, поред чувања православне вере, треба да се исповедамо и кајемо за своје грехе, преступе, несавршенства; да пред Богом исповедамо муке које имамо и Он ће нам притицати у помоћ. Исповест је као ново крштење. У светом крштењу смо примили благодат Светога Духа, обновили своју природу, васкрсли у Христу духовно и дат нам је залог вечнога живота. Али, после крштења, ми као слаби људи, чинимо разне грехе и преступе, те треба да се исповедамо да бисмо на Суд Божији изашли што чистије душе и чистијег срца.

И трећа ствар о којој говоре Оци је свето Причешће. Дакле, после исповедања вере и покајања треба да приступамо живоме Богу у светом Причешћу. Данас се причестило двадесетак људи, а требало је да сви приступите. Кад будемо схватили да је извор живота у светом Причешћу и да је залог вечног живота свето Причешће, да је свето Причешће све - онда ћемо приступати. Наш народ је некако резервисан и само се у постовима често причешћује. То је добро, али није довољно. Треба сваке недеље и сваког празника да се причешћујемо. Многи кажу да су грешни и недостој-

ни. Па причешће и јесте за такве људе. Причешће је лек. Нема светих који приступају причешћу. Свети су достигли небеса, свети су у заједници са Богом, а ми - људи који смо на земљи - сви се боримо. Мање или више падамо или устајемо и нема нас толико савршених, него се сви боримо. То значи да сви треба да се причешћујемо Телом и Крвљу Христовом сваке недеље и сваког празника. И онда бисмо полако, полако осетили како Бог дела у нама и како оно што ми људи не можемо да чинимо - Бог ће чинити и Бог ће решавати. И наше муке породичне и наше муке телесне и болести, све друго - то ће Бог да решава. Просто ћемо само да се чудимо како се све то догађа. Али, треба да направимо тај корак ка светом Причешћу, браћо и сестре, да стекнемо слободу да приступамо живоме Христу.

Чули сте у светом Јеванђељу како је крвоточива жена, којој лекари нису могли помоћи, чула за Господа Христа и чуда која је чинио. И данас смо чули за једно чудо када је Он васкрсао сина удовице у Наину. Он је пришао погребу и рекао младићу: Младићу, теби говорим, устани! И младић је васкрсао из мртвих. Господ Христос је показао да има власт и над смрћу и над свим болестима, над сваким животом људским и над читавим космосом и природом. Над свим што је у оквиру овога света и овог космоса. Дакле, и над смрћу. Он речју васкрсава једнога младића. Народ је дивећи се рекао: Велики пророк походи народ свој. Дакле, они знају да обичан човек не може васкрсавати мртве, па га зато називају пророком. Неки су га назвали Богом, неки Сином Божијим, неки су рекли да не знају ко је Он, али да такво чудо не може учинити обичан човек. Ето, да стекнемо и ми слободу да приступимо Христу и да се дотакнемо бар Његове хаљине и оздравићемо,

као што је оздрвила и крвоточива жена која се помиње у Јеванђељу.

То је наш подвиг, браћо и сестре. То је пут спасења.

Нека Бог да да буде тако. Да идемо путем спасења, путем обнове наших цркава и манастира и путем обнове својих душа.

Осојница, 25. октобар 2020. године

НАЈУЖИ, АЛИ НАЈСЛАВНИЈИ ПУТ

Дозволите ми да вас са неколико речи поздравим овде у нашем манастиру Свете преподобне мати Параскеве, уочи великог празника који прослављају сви православни Срби и Српкиње, монахиње и свака благочестива душа у нашем народу. Заиста је дивна светитељка коју прослављамо - ни једноставнијег житија ни већег подвига. Из житија Преподобне мати наше Параскеве зна се само да је била из околине Цариграда и да је касније, из љубави према Богу и монашком животу, отишла да се поклони светињама у свети град Јерусалим, а потом, призвана благодаћу Божјом, у Јорданску пустињу. Ту се подвизавала све до пред крај свог земаљског живота, онако како су живели старозаветни пророци и како су живели преподобни оци нитријски, египатски, синајски, светогорски. Света Петка је живела у једанаестом веку. Она је практично целокупно монашко предање сабрала у своје житију. Живот у пустињи, браћо и сестре, можемо да видимо и сазнамо о њему и из житија других светитеља - Свете матере наше Марије Египћанке и других свештенослужитеља подвижника, Светог Антонија Великог и других отаца египатских. То је даноноћна борба против старог човека у себи, против демонских сила које насељавају пустињу. Тамо нема људи да вас уводе у искушење, нема шаренила овога света. То је са једне стране благослов Божји али, са друге, ту су демонске силе. Тамо демони отворено нападају подвиж-

нике покушавајући да створе у њима, у њиховој души, жал за светом који су напустили: да жале своју родбину, своје пријатеље и много тога другог. Сетимо се она три искушења која је Господ у пустињи прошао и победио сатану - све то пролазе подвижници вере. Тако је преподобна мати наша Параскева прошла јуначким путем и достигла савршенство колико је то могуће људима на земљи.

По промислу Божјем, она се вратила у Цариград, где је пустињачки поживела последње две године свог земног живота. У Цариграду се и упокојила. Њене свете мошти су касније на чудесан начин откривене. Оно што она није у свом животу учинила - није много путовала и проповедала, учинила је својим моштима. Њене мошти су пренете из Цариграда, пред турском најездом, у Бугарску, из Бугарске и Трнова у Београд, где су дуго година биле у Храму Свете Петке на Калемегдану. Сигурно се данас реке људи сливају у град Јаши, у Румунији, где се њене свете мошти данас налазе. Преподобна Параскева је својим моштима направила велику мисију међу православним народима, као заштитиница Православља и свих православних душа. Многи су се људи исцељивали од најтежих болести, од демонских сила и од много чега другог.

Радујем се да сам данас могао да дођем у наш Манастир Свете Петке и да се помолим Богу и Светој Петки да штити ову свету обитељ. Да да Бог да се умножи сестринство у овом светом манастиру и свим нашим манастирима широм епархије Зворничко-тузланске; да богољубиве душе крену путем крста и васкрсења - то је монашки пут. И онај који остави све и за Христом ходи - то је монах; то је онај човек или монах, то је она сестра или монахиња која има највећу љубав за Христа. Све друго поштује, све друго воли али љубав

Христова испуњава њихове душе. Зато могу да подносе све подвиге, мукотрпне подвиге који стоје на путу монашком. То је најужи пут којим могу људи на земљи да иду, али је истовремено и најславнији. Многе, многе плодове су монаси донели у наше време. Бог нам је и данас даровао дивне светитеље: Светог старца Пајсија, Светог Порфирија Кавсокаливита. У њима смо заиста видели живога Христа. То је оно што желимо и што хоћемо и што су у нама људи увек хтели да виде - великог пророка из Назарета, Исуса Христа. Ту жељу, браћо и сестре, не гасимо. Желимо да видимо Христа. Желимо да видимо светитеље Његове. Много пута се преподобна мати Параскева јављала. Безбројна су чудеса која је она учинила. Бог и Његови светитељи нам свакодневно помажу. Преподобна Параскева се јавила једном новом светитељу, старцу Јакову Цаликису, који је још као дечак чинио чудеса. Њему се јавила преподобна мати Параскева и питала га: Шта хоћеш да ти учиним? Какав духовни дар да ти предам? И он је био толико смирен да је отишао кући да пита своју мајку, пошто је био још дете: Шта да тражим, јер ми је преподобна Параскева рекла да питам тебе?

Негујмо ту живу веру. Не да наша вера буде некако археолошка или по обичајима, него жива вера и да кроз свете Литургије и богослужења приступамо живоме Христу у светоме Причешћу. То нам треба, браћо и сестре. Наравно, треба нам смирења; треба нам покајања; треба нам братске љубави; треба нам разумевања - и међу нама свештеницима и међу верним народом.

Мати игуманијо, честитамо Вама и Вашем сестринству данашњу славу. Знам да је велики терет на вама, јер вас је мало. Али, шта да радимо, таква су времена. Када сам био у Светој Земљи, видео сам дивни мана-

стир у коме су живели Свети Јоаким и Ана, родитељи Пресвете Богородице; кућу у којој су живели родитељи Светог Јована Крститеља, првосвештеник Захарија и Јелисавета, и многа друга света места. Све су то дивни манастири, али је монаштво малобројно. Када је тако у Светој Земљи, шта ми да кажемо? Једноставно, такво је време. Оци духовни кажу: Колико један народ рађа монаштво, толико је духовно узрастао. Колико је људи спремно да без резерве иде за Христом и да служи Цркви Његовој - по томе се мери зрелост једног народа.

Дај Боже да се молитвама преподобне мати Параскеве умножи сестринство у овој светој обитељи и да се увек, сваког празника и недеље, сакупљамо овде на светим Литургијама и молимо се Богу, Светој преподобној мати Параскеви, Светоме Сергију Радоњешком, Светом Серафиму Саровском и другим оцима којима је посвећен овај Доњи храм; да заиста будемо благословени и да чувамо ово наше свето Православље у ово распето време.

манастир Свете Петке, 26. октобар 2020. године

НИЈЕ ЛАКО ДАНАС

Хиљаду година поштовања подвига ове светитељке Божије која је живела у Нитријској пустињи, у Јорданској пустињи у Светој Земљи. Подвизавала се као старозаветни пророци и највећи подвижници историје: у пустињи; у борби са дивљим зверовима и демонима; у борби са свиме оним што је смртно у нама, у нашем телу; са старим човеком у нама. И, достигла је савршенство небеских бића, небеских анђела, колико је то људској природи могуће. Ова дивна светитељка заслужује оволико поштовање у нашем и у другим народима, јер је својим подвигом показала да наша вера јесте крст и васкрсење. Наша вера јесте облачење у живог Христа и достизање обожења личности. Сви светитељи, које празнујемо као крсне славе и које сликамо у светим храмовима, управо су достигли ту тајну и тај духовни ниво охристовљења и обожења личности. Зато око њих сликамо светлосне венце, светлосне ореоле који показују тај ниво светости.

На основу данашње јеванђелске Приче о мудрим девојкама управо можемо рећи: Та мудра девојка је, на првом месту, Света Параскева и друге преподобне матери и подвижнице Цркве Христове, јер су оне у својој души стекле уље Божије, благодат Духа Светога и Господ им је отворио врата и оне су ушле у Царство небеско. Немудре девојке којих је исто било пет, оне нису имале уља; нису стекле врлину божанску, хришћанску и нису примљене онда када је Христос дошао други

пут. Оне су отишле у село, градове, да купе своје уље. Док су оне ишле да купују врата су се отворила, Женик је дошао и примљене су оне које су биле достојне и спремне за Царство небеско.

Ова прича је поучна, браћо и сестре, и говори о свима нама. По овој причи, сви људи на свету се могу поделити у две групе: на мудре девојке и мудре људе и на немудре девојке и немудре људе. Мудри су, дакле, они који непрестано бдију и спремају се за сусрет са Господом, за други долазак Христов и за Царство небеско. Земаљске бриге одвуку човека од онога што је нама најважније и једино потребно, а то је спасење душе и живот вечни. Зато су мудре девојке оне које су куповале уље постом и молитвом, врлином, трудом, бденијем, исповешћу, доласком на свете Литургије, борбом са собом, љубављу према Богу и ближњима. Благодат Божија се стиче духовним методама, вером и подвигом. Ове друге девојке, немудре, оне су мислиле да могу и то да купе. Благодат је нешто што се стиче вером, што се стиче чистотом душе, чистотом срца, молитвом и свим другим хришћанским подвизима.

Земаљске ствари се могу купити. Међутим, не може оно што је суштинско. Зато је у Цркви била прва јерес, слободно можемо рећи, тзв. симонија. Неки људи су мислили да помоћу новца могу да купе црквене чинове, јер су били утицајни. То је немогуће. Симонија је осуђена као прва јерес у цркви Божијој и до данас је тако. Дарове Божије можемо задобијати само духовним подвизима и трудом. Зато ми, као православни свештеници, треба то да имамо на уму. Да се учимо из житија наших светитеља и светитељки. Нашу децу да учимо како да живе. Није лако данас, јер нам се преко свих медија намеће живот широког пута. Нити се зна ко је коме ко, ни ко је супруг коме, нити ко је жена коме,

с ким ко живи, ни како ко живи. Све је разбијено и све је уништено и то се сада форсира као некакав модеран тренд и живот. Свети старац Пајсије Светогорац је говорио да је у ово наше време грех постао мода и пропаганда се као мода, а увек се кроз историју Цркве знало и говорило да зло води човека у провалију. Не води га на пут, него на странпутицу. Зато се потрудимо да у приликама када празнујемо наше светитеље, као данас преподобну матер нашу Параскеву, да се учимо из њихових житија. Да се учимо како да живимо, како да имамо духовну корист и да заиста задобијемо спасење које нам Бог дарује у Цркви. При свему томе је најважније да ми својом вољом пристанемо да учествујемо у животу Цркве, да прихватимо свој подвиг и тако ће онда постојати и сарадња са благодаћу Божијом.

Захваљујем свима који сте данас дошли у овај свети храм, иако је радни дан. То значи да заиста имамо љубави према Богу и Његовој дивној светитељки Светој матери Параскеви која је духовна мајка свих нас православних Срба.

Ето, дај Боже свако добро свима онима који су се укључили у изградњу парохијског дома овде у Грчици. Благодаримо свима и надамо се да ће Бог свакоме узвратити стоструко.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао.

Брчко, Света Петка, 2020. године

ПА, НЕ ЗНАМ КО ЈЕ СВЕТИЈИ

Уважени оче игумане, нека је теби и свима присутним који празнују Светог Луку, срећна крсна слава. Свети Лука, један од Седамдесеторице, је велики апостол Христов. Интересантан је зато што је био из грчког народа, родом из Антиохије и у себи је сабирао древно грчко предање, грчку философију, уметност и сво знање по човеку, ако га тако можемо назвати. Међутим, он је, као и многи Грци, трагао за вишом реалношћу коју му је на првом месту давала древна грчка митологија, а касније, и грчка философија која је на сасвим другачији начин упућивала на божанско и оно што је узвишено. Тако је Свети апостол Лука чуо за једног великог учитеља у светом граду Јерусалиму у Палестини - за Господа Христа, Његова знамења и поуке. У светом Јеванђељу је забележено да су Грци који су дошли у Јерусалим да виде Господа Христа, срели Његове ученике и то најпре Андреја и још неког од апостола. Они су тражили да виде и разговарају са њиховим учитељем. Онда је неко од апостола отишао Господу Христу и рекао да су дошли Грци, а Господ Христос одговорио: Дође тренутак да се прослави Син Човечији (Јн. 12, 20-23). То значи да је по Промислу Божијем, посебна мисија проповеди и ширења Јеванђеља остављена Грцима. То ће се видети и по томе што је Нови Завет написан на грчком језику, али и по томе што су први ученици, први хришћани, први рани оци и теолози били Грци. Они су преко ан-

тичке философије, на неки начин, били припремљени за прихватање Христовог Јеванђеља. Антички философи су говорили о Богу, божанским истинама и божанским идејама. Говорили су да ми људи можемо више да схватимо и разумемо једино ако нам се Бог јави и објави нам више од овога што ми знамо. То се и догодило.

Свети апостол Лука је и први иконописац и од њега потиче сликарско предање, живописање, теологија иконе, ако тако можемо рећи, која ће добити своју потврду на Седмом васељенском сабору. Тада ће бити дефинисана догматика и теологија иконе: да икона јесте благодатно присуство самог лика који представља, а не само портрет по световном естетском сликарству. Свети Василије Велики је говорио да се ми не клањамо дрвету, камену, већ Прволику који, у ствари, та икона представља. Ако је икона Христова - ми се клањамо самоме Христу, а пред иконама других светитеља - самим светитељима. Дакле, нисмо идолопоклоници, како су говорили у време Сабора кад су се Свети оци борили против људи који су погрешно схватили представу наших икона и фресака у црквама, него се клањамо самом живом Богу. То су кроз историју Цркве потврдиле многе чудотворне иконе. Прве иконе које је насликао Свети Лука су икона Пресвете Богородице и светих апостола Петра и Павла.

Од Светог Луке имамо његова Дела апостолска и Јеванђеље по Луки, које је написао највише по угледу на проповед и учење Светог апостола Павла - учитеља народа. Зато је његово Јеванђеље било најпознатије у Римском свету међу незнабошцима, али је касније уврштено и у канон Новог Завета – Четворојеванђеља и у књиге Новог Завета. Свети Лука се помиње као онај који је ишао на путу за Емаус са Клеопом. Њима се јавио васкрсли Господ Христос, али они су га препозна-

ли тек при ломљењу хлеба. Тај детаљ из житија Светог Луке нам говори да ће се васкрсли Господ Христос јављати на светој Литургији, на недељним, васкршњим, празничним богослужењима.

Тако и ми убоги и ништи, распети разним распећима, Литургију доживљавамо по мери своје вере, свог духовног узраста. Многи Свети оци виђају на Литургији анђеле који са нама служе, виђају светитеље који се празнују тога дана. Једном приликом је грчки старац Евменије Саридакис дошао на Литургију коју је служио старац Порфирије. Стајао је у дну цркве и молио се. У току Литургије је видео како анђели Божији саслужују старцу Порфирију. Он је био чуо за старца Порфирија да је велики духовник и дошао је да се саветује са њим. Кад се Литургија завршила, он се представио старцу Порфирију и рекао му: Старче, први пут сам овде, али сам видео на Литургији да Вам анђели саслужују. Старац Порфирије му је одговорио: Па, не знам ко је светији - ти који си видео анђеле или ја који нисам. Ето, све се то догађа на Литургији. Дубока је то тајна.

Данас се сећамо и Светог Петра Цетињског, великог светитеља који се борио против братске мржње и освете, која је била развијена међу нашим народом у Црној Гори. Борио се он и против тада агресивног латинског прозелитизма да сачува Православље и наше светиње у Црној Гори.

Поменули смо и нашег врлог и драгог митрополита Амфилохија, који се јуче упокојио и који је, можемо слободно рећи, био наш учитељ Православља. Памтим га још из тог периода као нашег учитеља исихазма, учитеља духовног живота, учитеља светогорског етоса. Такав је био и према нама студентима. Његова пре-

давања су била мала откровења. Али ево, Бог је њега узео. Његова земаљска мисија је завршена, али небеска се наставља и ми смо, у ствари, добили великог молитвеника и заштитника на небесима. Када кажем ми, мислим на православну Цркву. Ето, имамо савремене примере на које можемо да се угледамо, да се угледамо на њихов подвиг, на њихову жртву, на њихово служење, на њихово богословље, љубав према народу, љубав према монаштву, љубав према светој Цркви.

Оцу игуману и братији још једном честитам крсну славу. Потрудимо се сви заједно да будемо истински сведоци живог Христа и у наше распето и мученичко време.

манастир Бишња, 31. октобар 2020. године

ОВО ЈЕ ВРЕМЕ ПРАВОСЛАВЉА

Ево нас у Подновљу да осветимо и благословимо обновљени храм Преображења Господњег. Иако је он освећен пре тридесет година, наши храмови морају непрестано да се обнављају, украшавају живописом и другим свештеним предметима. Украшавајући њих, ми украшавамо своје душе и чинимо овај храм местом молитве, тиховања, духовних созерцања, местом сусрета са Богом и ближњима.

Сабрали смо се данас у Подновљу, а мисли су нам, слободно можемо рећи, у Подгорици, јер се данас испраћа наш митрополит Амфилохије. Данас мноштво народа, са свих страна, жели да испрати тог великог човека и великог архијереја Српске цркве. Због тога неки спортисти нису могли да играју добро своје турнире; а многи су сетни и некако замишљени када тако велики човек и архијереј одлази од нас. Али, у томе и јесте тајна наше вере. Верујемо да смрт није последња реалност за нас, него очекујемо пуноћу наше вере управо у васкрсењу из мртвих. Сабор у Подгорици, овај сабор овде и бројне молитве, подсећају нас на то да смо ми људи, али и да верујемо у победу живота над смрћу, у победу вечности над пролазношћу, у победу добра над злом. Све се то сабира у овим догађајима, посебно кад се ради о тако великим сахранама и испраћајима. И ми смо овде у својим убогим молитвама поменули Високопреосвећеног митрополита цр-

ногорско-приморског Амфилохија који од нас одлази у Царство небеско и од сада ће нам бити небески учитељ.

Такође, и овај обновљени свети храм јесте за нас учитељ. Да приступамо овој светињи као самом Дому Божијем. Да приступамо ликовима насликаним у свetim храмовима као живим светитељима; иконама - као иконама самих личности које представљају. Када уђемо у свети храм, не улазимо у простор смрти, него у простор живота. Ту је Бог, ту су светитељи, ту су анђели Божији са нама на Литургији.

Данас празнујемо великог старозаветног пророка Јоила, који је живео осамсто година пре Господа Христа, али је Духом Божијим видео и благовестио силазак Светог Духа на апостоле.

Такође данас празнујемо Преподобног Прохора Пчињског и Јована Рилског чија су житија веома слична. Свети Прохор Пчињски је живео у пећини, управо тамо где је данас истоимени манастир у Врањској епархији. Свети Јован Рилски је живео у отвору једног сухог дрвета. У сваком случају, то су људи који су живели највећим подвигом који људска природа може да поднесе, али су достигли висок степен светости и савршенства. Постали су анђели у телу, како се то говори у житијама и тропарима светих. Свети Прохор Пчињски и данас у манастиру Пчињском чудотвори и мироточи. Свети Јован Рилски је у Рилском манастиру у Бугарској и мноштво народа долази и њему, моли се и исцељује.

То је свето Православље, браћо и сестре. То ми имамо у недрима својим. То чувамо и то је богатство не само нашег народа, него једног тренутка ће да постане богатство читавог света. Свети оци и ду-

ховници са Свете Горе говоре да је ово време - време Православља. Земаљски гледано, ми ћемо рећи: Па, како је то могуће кад смо ми Срби распети и сви други православни су распети у прогонима и ратовима? Једноставно, наше Православље чува благодат Духа Светога, истиниту Цркву Божију. Ту су свети-тељи, знамења, чудотворства и ту су велики догађаји. Зато се надамо да ће, после можда неких историјских догађаја и свега што сад трпимо као крст, доћи тренутак када ће људи у Православљу тражити утеху и наду. Дубоко верујемо да ће тако бити, а наше је да будемо спремни. Ми - јерархија, свештеници - треба да будемо спремни да прихватимо душе које нам се буду обраћале да приступе Цркви Божијој, да их прихватимо као децу своју и као оне који траже реч спасења.

Желим да честитам свима вама на труду око обнове овог светог храма и парохијског дома; на труду свих који помажу обнове наших светиња у добојском крају. У последње време обилазимо места широм наше Епархије, управо зато да бисмо доживели јединство са својом светињом. Ми онебесујемо наше светиње, а оне нас прихватају за руке и узносе на небеса. Верујте да много више користи имамо ми што украшавамо своје светиње, него саме цркве или сам Бог, јер Њему није потребно ништа. Бог је савршен по себи, али нама људима је потребно да будемо у заједници са Богом да бисмо и ми колико-толико били савршенији него што јесмо. Велики су подвизи, велика је борба, али, хвала Богу, има и великих дарова и великих награда.

Желим вам сваки благослов Божији. Драго ми је да смо данас чули ово лепо појање од наше братије „Срб-

ских православних појаца“. Хвала Богу да наша Литургија живи и дочарава живот будућег века и тајну Царства небеског.

Подновље, 01. новембар 2020. године

ОГАЊ И ПЛАМЕН ЗА ЧИСТОТУ ВЕРЕ

Драго ми је да ће Свети Никола нас православне Србе извести из својих изолација, полуизолација, станова и кућа, и довести у наше свете храмове, као што смо данас дошли у наш манастир у Станишићу да се помолимо Богу и Светом Николи за добро нашег народа. Да будемо људи слободни, људи који могу да дишу пуним плућима. Да може пријатељ код пријатеља отићи, брат код брата, кум код кума и да се не удаљавамо једни од других. Ова нас пандемија управо удаљава једне од других, наводно из медицинских разлога да се не бисмо заразили. Са друге стране, Црква нас призива да будемо јединствени у Литургији. Сабира нас око крсне свеће и крсне славе, око славске иконе и онога што је наш обичај, наше Предање и наше Православље. То је призив који је веома битан и нама најважнији. За то треба јунаштво. За то треба подвиг и спремност на жртву и страдање. Са друге стране, ми очекујемо помоћ Божију и добијамо је у Цркви Христовој.

Један познати митрополит из Грчке је ових дана рекао шта је значајно за нашу Цркву: „Ми знамо ко је у Цркви победник. На многим спортским дешавањима, када играју две екипе, победник се до краја не зна. А ми знамо - Господ наш Исус Христос је победио смрт. Без обзира на страдања и муке, наша победа је сигурна и њу нам је Бог даровао“.

Ето, са таквим оптимизмом да ходимо према божићним и другим јануарским празницима све до Светога Саве. Ако Бог да, пандемија ће да ослаби а ми ћемо да ојачамо. Да ојачамо у вери, нади и међусобној љубави; да се боримо да ми Срби прогледамо, што би рекли народским језиком; да видимо једни друге; да видимо своје добре и несавршене стране; да видимо шта треба да поправљамо и како да јачамо, и тим путем да идемо ка бољем.

Данас празнујемо Светог Николаја, оца којег пола наших Срба празнује као крсну славу а пола су, раније, долазили на славу. Значи, сви смо га славили. Он је велики светитељ ране Цркве и чудотворац још за живота. Нешто слично говоре за нашег почившег патријарха Павла, да је још за живота био светитељ. То је редак случај у историји Цркве. Ретко коме су тако људи долазили. Можда једино Светом Јовану Кронштатском, у наше време, у Русији, и још понеком од светих људи на Светој Гори. Свети Никола је још за живота чинио чуда. Од детињства је почео да пости и живи врлинским животом. Непрестано је служио Богу и народу, и Бог га је учинио архиепископом Мира Ликијске. Велики чудотворац, али и велики борац за чистоту Православља. На Првом васељенском сабору свети Никола је ошамарио јеретика Арија, да би на тај начин изразио да је његово учење јеретичко, да није спасоносно и да одваја људе од Цркве и спасења. Због тога су неки рекли да он не може да буде епископ ако има такве реакције и да то није примерено епископској служби. Међутим, у то време многима су се јавили сâм Господ Христос и Пресвета Богородица и рекли да врате Николаја у достојанство епископа јер је он то учинио у ревности за православну веру. То је био Свети Николај - огањ и пламен за чистоту вере, а милосрдан и благ кад је требало чинити добра дела и дела милосрђа.

Дај Боже да нас Свети Николај чува и штити да се и ми православни Срби очувамо у ово време великих искушења. Дај Боже да изађемо јачи и снажнији управо уз помоћ Божију и помоћ наших светитеља. Живели и Бог вас благословио.

манастир Светог Николе, 19. децембар 2020. године

СРБИ СУ ВЕЛИКИ НАРОД КОЈИ ДАЈЕ ВЕЛИКЕ ЉУДЕ

Нека је срећан и благословен данашњи дан и празник Божића свим православним Србима овде у Бијељини, у Епархији зворничко-тузланској и свима православним који празнују Рођење Христово. Мир Божји - Христос се роди!

По чему смо, браћо и сестре, ми Срби велики народ? Знамо да смо страдални, да смо мученички, да смо прогањани, да кроз историју трпимо разне неправде. Али, велики смо народ по томе што имамо Божић; што имамо своје божићне празнике; што имамо свога Светог Саву; што имамо светитеље који се у небеској Србији моле Богу за нас; што имамо велике људе, велике Свете оце у нашем народу, учитеље, утешитеље; што имамо велике научнике, философе, спортисте, људе из медицине који су спремни да жртвују свој живот за ближње. По томе смо ми Срби велики народ. Велики смо по Храму Светог Саве; велики смо по нашем Манастиру Хиландару; велики смо по свакој нашој саборној цркви у свим епархијама, по свим нашим манастирима, по свим нашим келијама монашким и по свакој кући српској православној. Велики смо, јер Великога прослављамо. Рођење је Христово! Рођење је Највећег међу нама, а то је сам Христос, Који је постао један од нас ради нас и нашег спасења, како смо данас чули у Синодској посланици. Велики је онај народ, браћо и сестре, који даје велике људе, а на првом месту свети-

теље Божије. Они нам показују пут спасења. Они нас воде путем Христовим, управо путем Рођења Христовог, путем Његовог одласка у Египат, путем Његовог повратка у Земљу Обећану - град Назарет - и путем Његовог, касније, одласка на Голготу, страдања, али и васкрсења. Све то пролази један велики народ, а можемо слободно рећи и сваки велики човек у свом личном животу. Ми Срби имамо безброј примера за тако нешто и можемо бити поносни, без обзира на велика страдања и искушења. Бог ће нам дати снаге и победићемо.

Нека сте Богом благословени и да овај град Бијељина и сви наши српски православни градови иду путем добра, путем напретка, путем мира и љубави Божије. Мир Божји – Христос се роди!

Бијељина, Божић, 2021. године

ОБИЧНУ ВОДУ БОГ УЧИНИ НЕПРОПАДЉИВОМ

Драга браћо и сестре, дозволите ми да вас, после великог освећења воде, поздравим са неколико речи у Шамцу, код нашег проте Јове и наших отаца овде у храму.

Данас смо добили новог свештеника, оца Мирослава, који ће да буде са нашим народом где га Црква постави и да се бори да очувамо наш народ у светосављу и православљу.

Нисам могао да дођем у Шамац на славу Светог Димитрија због несретне епидемије која је збунила многе. Како живети, шта чинити? Сигурно је да ће Црква Божија сигурно изаћи као победник са тим искушењем. Само треба да долазимо у своје свете храмове и да од Бога очекујемо помоћ.

Поштујемо медицину, науку и сва позитивна људска достигнућа, која могу да помогну, али Бог може више. Бог и оно што је људима немогуће, Он чини могућим.

Ево, данас смо, по благослову Свете Цркве, осветили богојављенску водицу која се веома поштује у нашем народу. Шта се дешава са том богојављенском водом? Свештеници долазе и призивају благодат Духа Светог на воду и она се тада освећује. Она добија природу какву је имала вода Јордана када је Господ наш Исус

Христос, на данашњи дан, дошао да се крсти на Јордану и кад се Бог јавио као Света Тројица - Отац, Син и Свети Дух. Ето, то чудо смо ми, у малом, доживели у овом светом храму и у свим нашим православним храмовима у васељени. То значи да Бог обичну воду чини непропадивом; од нечега што је од овога света чини нешто што није од овога света, нешто што не труне, не квари се, него исцељује болести и чини многобројна чудеса. Замислите онда шта се догађа сваки пут када служимо свету Литургију, где се обичан хлеб и вино претварају у Тело и Крв Христову и ми се њима причешћујемо. То су чуда, браћо и сестре, и овога и свих наших дана и великих празника.

Желим да се захвалим проти Јови, који иде у мировину, за све оно што је чинио у нашој Епархији. Био је не само архијерејски намесник, него и архијерејски заменик и Црква је препознала његову врлину и његово богољубље и човекољубље. Примерно је служио четрдесет година, али остаје са нама као духовник, иконописац, као свештеник са својим народом. Можда њему предстоје значајнија дела, али једноставно у активне парохијске службе морају доћи млађи људи. Хвала Богу да је тако, јер млађи људи могу да се васпитавају у вери и свештеничкој служби, док старији и искуснији могу да буду духовници нашег народа, да исповедају, читају молитве путницима, болеснима, да теше наш народ. Ако Бог да, његова служба ће се у том правцу завршавати. Ми данас желимо да се захвалимо проти Јови за све оно што је као парохијски свештеник ових четрдесет година чинио за Српску православну цркву и Епархију зворничко-тузланску. Прото, желим Вам добро здравље, јер ако Бог да, радићете као и до сада на добро нашег народа и свете Цркве.

Желим свима вама, браћо и сестре, још једном да се захвалим што сте дошли на овај велики празник да

будемо заједно у молитвама, да се причестимо Телом и Крвљу Христовом и да на крају узмете свету воду богојављенску и понесете је у своје домове. Да осветите ваше куће у којима живите, јер ова водица прогони свако зло, болести и демонске силе. Толику силу има богојављенска вода.

Видим да је овде присутан и начелник из Шамца који је увек са нама на богослужењима. Хвала Богу, народ га је поново изабрао да води народ у друштвено-политичком смислу. Желим да сви наши државни представници буду немањићког духа, са својим народом у добру и у злу, али увек са Богом и Његовим светима.

Шамац, Богојављење, 2021. године

ДА ИДЕМО НА НАШЕ МАЛЕ ГОЛГОТЕ

Срећан нам велики празник Светог Саве првог српског архиепископа; нашег духовног оца, учитеља, просветитеља, небеског заштитника и молитвеника за Цркву Божију и читав православни род српски.

Сабрали смо се данас у Слатини, на храмовној слави, да прославимо име Божије и да рукоположимо новог свештеника, оца Милана, који ће да служи овоме народу овде у Епархији зворничко-тузланској.

Чули смо данас како Господ опомиње своје ученике да треба да буду пастири, а не најамници. Та проповед, наука и благослов од самог Господа актуелан је до дана данашњег, браћо и сестре. И свештенослужитељи, и епископи, ђакони и сав клир црквени и сав народ Божији, можемо да се питамо: Да ли сам ја пастир или најамник? Чули сте данас у јеванђелском одељку шта значи бити најамник. Најамник је онај који ради из интереса, који ради за плату и кога много не интересује судбина његове пастве, његовог народа, човека који му приступа да му изнесе неки проблем, него гледа првенствено свој интерес, и то, нажалост, првенствено земаљски интерес. То су они који би могли бити најамници.

Са друге стране, пастири су они који су спремни да служе не само Богу и Цркви и своме народу, него, ако треба, и живот свој да положе за народ коме служе - у

Јеванђељу се каже за овце, а то значи за словесно стадо Божије. Ето, то нам је поука о свим великим празницима, када празнујемо велике архијереје, на првом месту Светог оца нашег Саву, али и друге свете архипастире Цркве Божије, који су били на првом месту истински пастири по образу самог Господа Христа - доброг Пастира Цркве Божије. Господ Христос се принео на жртву на Голготи ради спасења света, ради спасења свих људи и Његова жртва је безмерна. Ми свештенослужитељи смо, дакле, позвани да идемо у том правцу - на наше мале голготе. Да наше животне подвиге - крстове које носимо - носимо достојанствено и достојно; да будемо христолики и да људи у нама препознају Христа. Тада сам ја истински пастир, свештенослужитељ и тада идем путем спасења.

Данас смо нашем оцу Милану честитали узвишени свештенички чин који је примио. Желим му сваки благослов; да заиста буде пастир стада, а никако најамник; да се бори заједно са нашим људима који преживљавају велика искушења и велике борбе. Зато нам баш данас треба великих пастира и великих људи који ће бити спремни да иду на голготу и за нас Србе и наше распето Косово и Метохију, али и на свако друго место где нас Бог призове.

Није лако данас бити Србин. Није лако бити православан. Никада није ни било лако, па је и данас тако. Свети Сава нам је указивао на уски пут којим треба да ходимо. Од Хума и Захумља у коме је било наговештено да ће бити владар, он је отишао за једним скромним руским монахом на Свету Гору и тамо се замонашио у руском манастиру Русику. Тако нас је Свети Сава први повезао са великом и светом Руском црквом и светом Русијом. После је, као што знате, кад је боравио са светим Симеоном Мироточивим у манастиру Вато-

педу, обновио манастир Хиландар који је у то време био порушен а припадао је манастиру Ватопеду. Свети Сава и Симеон су тада добили благослов од цара и од патријарха да обнове тај манастир за Србе који ће долазити на Свету Гору.

И ево, хвала Богу, од 13. века па све до дана данашњег, Хиландар је највећи универзитет духовни за православне Србе, било где да живе. Тамо се монаси даноноћно моле Богу за све нас. После је Свети Сава изабран за првог архиепископа српског и 1219. године је добио самосталност Српске цркве. Почели су да се бирају на епископска места православни Срби и Свети Сава поставља, прво на девет, а касније на једанаест епархија, нове владике - већином монахе са Свете Горе, из манастира Хиландара, који су били његова духовна чеда и његови ученици. Тако су они постали пастири нашег српског народа и то је тако до дана данашњег.

Има разних путева којима један народ може да иде, али мали број доноси спасење и живот вечни. То су најтежи путеви, али то су путеви врлине и спасења, то су путеви честитости када један домаћин живи у својој кући и ради и живи од дела руку својих; не отима, не пљачка, није лопов, није разбојник, не угрожава сиротињу, не угрожава удовице, не угрожава сирочад, не угрожава народе других вера. Никог! Он је домаћин. Његово срце је велико као што је велика Србија у нашим срцима. Такав човек једноставно живи. Увек је великодушан и чини добро сваком. То је наше светосавље и православље. Тако, браћо и сестре треба да живимо и да се радујемо што смо православни Срби. Јесмо и мученици, али верујемо у васкрсење и победу добра над злом, у победу Христа над сатаном, победу Царства небеског над царством таме. Тим путем да идемо, тим путем да ходимо.

Какав је био Свети Сава? Свети Сава је за живота чинио чудеса. На мору је утишавао буру као Свети Никола и сам Господ Христос на Генисаретском језеру. Једном је у манастир Ковиљ дошао Свети Сава због сукоба између Срба и Угара. Свети Сава је дошао да измири те војске. На том месту је учинио једно дивно чудо, да је почео да пада лед у сред лета јер је син угарског владара Андрије II имао грозницу и високу температуру. Ми бисмо данас рекли корона вирус, али тада се то звало висока температура. Свети Сава се помолио Богу те је пао лед, којим је он извукао температуру из детета. Тако је Свети Сава исцелио дете противничког угарског краља. Наравно, они су се тада измирили и Андрија II је постао православни владар и до дан данас се тако поштује.

Драга браћо и сестре, лепо нам је данас бити овде када видимо ваша благородна лица која гледају у Господа и Светог Саву. Тако сам данас видео ваша лица. Тако сам видео лица наше деце. Дај Боже да тако буде и да ми Срби никада не поклекнемо. Пред Богом да, али пред људима не. То је био принцип наш кроз историју и то је светосавски принцип који треба да држимо.

Живели, Бог вас благословио. Срећан Свети Сава - крсна слава свих Срба!

Горња Слатина, Свети Сава, 2021. године

ПРОПОВЕД ЦРКВЕ НОСИ УНИВЕРЗАЛНУ ПОРУКУ

Часни оци, драга браћо и сестре,
уважена господо војници,

Свети јеванђелист Лука нам приповеда како су четрдесети дан по Христовом рођењу Пресвета Богородица и праведни Јосиф донели дете Исуса Христа у Јерусалимски храм. Онда је Свети првосвештеник Захарија, отац Светог Јована Крститеља, поставио Пресвету Богородицу на место у храму где су стајале девојке. То је било прво знамење и чудо овога празника, чиме се указује на приснодевственост Пресвете Богородице. Она је родила Христа натприродно, не биолошки, како су се рађали сви људи и она је и после рођења остала дјева што нам сведоче многе химне. Поред тога, ту се јавио и правдени Симеон, старац коме је Бог обећао да неће видети смрти док не види својим очима избављење Израилља, и он је у детету Христу препознао Спаситеља света. Тада је Свети Симеон изговорио чувене речи: Сада отпушташ у миру слугу свога Господе. (Лк. 2,29) Старац Симеон је практично изображавао читав старозаветни свет који је очекивао спасење у долазећем Месији Христу. Он је Њега препознао у Богодетету и посведочио га свима онима који су били у храму. У симболичком смислу, то су они Јудеји, који су били припремљени преко Мојсијевог закона и

пророка, да ће из рода Давидова доћи Месија Спаситељ света међу јеврејски народ. Дакле, он то сведочи онима који су у храму; ми бисмо данас рекли, онима који су у Цркви хришћанској, православној и уопште онима који су хришћани. Са друге стране, пророчица Ана, која је дуго година живела поред Јерусалимског храма у посту и молитви, имајући такође дар да препознаје у Богодетету Христу Спаситеља света, она проповеда и сведочи онима који су изван храма. То значи, свим људима који су тада били ту сабрани и читавом Јерусалиму. У Јерусалиму су живели представници свих народа на земљи, што посебно видимо у време Рођења Христовог, јер су сви народи чули благу вест на земљи и свако је носио глас своје народу. Тако се чуло о овом догађају и међу Јудејима и међу незнабошцима, међу свима онима који су тада поверовали, као и међу другима који нису. Свима је благовештен овај догађај.

Ми се данас обраћамо вама који сте у храму. Верујем да сте сви хришћани, сви православни и да сви дубоко верујемо у оно што овде сведочимо и доживљавамо на светој Литургији. Али, треба да говоримо и другима који нису били данас овде у храму и нису хришћани, нису православни - и њима сведочимо, јер та реч треба да се чује до краја васељене. Сретење је догађај који је веома значајан за историју спасења не само јудејског народа, него свих народа на земљи и читавог света. Зато је истина коју проповедамо у Цркви заиста нешто што има универзалан значај, универзалну поруку јер се односи на све људе и на сва времена. Тако је и тај скромни догађај у Јерусалимском храму имао један свекосмички и васељенски значај. У духовном смислу, кажу Свети оци, ми када срећемо другог човека - то јесте једна врста Сретења. Сусрећемо у њему лик и икону Божију. Човека Божијег. Ближњег свога.

Многи људи који су дуго година били у затворима - да ли праведно или не - велика им је радост била када виде лице људско. Каже се у житију Светог Антонија, када је ишао по путу и ударио у лобању незнабожачког жреца, питао га је: „Где се ти сада налазиш?“ Дух из те лобање му је одговорио: „Ми се налазимо у паклу. Ја сам душа незнабожачког жреца“. Они су живели далеко од истине Божије и када се упокојио, завршио је у паклу. Пита њега Свети Антоније: „Како је вама тамо?“ Одговара дух: „Мрак је, не видимо ништа и окренути смо леђима једни другима и не можемо да видимо лица један другом. Тек кад се ти, свети, помолиш Богу за нас, онда нам Бог да мало светлости да назремо лице један другоме и тако се утешимо“. Видети лице ближњег то је рај. То је утеха и спасење.

То можемо осетити и сада за време ове пандемије када смо изоловани - неко недељу дана, неко месец дана. Када некога видиш - то је за тебе утеха, као да си се препородио. То је за тебе живот. Колико је то велика утеха, браћо и сестре, када се свакодневно сусрећемо на овој дневној светлости коју видимо. То треба да буде наш пут да желимо да сусретнемо другог човека. Да видимо и препознамо у њему лик Божији. Зато су свети оци говорили: Видео си лице брата свога - видео си лице Бога свога.

Данас желим да честитам оцу Љубомиру који је постао свештеник овде у Цркви Успења Пресвете Богородице у Тузли, старом седишту наше Епархије.

Дивно се обнавља овај храм. Дивно се обнавља Епархијски двор у Тузли. И да Бог да више Срба и православних људи у овом граду који је кроз историју био у великој мери српски град. Знамо да су овде у Старој вароши живели Срби.

Многу имовину смо имали овде и борићемо се да је вратимо, да наша Црква може овде да живи. Православље има толико широку душу да може да живи са свим људима и свим народима. Никога не презиремо, никога не одбацујемо нити кога, не дао Бог, мрзимо, а често смо били прогоњени од других људи и трпели смо неправде, распећа, страдања - од Косова па све до данашњих дана. Међутим, наш народ је увек јуначки успевао да се одупре и да се врати; да се врати љубави, да се врати смирењу, да се врати Сретењу.

То је наша унутрашња снага и тако треба да живимо и ми, браћо и сестре. Да се препознаје на нама лик и благодат Божија. Човека благодатног лика се ни деца не плаше. Види се преображен лик. Каже један велики духовник, старац Тадеј, када је ишао у Свету Земљу, па су се пењали на гору где је Мојсије примио десет Божјих заповести. Било је доста ходочасника и он је био међу њима. Пролазили су поред једног бедуинског насеља где је био велики дивљи пас. Лајао је на свакога. Хтео је да прекине ланац и нападне. Људи су га заобилазили у широком луку. Међутим, старац Тадеј му је пришао и почео са њим да се игра и пас се тог тренутка умирио као јагње. То је сила светих преображених људи који су се охристовили. На то смо позвани сви ми, да будемо такви. То је наша вера. То је пуноћа нашег учења и то је оно што доживљавамо на светим Литургијама сваког дана, сваког празника и сваке недеље.

Нека би дао Бог да овај празник буде благословен и да се увек овде у Тузли сусрећемо у миру Божијем.

Тузла, Сретење, 2021. године

ДА БУДЕМО БОЉИ НЕГО ШТО СМО ЈУЧЕ БИЛИ

Ево првог великог празника у току Часног и Великог поста - Теодорове суботе, веома поштоване и значајне у нашој Цркви. Док сам предавао у богословијама у Сремским Карловцима и касније у манастиру Крки, то је био први празник на коме су се сви наши богослови окупљали и причешћивали, као што сте се ви данас овде причестили и Богу се молили.

Свети Теодор Тирон је подвижник и мученик који је пострадао за веру православну у време када су страдали Свети Георгије, Свети Димитрије и многи други рани мученици Цркве Божије. То је време императора Јулијана Одступника, који је хтео поново да врати римско паганство које је, на неки начин, већ са царем Константином било побеђено. Хтео је да хришћане у Цариграду учини нечистим на тај начин што би храну која се продавала на пијацама и коју су сви људи куповали попрскао крвљу идолских жртава. Међутим, Свети Теодор Тирон се по благослову Божјем јавио тадашњем архиепископу цариградском и упозорио га да народне узима храну са пијаце, јер је попрскана крвљу идолских жртава. Рекао је да народ спреми кољиво и мед и да то једе. Тако су хришћани избегли замку да поједу неблагословену храну. Због тога се до дана данашњег спрема кољиво у Цркви Божијој. Увек је прва субота Часног поста посвећена Светом Теодору Тирону и сећању на то дивно чудо које се у његово време

десило. Има кроз историју Цркве још многих чудеса која се везују за овог светитеља, али ово је прво, упечатљиво и веома значајно за нас.

Постимо, браћо и сестре, Богу се молимо да будемо добри и честити људи! Да будемо људи бољи него што смо јуче били; да слабости које имамо превазилазимо, побеђујемо управо постом и молитвом. Када постимо тиме показујемо да има нешто прече од земаљске хране. А шта је то? То је заједница са Богом. Оставимо све што је пролазно, земаљско, оставимо пребогате трпезе, славља и пирове и дођимо у Цркву Божију да се нахранимо, као што сте ви данас дошли да се причестите Телом и Крвљу живог Бога нашег, Исуса Христа. То је за нас духовна трпеза. Да се што више сабирамо у свете храмове, да се што више причешћујемо, јер ћемо на тај начин све више постајати духовна бића. Постајаћемо слични светитељима које сликамо у нашим црквама. Ето, то је наш пут.

Живимо у апсурдном времену, када законе Содоме и Гомора хоће да прогласе нормалним. Сваку изопаченост духовну, сваку изопаченост телесну, сваки грех и безакоње, хоће да по закону световном прогласе нормалним. Стално нам говоре да је то услов ако желимо да уђемо у Европску унију. Траже нам да прихватимо закон потпуно противан нама, нашој етици и српском, православном предању. Надамо се да ће Бог просветлити наше политичаре, људе који воде нашу државу у световном смислу, да то не прихвате. Јер ако то прихватимо, наша деца ће се, уместо честитости, побожности, врлини, Светосављу, Православљу, учити безаконим начину живота који није достојан ни људи ни животиња.

Ето, за то се морамо борити. Такво је време у коме живимо. Потребно је да нас све наше институције - др-

жавне, просветне, медицинске и све друге - а поготово Црква Божија, штите и бране од невоља које долазе, од изопачења и безаконих учења. Све је то супротно Јеванђељу и учењу православне Цркве. То је нешто што не води човека путем добра и благослова Божијег, путем библијског благослова, већ га води у зло и смрт. Не желимо пут смрти, већ хоћемо да идемо путем нашег Православља и Светосавља, како су сви наши дедови живели и како је говорио наш Свети Патријарх Павле - како су наши преци живели.

Да се угледамо на наше светитеље, данас празнованог Светог Теодора Тирона и многе друге мученике из рода нашег, све до најновијих јасеновачких и свих пострадалих у Одбрамбено-отаџбинском рату 1991-1995 године.

Желим да се захвалим свима који су помогли подизање звона и, ако Бог да, осликавање храма. Да и даље негујемо и чувамо дух градитељства светих Немањића. Живели и Бог вас благословио и свако добро даровао.

Међаши, 20. март (Теодорова субота), 2021. године

ИМАЋЕМО МИСЛЕНУ БОРБУ НАЈВЕЋУ ОД ПОЧЕТКА ИСТОРИЈЕ СВЕТА

Ево нас у првој недељи Часнога поста - Недељи Православља, на почетку духовне борбе. Ко је духовно трезвенији може да прати шта се дешава са њим, у његовом животу, у његовој души и срцу. Непрестано нас, браћо и сестре, притискају земаљске ствари, земаљске информације и враћају нас земљи и ономе што је пролазно. Често нас то мучи кроз вести о ратовима, сукобима, болестима које долазе. Све је то једна мислена борба у којој данашњи човек живи. На Светој Гори се 1905. године јавио Господ Исус Христос великом руском подвижнику старцу Силуану и рекао му: „Држи ум свој у аду и не очајавај“. Свети оци кажу да је Господ преко Светог Силуана саопштио ову поуку свим људима и народима двадесетог и двадесет првог века. Рекао је да ћемо на првом месту имати мислену борбу која ће највероватније бити највећа од почетка историје света. Необорива је истина да смо заиста обременени мноштвом информација преко друштвених мрежа, медија, интернета. Али не треба да очајавамо, него да се управо у тој мисленој борби враћамо Цркви, да долазимо на света богослужења и молимо се Богу. Да се боримо управо молитвом, јер ће нас она извући из тог духовног стања, забринутости и тога смушенија, и моћи ћемо да живимо благочестиво.

Ова недеља нас и позива да православно живимо, мислимо, деламо, верујемо. Православље човека, ус-

твари, усправља и исправља. Када мислимо о болести-ма - да мислимо православно. Када мислимо о будућности своје породице - да мислимо православно, онако како православна Црква учи. Зато је велико бити православан човек. Велико је да сте се данас скоро сви причестили. То је жива Црква и то је победа православља. То је наша победа и вера. Победа је и што наша дечица целу Литургију држе иконе на својим прсима.

Данас празнујемо победу Православља, победу свештених икона православне цркве над свим јересима, над свим погрешним учењима кроз историју Цркве - почевши од Арија и аријанства, које је побеђено на Првом васељенском сабору, па све до теологије иконе која је формулисана на Седмом васељенском сабору 787. године у Никеји. Ми Срби смо православни јер верујемо у оно што је Црква од почетка веровала, што су формулисали свети сабори, а одбранили и учили свети оци Цркве православне. Други хришћани, нажалост, немају тај благослов. Они су се негде у историји одвојили од Православља и сада лутају као једна лађа у мору на којем их ветрови носе лево и десно и нису сигурни за своју будућност. Ми, браћо и сестре, идемо путем спасења, идемо путем којим су ишли наши свети оци, наш Свети Сава, који је са Свете Горе примио Православље. То је наша победа, браћо и сестре. Победа је наша велика када се не плашимо разних искушења - болести или шкодљивих информација. Победа је када себи кажемо да ћемо данас доћи у свети храм, где ћемо чути речи благословене, речи победе, речи васкрсења. То смо данас чули и доживели у светом Апостолу и светом Јеванђељу и овој нашој скромној беседи.

Нека сте Богом благословени и нека ова парохија живи благословом Божјим. Сваки пут када дођем у

Јању и у овај дивни храм Светог пророка Илије, буде пуна црква. Наша победа је да живимо православно, да слушамо ове дивне песме, које смо чули данас од нашег хора, о Православљу, о дивним подвизима у вери, о светитељима који нас исцељују и воде путем спасења. Да такви будемо, браћо и сестре. Да ову децицу, нашу омладину светосавску, васпитамо у идеалу Светосавља и Православља. То је наша победа. Тиме ћемо изаћи и постати велики људи. Не само велики спортисти, као што их имамо, или велики књижевници, уметници - све је то добро и благословено - али наша деца требапред собом да имају идеал светости, као што је имао Свети Сава који је као младић отишао на Свету Гору и постао наш велики просветитељ и учитељ. Такви су многи свети оци и у наше време, као Свети владика Николај и Свети Јустин Ђелијски и многи други наши светитељи, браћо и сестре. Тим путем да идемо. То је победа Православља. То је победа наших крсних слава. То је победа наших икона које имамо у својим домовима и то је победа Божија у нашим срцима и нашим душама.

Дај Боже да тако идемо и да никада не клонемо духом. Да знамо да је Бог са нама, а ако је Бог са нама - ко ће против нас?! Живели и Бог благословио и свако добро даровао.

Јања, 21. март 2021. године

РЕПУБЛИКА СРПСКА БРАНИ И ЧУВА СВЕ НАС

Господине Премијеру Републике Српске, господо представници борачких организација, сви овде присутни браћо и сестре, ожалошћена родбино. Драго нам је да смо се и ове године сабрали да се сетимо својих мученика и страдалника, не само овде у Сијековцу и Броду, него и широм Републике Српске. Скоро при свим нашим црквама имамо споменике пострадалим људима тога краја и места. Тако је и овде у Сијековцу, што је посебно интересантно јер је овде у неком смислу, почео рат на овим просторима. Једно мирно место - Мали Париз, како су пре рата звали Сијековац - доживело је трагичну судбину кроз напад дојучерашњих комшија Хрвата, њиховог ХОС-а и других паравојних формација, међу којима је и муслиманска тзв. Ханџар дивизија. Настала је трагедија, настао је прогон, настало је мучеништво у овом мирном месту, које ће се, на несрећу, проширити широм Републике Српске и иза себе оставити пустош и многе пострадале, многе цркве срушене, многе домове срушене, многе људске судбине срушене и један потрес у душама народа који је тек био заборавио страдања у Јасеновцу, Јадовну, у великим логорима и нашим страстиштима из Другог светског рата.

Међутим, иста нека пошаст, иста идеологија је поново запретила овим просторима. И сада, када се налазимо на местима страдања, било где широм Републике Српске и наше Епархије зворничко-тузланске,

та места страдања су места на којима морамо да се учимо праштању. То су места на којима треба да се молимо једнако за оне који су пострадали и за оне који су учинили злочине. То није лако, то је заиста један подвиг. Али морамо тако учинити да бисмо били и остали људи како је говорио наш Свети Патријарх Павле.

Данас се сећамо пострадалих у Сијековцу - ни кривих ни дужних православних Срба. Поново је наишла иста она идеологија из Другог светског рата, идеологија зла и крви која је врхунац пројавила у нацизму и усташтву тога времена. Зато је наш народ тако реаговао. Многи се питају због чега су наши људи отишли из Крајине. Отишли су, јер су се уплашили тога знамења Другога светског рата, те идеологије и реторике. Многе ране су још увек биле свеже. Људи су се сећали страдања и у дубини душе га још увек нису преболели, а оно се одједном поново појавило. Зато је одговор народа био такав да смо морали да устанемо да се бранимо и одбранимо, хвала Богу.

Као плод те одбране и тога подвига никла је наша Република Српска, која нам гарантује опстанак овде и на свим нашим просторима. Заиста, на нама је да пре свега одамо пошту свим нашим пострадалим, који су се уградили у темеље Републике Српске. Са друге стране, будимо свесни да Република Српска брани и чува свенас који сада јесмо, који ту живимо, радимо и дељамо. Зато је морамо чувати без обзира на политичке и партијске разлике. Дакле, оно што нам је јединствено и што мора бити светиња, то је очување Републике Српске, јер тиме чувамо своје достојанство, историју и постојање на овим просторима.

Ево, нека Бог буде милостив свима нама и свима онима који су, овде и широм Републике Српске, не-

вино пострадали. Помолимо се и за оне који су били целати и чинили страшне злочине - над малом децом, надневиним људима - да Бог буде милостив и њима на суду праведном. Наше је, са друге стране, да се сећамо својих најближих, да их никада не заборављамо у својим молитвама и светињама које дижемо широм Републике Српске.

Бог да им душу прости и дарује Царство небеско.

Сијековац, 26. март 2021. године

ЈЕДНИ ДРУГЕ ПРЕД ХРИСТА ДА НОСИМО

Увек када дођем у свету обитељ Тављанску осетим једну духовну радост. Осети се да се овде вековима живело молитвом, подвигом и духовним узрастањем. И заиста, данашњи човек, који је непрестано у неким гужвама, када дође овде може да осети благослов Божији, духовнуутеху и преко потребан мир. То је мир који није од овога света;мир који долази од благодати Божије,од светитеља наших којима се молимо, који су насликани у нашим црквама и манастирима,све до молитава које су овде уткане кроз векове историје,од мучеништва, којега је било у овом манастиру много пута.

Однедавно су ту и мошти Светог владике Николаја Охридског и Жичког који је у своје време долазио на ове просторе да би се бринуо о богомољачком покрету. Он се трудио да људе из богомољачког покрета враћа Цркви,да он не би постао лаички покрет, него да буде стално у вези са једном, светом, саборном и апостолском Црквом,са свештеницима, монасима и манастирима. Из њега су потекли многи духовни људи, свештеници, свештеномонаси, који су у једном кризном периоду, у неком смислу, водили живот Цркве. Зато је Свети Владика Николај овде поштован, као и у читавом нашем народу као велики проповедник и јеванђелиста.

Данас смо из светог Јеванђељачули како је Господ исцелио одузетог човека, који је на одру лежао и није

могао сам за себе ништа да учини, него су га други донели пред Господа Христа. Тај човек је боловао од неизлечиве болести и лекари тога доба нису знали и нису могли да му помогну. Али, верујући људи су чули за Господа Христа, за чудеса и знамења која је Он чинио и довели су одузетог, верујући да ће му помоћи. На много места се у Јеванђељима говори како је Господ Христос исцелио неког човека само на основу његове вере - губавог, слепог и многе друге. Они су тада исповедали веру у Христа и Он их је исцељивао. Тако су неки људи долазили у лични контакт са Христом. Међутим, одузети човек то није могао, јер је практично био у несвесном стању. Али, на молитву Цркве и веру људи који су га донели пред ноге Христове, он се исцелио. Дакле, могуће је да неко буде исцељен од Бога на молитву Цркве; на молитву других људи; на молитву праведника, на молитву монаха и монахиња у нашим манастирима - а да тај човек сам и не зна за то. Међутим, фарисеји и књижевници, они који су тада можда највише знали о вери и Писму, они се нису радовали што је Господ исцелио одузетог. Они сене радују што је човек био болестан па је сад здрав, него кажу: Откуд теби право да ти опрашташ грехе?! Ко си ти? То може само један Бог да чини (Мк. 2, 6-7). Они у том тренутку схватају да Христос јесте Бог; да Христос јесте Син Божији; да управо Он има власт да опрашта грехе. Они у Њему виде само човека и зато се не радују.

У народу је одувек постојала изрека: Ко је добронамеран и има љубави према другима, тај се радује сваком добру и благослову. Нажалост, има људи којима је разум испред срца. Они увек прво размишљају: Да ли је то требало? С којим правом је неко то учинио? Зашто је то учинио? Међутим, за нас је веома битно да можемо и желимо једни друге пред ноге Христоведа

носимо. Молимо се Богу једни за друге: деца за родитеље и родитељи за децу, запријатеље, сроднике.

Ова Литургија, као и све друге Литургије, јесте слика Другог доласка Христовог. Данас су спасени они који су се причестили на Литургији; исповедили се - помирили се са Богом, са ближњима и својом савешћу и приступили живоме Христу. То је спасење. Многи људи ће од светог Причешћа данас бити исцељени од својих болести, од разних немоћи. Бог све исцељује на молитве наше, на молитве Цркве.

Радујем се што смо се данас окупили овде, јер и владика Константин обележава јубилеј - он је пре педесет и једну годину постао монах управо овде у Тавни и тога дана је примио чин јерођакона. То је педесет и једна година служења нашој Цркви, народу и овој светињи. И ево, промисао Божијига јепосле дугогодишњег служења нашој светој Православној српској Цркви, поново довео у овај манастир да се моли Богу и подржава ово сестринство својим присуством, молитвама и својим благословом. Честитам му овај јубилеј, желим му доброг здравља и благослова Божијег, те да и даље служи и моли се Богу за ову и све наше светиње. Владика је владика, увек, до смрти. Увек је његов благослов велики и велики је значај његове молитве пред Богом. Зато му се са своје стране, захваљујем што се овде са сестрама бори и моли Богу за нас.

манастир Тавна, 28. март 2021. године

ОБРНУТА ЛОГИКА

Дошли смо данас овде у наш манастир Часног Крста да се поклонимо крсном знамењу, на овај велики дан, треће недеље Великог поста. Данас се читава Црква и васељена поклања Крсту, како бисмо са Крста добили силу да живимо хришћански, да живимо како „подобает“ верујућима, да живимо у распећу Крста и Васкрсења. То је наша философија. То је оно што смо прихватили у тренутку крштења у име Свете Тројице. То је, дакле, наш пут крстоваскрсни -од самог крштења, па кроз читав наш живот у Цркви, до тренутка представљења у Господу. Цео тај пут је у знаку Крста. Човек је крстолико биће и то је његов пут ако ходи путем спасења.

Са друге стране, и поједини народи су крстолике заједнице са својим посебним крстом. У Старом Завету је записано како је архангел Михаило чувар старо-заветног народа - Израиља, у коме су се родили проци, у коме су се подизали велики људи, у коме се сам Господ родио, свети апостоли и Пресвета Богородица. Сви народи и сви људи имају једног анђела чувара одређеног од Бога. Такви народииду крстоликим путем кроз историју, али Бог их пази на разне начине. Силом крста их укрепљује, а силом анђелском их чува. Свака светиња и сваки крштеничовек има крст као знамење победе и страдања, али има и своганђела чувара, има светитеља који га чува, нашу крсну славу која чува православне Србе од свих зала и искушења.

Дакле, тајну Крста можемо доживети сваког тренутка и сваког часа, па и у овом нашем малом манастиру Часног Крста. Скроман је и мали, али силом Крста надамо се да ће бити обновљен и да ћемо моћи да сведочимо ту победоносну тајну. Видите, у порти имамо Крст као знак победе. Ако Бог да, око њега да се наш народ сабира, да ову светињу подигинемо да она буде заиста мисионарски центар на овом простору боготражитељском и искупитељском.

Данас празнујемо Светог Василија Анкирског. Из његовог житија можемо да видимо шта је крст у животу једног светитеља. Он је био велики борац против аријанске јереси, који су погрешно учили о Господу Христу говорећи да је Он обичан човек, савршено створење Божије. Многи који мисле да теологија и догматика нису битне, би рекли како то није важно. Међутим, тиме се мења сама суштина нашег учења, сва наша вера се мења кад би јеретичко учење било прихваћено. Ако је Христос обичан човек онда нама нема спасења, јер насамо Бог може спасити. Само нас Син Божији може спасити који је раван Богу. То су Свети оци на Првом васељенском сабору потврдили: да је Христос друго лице Свете Тројице, али да је предвечно рођен од Оца; да је савечан Богу Оцу и Духу Светом. Свети оци су се борили да се једна цртица не би променила у закону Божијем, учењу Цркве и нашој вери, браћо и сестре. То су били велики оци, као свети Василије Анкирски, који се касније, кад је дошао Јулијан Отпадник и поново хтео да врати паганство у грчко-римску империју, борио против тога, изобличавао га. Због тога га је Јулијан послао у заточеништво и на разна мучења. Тако је скончао овај велики исповедник Божији, светило наше свете Цркве Православне. Крст у његовом животу је било сведочење вере, непоколебиво исповедање и мучеништво које је претрпеоза Христа.

Са друге стране, данас се празнује и преподобни мученик Јефтимије. Његово житије је мало другачије, али исто тако сведочи дубоко крст који је у животу имао. Одрастао је у хришћанској вери у Грчкој, на Пелопонезу. Међутим, живот га је некако повео и отишао је у Румунију, где је почео да живи, можемо рећи, нехришћанским животом. Тако је, мало по мало прешао чак у ислам. Међутим, врло брзо се покајао као „блудни син“. Израз његовог покајања га је одвео на Свету Гору Атонску. То је био његов израз жала што је напустио хришћанство, праву, једину истиниту веру у Бога. Међутим, и то му није било довољно. Савест му није дала мира. Одлучио је да иде у Цариград и исповеди веру Христову, што је значило директно мучеништво у то време. Он је изашао на тргове и говорио како је Христос једини истинити Бог, а Мухамед није чак ни пророк. Наравно, за те речи је био осуђен и пострадао је. Мучеништво у његовом животу је ишло од тога да се најпре одрекао Христа, али је зато кроз дубоко покајање дошао до мучеништва за Христа.

Ето, у животу ове двојице светитеља види се крст. Он се, уколико обратимо пажњу, види у животу сваког од нас. Наравно, тек ће се видети на крају живота и не можемо судити ни о једном човеку пре његовог упокојења. Тек онда можемо полако, полако сагледати његово богоносно дело, мучеништво, исповедништво и апостолство - зависи ко је какав дар имао.

Исто можемо рећи и за читаве народе. Ми Срби смо крстоносни, распети народ од Косова до дана данашњег. Непрестано треба да се сећамо најсветлијих тренутака из своје историје и да се на то угледамо. Да се не угледамо на оне тренутке када смо одступали и били, можда, млаки у вери, удаљавали се од своје Цркве и вере православне. А било је, нажалост, и

таквих периода. Бог нас позива и вера нас позива да непрестано будемо исповедници наше вере својим животом. Тихо сведочећи, ненаметљиво, истину вере Христове; сведочећи снагу и силу Крста Христовог. Нису у праву евроамерички настројени људи, који говоре да треба цео живот провести у неком блаженом, али наметнутом, смеху. Шта год да буде - ти се смеј. Шта год да буде - тебе то не треба да дотиче. То није крст. То је избегавање крста. То је неки полуоблик будизма, да треба све избегавати а поготово оно што је лоше и што нас обременује. Није тачно. Прави јунаци прихватају крст, јер после њега следи Васкрсење.

То је наша философија и ми Срби треба и данас да је држимо, јер Црква увек има тренутак када сведочи и када исповеда и када неодступно стоји уз Крст Христов, као Пресвета Богородица и Свети Јован Богослов на Голготи. Увек има сведока Христових. И у ово наше време и у свако друго време. Наше свете обитељи, наши манастири, су сведоци тога Крста и Васкрсења. Христос је изгледао као најбеспомоћнији човек на свету, а он је у ствари, у тој беспомоћности побеђивао највећег непријатеља људског рода, а то је смрт. То је та обрнута логика, православна перспектива која није перспектива геометријска, него перспектива онтолошка и есхатолошка, која нас уводи у Тајну крста као Тајну љубави и живота вечнога. Дај Боже да тако мислимо, тако да се боримо, да будемо заједно сви љубављу Христовом обједињени, али и силом Крста укрепљивани.

манастир Часног Крста, 04. април 2021. године

ЕВО СЛУШКИЊЕ ГОСПОДЊЕ

Данас, на празник Благовести, дошли смо у Папраћу, дивну светињу немањићку из XIV века, светињу која је прошла много тога са народом овога краја у време турско, у време других империја које су владале овим просторима. И сачува се ова светиња и наш народ у Православљу и Светосављу до дана данашњег - управо празником Благовести и другим празницима који се овде празнују, посебно Светим краљем Драгутином Немањићем који је утемељио овог манастира.

Данас би наши људи који воде државу у политичком смислу могли да се угледају на наше свете Немањиће. Заиста, имају на кога да се угледају. Они су за време свог мандата, како бисмо данас рекли, подизали цркве и манастире. Тако је радио Свети Сава, тако је радио његов брат Стефан Првовенчани - касније Симон монах, Свети краљ Милутин - рођени брат краља Драгутина, краљ Драгутини други Немањићи све до Бранковића, деспота који су подигли дивне манастире на Фрушкој Гори - манастир Крушедол. Ето, то је наша историја.

Благовести су диван празник. Чули смо данас из Светог Јеванђеља шта се догодило на тај дан.

Имао сам благослов Божији и прилику да посетим Свету Земљу: Гроб Господњи, Голготу, место Васкрсења, место где је била Света Педесетница, место где

су били гробови Светих Јоакима и Ане, гроб Пресвете Богородице, место одакле је Свети Јован Крститељ почео да проповеда јеванђеље: „Покајте се, јер се приближи Царство небеско“. У једном руском манастиру се чува један камен са кога је Свети Јован Крститељ почео да проповеда Свето Јеванђеље. На сваком кораку ту су били свети апостоли, сам Господ, Пресвета Богородица и други светитељи.

Између осталог, били смо уданас поменутом граду Назарету у Галилеји, где се налазио дом праведног Јосифа и Пресвете Богородице. Она је после одласка из Јерусалимског храма, када је имала 15 година, отишла код свога рођака Јосифа да буде у његовом дому. На том месту јој се јавио Свети архангел Гаврило и поздравио је речима: „Радуј се благодатна! Господ је с тобом, благословена си ти међу женама!“ Затим јој је открио тајну да је она од Бога изабрана да се од ње роди Спаситељ света Господ наш Исус Христос. Она је у трећој години уведена у Јерусалимски храм - тај дан празнујемо Ваведење Пресвете Богородице. Период од треће до петнаесте године провела је при Јерусалимском храму, као и све благочестиве девојке тога времена из јеврејског народа. Када би дошло време за удају, одлазиле би свака у своје место и у свој род, и удавале се. Међутим, Пресвета Богородица је одлучила да буде монахиња - да се не удаје, него да се потпуно посвети Богу. Бог је услишио њене молитве. Али, постојала је друга тајна: Бог је њу изабрао да се од ње роди Спаситељ света - наравно, по доброј вољи и пристанку Пресвете Богородице. Кад је Свети архангел рекао зашто се јавља и шта се догађа тог тренутка, онда је Пресвета Богородица рекла: „Ево слушкиње Господње - нека ми буде по речи твојој“. Од тог тренутка се зачео у њој Спаситељ света Господ наш Исус Христос. То је велики догађај.

Једна велика свештена драма. На том месту где се то догодило подигнута је црква Благовести. Ту је постојала једна кућа где су живели Праведни Јосиф и Пресвета Богородица, један бунар одакле је Пресвета Богородица захватала воду. У Назарету је Господ наш Исус Христос живео до своје тридесете године; непознат искривен од других људи. Тек када се Свети Јован Крститељ појавио на Јордану и почео да проповеда „Покајте се, јер се приближи Царство небеско“, цео Јерусалим је дошао њему на Јордан да се крштава. Онда, међу мноштвом тог народа долази Господ Христос. Свети Јован Крститељ га препознаје и каже пред народом: „Ево, гле Јагње Божије, које узима на себе грехе света“. Тада Свети Јован Крститељ крштава Господа нашег Исуса Христа на празник Богојављења.

Дивни су то празници, браћо и сестре. Желим некако да вам пренесем атмосферу и осећај оних људи који су били у граду Назарету, видели Цркву Благовести и доживели то некако присније и дубље, него што то можемо на основу причеи проповеди. Све што је у Светом Јеванђељу написано јереално - све је тако било и тако ће и бити. Крај историје се ближи, као и Други долазак и Суд Божији. Шта нама преостаје? Нама људима остаје да се радујемо празнику Благовести, јер је у Благовестима наше спасење. Почетак нашег спасења је управо зачеће Господа нашег Исуса Христа, Његово оваплоћење и рођење у граду Витлејему, и Његово спасоносно дело за нас овде на земљи. То је за нас извор радости - не земаљска радост, него духовна радост, радост спасења која нас води у вечни живот и Царство небеско. За нас је потребно и важно да верујемо у те догађаје, да се молимо Богу, Пресветој Богородици, светим архангелима и свим светима да нам буду помоћници на том путу спасења, да издржимо и будемо

сведоци Христови до краја, како се каже у Јеванђељу. Онај ко издржи до краја, тај ће се спасити.

Ето, данас смо овде у манастиру Папраћи. Овај велики догађај празнују многе наше светиње широм православне цркве: Манастир Ђелије код Ваљева, Манастир Ватопед на Светој Гори и многи други манастири и цркве наше. Много је данас православних сабрано да се молимо Богу и Пресветој Богородици да буду наши заштитници, да нас воде путем спасења - и нас и наш народ и све људе добре воље, и да се заиста радујемо радосћу Благовести, радосћу овога великог празника и свих других празника ка којима идемо, а посебно празнику Васкрсења Христовог.

Желим сваки благослов оцу игуману на труду и да му сви и даље помажете. Ускоро ћемо почети обнову ове светиње, у коју ће бити укључено Министарство културе, Завод за заштиту споменика из Бања Луке и Новог Сада и сви људи добре воље. Да ову светињу обновимо како приличи, јер је ово велики духовни и културни споменик православних Срба овога краја.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао!

манастир Папраћа, 07. април 2021. године

ТРЕБА СВОЈУ ВЕРУ И У ПРАКСИ ДА ПОКАЖЕМО

Драго ми је да смо се данас сабрали овде у нашем Манастиру Светог оца Николаја, да се помолимо Богу и Његовим угодницима за добро и за спасење наше.

Имали смо благослов да смо данас, благодаћу Светога Духа, рукоположили оца Жарка у чин свештеника. Пошто је он тридесет година био ђакон, протођакон, данас смо га рукопроизвели, такође, како то по нашем типикју иде, у протојереја. Нико не може знати живот људски куда иде и какви су његови токови. Много тога је скривено у животу сваког човека. Да неко буде тридесет година ђакон и сад, одједном, појави се могућност да постане свештеник, то је доста ретко. Људи који су толико дуго били ђакони, они остану у том чину до краја свог активног служења Цркви. Међутим, верујем да се по промислу Божијем догодило да је отац Жарко постао свештеник управо у овом манастиру. Ако Бог да, следеће недеље ћемо и нашег оца Славољуба рукоположити. Доста су служили у чину ђакона.

Ђакон је најсмренија служба у нашој цркви. Јеванђеље нас позива да сви будемо ђакони, слуге једни другима, слуге народу Божијем. Господ Христос се назива ђаконом у Светом Јеванђељу. Онај који је дошао да служи спасењу света и спасењу свих људи и свих

народа. Оне који су Га прихватили Он је учинио децом, синовима и кћерима Божијим. Они који нису, њима проповедамо ко је Христос: да је Он заиста слуга Божији, да је Он Син Божији, да је Он Спаситељ светаи да нема другог имена под капом небеском којим би се људи могли спасити осим имена Господа нашег Исуса Христа. То сведоче ђакони у својим службама. Помажу при трпезама љубави, обилазе сиротињу, помажу убогим, невољнима. Шта то значи? То значи да ми, у ствари, треба своју веру и у пракси да покажемо. Да не буде наша вера теоријска, интелектуална и само таква. Него да саосећамо са човеком који страда, са невољником, без обзира на веру. Дакле, помагати треба свима. Ко год је у невољи, помози му. Ако си хришћанин и прави Србин, ти ћеш помоћи.

Чули смо данас из Светог Јеванђеља како ће битина Суду Божијем. Оне који су чинили добро, Бог ће наградити вечним животом. Дакле, није речено ко је и у шта су ти људи веровали, него да су чинили добро, помагали другим људима, чинили добра дела на разне начине и Бог ће их наградити вечним животом. Биће ту добрих људи, али друге вере. И то њихово добро ће превагнути све остало. Међутим, они који су чинили зло, ићи ће на Суд Божији и можда ће многи од њих, нажалост, бити осуђени. Зашто? Јер су своје богмдароване дарове и службе окренули против добра, на зло: отимали од сиротиње, пљачкали, харали, незаконници били. Нит' су се Бога бојали, нит' су се људи стидели, како се каже. Такви људи не заслужују вечни живот, а поготово не заслужују да буду у близини Божијој, у близини Христа и светитеља Његових. Нису достојни тога. Они ће бити далеко од Христа.

Али, да не би ова прича остала недоречена и нејасна, објаснићу је. Дакле, треба помагати другом човеку,

али не можемо се са сваким човеком молити Богу. Разни екуменисти говоре:молите се Богу,;станите [заједно] ви који верујете овако, ви који верујете онако, ви који верујете у било какве богове и у ко зна шта. Не можемо се заједно молити Богу. Ми, православни хришћани, можемо се молити само са православнима, јер исту веру имамо, исто крштење, исте Свете тајне, исту духовност,исто просвећење у Светом крштењу и исту Тајну рукоположења у светим тајнама ђаконске, свештеничке и епископске службе. Значи, имамо једну црквену јерархију, благословену јерархију која може да врши Свете тајне управо како их Црква благосиља. Данас нам се намеће да није важно како и у шта верујемо. Покушавају да направе једну светску религију, што за нас православне није прихватљиво. Ми хоћемо да помогнемо да и други буду православни, али само уколико они то желе. Не може се бити православан на силу. Са друге стране, нећемо да одступимо ни једну једину јоту од свога светог Православља. Наша је мисија да то сведочимо, да вери православној поучавамо наш народ, без икаквог фанатизма. Православље је наша Истина, која постоји већ две хиљаде година. Ми га чувамо и то ћемо чинити, ако Бог да, до Другог доласка Христовог. То је наша мисија.

Држимо се своје Свете Цркве, браћо и сестре, држимо се једни других и Бог ће нас благословити. Све друге народе да поштујемо и њима да чинимо и сведочимо оно што, у ствари, ми у дубини душе верујемо и исповедамо.

Живели и Бог вас благословио и свако добро даровао.

манастир Светог Николе, 10. април 2021. године

ЧУВАЈМО СЕ БОГОПРОТИВНИХ МИСЛИ

Дозволите ми да вас поздравим са неколико речи на Светој божанственој Литургији, где се Богу молимо за добро наше, за добро нашег народа и свих људи добре воље.

Свете Литургије се служе за спасење читавог света, читавог космоса, свих људи, свих народа и сваког човека, од првог човека Адама па, ево, све до нас и до Другог доласка Христовог. Толики је обим и значај свете Литургије, браћо и сестре. Када суботом или недељом дођемо у цркву, можда буде десетак или двадесет људи, негде сто, негде хиљаду, негде хиљаде хиљада, али то је све мало кадаузмемо у обзир значај свете Литургије. Она надилази све, она је свекосмички догађај, јер се у њој одиграва тајна спасења света и спасења човека. Кад долазимо на свету Литургију то треба да имамо на уму. Због тога су некада људи говорили да није добро ићи на њиву или радити код куће неке послове, зато што је ово много значајније него оно што би човек урадио у своје дворишту или кући. То може радити и сутра, радним даном, али оно што се догађа на Литургији је заиста велико и превелико. На светој Литургији свети анђели саслужују са нама свету Литургију. Светитељи такође, посебно свети које тога дана празнујемо. И много тога другог се догађа, браћо и сестре. Дух Свети силази и претвара хлеб и вино у Тело и Крв Христову. То су божанствене тајне, надумне тајне које су неки од светитеља видели и записали у својим књигама. Ми просто не можемо да верујемо да се

све то догађа, јер смо некако духовно ослепели. Физичким очима видимо, али нажалост духовним не видимо. Зато је добро да имамо поверење у своју Свету Цркву, да долазимо на свете Литургије и богослужења, без обзира на ове прописане мере. Да долазимо, да се Богу молимо и да учествујемо у Тајни над тајнама, а то је света Литургија и Свето причешће.

Данас смо чули једну потресну јеванђелску причу - догађај како је Господ Христос исцелио младића који је био демонизован од ране младости. Био је болестан, како каже његов отац, падао је у ватру и воду. Демон га је бацао у таква стања. Тај човек је чуо за Господа Христа и Његове ученике и дошао је да му Христос помогне.

Могуће је да деца, поготово ако нису довољно зрела или поучена, почну да се играју призивања духова. То изгледа као безопасна игрица, а у ствари деца могу да постану поробљена нечистим силама. Има данас на интернету разних игрица, постоји читав један круг људи који позива младе на неприкладно и опасно понашање, што и јесте неки облик сатанизма. Деца која се у то упусте могу постати опседнута, као младић из данашње јеванђелске приче. Треба се чувати од тога. Црква нас чува и говори да се држимо једино онога што је Богом благословено, а то је увек добро и само добро. Никада никакво зло, никада ништа што је противно нашој природи и нашем спасењу. Чули сте да Господ Христос онда изгони демоне из тога младића. Пре тога му је његов отац рекао да га апостоли нису могли исцелити. Господ затим говори још једну веома важну поуку, а то је да се демонске силе изгоне само постом и молитвом. Шта то значи?

Ако желимо да од себе одагнамо демонске силе, морамо се борити постом и молитвом. Постом да укротимо своје тело, а молитвом да призивамо благодат Светога Духа која ће да нас штити од демона. Зато је Господ у овом

примеру навео, не само то да бисмо видели да апостоли у том тренутку нису били потпуно савршени у вери, него, са друге стране, да нам се покаже како да се ми боримо са демонским силама. Јер, демони ће нас сигурно напада-ти, а највише нападају, верујте, црквене и врлинске људе. Они који не маре за своје спасење и можда живе у одређеним гресима, удаљени од Цркве, у оквирима овога света, њих демони толико и не нападају. Онога ко крене у цркву и бори се за своје спасење, за свој вечни живот, њега нападају и покушавају да га врате у законе греха у којима је, можда, некада живео. Тако је то. Велика борба духовна непрестано траје и тога морамо бити свесни.

Ето, данашња прича нас позива да се чувамо демонских сила. Свети оци кажу да ми, у ствари, када прихватимо једну богопротивну мисао, једну помисао, ми примамо демонску силу. Ево, нпр. ја ћу рећи сада: Овај Зоран, ваш свештеник, је никакав човек. Ја даље могу да прихватим ту демонску помисао. Иза ње стоји демон осуђивања ближњег, па сам тог тренутка, кад сам ту помисао прихватио, поробљен демоном осуђивања. Могу бити поробљен демоном зависти, блуда, мржње, нечистоте. Иза сваке од тих помисли стоје демони тих помисли, демонске силе, бића демонска, пали анђели. Ја треба да се борим да препознам да је та помисао зла, да је од ђавола и да је не прихватим. То је наша борба. Ми сви ту борбу са помислима имамо. Уколико победимо, онда смо мирни, јер нам се враћа мир Божији, благодат Божија и настављамо да живимо као боголики људи, који се спасавају. То је духовна борба.

Данас празнујемо Светог Марка Ареутског, подвижника и свештеномученика из Сирије. У време цара Константина је био велики ревнитељ хришћанства и својим рукама је срушио један незнабожачки храм. Међутим кад је дошао Јулијан Одступник на власт, он је због тога био

оптужен и изведен на суд. Доживео је таква мучења да су га на крају премазали медом, завезали за једно дрво да би га пчеле изуједале до смрти. То је мучеништво за Христа.

Други светитељ кога данас празнујемо, Свети Јован Подвижник, који је имао дар о којем смо говорили - да изгони демонске силе. Он је био толико велики аскета да је пред крај живота живео у једном сухом и напуштеном бунару. Ту се борио против демонских сила и побеђивао их. Он је имао власт да изгони демоне из људи који су му долазили.

Драга браћо и сестре, оно што се у Јеванђељу догађало - догађа се и данас. Има људи који те духовне дарове имају и данас. Треба да се трудимо да и ми будемо такви: да духовно размишљамо, да препознајемо духове, да препознајемо помисли да ли су од Бога или од ђавола, да ли нас воде ка добру или ка злу. По томе ћемо бити духовно мудри и рећи: Ако ми каже „учини зло“, или „иди томе и учини зло“, или „иди тамо и укради, учини безаконје“ - нећу да учиним то. Ако ме позива на добро, да учиним неке добро; неке да помогнем; сиромашном да дам неку помоћ; гладнога да нахраним, жеднога да напојим - то ћу учинити. Тако треба да живимо, тако да расуђујемо и онда ћемо заиста бити Богом благословени.

Ево, желим на крају да кажем да ћемо нашег и вашег оца Зорана, одликовати достојанством протонамесника. Он се труди са вама, овде у Амајлијама, да постоји црквени живот, да се народ сабира на света богослужења и Литургије. Њему честитам, али и свима онима који помажу живот и рад ове наше црквене општине у Амајлијама.

Живели и Бог благословио и свако вам добро даровао.

Амајлије, 11. април 2021. године

СМИРЕН ЧОВЕК СЕ ОГЛЕДА У БОГУ, А НЕ У ЉУДИМА

Пета је недеља поста, недеља Свете Марије Египатске, велике подвижнице ране Цркве и истинске дубоке покајнице. Њено житије је чудесно и треба га читати и учити се из њега, поготово данашње генерације. Људи смо, слаби смо, грешни смо, несавршени смо. И што се човек више пење на лествици духовног живота, он себе види несавршенијим, јер се он огледа у Богу, а ми други се огледамо у људима. Зато су свети људи смирени, јер непрестано пред собом имају савршенства Божија. Колико је Бог добар, колико је Бог милостив, колико је Бог свемоћан, свеправедан, свесавршен...

Онај ко није смирен је као празан клас на њиви. Имамо класове који су пуни, оборени ка земљи и од њих има и биће доста плода. Празни класови су дигнути горе, зверају околу, гледају лево - десно, примећују слабости других, осућују друге људе, презиру, ниподаштавају, итд. Светитељи су, дакле, били пуни класови који су својим животом задобијали благодат Духа Светога, смирења, трпљења, праштања и свих других јеванђелских врлина.

Данас смо из светог Јеванђеља чуликако Господ Христос на примеру двојице браће, Јакова и Јована, говори да не треба да се отимамо за места..и овде на Земљи, да тражимо првенство, а поготово првенство

у Царству Божијем, у близини Божијој. То не треба да чинимо. То је карактеристика људи овога века. Они се лактају, отимају, траже прва места по градовима, по општинама, по државама и не знам куда све не. Њихов принцип је принцип гордости, принцип силе, принцип узвишавања једног над другима. И мисле ако јевласт од Бога дата, да је то њихова власт и да су је они својим моћима стекли.... Они мисле да они господаре овим светом. Данас се баш тако каже у светом Јеванђељу. У ствари, Бог је тај који господари небом и земљом и све се дешава по Његовом премудром знању и благослову.

Јеванђеље нам каже да будемо смирени, да не тражимо прва места кад дођемо на неку гозбу, него да будемо смирени и тражимо последње место. Само тада можемо чути домаћинов позив да са последњег места пређемо, „у чело“ код кума и домаћина.

Драга браћо и сестре, полако ходимо Светом Васкрсењу Христовом. Следеће недеље празнујемо Лазареву суботу, свети догађај, предукус, праслику самог Васкрсења Христовог и свеопштег васкрсења из мртвих. То је циљ којем идемо. То је циљ који треба да достигнемо овде на земљи: да предокушамо то Васкрсење из мртвих; да силе васкрсења у нама дејствују; да нас оне преображавају...

На отпусту сам поменуо Светог Марка Траческог, дивног светитеља, родом из Атине. Када је са својих тридесет година све науке светске изучио, отиснуо се на једну даску, која га је однела у Етиопију, где се он подвизавао. Како је невероватно житије Свете Марије Египћанке, тако је и Марка Траческог. Он је деведесет пет година провео на гори. Нити је човека видео, нити икада сусрео. По промислу Божијем, Свети Серапион га је срео и Свети Марко му је испричао своје

житије које је, споља гледано, врло једноставно: живео је у пустињи у непрестаном богомислију, молитви и подвигу аскетском. Затим је Свети Марко питао Преподобног Серапиона да ли данас постоје хришћани у свету који могу да премештају горе, како каже свето Јеванђеље. Док је он то говорио, одједном су приметили како се гора на којој су стајали помераи иде у море. Свети Марко ју је зауставио руком, јер није мислио да се та гора премести у море, него је само навео пример. Ето, тако велику благодат и тако велика чуда је чинио Свети Марко.

Чули смо данас и дивно појање наше сестре из Сирије, православних хришћана који су страдали мученички и данас страдају због несретног рата. Дивно појање, анђеоско појање.

Богу хвала, има људи који помажу наше светиње, који помажу обнову и ове цркве овде. Са протом Николом сам разговарао да треба да се уради струја у овом храму и да се набави ново звоно. Ја ћу као Владика бити први пример томе подвигу, уз жељу да се и ви сви други прикључите, који сте до сад помагали ову светињу и све наше светиње широм Епархије зворничко-тузланске.

Живели и Бог вас благословио и да у смирењу, молитви, покајању чекамо светло Васкрсење Христово.

Лончари, 18. април 2021. године

ТО ЈЕ НАЈЧЕШЋА ЉУДСКА ДРАМА

Ево нас у овом дивном храму - осликаном, живописаном, пуном благодати и Духа Светога. Добро је да сте се сабрали у великом броју данас, на овај велики празник, да прославимо Име Божијеи да прославимо велике догађаје које данас, и ових дана, наша света Црква слави.

Јуче смо прослављали васкрсење из мртвих Четвородневног Лазара. Четири дана је тај праведни Лазар, брат Марије и Марте, био у гробу. За нас људе када неко један дан буде у гробу он је упокојен, он је мртав и ми га полако молитвом испраћамо. Праведни Лазар је четири дана био у гробу. То значи, да су га практично сви из породице ожалили, исплакали се и већ мислили да то је то - његов живот се окончао. Међутим, када су Господ Христос и Његови ученици дошли у Витанију, одједном се поново појавила надау срцима њиховим, јер су знали да је Господ много пута и на многим местима чинио разна чудеса: болесне људе је исцељивао, парализоване је подизао, из демонизованих демоне изгонио. Чудеса је чинио и на мору, и на копну и свим местима где се налазио. Због тога се у њима појавила нада и вера да би могао Он да васкрсне праведног Лазара. И тако је и било. Кад је Господ ушао у њихов дом, отишли су заједно на гроб где је праведни Лазар био погребен, и онда је Господ Христос јаким, божанским гласом рекао: „Лазаре, теби говорим - Изађи напоље!“ И он је тада послушно васкрсао. Устао

је из мртвих. По Светим оцима, тако ћемо, на крају историје, свими чути глас Божији који говори и позива нас да из гроба устанемо. Чућемо имена људи који ће бити спасени у вечности. Зато се у тропару јучерашњег и данашњег дана каже да је васкрсење Лазарево - знак или слика свеопштег васкрсења из мртвих, свих људи када буде Други долазак Христов и Суд Божији.

Данас празнујемо Цвети - Улазак Господа Исуса Христа у Јерусалим, када га сви људи и деца поздрављају месијанским песмама: Благословен који долази у име Господње, осана Богу на висини. Тако се поздрављао само Месија. Окупљени народ је веровао да је он Христос, Месија и Спаситељ света. Међутим, после неколико дана у Јерусалиму ти исти људи ће захтевати и говорити: „Распни га, распни!“ Драга браћо и сестре, то је најчешћа људска драма. Заборављамо Бога и заборављамо Цркву и удаљујемо се од ње.

У сваком случају, данас је велики дан - Цвети. Данас наши људи духовно прослављају овај празник са гранчицама палме, врбе, или маслине, у зависности од поднебља у којем живе. Данас желимо да прославимо овај празник и поздравимо Христа Који улази у град Јерусалим, смирено на магарету, као Месију и Спаситеља света.

Осветили смо и живопис у овом светом храму. Он нас упућује да се угледамо на ликове које сликамо, да проучавамо њихова житија, да покушамо и ми да их подражавамо, да идемо њиховим путем. Ако су били испосници - да постимо; ако су били молитвеници - да се молимо; ако су били ктитори и приложници цркава - да и ми помажемо подизање наших цркава и манастира, где можемо. То значи угледати се на живот светих људи. Зато их ми, између осталог, сликамо у нашим црквама.

Желим да се захвалим свима, на првом месту оцу Дарку, и свима који су помагали и помажу обнову ове светиње. Благодарим свима, знанима и незнанима. Бог да вас благослови и да и ви будете пример другима како треба чинити, како треба радити, помагати своју свету Цркву и своје свете храмове.

Живели и Бог вас благословио и свако добро вам даровао.

Горња Пилица, 25. април 2021. године

ДА НИСАМ ЈА ОНАЈ КОЈИ ЋЕ ГА ИЗДАТИ?

Чули сте свипотресно Јеванђеље, које нам износи суштину догађаја, на који смо се данас богослужбено, литургијски сабрали. Господ наш Исус Христос је на Велики Четвртак, пре установљења Свете тајне евхаристије, сабрао своје ученике и опрао им ноге као слуга и служитељ. Да, Онај који је први, показао се последњим, како би свима нама дао пример како да се односимо једни према другима. Међу апостолима је био и Јуда издајник; међу њима је био и Свети апостол Петар који је негодовао кад је Господ дошао до њега да му опере ноге, који тог тренутка није разумео ту божанску тајну -тајну божанског смирења. Обред прања ногу данасврши јерусалимски патријарх,како би се задржало јединство и веза са догађајем који је Господ учинио на Велики Четвртак, поучавајући нас великој тајни смирења пред Богом и пред ближњима,пред сабраћом својом на служењу, у свештеничком и монашком чину, једни пред другима, браћо и сестре, деце пред родитељима, родитеља пред децом. То је све веома значајно.

То је увод у данашњи празник установљења Свете евхаристије. Чули смо како свети јеванђелисти говоре да је Господ наш Исус Христос, пре страдања на Велики Петак, установио Свету тајну евхаристије - новозаветну Пасху, тако што је на вечери са својим ученицима претворио хлеб у своје Тело, а вино у своју Крв и на тај начин причестио Свете апостоле на Тајној вече-

ри, како је ми називамо. Управо та Тајна вечера - света Евхаристија - света Литургија, се до дана данашњег врши у светим храмовима православним, 2000 година без икакве измене и промене. То је једна те иста Света тајна евхаристије - Литургија, која се рукама свештенослужитеља епископа, светих отаца Цркве, врши до дана данашњег. И сви ми који смо се причестили, учествовали смо у Тајној вечери коју је Господ Христос учинио и установио пред Светим апостолима. Она је иста, јер је једно те исто Тело Христово, једна те иста Крв Христова. Само ми треба да се питамо, као што су се апостоли питали тог тренутка када је Господ Христос рекао да ће га један од његових ученика издати. Апостоли су се питали: „Ко? Ко је то? Да нисам ја?“ То треба и ми да се питамо. Да нисмо ми од оних који смо се причестили Телом и Крвљу Христовом, а својим животом ћемо Христа издати? Својим богопротивним животом, среброљубљем као Јуда или неким другим гресима, издаћемо своју веру и себе, и Христа и Цркву, и све друге и сваку светињу. Не дао Бог да тако буде. Морамо се трудити да будемо подобни Светим апостолима који су заиста дубоко веровали у тајну коју је Господ установио. Многи Јерусалимљани нису могли да разумеју тајну и многи су тада напустили Господа и нису више били Његови ученици. Нажалост, и данас многи не могу да разумеју ту тајну и плаше се. На сву срећу код нас није тако. Некимогу да се плаше, рецимо, болести и заразе, али Свето причешће исцељује сваку болест и сваку немоћ у народу. Управо је то лек бесмртности и лек против свих болести. Приступајмо живоме Христу, не плашећи се нимало, него управо јачајући у вери.

Данас смо чули да је после установљења Свете евхаристије Господ Христос отишао на Маслинску гору

са својим ученицима. Ту се догодила драматична коленопреклона молитва, кад се Господ моли Богу Оцу, ако је могуће да га мимоиђе чаша страдања и смрти. Тај тренутак нам показује да је Господ Христос реалан човек и да се људска природа у Њему буну, негодује против смрти. Није човек створен за смрт, него за живот - и то живот вечни. Али Господ прихвата сво то страдање знајући колико је оно спасоносно и све чини по вољи Бога Оца, а ради нашег спасења, ради спасења, тада Светих апостола, Цркве јерусалимске, али и читаве Цркве и васељене, браћо и сестре. Зато је, после трократне молитве, Он прихватио да страда ради спасења света. Његово страдање је било добровољно. То се види кад читамо извештај Светих јеванђелиста. Могао је Господ да умоли Оца да му да дванаест милијарди анђела да га заштите, али није тражио. Само је апостол Петар из љубави хтео да га заштити, ударивши једног слугу и одсекавши му ухо, али га је Господ исцелио. Дакле, и у чину саме предаје Његове, Он нас поучава да не чинимо зло другима, него да је Његово страдање добровољно и да Он страда по промислу Божијем и по Писму, како то кажу Свети јеванђелисти.

Још један догађај описује данашње Свето Јеванђеље: када Господ Христос одлази са ученицима до потока Кедрона, у један врт. Тамо долази Јуда са разбојницима, старешинама, фарисејима и онима који су устали на Господа и ученике Његове да га ухапсе. То је још један драматичан чин. У ноћи, у тами, када зло жели да тријумфује над добрим, када тама жели да тријумфује над светлошћу, они долазе да ухапсе Господа, да га воде на суд пред Кајафу, првосвештеника, а касније и пред Ану, пред самог Пилата. О тим догађајима ћемо слушати ових дана на бденијима, на богослужењима при читању Светих Јеванђеља и учествоваћемо у њима. Тре-

ба разумети да је то толико потресно, када слушамо о страдањима Христовим, о Његовом понижењу, о шамарању, о томе како му се војници ругају, о томе како је шибан свемогући Господ који је људима чинио само добро и ништа друго. Ништа друго! Исцељивао је болесне, немоћне, демонизоване, парализоване је дизао, а мртве васкрсавао.

Последњи догађај за који смо чули данас је васкрсење Четверодневног Лазара. Било је и других васкрсења. Али и поред тога, људи одлучују да га предају на смрт и погубе. То је, дакле, једна тајна. Друга је дасе увек сећамо да се то страдање десило ради нас и ради нашег спасења. Лично нас. Мене, Петра, Јанка, Марка, Милице, Љубице. Свих нас. Лично. Навешћу пример, један интересантан догађај из житија Светог Нектарија Егинског, великог светитеља који се поштује у нашем народу. Једном приликом је он, у време великих личних искушења, ушао у храм Божији. Био је Велики Петак. Њему се Господ Христос обратио са Крста и Свети Нектарије је разговарао са Распетим. Једна монахиња је то видела и толико се уплашила да се онесвестила. Господ Христос је, пошто је Свети Нектарије био у великој борби и великим искушењима, рекао: Зар не видиш шта сам ја претрпео за тебе? Обраћао му се са свога Крста. Као распети Христос, Он се обраћа Светом Нектарију. Те речи могу да буду упућене свима нама. Зар не видиш и не чујеш шта сам ја све претрпео ради тебе и ради твога спасења, али и ради спасења читавог света? Дакле, то је најдубља љубав коју је Христос показао према свима нама. И зато је потресно када слушамо о догађајима Страдалне седмице; шта се све догађало у Јерусалиму од Велике Среде до Велике Суботе и Васкрсења. То је заиста једна велика драма. Драма спасења света. Драма најдубље љубави Божије

и жртве, и треба да препознамо да се она догодила и ради нас лично, али и ради спасења свих. Дакле, није само моја лична привилегија, мене или мога народа, него свих народа на земљи који прихвате веру у Господа Христа као Месију и Спаситеља.

Треба нам Бог и треба нам светиња Његова. Треба нам света Литургија на првом месту. Да се достојно причешћујемо Телом Христовим и будемо Његови сведоци у ово наше распето време.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао и срећан вам данашњи празник Велики Четвртак.

Живели и Бог благословио!

Бијељина, 29. април 2021. године

КОЛИКО ГОД ГА МУЧИЛИ И РАСПИЊАЛИ, СРПСКИ НАРОД ВАСКРСАВА

Драга браћо и сестре, ми Срби смо народ васкрсења. Колико год нас гонили - ми се враћамо. Колико год нас распињали и мучили - ми васкрсавамо. Од Косова до данашњих дана, до нашег Косова и Метохије, до свих наших Крајина, местâ где живимо, ту смо - васкрсавамо, распињани смо - али устајемо. Тако и овде у Републици Српској, нашој Зворничко-тузланској епархији и у свим другим местима, браћо и сестре.

Нека Васкрсење Христово буде у срцима нашим. Нека нас Васкрсли Христосводи и руководи у нашем животу, на путу спасења нашег и читавог нашег српског народа - мученичког, али народа васкрсења.

Живели, Бог благословио, Христос Васкрсе!

Бијељина, 02. мај 2021. године

ДА НЕ РАЗМИШЉАМО КАО ГУБИТНИЦИ, НЕГО КАО ПОБЕДНИЦИ

Ево нас данас у други дан Васкрса у древном седишту наше Епархије, у Тузли, да прославимо име Божије, да прославимо Васкрслога Господа и Спаситеља нашега Исуса Христа.

Ових дана смо били у Бијељини, у Саборном храму и у другим нашим црквамаширом Епархије зворничко-тузланске. Видео сам цркве препуне народа - и људи и деце, хвала Богу. Када смо дошли овде у Тузлу, наравно, осећа се да је ово Федерација и да је овде мање наших православних Срба, али празник није ништа мањи или свечанији него што је био ових дана. Хвала Богу, нас има достана простору Републике Српске, али и на простору Федерације. Морамо се чувати, морамо бити јединствени, морамо бити испуњени радошћу васкрсења, радошћу наше вере, надом наше вере и свим оним што наша православна вера носи и чини, чиме ојачава и укрепљује. Тако смо и ми данас дошли овде да будемо сви заједно, да се укрепимо празником Васкрсења Христовог и да сви будемо снажнији, моћнији и спремнији да опстанемо на овим просторима овде, у нашем древном граду Тузли, где су Срби били велика већина у Старом граду. Постоје објављене монографије које говоре управо о томе да ми овде нисмо странци нити дошљаци, него да смо били овде од самог почетка овога града. Овај град се помиње још у римско време.

Добро је да се чувамо. Ми врло често мислимо: Ту где нас је мало биће нас и мање. Треба да почнемо да

мислимо обрнуто. Да ћемо доћи ту где нас је мало, да ћемо се вратити - и тако у све наше Крајине, у све наше просторе где је био рат и где смо остали мањина, као што је случај управо овде у Тузли, али и на многим другим просторима Федерације где се исто то десило. Треба да размишљамо оптимистички, да вером размишљамо и кажемо: Следеће године ће нас бити више. И, хвала Богу, има људи који ће, имајући своје станове овде, можда да се врате. Имали су своје куће. Можда ће неко доћи да живи у њима и да нас буде више, да будемо заједно са својом Црквом и заједно једни са другима. Да на тај начин размишљамо. Да не размишљамо као губитници, него као победници. Јер, победници смо Васкрсењем Христовим. Господ Христос је победио смрт и свима нама даровао живот вечни - свима нама који верујемо у Њега као Бога и Спаситеља. Према томе, ако је Бог са нама - ко ће против нас? Треба да будете храбри. Ја сам дуго година живео у Далмацији, осамнаест година. И тамо смо мање-више били као овде у Федерацији, и одржали смо се и очували своје светиње. Тамо смо обновили своје манастире, древне немањићке, своје цркве - и народ је одједном осетио снагу и благослов да тамо живи, да долази за своје празнике. Некада на неке празнике дође и десет хиљада људи. То треба да се деси, да се дешава овде, на простору Федерације.

Ако Бог да, следеће године ћемо овде имати велику прославу: 140 година од оснивања овог храма у Тузли. Очекујемо, ако Бог да, да дође и наш Патријарх, да буде више архијереја и да покажемо своју духовну снагу, да овде јесу наши духовни темељи, а уз духовне, наравно, и културни, историјски, политички и сви други. То је велики благослов за нас. И зато хоћу да вас оснажим да останете овде, да живите овде, да се не плашите,

да смо ми сви заједно са вама и у молитвама и ту смо увек када треба да дођемо. Обнављаћемо наше цркве и светиње на овом простору тузланског краја. Хоћемо да обновимосве наше цркве, да људи могу да долазе лети - да долазе кад могу - да се ту Богу моле, и да покажемо да су овде наши дубоки корени са којих нећемо отићи и не можемо да одемо. Наравно, на првом месту је ова дивна Саборна црква Успења Пресвете Богородице, некада епархијски храм. Он је украшен и, ако Бог да, радићемо и даље на њему, на његовом украшавању - ако буде могуће, ако градски оци благослове и дозволе - и да је фрескопишемо. Да буде као Храм Светога Саве у Београду или крипта храма. Заиста је предиван осећај када тамо дођете. Дај Боже да тако буде и овде.

Радујем се што су са нама на Литургијинаши војници и сви људи који осећају да су православни. Ми смо се данас молили Богу и за оне који нису у овом светом храму и за оне који чак нису православне вере. У јектенијама и молитвама молимо се за све људе који живе у овом граду, за све људе добре воље, за читав свет, за читав космос. Толико је велика и значајна једна православна Литургија. И то је оно што Православље доноси и нуди овоме свету. И људи ће, хвала Богу, мало по мало сигурно то препознавати. Веома сам се обрадовао када сам ових дана прочитао вест, вероватно као и многи од вас, да је у Русији министар одбране Шојгу са четири хиљаде војника био у једној њиховој новој цркви - у Храму Оружаних снага Руске Федерације. Замишлитеколика је то сила и какво је то знамење да се руска војска вратила Богу, Цркви и светом Православљу. То је за нас, браћо и сестре, утеха и трпљење. И ми смо православни. И ми Срби смо одмах до браће Руса, и треба да имамо наду и веру да нас браћа Руси неће никада оставити, као што никада нису у историји. Све је

то наше трпљење. Све је то наша сила. Ми смо једно у нашој Светој православној Цркви. Са Русима смо повезани културним, језичким и разним другим везама.

Браћо и сестре, желим вам да се укрепите Васкрсењем Христовим на првом месту, али и нашим присуством у овом светом храму, нашим молитвама за све вас, за ваше ближње, сроднике, за наше људе, пријатеље који су дошли. Они су радили на „Буквару православлља“, једној лепој и поучној духовној емисији која је почела да се снима пре тридесет година, управо у време рата деведесетих година, и пратила је живот и рад наше Цркве у то доба. Снимљено је сто тридесет емисија. Предавали смо основну веронауку, ако можемо тако рећи, за омладину и одрасле, као и за све људе који су спремни да чују Реч Божију. И то је једна наша победа. То је емисија која је тада имала свој историјски смисао, а поготовога има сада.

Живели и Бог вас благословио и свако добро даровао! Христос Васкрсе!

Тузла, 04. мај 2021. године

СВЕТИ ГЕОРГИЈЕ И ПОСЛЕДЊА ВРЕМЕНА

Данас су у наше храмове дошли многи Срби, и који празнују Светог Георгија као крсну славу и који не празнују, да се Богу моле и да прославимо овог великог угодника Божијег, једног од најпознатијих светитеља у Православној Цркви. Он се поштује и у Западној цркви и, слободно можемо рећи, међу свим хришћанима. Када сам једном приликом био у Светој Земљи, у светом граду Јерусалиму, видео сам, а на то су ми пажњу скренули локални људи, да свака хришћанска кућа у Јерусалиму има рељеф Светог Георгија. По томе можете познати да ли је та кућа хришћанска, било православна или римокатоличка. Она кућа која нема Светог Георгија - или је јудејска кућа или у њој станују људи који исповедају ислам. Дакле, Свети Георгије се тамо препознаје као свеопшти хришћански светитељ. И добро је да је тако. После смо били и у Лиди где се налази гроб Светог Георгија, где су донешене његове мошти и гдевећ дуго пребивају. И тамо се догађају многобројна чудеса јер је његово тело мироточиво као и тело Светог Димитрија. Долазе многи људи, болесници, помазују се светим миром из његовог гроба и исцељују се. Диван је осећај тамо бити. Заиста, осећа се светиња. Имао сам благослов да држим мошти Светог Георгија. Постоји један мали кивот са његовим моштима, и људи поклоници који су тада били у цркви прилазили су да га целивају. Сећајући се

тог догађаја осећам да ми је тај светитељ остао некако блискији у души и да треба непрестано да се молимо Богу и управо Светом Георгију, великом помоћнику.

Његово овоземаљско житије је попут житија ранохришћанских мученика. Његово житије после смрти је огромно, пребогато. Многобројна су његова јављања у Светој Земљи, на Синају и на Светој Гори Атонској. Јављао се на многим местима и људи су тада знали да на том месту треба да подигну цркву посвећену Светом Георгију. Многобројна чудеса је чинио: помагао је сиротињи, удовицама, немоћнима, болеснима; помагао је и у ратовима и у миру. И заиста, добро је да наши Срби славе Светог Георгија, којем је, уз Светог Николу и Светог Јована Крститеља, посвећено можда највише славау нашем народу.

Ево, и ми смо данас дошли овде у Лопаре да се Богу помолимо. Ово је слава овога светог храма. Многи наши Срби овог краја празнују Светог Георгија као своју крсну славу.

Данас је овде начелник овдашње општине, његови људи, сарадници, пријатељи – да сви будемо заједно.

Овде градимо нови парохијски дом, ако Бог да. Ова порта једивноукрашена. Када се уђе у порту јасно се види једна хармонија, благослов, труд и рад. То је оно што је одликовало све наше људе, добре домаћине, Србе који су се угледали управо на своје светитеље.

Намеравао сам данас да кажем и нешто друго, у вези са мучеништвом. Чули сте данас из Светог Јеванђеља да Господ Христос говори својим ученицима да им предстоји страдање. Предстоји им проповед и мисија у овоме свету, али им предстоји и страдање. Говори им да ће чак доћи време да ће они који убију једнога од њих - прво од апостола а потом и свих на-

следника Светих апостола и Светих отаца - мислити да Богу службу чине. Управо тако је и било. Прво су погубили Јакова брата Господњег, а затим су апостола Петра ставили у тамницу. Међутим, анђео Божији - то смо чули данас из Светог Апостола - дошао је и ослободио апостола Петра из тамнице да би наставио своју проповед и мисију. И тако је и било. Апостол Петар је проповедао у читавој Светој Земљи, Малој Азији и све до Рима, где је пострадао 67. године, као и Свети апостол Павле, у време безбожног цара Нерона.

Дакле, Свети Георгије је био ранохришћански мученик. Пострадао је почетком IV века, 303. године. У то време, време Диоклецијана, по злу познатог римског императора, било јеспровођено свеопште гоњење хришћана. Сада можемо да се запитамо: зашто су пострадали ти хришћани који су били честити, добри људи, врлински, који никоме никакво зло нису чинили? Нит' су преступали државне, нит' моралне законе. Живели су једим савршеним, благочестивим животом. Али, једноставно је дошао тренутак каданису могли да прихвате такозвану римску политику и идеологију која је говорила да су римски императори и људи и богови. Дакле, императори су били обоготворавани. Говорили су не само да су велики и силни владари него да су и богови. Када су то чули хришћани, они никако нису могли да прихвате да је неки земаљски владар истовремено и Бог. Он је поштован као земаљски владар, као император, али никако као Бог. Једино је Бог Исус Христос. Он је Богочовек, Он је Спаситељ света и хришћани су за то били спремни да пострадају, живот свој да дају. Свети Георгије је био високи војсковођа у римској војсци, управо у време императора Диоклецијана. Када је Диоклецијан почео да гони Цркву, Георгије је пред њим рекао да је и он сам хришћанин. Због

тога је био дат на муке, на прогоне. После свих страдања која је претрпео, посечен је мачем 303. године. Он је био пример многима у то време да исто тако чине. Хришћани, дакле, нису прихватили да је ико други бог осим самога Бога тј. Сина Божијег Исуса Христа.

Ми живимо у време које се историјски разликује од тог периода. Од III-IV века па до данас измењале су се разне империје. Добро знате из историје да су постојали разни политички системи. У ствари, како нас учи Свето Писмо и Свето откровење, ми идемо ка једном периоду када се - то сада видимо, као и људи који се баве геополитиком и прате вести у вези са њом - у свету ствара „једна држава“ и једна власт. То је циљ глобалиста, да у свету сруше све државе, државице, те да створе једну велику државу са једном владом, једном војском, полицијом, са једним законом и једним владарем. И када тај владар буде изгласан, они ће прогласити да је он исто тако бог и човек као и римски император. То је време у које ми долазимо и које иде ка нама. Мораћемо и ми да будемо спремни да кажемо, као Свети великомученик Георгије: Не, он није бог. Он је само владар. За нас је Бог само Исус Христос. И зато се очекује страдање Цркве и у ово наше време које долази, јер треба исповедати веру, браћо и сестре. Ни у време комунизма није било лако рећи да си православни Србин, јер си тада бивао скрајнут. Онај ко није имао несретну црвену књижицу није могао да добије посао. Знате добро како је то било. И сада долази један систем који ће управо у том смислу бити најгори и најбезбожнији, а истовремено ће бити земаљски најмоћнији. Римска империја је обухватала један део земаљског царства, докће ова држава која се ствара, тзв. „глобалистичка држава“, обухватати читав свет. И сви који се не буду уклапали у њубиће прогоњени - по-

готово они који не буду поштовали тог владара којег Црква назива Антихрист. То је време у које долазимо и то је управо време у каквом је живео Свети Георгије и други ранохришћански мученици до дана данашњег. Познато вам је да су многи наши људи страдали у време турске империје, јер нису хтели да се одрекну своје православне вере и пређу у ислам. То је такође било време сведочења, мучеништва. Таквом времену се и ми приближавамо, али треба да се учимо, да се молимо Богу, и да се, управо поучени из житија Светог Георгија и других мученика, молимо Богу да дâ снаге да будемо истински исповедници православне вере и нашег народа, заштитници наше традиције, писма, културе и свега другог.

Још једном желим да свима вама честитам данашњу славу Светог Георгија, славу општине Лопаре - ево прота ме подсећа - славу свих насовде сабраних. Нека нам Бог буде милостив, молитвама Светог Георгија. Да нас укрепује да будемо добри људи, добри домаћини, да чувамо своју Републику Српску, своје српско име и свету православну веру.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао.

Лопаре, 06. мај 2021. године

ВЕЛИКА ЈЕ ОВО СЛАВА!

Дозволите ми да вас данас поздравим са неколико речи, на нашој епархијској слави у Угљевику, када прослављамо Источни петак или празник Обновљења храма Живоносног Источника у Цариграду.

То је један диван празник, сличан празнику Чуда Светог архангела Михаила у Хони, јер данас празнујемо обновљење Храма Пресвете Богородице који је био подигнут на једном чудотворном извору у близини Цариграда. Тај храм је подигао велики византијски император Лав Велики у V веку. Једном приликом, он је ходао по шуми и нашао једног слепог човека. И, пошто се у близини тог места налазио извор, цар, будући благочестив, довео је слепог човека на тај извор и рекао му да се на њему умије. И десило се чудо, како је на многим местима бивало кроз историју. Тај слепи човек је прогледао. Тако су цар и други људи који су ту били присутни, приметили да је та вода чудотворна, да је извор целебан. Људи су почели да притичу том извору, да се крај њега моле Богу и исцељују од болести. Као што се у Новом Завету помињу бања Витезда и Силоамска бања, где су се, као и на овом извору, људи исцељивали ма од какве болести да су боловали. Зато је овај благочестиви византијски цар на том месту подигао цркву. Затим, отприлике сто година касније, ту цркву је проширио Свети цар Јустинијан, познати византијски цар, јер се и он на истом извору био исцелио.

То је наш празник, наша слава, дакле, тај догађај Обновљења храма. Он нас подсећа на заштиту Пресвете Богородице и њено старање и о нашој Епархији, нашој Цркви, и о свему православном у читавом хришћанству. Пресвета Богородица је наша духовна мајка која се непрестано моли Богу за нас. Црква Христова је украшена њеним чудотворним иконама и много чиме што се везује за њу и њену мисију у Цркви: Покровом Пресвете Богородице, чудотворним Појасом Пресвете Богородице који се налази на Светој Гори у манастиру Ватопеду и многим другим знамењима.

Велика је ово слава, браћо и сестре, и веома значајна. То је празник који је прожет празником Васкрсења и који говори о мисији, о заштити Пресвете Богородице свих хришћана и сваке људске душе. То је велики и благословени празник и зато треба да се радујемо.

Данас смо у овом светом храму Свете Петкеу Угљевику сабрани у мањем броју јер се боримо са короном. Једни људи говоре овако, други онако; једни су застрашени, други устају. Црква, наравно, победоносно ходи кроз ову епидемију, пандемију, као што је кроз историју ишла кроз сва искушења тога типа. Нећемо поклекнути и Црква Христова ће изаћи као победник. То је сигурно. Ту су наша знамења, наше чудотворне иконе, чудотворне мошти и многа друга чудотворства која имамо у нашој Светој Цркви, браћо и сестре - наша света Литургија и Животворни Источник. Ми данас немамо много чудотворних извора, бар не овде код нас. Има их, наравно, у манастирима, ту је и света водица на Калемегдану код Свете Петке и на другим местима, али не толико колико их је било у раној историји. Али, Бог нам је оставио Литургију као Живоносни Источник који напаја и натапа све људе, све душе жедне и гладне Бога Живога. И то је гарант наше по-

беде, нашег опстанка. То је гарант нашег распећа али и васкрсења, зато што идемо путем спасења којим нас води наша православна Света Црква.

Данас смо чули из Светог Јеванђеља како је Господ Христос ушао у град Јерусалим. Прво је ушао у јерусалимски храм и, видевши тамо трговце и оне који мењају новац, прогнао их је из храма. То је једини пример у Светом Јеванђељу када је Господ Христос изгледао љут. Узео је бич и истерао те људе из храма да би показао да је храм Божији храм молитве; да Бог храмове подиже ради наше молитве, ради нашег приближавања Богу, ради нашег спасења. Тај храм, браћо и сестре, није само јерусалимски. То је, на првом месту, наше срце. Ако у нашем срцу живи трговина, мењачница, среброљубље, друге земаљске страсти, онда у њему нема места за Христа. Једноставно, све земаљско ће бити доминантно и нећемо примити Христа у своје срце. А Господ треба благодаћу својом, на наше молитве, покајање, да уђе у нас као господар живота и смрти, да се усели благодаћу Светога Духа и да изагна из нас сваку страст среброљубља, човекомржње и сваку другу богопротивну страст. Онда, у ствари, ми можемо постати храмови Духа Светога, као што су били наши свети људи.

Дакле, ова поучна прича нам говори о нашем духовном животу. Не говори само о томе да је Господ ушао у јерусалимски храм, о томе шта се тамо десило да то нема везе са нама. Итекако има. Можемо то да осетимо у нашем духовном животу: сваки пут када се оклизнемо, паднемо, када нас надвлада телесни човек, страсти - на првом месту губимо слободу да се обраћамо Богу, слободу у молитви. Са друге стране, човеку светог живота, човеку који је сједињен са Христом, оно што тражи од Христа - Христос испуња-

ва. Као што Господ Христос - у гетсиманској молитви и молећи се на другим местима, пре чуда која је чинио - обраћајући се Богу Оцу Он зна, Он говори: Ја знам, Оче, да ћеш ме увек услишити. То је та слобода коју сâм Господ као Син Божији има пред Богом Оцем. Такву слободу ми треба да достигнемо пред Христом, као синови Божији по благодати, а њуне можемо достићи ако не очистимо своје срце од страсти и земаљских по-рива, од свега онога што је богопротивно.

О томе треба да мислимо на овај празник Живоносног Источника. Да благодат Духа Светога заиста очисти и освети наше срце, да постанемо храмови Духа Светога. И онда не само да ћемо бити исцељени, него ћемо и ми моћи да чинимо таква чудеса. На овом извору су се исцељивали сви људи: свештеници, цареви, владари. Тако и када прилазимо светим људима, човек се једноставно исцељује - и не приметиш како. Само видиш да једноставно више нема оног терета који си донео. Сусрећеш светогорске старчиће, непознате испоснике. Међутим, из њих делује благодат Духа Светог и исцељује. Светим људима долазе болесни.

Тако је и у овај велики данашњи празник. Дај Боже да нас Пресвета Богородица заиста штити, а штитиће нас ако смо достојни. Ако својим животом јесмо достојни, сигурно ће нас штитити. Морамо да будемо свесни тога. Пресвета Богородица је присутна. Много пута се јављала светим људима у светогорским манастирима, и на другим местима - и у сну и на јави, и кроз своје чудотворне иконе. Само да ми будемо тога достојни и онда ће благослов Божји и благослов Пресвете Богородице бити на свима нама.

Дај Боже да се следеће године окупимо у већем броју - без короне, без ових несретних мера - и да бу-

демо поново оно што јесмо, православни Срби. Да чувамо своју Републику Српску у Босни и Херцеговини, а други Срби на другим местима да чувају своје државе и своја окружења. Посебно наши Срби на Косову и Метохији, у Црној Гори, и на другим местима. Јер смо нападнути, не само духовно него и политички. Нама нема места. Прогоне нас. Прво нас бомбардују, па онда кажу да смо ми агресори.

У сваком случају, то је историјски крст који треба да носимо, али треба да будемо достојни и достојанствени и да се, на првом месту, поносимо својом светом православном вером. Неки имају нешто друго: богатство овога света, велике, силне и моћне државе - али нису православне вере. Много више је бити православан него имати било какво земаљско богатство на овом свету. Нама Србима Бог је даровао, Светим Савом и нашим светим Немањићима, да будемо православни. То је највеће од свега. Зато јесмо страдалници. Зато смо распињани, али зато и васкрсавамо.

Дај Боже да и следеће године заиста доживимо у пуноћи наше васкрсење. Да се поново окупимо у великом броју, без ових мера, и да се каже да је корона побеђена, а да Бог и Црква Његова војују и да су победници.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао!

Угљевик, 07. мај 2021. године

ОВО ЈЕ МЕСТО НАШЕ ПОБЕДЕ

Сада смо били тамо где се налази капела Светог апостола и јеванђелисте Марка. Владика Георгије је служио свету Литургију и узнели смо молитве Богу у ове дане Васкрсења. Том приликом владика нам је лепо рекао да је смисао нашег живота на земљи управо васкрсење из мртвих и вечни живот. То је смисао нашег подвига. А да бисмо то достигли, браћо и сестре, управо на томе путу стоји знак крста. Наш пут ка спасењу је пут крста, подвига, трпљења, смирења, праштања, ношења бремена једни других, да бисмо тако испунили закон Христов. Томе нас учи наша света православна вера, ова света обитељ манастира Тавна и сви наши манастири.

Док сам био горе код капеле на гробљуи када смо ишли на опход око светог храма, као што се ради приликом храмовних слава, и при читању Јеванђеља, осетио сам дубоку традицију, молитвеност ове свете обитељи. У ову свету обитељ су уткане молитве многих душа монаха и монахиња који су овде вековима живели. Ова светиња просто не дâ да се та молитва умањи. Она траје - и у брду, и у равници и у долини и у монашким келијама - на свим местима. Све је овде прожето молитвом, благословом и духом васкрсења. И то је место победе за нас. Зато је овај знак крста, који смо данас благословили и осветили, јер се од раније налазио у манастиру Тавна, знак Христове победе над смрћу, грехом и ђаволом, како је говорио Свети ава

Јустин Ђелијски. То је пут спасења, браћо и сестре, за нас православне Србе који живимо овде у Републици Српској, широм српских земаља, читаве дијаспоре и света. Ми смо сви обједињени крстом и васкрсењем, Светим Савом, о коме је владика Георгије говорио, нашим светим мученицима српским, косовским и свима онима који су пострадали у време Другог светског рата, као и у време овога рата деведесетих година. Све је то наше мучеништво, али све је то наш пут ка васкрсењу мртвих и животу вечном.

Радујемо се што су нас горе код цркве дочекала наша дечица, са духовним песмама и што су овде заједно са нама.

Сви ви, браћо и сестре, нека сте Богом благословени. Нека увек носите један благослов Божији из ове светиње која се моли Богу за све вас, ваше породице и за читав наш српски православни крстоносни народ.

Живели и Бог благословио! Христос Васкрсе!

манастир Тавна, 08. мај 2021. године

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ДА ТО БУДЕ?

Данас смо чули одељак из Светог Писма у којем се говори како је Господ дошао међу апостоле кроз затворена врата. Том приликом, са њима је био и апостол Тома, да би проверио реалност Васкрсења Христовог, да би ставио своје руке на места где су били заковани клинови у Христове руке, и на место код Христовог ребра где је Он био прободен копљем. Све то је апостол Тома проверио за нас и ради нас, да ми не морамо проверавати него да верујемо и да, заиста, са свим апостолима и Томом, кажемо: Господ мој, и Бог мој.

Често нам је тешко да разумемо Тајну васкрсења јер смо навикли да у животу све пролази и завршава се погребом и смрћу. После тога, човека кога смо испратили почињемо полако да заборављамо. Тако је било у грчкој античкој философији. Грци су могли да разумеју све земаљске тајне, тајне космоса и људске душе, али нису могли да разумеју Тајну васкрсења. Како је могуће да неко умре и поново устане из мртвих? Како је могуће да неко васкрсне из мртвих? То нису могли да разумеју ни њихови највећи философи и учењаци. То је та велика тајна, браћо и сестре. Када је апостол Павле дошао да проповеда у Атину, проповедао је о „непознатом Богу који је васкрсао из мртвих“. Грци су добро знали паганску философију и разне своје богове, али тај Бог, кога је Свети апостол Павле проповедао, њима је био непознат управо кроз Тајну васкрсења. Зато је то централна тајна наше вере, браћо и сестре. Ми верујемо да је Хрис-

тос васкрсао и да ћемо и ми тако васкрснути, да ће нас Господ у последњи дан позвати као Светог и Праведног Лазара Четверодневног, кога је васкрсао у Витанији рекавши: Лазаре, изађи напоље! Изађи из гроба! У то време гробови су били усправни. Нису, као данас, били положени, него се покојник, завијен у завоје, усправно полагао у гроб који се налазио у некој стени.

То је велика тајна наше вере и треба је непрестано говорити нашем народу. Многи људи кажу: Ја верујем у нашу Цркву, верујем у Свете тајне, поштујем наше свештенике, али кад се дође до васкрсења из мртвих - ту стану. Да ли је могуће да то буде?! Ја јесам православно Србин и хришћанин и верујем у све то, у Цркву и то - али ту стану. Треба да се удубљујемо. То је централна тајна наше вере. Ако нам је та тајна јасна, онда нам је све друго јасно.

Дакле, ми идемо ка Другом доласку Христовом и свеопштем васкрсењу из мртвих - од првог човека Адама до последњег који тог тренутка, у време Другог доласка Христовог, буде живео на земљи. Биће свеопште васкрсење мртвих и Суд Божији. Тек ће се на тај начин, судом Божијим, испунити правда Божија. Многи људи су у овоме светучинили безбројне злочине, безакоња каквих се небо и земља стиди, да би се и сами демони постидели таквих злодела и чуда. Бог ће тада свакоме пресудити по правди за оно што је чинио овде у свету. За добра дела биће награђен вечним животом, за зла и безакоња биће на осуду. Не знамо како ће тачно бити, али у сваком случају се треба чувати сваког злог дела. Треба да живимо врлински, благочестивим животом, да се боримо против зла у себи и у свету.

Наши људи, Срби, били су правдољубиви и бранили су свој народ када је требало. Бранили су сиротињу,

удовице, нејач и све друге потребите. То је наше јунаштво и чојство, и то треба да чувамо и данас. Хвала Богу, чували смо овде, када је био сукоб деведесетих година. Сачували смо своју Републику Српску и то је велики подвиг и велика жртва нашег народа. Верујем да свега тога не би било да дубоко у души нашег народа нема вере у васкрсење из мртвих и вере у вечну правду, вечну победу добра над злом и светлости над тамом.

Ето, тим речима да се данас укрепимо. Да се укрепимо вером Светог апостола Томе. Он је проверио за нас реалност Васкрсења Христовог. Заиста је Христос васкрсао у телу и победио смрт. И тако ћемо и ми у телу вечном, непропадивом, нетрулежном васкрснути из мртвих и живети вечним животом.

То је, дакле, наша нада, наша перспектива. То није нека фиктивна утеха која служи да бисмо умирили своју савест, него је заиста жива вера у живог Христа који је као васкрсли прошао кроз врата. За васкрсење нема више препрека у ономе што постоји.

Живели и Бог благословио! Срећна слава! Хвала хору што је данас лепо певао и свима што сте дошли да се помолимо Богу и Светом апостолу Томи. Хвала и нашем свештенику овде, духовнику, који ради са вама и непрестано вас поучава истинама наше свете православне вере.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао.

Попови, 09. мај 2021. године

НАША ВЕРА НИЈЕ АРХЕОЛОГИЈА

Ваше преосвештенство, часни оци, драга браћо и сестре, овде у нашем манастиру служили смо вечерње богослужење са петохлебницом сада када прослављамо великог угодника Божијег, Светог Василија Острошког Чудотворца. Када год се сећамо Светог Василија, одмах нам је на уму манастир Острог, та наша велика светиња. Наше данашње сабрање на овом месту доживљавам као да смо део тог манастира Острога, само проширен све до Зворничко-гузланске епархије и до Бијељине. Све више храмова у нашој Цркви посвећено је овом светитељу и великом угоднику Божијем, Василију Острошком. И тако и треба да буде.

Када се дотакнемо житија Светог Василија, онда је пред нама једна библијска реалност. Као студент, па и касније, много пута сам долазио у Острог, али и читао о доласцима других људи у Острог. Долазе болесни, демонизовани, ланцима завезани, разним болестима обременени, разним мукама, крстовима, недаћама, сукоби-ма, свађом међу браћом и сваком другом невољом и искушењем. И, одатле са Острога - а ми се надамо и из овог нашег светог места, нашег манастира - људи оду расте-рећени; оду са благословом Божјим, са благословом управо Светог Василија Острошког. Желимо да и овај наш манастир постане мали Острог. И када празнујемо овог великог светитеља, али и читаве године, свакога дана, недеље и празника, када овде служимо свете службе - да то буде заиста у духу Острога, у духу подвига острошког, у

духу наше православне вере. Када бисмо неком странцу, или неком ко није православан, хтели на најједноставнији начин да објаснимо шта је Православље, он би требало да дође у Острог када се тамо читају молитве демонизованим људима, када људи који су дошли у ланцима буду одвезивани; када хроми устају; када глухи чују, када слепи поново гледају. То је Православље, браћо и сестре, и морамо бити свесни да ми имамо такву веру, такве светитеље, и треба да будемо укрепљивани тим примерима.

Када год долазимо у своје цркве и манастире треба да имамо ту визију пред собом. Наша вера није мртва вера. Наша вера није археологија. Наша вера није комеморација. Наша вера је жива вера.

Ми сада прослављамо Васкрслога Господа који се током четрдесет дана јављао ученицима. Вечерас смо чули из химне да се још увек прославља такозвано блажено неверје Томино, јер је Свети апостол Тома за нас проверио реалност Васкрсења Христовог у телу. То је учинио ради нас, ради нашег спасења и утврђења у вери, да свако од нас каже: Господ мој и Бог мој.

Дај Боже да тако размишљамо и да се сутра видимо овде на светој Литургији, ако Бог да, у девет сати.

Захваљујемо владици Херувиму који је дошао из Осјечкопољске и барањске епархије да буде са нама и вечерас и сутра на светој Литургији.

Сви да сте Богом благословени и да сте благословени Светим Василијем Острошким Чудотворцем.

Живели, Бог благословио и свако добро даровао.

манастир Светог Василија Острошког,
11. мај 2021. године

ЉУДСКА ЗЛОБА НЕ ТРПИ СВЕТОГ ЧОВЕКА

Дозволите ми да вас поздравим данас, на овај велики празник Светог Василија Острошког Чудотворца, заштитниканаше свете обитељи овде у Бијељини и наше Епархије зворничко-тузланске. Хвала Богу,данас смо се сабрали у великом броју, колико то дозвољава наша ситуација са пандемијом. И у другим нашим црквама у Бијељини служене су свете Литургије да би људи могли и тамо да дођу и да се помоле Светом Василију Острошком за добро наше и за спасење душа наших.

Свети Василије Острошки је један од најпоштованијих светитеља у нашем народу, и то са пуним правом, браћо и сестре,јер је диван у сваком детаљу свога живота, свога житија. За живота је сматран светитељем. Његове молитве, коленопреклона мољења за живота су постајале дело - у манастиру Острогу, тј. у спиљи, тада острошкој, која ће касније постати манастир Острог. Бог је чуо његове молитве јер је био праведан,праведник на нивоу старозаветних и новозаветних праведника, и заиста истинити слуга Божји и јерарх Христов.

Родио се 1610.године у Мркоњићима и као младић је врло рано отишао у манастир Завалу где је почео да се учи монашкој философији. Касније одлази у манастир Тврдош где постаје искушеник и касније монах. Пролази

чинове јерођакона, јеромонаха и добија чин архимандрита. У време док је био у Тврдошу, ишао је по читавој Херцеговини, као некада Свети Сава по читавој Србији, и проповедао Јеванђеље Христово свакој богољубивој души. И народ је препознао његову врлину. За живота је изгледао као свети. Људи препознају свети лик јер је преображен, охристовљен, христолик. Сваки свети човек у православној Цркви је христолик. И наше иконе које гледамо у нашим домовима - Светог Николе, Светог Георгија - све су то људи светитељи, христолики ликом, сви личе на икону Христову. Такви су јер су постали синови Божији благодаћу Духа Светог. Тако је и Свети Василије био велики јеванђелиста, тада Херцеговине: проповедао је, крштавао, поучавао народ, а Турци су га у то време звали „рајин богомољац“, народни богомољац. Ишао је од куће до куће, никога није презирао и свима је помагао.

Међутим, његовој мисији су се успротивили што Турци, што потурчени Срби, што унијати који су, у ствари, желели да у Црној Гори прошире латинску унију. Борили су се против деловања Светог Василија Острошког. Он тада одлази код Светог Пајсија Јањевића Патријарха у Пећ, где су столовали пећки српски патријарси.

Тамо је провео неко време, а затим га је Патријарх упутио на Свету Гору. На Светој Гори је провео годину дана као архимандрит - управо као Свети Сава - идући од келије до келије, од старца до старца светогорског, сакупљајући мед њиховог учења, поуку монашку, светоотачку. Тамо се сусрео са многим благодатним људима. Света Гора ће оставити печат на читавом његовом каснијем животу - и када буде био Митрополит захумски и скендеријски, и након тога. Дакле, у том тренутку, када је био на Светој Гори, Свети Василије је заиста духовно постао светогорац.

Вратио се своме народу по благослову Светог Патријарха Пајсија Јањевца, који га је рукоположио за Митрополита херцеговачког, тада захумског и поставио га да столује у манастиру Тврдошу. Наставио је своју мисију коју је почео као свештеномонах.

Међутим, људска злоба није могла да трпи тако светог човека. Непрестано су га прогонили, поготово они који су се били одродили од православне вере, јер су примили ислам, а некада су били православни Срби. Са друге стране га је прогонила латинска унија која је непрестано прогонила православне. Свети Василије се због тога повукао у једну испосницу у манастиру Острог и ту је провео последњих петнаест година свога живота, у великом подвигу настављајући своје пастирско деловање, непрестано поучавајући свој народ, тешећи га православном вером и поукама Светих Отаца. И ту се упокојио.

После седам година Свети Василије Острошки се јавио игуману Рафаилу Косијеревцу у манастиру Жупи и рекао му да изваде његово тело и нађу његове мошти. Свечано су извађене и постављене у манастир Горњи Острог где се налази црквица Ваведења Пресвете Богородице. Мошти се тамо налазе до данашњег дана. Током читаве године сваког дана им долазе хиљаде поклоника и тражеутеху од овог дивног светитеља.

И као митрополит, бивајући у високој хијерархији, Свети Василије Острошки је наставио да живи као прости, скромни монах у највећем подвигу - слично нашем Светом Патријарху Павлу - скромно, једноставно, у подвижништву, непрестано тежећи ономе што се у његовом житију говори: топлоти Божјој коју је он и пронашао управо у тој хладној пећини. А та топлина, браћо и сестре, јесте благодат Духа Светог, која кад се

косне човековог срца, једноставно чини његово биће, његово срце препуно благодати, топлоте, једне посебне врсте благодатне енергије.

Хвала Богу да смо и ми данас овде са нашим градоначелником, са људима који воде овај град, сви заједно у молитви да нам Бог помогне и Свети Василије Острошки. Да овом граду буду заштита, а посебно - да настане мир међу нама Србима, да нема сукоба, свађа и размирица. Да будемо људи, како нас данашње Јеванђеље позива, добри људи, врлински, честити. Такве људе Бог прима и препознаје као своје. Бог неће прихватити као свога неког злотвора који се ни Бога не боји ни људи не стиди. Свети Василије Острошки и други наши светитељи из рода српског показујунам пут који је за нас спасоносан и којим треба да идемо.

Захваљујем владици Херувиму што је данас дошао из Епархије осјечкопољске и барањске да буде са нама на светој Литургији и што је јуче началствовао на вечерњем богослужењу. Молитвама Светог Василија Острошког да Бог да и њему свако добро у његовој пастирској служби, и нашем намученом народу у Источној Славонији где он пастирствује. До недавно сам живео у Хрватској и знам добро колико велики крст носе наши људи на том простору. Молитва Цркве и благослов светитеља сигурно ће нас укрепљивати да се одржимо на тим просторима, да опстану наше светиње, и да будемо сведоци светог Православља, браћо и сестре, у ово наше распето време.

Људи траже Бога. Људи траже истину. Сви хришћани, сви људи на свету, све религије - сви нешто траже, нешто очекују. Ми можемо да им понудимо оно што је истина Православља, а то је оно што су Свети апостоли проповедали, Свети Оци учили, а Црква посведочила

на светим Васељенским саборима. Све то је крунисано у теологији православне Цркве о иконама. Ту икону Христову чувамо ми православни, да људи препознају ко је Христос, ко су други светитељи, апостоли, како је изгледала Пресвета Богородица. Све то чувамо у нашим иконама, и то је наше богатство које можемо да понудимо читавом свету - и људима хришћанима и нехришћанима - јер је наше Јеванђеље православно, а православна проповед намењена је свим људима свих времена, свих нација и вера, па ко има уши да чује - нека чује, ко има очи да види - нека види. Јер, ми проповедамо не намећући силом, него проповедамо благодаћу Духа Светога у смирењу и светости, како је живео и деловао Свети Василије Острошки и многи други светитељи из нашег рода. Зато многи кажу: Православље није агресивно, Православље се не намеће. Управо је тако зато што је то суштина. Ми имамо истину. Истина је са нама и у нама: Христос Господ, и то хоћемо да посведочимо, али не намећући театрално како то раде неке секте, па иду од куће до куће и угрожавају људе и њихову слободу. Православље је милостиво, Православље нас призива, па ко има у себи благодат Божију, он ће то чути и видети.

Живели и Бог вас благословио и свако добро од Светога Василија Острошког Чудотворца и свих светих из рода нашег.

манастир Светог Василија Острошког,
12. мај 2021. године

ТАКО РАДЕ СВЕТИ ЉУДИ

Велики је благослов бити данас у овој светињи. Она нас окупља, поред свих наших цркава и манастира широм Епархије зворничко-тузланске, да будемо оно што треба: да будемо православни Срби, људи вере, људи који су загледани према небесима. Реч човек, по неком тумачењу, потиче од старословенске речи человјек која значи „онај који гледа према вечности, према небесима“. То је човек: загледан у Бога и небеско, загледан у оно што је било и оно што ће бити.

Томе нас поучава и данашњи празник који је двоструки.

Прослављамо Светог пророка Исаију који је живео у VII веку пре Христа, великог светитеља Старог Завета и једног од највећих старозаветних пророка - управо онога који је био загледан у небеса и који је у јерусалимском храму, око престола Господа славе, видео како га окружују свети серафими и певају „Свет, свет, свет је Господ Саваот. Пуно је небо и земља славе Његове“. Управо то и ми данас у светој Литургији певамо, јер наслеђујемо предање из Старог Завета, онако како су нагостили велики пророци а касније утврдили Свети оци у Новом Завету.

То је та реалност, браћо и сестре, у коју треба да будемо загледани када долазимо у свети храм. Врло често, људи светог живота виде анђеле Божије, виде херувиме како служе са нама, који ту стојимо. Ми смо можда

некако везани за бриге земаљске: неко мисли шта му је код куће, неко мисли јесу ли му сви здрави. Опхрвани смо многим бригаама, поготово у данашње време. Али, треба све то да оставимо, како се каже у „Херувимској песми“ у централном делу Литургије, да све своје бриге Богу предамо и бар тог тренутка, када смо у храму, да се загледамо у небеса и видимо Господа на престолу славе. Ето, то је наш призив. На то нас призива велики пророк Исаија који је све детаље из Христовог живота наговестио у својој пророчкој књизи „Књига пророка Исаије“. Треба је читати. Ко има Стари Завет треба да чита. То је благослов велики. То је Јеванђеље пре Јеванђеља.

Данас посебно празнујемо Светог оца Николаја и његов пренос моштију у XI веку са Истока, где су Турци већ били почели да надиру и нападају хришћанске светиње. Тада су богомудри оци пренели његове мошти у град Бари који је у то време био под управом православног патријарха и у којем су његове мошти до дана данашњег сачуване. Тамо долазе људи са истока, запада, севера и југа и поклањају се. Многа се чудеса догађају - и у Барију, али и на свим другим местима где празнујемо овог великог светитеља. Многи наши Срби празнују га као своју крсну славу. За њега знамо да је први долазио у цркву и последњи одлазио. Сваку врлину хришћанску је имао. Био је сведок, носилац и проповедник те врлине.

Тако раде свети људи. Тако раде богоугодници. Тако је доскора чинио наш свети Патријарх Павле који је међу нама ходио. Голубијим је очима гледао и врлински живео. Могао је ветар да га носи колико је телесно био слабашан, али је духом био велики, горостасно велики патријарх.

Дај Боже да и наш данашњи Патријарх Порфирије, кога смо помињали овде на светој Литургији, буде

ишао тим стопама. Кроз два дана имаћемо Сабор у Београду. Помињите нас да тај Сабор заиста буде на благослов и добро нашег васцелог српског народа. Недавно су ме у једном интервјуу питали: које ће бити теме на Сабору, шта ће се догађати на Сабору, шта ће се говорити? Укратко сам одговорио да све оно што се догађа на свих пет континената, на све четири стране света - све ће то у мањој или већој мери бити тема на нашем Светом Архијерејском Сабору. Свака српска душа је поменута на том Сабору. Свака српска рана се помене на том Сабору. И бринемо се, не само за наше Косово и Метохију, него за сва места где су Срби распети и прогоњени.

У сваком случају, велике и значајне ствари су пред нама. Помињите нас у молитвама да учинимо добро дело, да заиста водимо брод Српске цркве путем Светог Саве и путем наших Светих отаца и предака.

Ево, са нама је и владика који нам долази из Чикага, где је чувар српства и Православља у дијаспори. Замолићу га да нас поздрави са неколико речи.

Живели и Бог благословио. Владико, благослови.

манастир Светог Николе, 22. мај 2021. године

У НАШЕМ НАРОДУ СЕ РАЂАЈУ ВЕЛИКИ ЉУДИ ЗА ЧИТАВ СВЕТ

Дозволите ми да вас поздравим на нашој храмовној слави у Прибинићу, када празнујемо Светог цара Константина и царицу Јелену, веома поштоване светитеље у нашој православној Цркви. Свети цар Константин је својим Миланским едиктом из 313. године дао слободу хришћанству, слободу нашој православној вери. За нас Србе је значајно да је он рођен у граду Нишу, тада Наисусу. Исто тако поштујемо Свету Јелену, његову мајку, која је прва основала већину цркава у светом граду Јерусалиму и Палестини: храм Васкрсења - на месту Васкрсења Христовог и Његовог Распећа на Голготи; храм Рођења - на месту где се Господ Христос родио у Витлејему, и многе друге цркве по Светој Земљи. Она је, дакле, установила подизање цркава на светим местима, а рана традиција је била да се храмови подижу на месту страдања и мучеништва. И ево, тако је остало до данас у нашој светој православној Цркви. Ту где је црква - ту је светиња, ту је дом Божји, ту су сви свети, ту су анђели Божји и ми људи који се сабирамо на света богослужења.

Данас је велики дан за нас: Свети цар Константин је равноапостолни, јер је он утврдио православну Цркву. Прво је дао слободу хришћанству а потом је сазвао Први васељенски сабор на којем је побеђена Аријева јерес и утврђено православно учење за читаву васељену. Заиста је био велики светитељ пред Богом.

Видео је крст на небу и са неба чуо глас: „Константине, овим побеђуј!“ - Дакле, крстом побеђуј! И побеђивао је своје супарнике у Римској империји, на Дунаву Ските и на крају је победио Византинце. Тада је основао град Визант, који је постао Константинопољ - данашњи Истанбул. Ако Бог да, тај град ће поново бити православан, јер има таквих пророштава. Дај Боже да се поново служи православна Литургија у Светој Софији која је, на жалост, у наше време, пред нашим очима, поново претворена у џамију. Али, таква су времена. У таквим временима живимо.

Таква времена, у неком смислу, јесу добра, јер се показују они који су верни Крсту и Васкрсењу; који су верни Христу; који су верни својој Цркви, Православљу, Светосављу, својој традицији, култури, своме језику, нашем постојању, тако рећи - свему ономе што носи то наше постојање. Са друге стране, има људи који се приклањају. Приклањају се моћницима овога света, ко зна каквим безличним програмима, оним људима који нису наши пријатељи и ко зна какве политике имају против нас. Зато, браћо и сестре, пазимо да не бисмо били збуњивани, јер је тешко време у коме живимо.

И недавни рат овде је донео страдања и разарања, а пре њега Други светски, први Велики рат, и Балкански рат. Ко зна колико би било нас Срба да није било тих ратова. Ми смо мученички, страдални народ, али из нашег народа се рађају светитељи, мученици, велики научници и велики људи за оквире читавог света. Српски народ има душу и, хвала Богу, ту душу нам не могу узети. Међутим, морамо се борити, јер има тих програма и пројеката који хоће управо душу да нам узму. Ако не будемо довољно мудри, они би могли то да учине. Можемо бити као овце за заклање - да идемо тамо где нам кажу а ми не верујемо да ће нас клати. У

једном роману сам читао о страдању нашег народа у Другом светском рату. У њему се приповеда о колони људи међусобно повезаних жицом. Та дугачка колона замиче иза неког угла, и ови који су последњи у њој кажу: „Ма, неко говори да оне тамо иза угла убијају маљем“. „Ма, није могуће, видиш да иде ред“, одговара неко други. Дакле, они имају 20-30 метара испред себе и не верују да тамо иза угла заиста убијају маљем. Људи не могу да верују. Такав је наш народ. Наивни смо, добри. Међутим, морамо бити мудри као змије, а безазлени као голубови. То што је Господ Христос рекао својим апостолима упућено је свим људима.

Прво морамо бити мудри. Шта то значи? - Да ли је то добро за мене? Да ли је то добро за мој народ? Куда то води? Да ли је то у вези са мојом традицијом? Сваки човек на свакоме месту треба да се све ово запита. А Црква увек и на сваком месту говори оно што је православно, светосавско, што је наше. И никада нешто друго. Никада не позива на неко зло, него само на добро, на веру у распеће и васкрсење. Човек не може достићи веру у васкрсење без распећа и крста у животу. Али, са друге стране, победа је наша, јер је Господ Христос васкрсао из мртвих и даровао нам живот вечни. Ево, сада смо у празновању Васкрсења све до Вазнесења. То је наша победа и ми то баштинимо и носимо у срцима нашим. Сви ми, као православни Срби, и сви други православни народи, носимо нашу православну веру. Други људи имају своје вере. Ми то поштујемо али сведочимо да је истина у православној вери; да је Господ наш у православљу; да ми на правилан начин сведочимо, проповедамо и учимо о Њему. Као што су учили оци Првог васељенског сабора, Свети цар Константин и свих седам васељенских сабора кроз историју Цркве, исто тако и ми данас проповедамо и учимо.

Радује ме што сам данас овде у Прибинићу. Нашег начелника назвао сам градоначелником, а не начелником, зато што за нас у Цркви постоји други критеријум за место којечини град. За нас је Теслић град и то велики и значајан град. Град је место где живи велики број људи. То је тврђава. За Цркву је то град. За државу ће можда бити, када буде по државним критеријумима. За нас је град свако насеље у којем живе људи. То је град наш, хришћански, православни - хвала Богу да је тако. Треба да га чувамо, да га обнављамо, да обнављамо своје светиње, као овде у Прибинићу, и све наше цркве на овом простору теслићком. Овде је народ благословен, поштен, честит, држи се своје традиције. То показују наше светиње на овим просторима, хвала Богу. Увек се радујемо да овде дођемо, да будемо заједно и да се Богу молимо. Да нас Бог благослови да учинимо још добрих дела, као што је добро дело ова црква у Прибинићу која је освештана 1900. године, пре 121 годину, као што су добро дело и многе друге које имамо широм наше Епархије зворничко-тузланске.

Нека вас Бог све благослови. Посебно оне који помажу ову светињу и све наше светиње да их обновимо и да се кроз њих и ми оправдамо, браћо и сестре. Да будемо заиста достојни потомци наших светих предака, како је говорио наш свети Патријарх Павле.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао. Христос Васкрсе!

Прибинић, 03. јун 2021. године

НЕ ДАЈМО СЕ ПРЕВАРИТИ!

Данас смо у име Божије сабрани овде у Горњем Забрђу да одслужимо свету Литургију у овој светињи која је стара више од 100 година.

Подигнута је, рече ми отац Срђан, прилозима највише једнога човека, управо из Малешеваца, где би данас, после свете Литургије, требало да освештамо земљиште и да побијемо крст за храм који ћемо тамо градити, ако Бог да, посвећен Светом владици Николају Охридском и Жичком и Лелићком. Велики је дан и велики час, браћо и сестре, благословен да будемо заједно и да се на светој Литургији заједно причестимо.

Данас празнујемо Светог Симеона Столпника, једног дивног светитеља из VI века који је од ране младости био Господу посвећен и који је ишао из врлине у врлину, из подвига у подвиг, и на крају завршио на једном високом стубу, тзв. столпу и ту се подвизавао. Желео је да сав буде близу Богу, близу небесима и да се непрестано моли Богу. А Бог такве моћи и могућности даје људима.

Чули сте из данашњег светог Апостола како су Свети апостоли Павле и Сила ишли и проповедали Јеванђеље Христово, чинећи многобројна чуда, исцељујући сваку болест и немоћ. Када су били затворени у тамници, анђео Господњи је учинио да буде земљотрес и сви су окови пали са њих и врата су се

сама отворила. Дакле, чудом су избављени -као што је Свети апостол Петар чудом избављен из јерусалимске тамнице. И то се дешавало непрестано. Сила Божија је пратила Свете апостоле на њиховом путу. Једна жена погађачког духа - што бисмо данас рекли: гатара, врачара, која се бави магијом, која има заједницу са нечистим демонским силама - ишла је за њима. Она је по знању демонских сила знала да су они слуге Божије. „Ови су људи слуге Божије које вам проповедају пут спасења“.Та жена није ништа лоше рекла, али Свети апостол Павле изгони тог демона јер демони нису достојни да проповедају свето Јеванђеље. Дакле, демони, демонске силе, ђаволи, нису достојни да проповедају. Достојни су да проповедају анђели Божији и Свети апостоли, Црква Христова,и зато је Свети апостол Павле учинио то знамење. Са друге стране, данас многи иду људима који имају дар погађачки,дар духова нечистих, демонских, који себаве магијом, спиритизмом, окултизмом,и бивају очарани како ови нешто знају. Кажу: „добио си писмо“, прорекну му неку судбину - а то, у ствари, чини демон. Толико знају. Демони су духовна бића и знају више од нас људи, али њихово знање је на зло. Они желе и проповедају само зло. Крај те приче је увек у злу. Дакле, онај ко их послуша завршиће зло. Зато нам овај пример из ране Цркве, од Светих апостола, говори да се никада не обраћамо таквим људима који имају погађачки дух, врачарима, гатарима, него да се обраћамо само Цркви Божјој и Светим апостолима, светитељима, анђелима Божијим који живе у црквеним заједницама. То је пут благословен и то је пут спасења.

Са друге стране, рекао сам, Свети Симеон Столпник је живео на столпу и чинио је многобројна чудеса: изгонио је демоне, као Свети апостол Павле;исцељивао

је сваку болест у људима који су долазили до тога столпа. Закрштавао их је са тог стуба, и они су оздрављали.

Свети Никита, којег сам поменуо, такође столпник, живео је у XII веку у Русији и иста таква знамења је чинио. У почетку је, као младић, живео некако - рекли бисмо: широким путем је ишао - али се покајао и отишао на столп где је доживео велико покајање и успео се високо на духовној лествици хришћанског савршеног живота. Такође је достигао ту меру да може да чини чудеса, лечи болесне и прогони демоне.

Ето, то су путеви. Један је пут спасења, други је пут погибли, браћо и сестре. За нас је данас, када то слушамо, веома значајно да се поучимо за наш живот.

Данас смо такође чули централну јеванђелску причу о томе како Господ Христос исцеђује једног слепог човека од његовог слепила. И то је било толико чудо да људи просто нису могли да верују како обичан човек - како су људи тада видели Христа - може да чини таква чудеса, даслепом човеку отвара очи и да он види. Прво су били изненађени његови родитељи, затим његови пријатељи, па онда сви други, али су били удивљенијер су се радовали. Човек је био болестан, морао је да проси - а сада гледа. Сада ће моћи да живи, да се брине о себи, да зарађује својим рукама и да се врати у нормалан друштвени живот као и сви други људи. Једино се фарисеји и књижевници нису обрадовали. Они говоре како је Господ Христос њега исцелио у суботу, а Господ је у Старом Завету дао заповест да се субота празнује. Он је господар и од суботе, али они то не знају јер у Њему виде обичног човека, а не Богочовека, Бога у телу. И зато је ово дивно чудо и знамење, браћо и сестре. Управо смо говорили да, када дођу муке, када дођу невоље, да тражимо помоћ у Цркви Божијој, да вапи-

мо Богу, светитељима Његовим, анђелима Божјим и они ће нам помагати и помажу и дан данас.

Ето, то је поука данашњег Јеванђеља. То је поука нашег данашњег сабрања са ове свете Литургије. И на крају ћемо поменути и ово што треба да учинимо после свете Литургије, а то је освећење земље за наш Храм Светога владике Николаја, ако Бог да, овде у Малешевцима.

Свети владика Николај је био један од апостола нашег доба у српском народу. Јеванђеље Христово је проповедао. Основну школу је завршио у манастиру Ћелије код Ваљева. Одатле је кренуо да учи богословију у Београду. После је студирао по Европи, по свету. Други светски рат га је затекао у Србији. Ту је помагао нашем народу, као и раније Свети ава Јустин, у Првом светском рату, бринући се о болесницима, проповедајући Јеванђеље Христово и чувајући наш српски народ у светом православљу. Једно време је са Патријархом Гаврилом (Дожићем) био у озлоглашеном нацистичком логору Дахау. Страдао је са својим народом, а после рата је отишао у дијаспору, у Америку, где је наставио проповед светог Јеванђеља. Касније, када се упокојио у Америци, његове мошти су 1991. године пренесене у Манастир Лелић, где се и данас налазе.

Њему ћемо, ако Бог да, посветити ову цркву као једном од великих учитеља и апостола нашег времена. Епископска служба је ништа друго него апостолска служба нашег времена. Епископи добијају на рукоположењу дар апостолске службе и они су ти који су позвани да буду тумачи речи Божије, да буду проповедници самога Христа и Његовог Јеванђеља. Епископи и њихови свештеници, ђакони, народ и сви други -то је Црква Божја.

Зато је потребно да ми данас будемо сведоци, као што су у нашем народу сведоци били Свети владика Николај, Свети ава Јустин и многи други. Да будемо заиста људи благословени, људи, како је говорио свети Патријарх Павле у наше време, људи који су достојни својих светих предака. Да живимо како су живели наши свети преци, ане онако како се, на жалост, учи наша омладина -и по школама и позваничним институцијама: некаквој родној теорији, некаквој теорији Содома и Гомора -него, да будемо православни хришћани, православни Срби. Да знамо шта је наш језик, наша култура, наше предање. Да нас не преваре по ко зна који пут. Да нас не преваре као што су нас преварили у време комунизма, као што су нас преварили у разним случајевима кроз историју. Не дајмо се преварити! Будимо заједно са својим светитељима, са својом Црквом. Слушајмо глас Божји који се и дан данас преноси преко светих људи, браћо и сестре, са Свете Горе, Синаја, из наших манастира, из наших светиња. И данас имамо исповедника, великих људи, подвижника и столпника - само можда не знамо за њих. Кажу да на Светој Гори имамо невидљивих подвижника који, када дођеш до њега, он се не види. Кажу да таквих има дванаест и када један умре онда га неко други замени. Бог чува своју Цркву, свој православни народ, али ми треба да будемо свесни тога и да идемо управо тим путем којим нас Црква води, а то је средњи, царски пут, пут спасења.

Да будемо сви Богом благословени. Да нас обиђе ова пандемија и ове невоље, болести. Да будемо живи и здрави, Богом благословени. Да наше породице буду Богом благословене. Свако ко је прихватио да живи брачним животом, да буде благословен. Да носи крст брака, да имају пуно деце, ако је Божија воља. Не једно

дете па да оно буде као играчка и постане егоистично -хоће да му се учини све и да се живи испуњавајући његове жеље -него да има више деце. Онда су смирени, науче се скромности већ у породици. То је благословено. Зато су наши манастири раније били пуни,наше цркве су биле пуне,наше богословије, села,градови - сви!- кад има деце. Кад нема деце - све ће бити пусто.

Хвала свима који помажу ову цркву овде и нашу цркву коју ћемо градити, ако Бог да, Светог владике Николаја.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао.

Горње Забрђе, 06. јун 2021. године

ДА НАМ СВЕТИ ВЛАДИКА НИКОЛАЈ БЛАГОСЛОВИ ОВО СВЕТО МЕСТО

Ево нас на овом светом и страшном месту, месту где ће бити подигнут храм у славу Божију и у спомен нашег Светог владике Николаја Охридског и Жичког и Лелићког, великог учитеља наших православних Срба у XX веку, мученичком веку за нас православне Србе, јер смо тада преживели и Балканске ратове и Први и Други светски рат и, на жалост, овај најновији рат и страдање деведесетих година, како у Србији тако и у Републици Српској. Али, наш народ је крепког духа. Наш народ је везан за своје светиње, за своје цркве, за своје светитеље - и од тога очекујемо снагу, трпљење, подвиг и васкрсење. Тако ће, ако Бог да, бити на овом светом месту. Заиста се радујем што је данас толико вас дошло овде у Малешевце, на ову свету, освећену земљу где ће бити подигнут Храм Светог владике Николаја, и где ћемо долазити и ви и ми, да се сви заједно молимо Богу и Светом владици Николају Охридском и Жичком.

Свети владика Николај је био велики светитељ, велики Србин, прави владика, ако можемо тако рећи, у нашем народу. Носио је бремена нашег народа. Водио је богомољачки покрет и у Србији и овде, на нашим просторима, посебно код манастира Тавна. Сабирао је људе који су били везани за Цркву. У то време се наметала идеологија атеизма, богоборства, комунизма, безбожничтва. Многе људе је та идеологија одвела са пута

Православља и Светосавља на странпутицу. А Свети владика Николај је био пастир добри који је сакупљао наш народ - оне који су у нашем народу остали верни -богомољце,једноставне људе,људе из народа,људе са села, али који су знали, у ствари, да без Бога ништа не можемо учинити. Они који су се повели за знањем, за наукама, мислили су да је наука мудрија и да морамо њу слушати кроз школе и образовање. Међутим, народ је у дубини душе знао да треба бити веран Православљу, Светосављу и својим светињама. И та вера је победила, браћо и сестре. То говори ово данас освећено место за Храм Светог владике Николаја, који је са авом Јустином био просветитељ нашега доба. Манастири Ђелије и Лелић су близу, код Ваљева. То је место које повезује нас православне Србе у Републици Српској и на свим странама - Црној Гори, Македонији и на свим местима где живе православни Срби - да будемо ту заједно и да се молимо Светом владици Николају. Он је заиста духовни отац нашега народа. Све муке нашег народа у Другом светском рату је прошао. Био је у логору Дахау. После је био у дијаспори. Тамо је живео са нашим народом у прогону, у избеглиштву, и вратио се '91. године. Тада су његове свете мошти враћене у манастир Лелић где и данас почивају.

Ми ћемо, ако Бог да, тражити од новог владике ваљевског Исихија да нам дâ један део моштију Светог владике Николаја да буде овде са нама. У манастиру Тавна већ имамо један део моштију које је раније дао владика Милутин. Да се сабиремо овде, да Свети владика Николај буде са нама и ава Јустин и сви светитељи из рода српског, а ми да будемо верни овоме месту. Да долазимо овој светињи, као што смо данас дошли, да се Богу молимо и Светом владици Николају. Видећете да ће ово место бити препорођено и да ће га Бог чу-

вати од земљотреса, поплава, од најезде туђинаца, од сваке болести, као што нас чувају све наше светиње.

А ми да будемо јединствени и да заједно са нашим начелником и са нашим људима који су у власти, подигнемо овај храм, ако Бог да, за годину дана. Кажу да је у Горњем Забрђу црква подигнута пре 100 година за нешто више од годину дана. Дај Боже да и ми овај храм овде подигнемо за годину дана и да га можемо осветити, да он буде заиста литургијски храм где се редовно врше света богослужења и где долазимо да се Богу молимо, да крштавамо своју децу и да све људе своје препорађамо истином православља.

Дај Боже да тако буде. Да нам Свети владика Николај са неба благослови ово свето место и да до завршетка овога дана и свагда буде са нама на овом светом месту.

Хвала свима који су помогли да добијемо овај простор. Не знам да ли је дарован или купљен, али у сваком случају добили смо га за цркву. Хвала свима који су у томе учествовали. Данас смо ово земљиште осветили да буде црква и светиња, ако Бог да. Хвала свима који ће помагати да се темељи поставе, да се црква озида, да се кров постави, да на крају крст поставимо и, ако Бог да, да осветимо свети храм.

Живели и Бог благословио и свако вам добро даровао!

Малешевци, 06. јун 2021. године

КАДА ЧОВЕК СРЕТНЕ ХРИСТА, ОН ЋЕ ЗНАТИ ДА ЛИ ТРЕБА ДА БУДЕ ТУ

Драго ми је да сам данас заједно са вама овде у Брчком, у Доњем Брезнику, на храмовној слави Вазнесења Господњег.

Долазећи у овај свети храм, чули смо да је Спасовдан слава града Бања Луке - престоног града Републике Српске, града Београда - престоног града наших православних Срба и наше матице Србије, као и многих других наших храмова, скитова и келија, браћо и сестре.

Вазнесење Господње је празник који нам показује куда ми људи идемо после овог живота. - Идемо на небеса; вазносимо се, узносимо се на небеса у нашу небеску отаџбину. И зато је добро када наши народни песници певају о Небеској Србији. То није измишљени појам. То није мит, то је реалност. То је реалност Царства небеског, само испричана српским православним језиком. Тако су говорили Свети ава Јустин и Свети владика Николај и многи други Срби, православни светитељи из нашег народа. После овог живота селимо се у небеску Србију, а како ће коме тамо бити - то је сад друго питање. Да ли смо својим животом, овде на земљи, заслужили да будемо у близини Божијој, у близини самога Христа који се са Маслинске горе вазнео на небеса и сео са десне стране Бога и Оца у небеску скинију, небеску славу? Сви они који су блиски

Христу, који су Христови, који су се својим животом уподобили Христу овде на земљи, они ће, ако Бог да, после другог доласка Христовог и суда Божијег, бити са Христом са десне стране у слави Божијој, да заједно царују. А који буду са леве стране, то ће, нажалост, бити они који су одбачени, тј. они који су се већ за живота удаљили од Бога, Цркве и светиње и живели сами, далеко од Бога. Бог њих није отерао него су они сами изабрали таму уместо светлости. Просто, неко воли да пребива у тами, у злу и безакоњу више него у светлости, у добру, у врлини и свему благословеном. И међу животињама је тако. Има животиња које пију само чисту воду са извора, као што је срна. А опет, има других које живе у земљи, у мраку, рове по мраку. То је све симболика од које можемо и ми да се учимо. Можемо постати слични тим животињама које рију по земљи и земља постану и остану. А можемо постати слични и онима које иду на небеса и узносе се. Тако, браћо и сестре, да на данашњи празник и ми окрене-мо наше душе према небесима, одакле треба да чекамо Други долазак Христов и Суд Божији. И да се за тај тренутак припремамо током читавог живота који нам је Бог дао овде на земљи - некеме педесет, некеме осамдесет година, није битно - али да то буде припрема за тај сусрет са Богом и излазак пред лице Божије. Шта ћемо да кажемо када одемо пред Бога? Кажу да ће суд Божији трајати колико се чита шестопсалмије на јутарњем богослужењу. Толико кратко. Просто, кад се неко сусретне са Христом, он ће знати да не треба да буде ту, да није достојан да буде у заједници са Њим. Једни ће бити светлога а други тамнога лика. То кажу многи свети људи. Пролазећи кроз наше велеграде, кроз тргове и видевши људе светлога и тамнога лика - они просто виде духовно стање у коме ови живе. Ето, само ће то онда бити на небесима. Једнос-

тавно ће се показати једном, тада, и за вечност ће тако бити и остати. Зато нас, браћо и сестре, Црква позива да вазносимо душе своје на небеса. Да гледамо очима према небу, да гледамо оно што је небеско и оно што је од Царства небеског. Само да не будемо загнуруени, као ној, главом у песак, или као животиње које живе у земљи, него да будемо људи. Анђели су небеска бића, духовне силе. Ми смо небеска и земаљска бића. Ми спајамо небо и земљу. - Ми смо небоземна бића. Бог је постао човек остајући Бог и бивајући човек. И зато је Господ Христос наш постао Богочовек и Спаситељ наш у векове векова. Он је нашу људску природу узнео на небеса, са десне стране Бога и Оца. Са Њим ће бити сви свети кроз историју Цркве, све до другог доласка Христовог.

Ето, то је наша перспектива. Зато, уздигнимо наша срца ка небесима. Увек нас нешто притиска ка земљи - бриге, муке, невоље, болести - али ми морамо некако да се боримо са тим. Да се боримо као што се бори човек у ланцима, да се тога ослободимо и да идемо ка небесима. Нисмо ми људи за смрт. Није човек биће за смрт, како су говорили многи европски философи. Него је човек биће за вечни живот, за васкрсење и за вазнесење на небеса где је наша истинска отаџбина. Многи људи, нажалост, то не разумеју, јер су се удаљили од философије Духа Светог, од философије Цркве. И зато морамо враћати наш православни народ, наше Србе, да стално буду загледани у Небеску Србију, али да не забораве ни ову земаљску Србију. Ако је заборавимо, десиће се оно што се десило ових дана у Коњевић Пољу. Срушио се наш храм. Гледали смо сви. То је био бол, верујем, у души сваког православног Србина. Али, то нам је и поука. Када будемо са својим светињама онда неће бити рушења. Подићи ћемо и друге, и

треће – подићи ћемо многе цркве - и овај дивни, свети храм који се овде гради, да га најкасније до следеће године, до следеће славе, осветимо, као и овај осликани живопис. Диван је храм, диван, који баш узноси на небеса. Ето, то су наше светиње. Али ми, православни Срби, морамо бити са тим светињама. Са тим светињама се у Црној Гори десио и политички преврат. Светиње имају силу. Светиње имају моћ да држе људе, да их обједињују, да их везују вечним везама.

Управо то треба нама Србима, да то не заборављамо. Ако Бог да, изградићемо многе наше цркве и светиње. Оне које нису изграђене треба да довршимо, да наша деца имају где долазити, да наши потомци имају где бити. Да знају своје име, своје порекло и свој језик. Другима не отимамо ништа, али не би требало ни своје да предамо, да заборавимо, јер имамо дивну културу, дивну православну веру - све оно што је Богом благословено. Имамо Светог Саву, нашег краља Милутина и многе наше свете Немањиће. Од њих смо се учили вери. Од њих треба да се учимо градитељству. Од њих треба да се учимо заједништву, међусобној љубави и братској слози.

Живели, Бог благословио и свако добро даровао!

Доњи Брезик, 10. јун 2021. године

ТО ЈЕ НАША ПЕРСПЕКТИВА

Часни оци, драга браћо и сестре, уважена господо, представници наше војске, полиције и свих оних који нас штите и добро мисле нашем народу,

Радујем се што сам данас у Теслићу, на овај велики и благословени празник Силаска Светог Духа на апостоле- на Педесетницу, дан када је рођена Црква Христа.

У Старом Завету овај дан је био дан када је пророк Мојсије, отприлике 1.500 година пре Христа, добио заповести Божије на гори Синају. То је био велики догађај. То је био рођендан јеврејског народа, изабраног да благовести старозаветну реч спасења свим другим народима који су у то време били незнабошци. То што се њима десило тада, у време пророка Мојсија, десило се светим апостолима на дан Педесетнице. Међутим, овог пута то није био рођендан једног народа, него Цркве Божије и свих народа на земљи који ће вером у Христа постати деца Божија и чланови новозаветне Цркве Христове.

Данас сте чули из светог Јеванђеља и из Апостола шта се догодило у граду Јерусалиму у педесети дан после Васкрсења Христовог, а десети дан после Његовог Вознесења. Десило се то да је Дух Свети у виду огњених језика сишао на апостоле Христове, јер им је то сâм Господ заповедио. И тада се догодило чудо: од обичних људи, рибара галилејских, они су постали свети

апостоли, проповедници Јеванђеља Христовог који су говорили разним језицима, а нису их знали по учењу него су их добили као дар Духа Светога. Почели су и да творе велика чудеса: на болесне људе су полагали руке и ови су оздрављали; исто тако на парализоване, на демонизоване. Многобројна чудеса су се десила у граду Јерусалиму. Људи, поготово фарисеји и књижевници, питали су се како је могуће да од ових обичних, једноставних људи излазитаква сила.

Браћо и сестре, и ми смо данас присуствовали томе чину и томе догађају, овде у Теслићу на храмовној слави, када је Дух Свети сишао на нас по молитви Цркве Божије и чини од нас, по вери нашој, нове људе, нове христолике и боголике људе, апостоле Христове у ово наше време. Као свети апостоли који су речи Јеванђеља пронели по читавом свету, и ми смо дужни да сада, изашавши из храма, сведочимо духовну радост коју смо доживели у овом храму и да благодат коју смо осетили преносимо свим нашим рођацима, пријатељима, сродницима, комшијама и свима у другим насељима и селима. Да преносимо радост духовну, да и они дођу и да нас други пут буде много, много више на овај велики и светли празник. Да и ми постанемо апостоли. Да и ми постанемо они људи који у себи осећају благодат Духа Светога. Да будемо сведоци Христови, сведоци Онога који је управо на овај велики дан ниспослао Духа Светога на своје свете апостоле и основао Цркву Божију овде на земљи. Зато је данас велики и благословени празник, који се празнују само међу нама, православним Србима, него и међу православним Грцима, Русима.

Захваљујем нашем дивном хору који је дошао из Батајнице и који је дивно певао песме на руском језику, по руском мелосу, о великој Русији, некада царској,

данас великој, благословеној и православној Русији. И у многим другим местима, браћо и сестре, данас се пева тропар Духова, када величамо треће лице Свете Тројице - Духа Светога, кога је Бог Отац, по благослову Сина Божијег, послао међу нас, да буде међу нама и да живи са нама. Зато је историја Цркве, кажу свети оци, историја Духа Светог. Дух Свети дела дело Христово у историји и тако ће бити све до Другог доласка Христовог, васкрсења из мртвих и свеопштог Суда Божијег. Једнога дана ћемо сви васкрснути у обојена васкрсла тела, какво је Христос имао после свога васкрсења, али онда ћемо бити узнети силом Духа Светога на небо - Господу на сreteње, како певамо и говоримо у светој тајни погребља. И тамо ћемо са Господом вечно бити - у вечности, у Царству небеском са десне стране Бога и Оца.

То је наша перспектива. То је наша духовна отаџбина. То смо видели на празник Вазнесења инарочито осећамо данас, на празник Педесетнице, када је са нама и у нама Дух Свети и сама Света Тројица - јер се овај празник назива празник Свете Тројице - и када постајемо престо Свете Тројице: Оца и Сина и Светога Духа.

Браћо и сестре, сви смо крштени у Оца и Сина и Светога Духа, и то је наша лична Педесетница. Данас доживљавамо саборну Педесетницу, када се Дух Свети излива на свако створење, на сваку твар, на све нас који смо у храму Божијем и све који су данас сабрани у храмовима широм православља. И Он нас чини новим људима, чини нас благословеним људима који су одуховили своје тело, да није терет, да није тешко већ лагано као лахор. То чини Дух Свети, браћо и сестре. Зато су по води могли да ходају многи свети оци, Света Марија Египћанка, сâм Господ, као што знамо из Светог

Јеванђеља, и многи други, јер, напосто, људи постају лагани, као бестелесни. То је од благодати и од присуства Духа Светог у нама. Наш народ је кроз историју био такави зато је велика дела учинио, укључујући и овај храм овде у Теслићу, овај дивни, величанствени храм Свете Тројице, и многе друге наше храмове широм Епархије зворничко-тузланске, Републике Српске и, слободно можемо рећи, широм Православља и Светосавља. Све је то учињено благодаћу Духа Светог, силом Утешитеља, силом која нас укрепљује. Када клонемо духом, Дух Свети је ту да нас укрепи, да нас подигне, врати на добро дело.

Радујем се што смо у оволиком броју сабрани у Теслићу. Данас је слава и у манастиру Тавна и на другим местима. Радујем се што су данас са нама војници Републике Српске, али и Босне и Херцеговине; што су са нама људи који воде државу у нивоу скупштина, градова, градоначелника. Да будемо једно са својом светосавском Црквом и да добра и велика дела учинимо. Овде, у Епархији зворничко-тузланској, имамо бар седамдесет цркава да довршимо, можда нешто мало мање парохијских домова и других црквених објеката. То је велико дело и велико прегнуће нам је потребно. Зато нам је потребан Дух Свети да нас укрепи, да нас води и руководи, да бисмо били народ Светог Саве, народ Божји и народ Патријарха Павла који је до јуче био са нама и који је провео тридесет пет година на Косову, нашем грдном судилишту, како је говорио велики српски владика и песник Његош. Да се молимо за наше Србе у Македонији и у Црној Гори, а посебно на Косову и Метохији и свуда где живе наши православни Срби.

Живимо Духом Светим, браћо и сестре. Да се припремамо за Царство небеско. Да чинимо овако дивна

дела какво је и овај свети храм, сигурно начињен заслугом многих људи. Ми смо данас сабрани као у дан Педесетнице у Јерусалиму, и Дух Свети нас укрепљује да будемо оно што треба да будемо, а то значи православни Срби и православни хришћани.

Захваљујемо свима који помажу живот ове парохије, ове црквене општине; свима који ће помоћи велико дело које нам предстоји а то је изградња светосавског парохијског дома овде у Теслићу. Ако Бог да, он ће такође бити украс, једна допуна уз овај свети храм, јер нам је потребно да се после свете Литургије негде саберемона благословеним трпезама љубави иједни другима кажемо реч утехе.

Теслић, 20. јун 2021. године

ГЛЕДАЈМО САМО НА ЧЕСТИТЕ И ПОШТЕНЕ ЉУДЕ

Историја Цркве је историја Духа Светог јер, од силаска на апостоле у граду Јерусалиму, Дух Свети руководи Црквом Христовом кроз историју ево сада већ две хиљаде година. Кроз многа искушења, кроз многа страдања, али победоносни ход Духа Светог иде и доноси своје плодове. Зато се радујемо да је добро овде у Републици Српској, међу нашим православним Србима, да се држимо своје вере. Нажалост, бивало јетренутака када смо то заборављали и тада смо ишли странпутицом. Али, хвала Богу да се сада враћамо, после ових трагичних и несретних ратова деведесетих година. У сваком месту у Републици Српској налази се споменик за сведочанство великог броја људи који су пострадали за Републику Српску - скоро тридесет хиљада, како говоре статистике. Они су у темељима Републике Српске. Они су наши нови мученици које помињемо да су пострадали за крст часни и веру православну. Зато се и данас молимо за њих и за њихове душе, да их Бог удостоји Царства небеског. Ми на земљи треба да их се непрестано сећамо у својим молитвама када су задушнице и помени за упокојене, јер и ми идемо тамо - неко за пет, десет или педесет година - сви идемо ка Царству небеском, браћо и сестре. У Царству небеском неће бити земаљских привилегија. У Царству небеском, пред Богом неће бити велики онај човек који је богат и силан овде у историји или који је овде имао било какву моћ, славу или власт. Велику славу и благослов

пред Богом имаће само они који су се уподобили Господу Христу, који су христолики и боголики људи. Они ће бити велики пред Богом. Врло често, они су у историји потпуно непознати људи, смирени и скромни монаси у спиљама на Светој Гори, али у њима обитава благодат Духа Светог. Старац Софроније, велики руски старац који је живео у Есексу у Енглеској, а иначе светогорац, знао је да каже приликом доласка поклоника у његов манастир: „Овде имамо једнога човека у коме обитава Дух Свети. Дух Свети нас је посетио у овом светом човеку“. Старац Софроније је имао дар прозорљивости и знао је духовно стање сваког човека, те је знао да каже да је међу многим врлинским људима - а ту је било монаха са Свете Горе и других честитих људи - у једном од њих обитавао Дух Свети. То је идеал, браћо и сестре, који битребало да достигнемо овде на земљи, као што кажемо у Цркви: да се човек посвети и достигне савршенство живота тако да обитава Дух Свети у њему, да постане храм Свете Тројице, да буде човек богоносац и храм Духа Светог - Црква Бога живог, како каже Свети апостол Павле.

Ето, да се трудимо да тај идеал имамо. Немојмо имати идеале које нам намећу преко телевизије, интернета и ко зна каквих глупости. Него гледајмо само на честите и поштене људе у својој околини, на људе врлинске, а у Цркви, наравно, на наше светитеље. То је пут којим треба да идемо, а када идемо тим путем, онда нећемо погрешити и нећемо кренути странпутицом.

Дај Боже да тако буде, да се увек у здрављу и весељу виђамо овде и у свим нашим храмовима и манастирима широм Епархије зворничко-тузланске.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао.
Срећна слава!

Какмуж, 21. јун 2021. године

СВЕТИЊЕ СВАКАКО ЧИНЕ СВОЈЕ ДЕЛО

Драго ми је да смо данасу Угљевику извршили свето и богоугодно дело освећења темеља овог новог светог Храма Вазнесења Господњег, трећег по реду. Поред Храма Свете Петке и Светих бесребреника Козме и Дамјана, ево имамо и трећу цркву овде на гробљу, ако Бог да, посвећену Вазнесењу Господњем.

Да ово дело буде благословено и да се брзо заврши, да бисмо се ми овде молили Богу и узносили душе своје према оном што је небеско, оном што долази, оном што је од Царства небеског. То је потребно у свакодневном животу свакоме од нас и читавом нашем народу.

Поред тога, дај Боже да овај наш град Угљевик добро напредује, да људи не иду од њега него да се враћају, те да се насељавају и други који овде нису били, да се овај град прошири и да заиста буде један духовни, просветни и културни центар Срба овога краја. Ове светиње ће свакако чинити своје дело, своју мисију, чувајући наш народ у Светосављу и Православљу, молећи се Богу за све људе добре воље, а поготово за наш српски православни мученички народ.

Дај Боже да тако буде и да ускоро доживимо да се овде подигне и кров и да наставимо градњу овог светог храма.

Посебно честитам нашем проти који сеод почетка, од када је постао свештеник па, ево до краја активне

службе, труди на делу Божијем и на делу пастирског служења. За то је потврда и овај темељ на коме се сада налазимо, али и много другог што је учињено овде, на овој парохији. Нека Господ буде с њим, да га укрепљује да се даље труди, бори, да ово дело завршимо.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао.

Угљевик, 22. јун 2021. године

БОГ ЋЕ УКРАШАВАТИ И ЧУВАТИ ЦЕО НАРОД СРПСКИ И ПРАВОСЛАВНИ

Дозволите ми да вас поздравим са неколико речи и да изразим своју радост што сам данас дошао да осветим овај живопис - један од лепших, могу слободно рећи, у нашој Епархији. Не знам ко га је радио, али ликови су благородни, ликови су заиста из традиције предања православне Цркве и баш се радујем да је црква овако лепо осликана. Када зидамо наше цркве у Епархији зворничко-тузланској - а дубоко верујем и у другим епархијама - рачунамо да оне нису у потпуности завршене док живопис није освећен. Када имамо беле зидове неосликаних цркава, чини се као да се налазимо у Старом Завету и чекамо оваплоћење Христово, чекамо да видимо Господа Христа како је изгледао као човек, а то нам показује икона Господа Христа која је увек са десне стране на иконостасу, затим иконе светих које сликамо, и празници на фрескама. То је, значи, једна целина. То су у раној Цркви називали Јеванђеље за неписмене. Многи људи у древној Цркви нису знали да читају и пишу. То је била привилегија виших слојева друштва, ако тако можемо рећи. Али, многи људи који су долазили у цркву гледали су ту теологију у бојама и сликама. Ево, као што имамо ово дивно Успење Пресвете Богородице - тај догађај је насликан према предању Цркве; затим Рођење Христово - према изворима светих јеванђелиста, итд. За нас је живопис веома значајан. Човек је икона Божија

и зато сликамо иконе. Светитељи су иконе Божије по преимућству и зато им сликамо златни ореол који показује да су они били испуњени божанском светлошћу и да су достигли савршенство духовног живота. Зато и ми, када освећујемо живопис у нашим храмовима, подсећамо се шта је циљ и смисао нашега живота - да и ми постанемо иконе Божије, да и ми постанемо благородни свети људи, да будемо честити, добри људи, прави хришћани, прави Срби домаћини и да идемо путем добрим и путем благословеним.

Желим још једном, у своје име, да се захвалим свима који су помогли да се уради овај живопис, знаним и незнаним. Да им Бог стоструко узврати благословом, здрављем породице, деце и сваким другим благословом. А ми да чувамо своје светиње, украшавамо их, и онда ће Бог украшавати и чувати и нас и наше ближње и цео народ српски и православни.

Живели и Бог благословио и свако вам добро даровао.

Локањ, 25. јун 2021. године

ПОКАЖИМО ДА САМО ЈЕДНОГА БОГА ИМАМО

Ваше Преосвештенство, драги владико Давиде Крушевачки, Ваша Преосвештенства, часни оци, уважена господо представници државе Србије, представници овога града - царског града Крушевца, браћо и сестре.

Добио сам благослов од вашег духовног оца а нашег брата Давида да вас поздравим са неколико речи и, пошто сам први пут у Епархији крушевачкој, имам потребу да се мало представим вама и вашој љубави.

Осамнаест година сам био епископ у Далмацији. Тамо смо имали Далматинско Косово. Рекао бих да свака епархија има своје Косово. И не би било добро да није тако. У Далмацији сам стекао духовно пунолетство. Наш народ тамо живи и после прогонства и после овог несретног рата деведесетихгодина: српска села спаљена, српске цркве девастиране, порушене. Заиста, читава та епархија је била Косово. Онда, кад су оци на Сабору видели да сам се већ уморио, преместили су ме, по благослову, у Епархију зворничко-тузланску, где сам ево већ четири године. И тамо такође - да не говоримо много о рату који је оставио страшне последице - отприлике 30.000 младих људи, витезова, нових косовских витезова, уградило се у темеље Републике Српске, руководећи се Косовским заветом и косовскометиком да је земаљско замалена

царство, а небеско увијек и довијека. И то је у нашим генима, браћо и сестре, у нашим српским генима.

Сада хоће, овим новим болестима, да нам промене гене. Експериментишу са нама. У ствари, наши српски гени су Косово и Косовски завет и то је нешто што је вечно и што нам немогу променити.

Радујем се да сам данас овде по благослову брата Давида и да смо сви око Косова окупљени. Наш Патријарх је данас у Грачаници, а биће, ако Бог да и на Газиместану, на нашем Косову - грдном судилишту, како је рекао велики песник, наш српски Његош. Зашто се каже да је Косово грдно судилиште? Зато што се нама Србима суди ту, на Косову. Када одступимо - ту настају притисци, ту настају прогони. Када заборавимо своје ближње, када љубав према Косову некако утихне - онда су тамо проблеми. Када заборавимо своје Србе који живе на Косову - онда њих прогоне, а они мисле да су сами, да су заборављени. И Косово заиста јесте наше грдно судилиште. Оно нас увек враћа себи, враћа нас својим темељима, Косовском завету. Ево, овде је са нама Свети цар Лазар, преко својих светих моштију, као и други косовски мученици који су се прво у Самодрежи цркви исповели, причестили и кренули да дају своје главе и животе за Крст часни и отечество наше. Тако јесте било и тако се јесте догодило. Они су, дакле, изабрали Царство небеско уместо земаљског, не одричући се земаљскога, него су се за земаљско борили. Једноставно су као жртве принели себе на олтар отаџбине, на нашу српску голготу која је дубоко повезана са Голготом самог Господа у светоме граду Јерусалиму. У ствари, Голгота Христова јесте темељ наше Косовске голготе.

И зато, браћо и сестре, радујем се да сам данас овде, да сви кажемо реч утехе. Овде смо испред Лазарице цркве. Ту смо као код куће. Ево, ја први пут служим овде, а као да сам ту дуго био, јер смо ту на своје темељу. Ово је центар Србије. Крушевац је царски град, град цара Лазара и град витезова косовских. У овој Литургији до сада сам приметио, прочитао и некако духовно доживео читав духовни развој вашег данашњег епископа и оца духовног, брата Давида: у Литургији, у поретку, у цркви Лазарици - и радујем се томе.

Управо данас су прочитани свети Апостол и Јеванђеље Христово, које је реч спасења упућено не само нама Србима, него свим људима свих времена. Данас смо чуликако је Свети апостол Петар био ослобођен из тамнице у граду Јерусалиму. Јевреји су хтели да га убију, као и многе друге сведоке Христове. Међутим, нису могли да се супротставе промислу Божијем, јер је Бог Петра ослободио преко свог анђела чувара и извео га напоље, на слободу, да проповеда реч Христову, да настави мисију. И овај део нам говори, браћо и сестре, да се реч Божија не може сvezати. Људи не могу да зауставе проповед Јеванђеља Христовог, без обзира колику моћ и силу имали. Апостол Петар је био окован са двоје верига, а анђеоски Господњи га је само додирнуо, те су окови одмах спали и он је изашао и отишао својој Цркви у Јерусалиму, те наставио свој мисионарски пут преко Мале Азије, Далмације, све до Рима, где је пострадао 67. године, у време безбожног римског цара Нерона.

У другом делу светог Јеванђеља речено нам је, браћо и сестре, да је мучеништво темељ наше вере. Ако су Господа Христа гонили и нас ће гонити, али ако су Његову реч одржали и нашу ће одржати, јер она јесте реч Христова и јесте реч љубави и праштања. Господ

нас је, дакле, учио томе да волимо и непријатеље своје. То значи да, када говоримо о Косову, када говоримо о Србији, када говоримо о српству - никада не подразумевамо да мрзимо друге народе и друге људе, јер то није у унутрашњој природи наше вере. Ово се показује тамо где смо ми Срби већина. Поред нас могу живети други људи, других вера и учења. То показује ширину Православља. Нажалост, врло често, тамо где су Срби, или православни, мањина, они ту не могу да живе. Морају да се исељавају јер их прогоне. То је проблем за друге људе јер немају етику крста и васкрсења. Њима треба највише проповедати. Њима треба проповедати крст Христов и спасење. Јер, ова реч Христова коју смо данас чули, браћо и сестре, намењена је свим људима свих времена и по овим речима ће се судити људима када буде Други долазак Христов, свеопште васкрсење из мртвих и Суд Божији.

Управо по овим речима ће се судити, и по свим речима које читамо у светим Јеванђељима и у светом Апостолу. То су речи спасења али то су и речи суда, свим народима свих времена - наравно, и нама Србима. Ми добро знамо да је Косово наше грдно судилиште. Кад видимо да није добро на Косову, морамо да размислимо шта није добро са нама и у нама. Имамо ли љубави према својим ближњима, према својој породици? Имамо ли љубави према другим људима, комшилуку своје? Имамо ли љубави према својим старешинама, својим свештеницима? Имамо ли љубави према својој вери православној, српској, према посту и молитви, према свему ономе чему нас учи наша света Црква, чему нас је учио Свети цар Лазар, косовски мученик, и остали косовски мученици, наши оци - Свети отац Сава наш, српски, који нас је први учио путу који нас води у Царство небеско и живот вечни?

То нам је провера. То нам је мера кроз коју можемо да проверимо где смо и шта смо.

Радујем се да Крушевац напредује у сваком смислу. Радујем се да постаје центар и српства и Православља. И када то говорим, не говорим реч која је искључива, него реч која је упућена нама, реч која је нама реч спасења: да чувамо своје темеље, да чувамо своје корење и да знамо ко смо и шта смо.

Чули сте на крају данашњег Јеванђеља како Господ Христос говори о страдањима кроз историју. То видимо из догађаја које је доживео и Свети апостол Петар сваки од дванаесторице апостола. Осим Светог Јована Богослова, сви су окончали мученичком смрћу. Тако је било кроз читаву историју Цркве, а поготово у прва четири века. Али, иде време када ће сваки који нас убије мислити да Богу службу чини. То значи да није крај страдања, али не треба да се плашимо, јер није ни крај васкрсења. Није ни крај наших победа. Сила Божија тек треба да се коначно пројави. Шта то значи за нас када слушамо ове речи? Значи да морамо препознавати знаке времена у којем живимо искушења која имамо, од чега треба да се чувамо и са чиме треба да се боримо. Ми добро знамо, из наше православне есхатологије, да живимо у времену када се у овоме свету покушава направити једна држава и једно царство које ће бити слично Римском царству у којем је живео Свети апостол Петар и други апостоли. Знамо и да ће владар тога царства бити проглашен богом - не само владарем, него богом, каквим су били проглашавани римски императори. И ето нама Србима нове муке и искушења, да покажемо да се ми не клањамо другим боговима него да само једнога Бога имамо, а то је Господ наш Исус Христос, и да Њему

служимо, Њему се клањамо у Светој Тројици и Њега прослављамо.

Дакле, имамо оно што је било у давнини, имамо оно што је било недавно. Сетимо се само ратова XX века. Многи су Срби остали на разним местима. Сви они су косовски мученици. Онај који страда за идеале Косова - он је косовски мученик, косовски витез. Има их много, хвала Богу, и њих треба да истичемо, за њима треба да ходимо и њих да чујемо - а нипошто оне несретнике који су нацрним маргинама. Нажалост, медији више пишу о негативним јунацима него о косовским витезовима, а треба да буде обрнуто.

Треба да се чувамо, да будемо јединствени, да знамо да је наша мисија - јер нам је Бог подарио мисију - да међу народима будемо светило овога света, управо преко нашег светог Православља и Светосавља. Учимо се од Светог Саве, од Светога цара Лазара, од Светих владике Николаја и аве Јустина Ћелијског и многих других наших отаца који су ходили путем Православља и Светосавља; путем царскога града Крушевца; путем Призрена; путем Пећке патријаршије, Грачанице и Дечана; путем манастира Острога у Црној Гори; и код нас, путем манастира Тавне и Ловнице и многих других манастира широм овог региона, али и читавог света, јер многи наши Срби у Америци дижу нове Грачанице и нове Калениће, везујући се за ово наше поднебље.

Радујем се што сам данас овде и што сам могао рећи коју реч - не вама, него себи. Да се подсећамо, да заиста будемо народ Божији, народ Светога Саве, народ Светога цара Лазара, косовских идеала, косовске етике, народ Лазарице, народ светога Патријарха Павла. Ево, до скоро смо имали нашег Патријар-

ха који је имао голубији поглед, како је рекао неки страни дипломата, Немац. Не знам да ли је овај човек праведан, или да ли су Срби праведни, или да ли су њихови патријарси праведни, али сам видео овога човека и он, каже, има голубији поглед. Е, то је био свети Патријарх Павле, браћо и сестре - а то је био наш Патријарх! То су наши патријарси, преображени благодаћу Духа Светога, охристовљени људи, људи који су заиста већ грађани Царства небескога. То чувамо у недрима својим и то хоћемо да покажемо свету. Пред светом врло често изгледамо слаби. Нема нас много, нисмо велики народ, али смо велики нашим светитељима, велики смо Косовом и Косовским заветом. Дај Боже да чујемо реч Косовског завета, да чујемо реч о Косову и о Видовдану, јер је то празник који нам вид отвара да видимо оно што је невидљиво и оно што долази. За то да се припремимо и да имамо прави одговор за то. Ако Бог да да сутра, ако се отвори могућност, да поново идемо на Косово, да идемо, да поново идемо где нас наша Црква и наш народ позове. Да будемо народ јуначки, јуначког духа, какви смо били кроз историју. Да не будемо народ губитника. Потребно је да са очију склонимо неку копрену и да кажемо: Ми јесмо. Имамо обавезу, јер су нас наши преци задужили. Тако је говорио свети Патријарх Павле - наши свети преци. То је оно што је наше. То ће нам онда Бог сигурно дати јер је то божанска сила и моћ, али да ми будемо достојни тога. Бог ће увек помоћи и светитељи увек помажу, браћо и сестре, ако јесмо достојни тога. А треба да се учинимо да постањемо достојни.

Молим вас за опроштај што сам мало одужио, али се радујем духом што сам данас овде са својом браћом архијерејима, са владиком Давидом и са свима вама.

Помињите у молитвама нас у Републици Српској. Ми смо један народ и ако Бог да, бићемо један и видљиво и невидљиво.

Живели и Бог благословио и свако добро даровао!
Срећан празник!

Крушевац, 28. јун 2021. године

ЧОВЕЧЕ, ПА МИ ИМАМО ТАКВЕ СВЕТИТЕЉЕ!

Старац Порфирије

Током студија боравио сам у Грчкој, и тада сам имао прилику да упознам старца Порфирија. Садашњи Митрополит Порфирије, који је у то време био јерођакон, већ је био у Атини, па смо заједно отишли да посетимо старца. Тај сусрет ми је још увек неописиво жив и носим његов благослов. Управо је то оно што недостаје хришћанству на Западу, али и нама - такви људи, свети људи, охристовљени.

Старац Порфирије је имао дар свезнања, о чему можемо да читамо у књигама које су код нас преведене. Понирао је у суштину свега створеног. Знао је, на пример, од чега се састоје планете и космос, проналазио је воду на местима где је то деловало немогуће и могао је умно да је куша и види да ли је питка. Невероватан, небески дар који се ретко помиње у Јеванђељима и житијама светих. Он је, на пример, владики Иринеју описивао како изгледа манастир Бођани, иако никада није био у Србији. Ишао је до тих детаља да је знао и докле се простире влага на зидовима. Знао је духовни проблем сваког монаха и монахиње.

У то време старац је био слеп. Седео је на кревету у једној келији и ми смо пришли да узмемо благослов. Руке су му биле завијене, јер је имао неку кожную болест. Био је већ у дубокој старости, али ти осећаш да он тебе види,

да те потпуно скенира. Нема потребе да нешто причаш. Једноставно - ти си ту, наг као Адам у Рају. Немаш шта да сакријеш, немаш шта да муваш. А, са друге стране, осећаш у њему огромну љубав. Такво сам искуство имао. Зато, кад год ми дође стани-пани, некако се сетим шта је све могуће: „Човече, па ми имамо такве светитеље!“

Свети старац Порфирије је рекао да је немогуће бити хришћанин, ако ниси песник. То је хришћанско схватање песништва, као надахнућа од Бога, када човек химнама благосиља Бога и прославља све што је Он створио. Најдубља теологија је дата управо кроз песме, почевши од Старог Завета, Псалама, па до новозаветних химни, које врхуне у Химни љубави светог апостола Павла.

Световни песници певају о лепоти створеног света, која је само одсјај божанског, и тајни људског бића тј. круни свега од Бога створенога, али њихово стваралаштво остаје лишено нектара вечности. У томе можда и јесте трагедија световног песништва. Оно је омеђено временом и нашом смртношћу, па зато обилује меланхолијом и тугом.

Велики Његош је, пак, својом поемом „Луча Микроkozма“ надмашио ниво световног поетског стваралаштва и виноу се у божанске висине, где је и почетак и крај човека, али и овога света. Зато су хришћани, заиста, прави песници, јер жуде за својим Створитељем и бесконачним животом на небесима.

Старац Пајсије

Иако старац Пајсије није стекао спољашње, световно образовање, код њега се може пронаћи одговор на свако питање. Његово знање је било плод благо-

дати Божије. Старац је посебно наглашавао да треба да имамо „добре мисли“, јер се у њима крију благодат и божанске енергије добра и љубави, а да се чувамо „рђавих помисли“, јер се у њима крије дух осуђивања и немира.

Старац је веома волео животиње. Оне га се нису плашиле и слободно су долазиле до његове келије, где их је хранио. Било је ту змија, жаба, птица и других животиња, које су од старчеве келије направиле своју Нојеву барку.

Старцу Пајсију је долазило и мноштво људи, што монаха што мирјана, и сви су од њега очекивали поуку и реч утехе. Из овога слабашног старчића, испосника, текле су речи благодати и нападале богочезњиве душе, које су долазиле на Свету Гору, тај расадник светости и врлине. Старац је једноставно био охристовљен човек и сасуд благодати Светога Духа, који је својом божанственом љубављу примао крст и распеће ближњег као свој сопствени; и својом је молитвом многе исцељивао.

Старац Пајсије је за живота, а и после смрти, помагао људима, јављајући им се у сну и на јави. Неке је исцељивао од болести, помагао у разним невољама, у саобраћају или, чак, при покушају самоубиства. Старац је, једноставно, све невоље ближњих сматрао као своје и молио се да Бог помогне унесрећенима.

Често је говорио да, ако желимо да Бог неке помогне у болести и невољи, морамо бити спремни да и ми ту болест понесемо. На усрдан, молитвени вапај, Бог се одазива, помаже и исцељује. Пошто је свети старац Пајсије био духовник у женском манастиру Суроти код Солуна, често је долазио тамо и исповедао мноштво народа, иако је и сам бивао болестан. Међутим, он је све то благодушно подносио, из жеље да помогне

људима. Тако се, по промислу Божијем, догодило да се старац упокојио у манастиру Суроти, где му се и данас налази гроб, којем притичу реке људи, очекујући од старца да им и даље помаже, као што је то чинио и за живота.

Последњих десетак година свог живота старац је провео у келији Панагуда, близу Кареје. Иако је примао посетиоце, најчешће је време проводио у пустињи. Тако сам крајем осамдесетих година и ја дошао да узмем благослов од овог светог старца. Тај сусрет са њим за мене је био право откровење. Међу неколицином монаха и световних људи, препознао сам светог старца. Био је некако другачији од осталих монаха. Споља је изгледао као старчић аскета, али поглед му је био поглед из вечности, поглед пред којим ништа није било скривено. Кад сам му пришао и направио пред њим малу метанију, он ме је, благо се осмехујући, потапшао по десном рамену. Био сам изузетно усхићен приликом овог сусрета; једноставно, у њему сам видео живог Христа по речима *не живим више ја, него живи у мени Христос* (Гал. 2, 20). Али, не могу рационално да објасним тај сусрет. То је био тренутак којег ћу се увек сећати.

Пошто је тада код њега била гужва, питао сам старца да дођемо сутрадан и он је рекао: „Дођите“. Сутрадан, када сам дошао са једним пријатељем теологом, старчева келија је била закључана. Старац је био негде у пустињи, где се често повлачио ради мира и тиховања. То нам је била духовна поука.

Молитвама светих старца Пајсија и Порфирија,
Господе Исусе Христe, Сине Божији, помилуј нас!

ЧУВАЈМО СВОЈЕ ПРАВОСЛАВЉЕ И СВЕТОСАВЉЕ

Чујем да се код нас у Бијељини редовно одржава нека врста хиндуистичких сеанси. И баш сам се потресао. Зар је могуће да наши православни Срби иду на јогу, некакве спиритистичке сеансе и да приступају разним индијским сектама? Да заборављају своје православље, своје Светосавље - изворну и аутентичну духовност коју имамо и негујемо. Никада не заборавите да православно хришћанство заиста негује савршену духовност. Наше православље је неизмењено, хришћанско и апостолско учење већ две хиљаде година. Православље је аутентична Црква и аутентична духовност. Немамо потребе да идемо другима који нам нуде полуистину и доносе лажна учења. Без обзира да ли су то хришћанске, индијске, окултне или спиритистичке секте. Све нас то одваја од Цркве и Бога живог. Нажалост, на нашим просторима дејствују многе секте. Људи одлазе на та окупљања, лутају и учествују у сеансама после којих доживљавају тешке духовне и душевне промене, а поједини помуте умом и потпуно се изгубе. Секте поробљавају човека, не само духовно, већ на сваки могући начин. Зато апелујемо на све православне хришћане и људе добре воље да не иду лажним учитељима и пророцима. Да не идемо онима који доносе лажну духовност. Чувајмо своје Православље и Светосавље! То је пут спасења. То је пут којим су ишли свети оци Цркве, као и наши светитељи - свети Сава

и свети Симеон Мироточиви и сви други свети људи нашег рода, до најновијег светитеља Патријарха Павла. Од њега смо могли и можемо да се научимо скромности, смирењу и дубокој вери. Он је био човек низак растом, али је био и остао духовни горостас у нашем народу. Учите своју децу Православљу и вери светих. Не дозволите да иду код лажних учитеља и лажних пророка, јер је то веома опасно духовно искуство које може човека потпуно да ишчаша и смртоносно рани. Дај Боже да наш српски православни народ у Републици Српској слуша речи своје Православне Цркве, јер само тако идемо сигурним путем спасења.

ЕПИСКОП ФОТИЈЕ О ПРИПРЕМНИМ И ВЕЛИКОПОСНИМ НЕДЕЉАМА

Фарисеј и цариник

Фарисеј и цариник су два типа молитве, два типа духовности и два животна пута. Први, фарисеј, образован, учен, у друштву прихваћен, примерених манира, чак и продуховљен, могло би се рећи, пошто је био упућен у веру свога времена. Он је био и представник неке врсте друштвене елите, учитељ у верским питањима. Све је имао, можемо рећи, осим танане, унутрашње, смирене мисли о себи. То је оно што му је недостајало. Интересантно је поменути, да када он дође да се моли Богу у јерусалимски храм, онда се у потпуности откри унутрашњи, духовни свет његове личности. Он почиње своју молитву благодарећи Богу што није као други људи, грешници, прељубочинци, наводећи редом скоро све врсте греха за које је знао, па када их све поброја (даље, људе у свету), на крају заблагодари што није као овај цариник, који се једини са њим налазио у храму (ближњи). Затим почиње набрајати своје врлине: да пости, да се моли и даје милостињу. Прво је, дакле, све друге људе грешнике осудио у себи, а потом се правдао својом врлином. Треба напоменути да фарисеј није био такав само у храму, него сигурно и у свету, јер сам долазак у храм не може у потпуности променити човека, он је оно што јесте и у храму и ван храма.

Са друге стране, цариник, који је већ био омражен код народа, пошто је сакупио порез за државу, долази смирено у храм, стаје у доњи угао и бије се у прса уз вапај: „Боже, милостив буди мени грешном!“ Цариник сигурно није био у вери образован као фарисеј, а ми бисмо данас рекли да је он био обичан верник, али се осећао несавршеним и грешним пред Богом и кајао се. Он никога није помињао од других људи – ни зле, ни добре – само се колико је знао и умео, молио за себе.

И Бог прими и чу молитву смиреног цариника, а фарисејеву не, те се први врати дому своме оправдан, а други не. Дакле, два човека, два пута, две животне философије. Из ових духовних стања происходе две уметности, две архитектуре, две психологије, па и две религије. Два пута, пут живота и пут смрти, који је Бог још у Старом Завету ставио пред Израил, који је вођен пророком Мојсијем, ишао из Египта у Земљу обећану.

Све у овоме свету, питања живота и смрти, неба и земље, имају своје изворе у човековом односу према Богу и ближњима. Смирена молитва узвисује, а горда молитва сурвава до ада. На чему се од овога човек темељи, такав и бива; не само он, него и читави народи, па и сав свет.

Блудни син

О, три пута благословено покајање, које разбојника становником раја учини и цариника Закхеја великим човеком, јер је Христа Господа у свој дом примио. Заиста је из покајања истинско радовање, које небо и земљу обједињује.

У познатој причи о блудном сину, говори нам се о светој тајни покајања и о њеним плодовима. Није слу-

чајно да свети Јован Крститељ, а и сам Господ Христос своју јавну делатност почињу позивом на покајање, јер да бисмо били – живели у заједници са светим, са Богом у Цркви, морамо и ми бити свети. А свети се постаје покајањем.

Покајање је темељ светости, темељ вере и темељ љубави. Чим свезнајући Бог види и трунку покајања у нашем срцу, Он нас грли и прима. Као Отац блудног сина у јеванђелској причи и припрема му Гозбу, не само овога, него и вечног живота. Зашто? Зато што син његов кроз грех поста мртав, али покајањем оживе. Заиста је од греха смрт, а из покајања живот. И то живот вечни.

Кроз грех блудни син (или кћи) је постао сличан животињама, изгубио Лик Божији, задобио бесловесну природу и њиме су владале стихије света и смрти. Кроз трунку покајања, он се враћа у наручје Оца, у смисао и заједницу божанске Љубави. У томе је и његово спасење.

Очев старији син, који се у причи такође помиње, не назива се блудним сином, јер је стално живео у заједници са Оцем (Богом), али и њему треба покајање да би се и даље усавршавао у љубави.

Он још није достигао Оца у љубави и праштању, јер се не радује повратку и покајању брата свога. Само је Отац (Бог) савршен, а ми људи то савршенство задобијамо богоданим покајањем и уподобљењем Оцу небескоме.

Свети Оци су говорили да је покајање свелек. Оно од разбојника Мојсија Мурина учини светитеља, од Марије Египћанке да ходи по води Јордана, од Закхеја, човека ниског раста - високог, јер се попе на дивљу

смокву, да види Исуса и Његове ученике. Од људи далеких Богу и Цркви, покајање их чини ближњима и браћом међу собом. Преподобни старац Тадеј Витовнички је често причао како је Бог још у шестом веку хтео да прекине људску историју, али је на покајање и молитву тројице великих пустињака, одустао од тога. Ето, снаге и чудеса покајања.

Покајање све ново чини. Лик покајника је лик Христов, лик који нас привлачи, одушевљава. Покајнику и дивље животиње прилазе, јер га се не плаше, јер је покајник Адам пре пада у грех, небески човек и земаљски анђео.

О Суду Божијем

О овој теми је јако тешко и писати и говорити. То сам имао прилике сам да искусим, покушавајући било у цркви, било на другом месту, да говорим о Суду, о људској одговорности, о нашој, нас свештенослужитеља и других, и свих. Просто, са друге стране, као да постоји зид, чуђење, неверица. Има и скрушености, али мање. Људи тешко могу да доведу у везу љубав Божију и суд, а Бог је, као што знамо, Љубав, али и Правда и Милост и Истина и Све, сво Савршенство, а на првом месту је Отац Небески, Створитељ и Спаситељ.

На много места у Светом Писму се говори о Суду Божијем, о посебном суду, који бива по смрти и упокојењу сваког човека на земљи. Овај суд траје четрдесет дана. После тог првог суда, свака душа већ предокуша да ли ће бити спасена или не и упућена је на молитве и љубав ближњих у Цркви, јер упокојени не може више ништа сам учинити за своје спасење.

Црква, такође, учи о другом Великом суду (Страш-ни), који ће бити приликом Другог доласка Христовог и свеопштег васкрсења из мртвих. На том суду ће сваки човек бити оправдан и задобити живот вечни или ће, на жалост, због својих злих дела и непокајања бити осуђен. О овим заиста потресним догађајима говоре нам и јеванђелске приче о пшеници и кукољу, о риболову, о сејачу и семену, о пастиру.

Суд и љубав, суд и спасење? Људи који су далеко од Бога на помен о суду страшно негодују. Они некоме да одговарају, да верују средњовековним застрашавањима... Све је наука објаснила, нема ништа... Какав суд, коме суд... И много тога другога. Такав став имају људи, који нису упознали Бога и по јеванђелској причи о талантима, они чак и Бога сматрају неправедним, јер га не воле. Њима је у том духовном стању тешко говорити о Богу и о суду, али је и најпотребније.

Други, сви ми који се убрајамо у верујуће, знамо да по речи светог апостола Павла, ваља нам живети и умрети, а потом суд. То је просто једно учење Цркве, ми то знамо, али га тешко схватамо. Свети оци, међутим, кажу да је сећање на смрт и суд, извор праве животне философије и духовног живота, који има за циљ не страх, него радост и спасење. Да, баш то. После васкрсења Христовог, за нас је смрт Пасха – прелазак у вечни живот, а суд нас умудрује на спасење. Јесмо слободна, али смо и одговорна бића и Бог нас је створио за добро, никако за зло. Зато ће на суду Божијем главно бити, како смо се односили према ближњим својим, према другим људима. Јеванђелски речено, да ли смо просјаку помогли, сиромаша оденули, болесног посетили. Другачије речено, да ли смо свој живот учинили богоугодним делом, које нам отвара врата Царства небеског.

Вечни живот ће бити Божија слава и победа и наследиће га они који су својим животом на земљи постали благодатни синови и кћери Божије и тако наследници по Обећању. Дај Боже да се и ми нађемо међу њима. Амин.

О изгубљеном рају

Света Црква у својој педагогији пред Велики и Часни пост припрема своја духовна чеда, како да крену на пут из Египта (земље тела и греха) у земљу Обећану (земљу благодати). Свети Оци сваки пост, а посебно Васкршњи, тако виде и тако доживљавају. Пост је уклањање, одвајање од онога што је смртно и пролазно, да бисмо задобили оно што је вечно и непролазно. Пост је пут да поново задобијемо изгубљени рај из којег је Адам прогнан преступивши заповест о посту: не једи са овога дрвета, јер ако од њега будеш јео, смрћу ћеш умрети. Постећи, ми покушавамо да не будемо слични Адаму, већ да послушамо заповест Божију и Цркве и не једемо оно што сада није благословено. Тако ћемо живети, тако ћемо задобити живот Вечни. Ето колико је значајан пост.

Пост, дакле, није дијета, није презир хране, коју нам је Бог дао, већ покушај да поново воспоставимо изгубљену заједницу са Богом, тј. изгубљени рај, вечни живот. Све друго је мало и недостојно човека. Зато је пост неодвојив од вере, од живота у Цркви, од Христа Господа, ради кога и због кога постимо. Без Христа, пост је форма без садржаја, мучење тела и одбацивање хране као дара Божијег, једном речју – ништа.

Током целе године постимо средом, јер је тога дана Јуда издао Христа, да га ми својим животом не бисмо

издали. Постимо и петком, када је Господ на крсту био разапет, да га ми својим животом не бисмо распели, ни Господа, ни ближње своје. То је једино исправно, христоцентрично и православно схватање поста. Такав пост нас уподобљава Богу и заједно са молитвом, чини да прогонимо демонске силе, најпре од себе, а потом и од других људи, па и из света. Зато су Свети Оци говорили, да су и пост и молитва два крила којима узлећемо на небеса и постајемо слични анђелима. Ето зашто се подвижници и испосници сликају са крилима. Црква на овај начин сведочи да су они, будући у телу, достигли ниво бестелесних бића.

Но, да се не бисмо одвојили од реалности у којој сами живимо, потрудимо се, браћо и сестре, да постимо колико и како можемо, аскети највише, ми за њима, други за нама, али сви заједно са Црквом Божијом и како Црква заповеда. Не да сами кажемо: Ја бих овако, ја бих онако, већ све да радимо са благословом свештеника и духовника и да се на тај начин припремимо за циљ свих наших постова и подвига, а то је свето Причешће. Потрудимо се, да овога Часног поста свака крштена душа буде причешћена. Тако ће нас Бог благословити и читав наш народ, а наш пост и молитве постаће извор духовне радости, која ће нас увести у вечни живот и Васкрсење.

Недеља Православља

Ево великог и дивног празника. По чему је он узвишен и посебан? По томе што овога дана прослављамо победу, Божију и нашу, над свим лажима, над свим преварама, над свим неистинама, од постања света до данас. Било је кроз историју многих неистина, обмана и лажи, што људских по слабости и немоћи, што де-

монских, по суштини злих, богоубиствених и човекоубиствених. Најпознатија је свакако библијска лаж и обмана првог човека Адама и Еве, коју је изрекао сам сатана, да нећете ви умрети, већ ћете постати као богови. И кад Адам и Ева окусише забрањени плод, посташе смртна бића и због тог преступа и земља поста трулежна и пропадљива, подложна смрти и ништавиљу.

Прва лаж нас је коштала живота и то живота вечног. Много и премного, али лаж и неистина имају своју цену, коју ево и данас плаћамо. Међутим, Бог Створитељ није нас оставио. По својој безмерној љубави, послао нам је Сина свога Исуса Христа, да живимо и спасемо се Њиме. Бог нам је послао своју Истину, да нас изведе из лажи и обмане, смрти и неистине и поново нам дарује живот вечни и Васкрсење. Нико од људи на свету није рекао: Ја сам Истина – Пут, Истина и Живот, осим Господа нашег Исуса Христа. Ту истину, тај празник прослављамо данас, у недељу Православља. Јер овим празником потврђујемо да је оваплоћени Син Божији – Логос, постао Тело, постао човек, ради нас и ради нашег спасења. Све то речено сведочи насликана икона Господа Исуса Христа и других светитеља и зато су иконе у Цркви круне богословља и победа Православља.

Оно што имамо рећи о овоме свету, који у злу лежи, то је икона Господа Христа, икона Пресвете Богородице и иконе светих, спасених и обожених људи, мученика и исповедника. Православље је православље иконом, јер нам икона потврђује сву нашу веру, сву нашу наду и љубав, коју имамо према Богу и ближњима. Ту радост истине, ту радост иконе, желимо да поделимо са свима, са читавим светом и жао нам је што то други, што то сви људи не могу да раз-

умеју. Православље је као рајски врт у коме сам Бог шета и разговара са нама људима. Ту истину сведочимо од светих апостола до данас. То је наша победа и наша проповед, па ко има очи нека види и ко има уши нека чује.

У Недељу Православља свештене Литије обилазе градове и села, са крстовима, барјацима, са светим Иконама и моштима, сведочећи свим грађанима и свом свету, да је истина само једна: Исус Христос, Први и Последњи, Алфа и Омега. И нема другог имена под небесима којим бисмо се могли спасити осим имена Исуса Христа. Сва учења, све науке људске, па и оне најдобронамерније и најузвишеније остале су и остају у домену људском. Православље нас обогаћује богочовечанском истином. Оно повезује небо и земљу, духовни и материјални свет, Бога и човека. Православље је залог вечног живота, јер је свака недеља – недеља Православља и доказ да је Бог са нама у векове векова. Амин.

Свети Григорије Палама

Свети Григорије Палама једна дивна и нова појава међу Светим Оцима Цркве и доказ да нису Свети Оци постојали само до осмог века, до светог Јована Дамаскина, већ да постоје и данас. Свети Григорије Палама (14. век) је онај од Отаца, који нас уводи у нови век, али не нови век хуманизма и ренесансе, који се тада почињу рађати на Западу, већ век теологије исихазма, древне вере и искуства Цркве у обожење личности, нествореним божанским енергијама.

Свети Григорије Палама, велики светогорски монах и подвижник, свети изданак из светог корена, је

потекао из свете породице. Познато је да су му браћа и сестре такође били монаси. По неким, највећи познавалац Аристотела и његове философије свога времена и најбољи представник јелинске учености, али и више од тога – теолог нетворене божанске таворске светлости и Отац Цркве. Први део његовог живота на Светој Гори могао би стати у речи молитве, коју је непрестано изговарао: Господе, просвети моју таму! Једном приликом су му се јавили Пресвета Богородица и свети Јован Богослов и питали га о томе, а он је скромно одговорио: А за шта друго да се молим?

У време светог Григорија Паламе у Солуну се појавио учени монах са Запада Варлам Калабријски, који је стекао велики углед у високим круговима солунског друштва, проповедајући могућност поновног сједињења Источног и Западног хришћанства. Идеја је увек интересантна и актуелна, само што се то Варламово решење темељило не на светим Саборима и богословљу Светих Отаца, него на хуманизму и рационализму. Ови философски правци ће у то време постати доминатни међу ученим људима на Западу, чији је прави представник и гласноговорник био управо Варлам Калабријски, потоњи римски бискуп. Сазнавши за његову делатност и ширење варламитског учења о немогућности сједињења човека и Бога путем нестворених божанских енергија, јер су оне по западном рационалистичком учењу тварне (створене) енергије и Варламово исмевање монаха исихаста као „пупкогледача“ - свети Григорије почиње да пише познате *Тријаве у одбрану свешћених исихаста*, у којима је бранио православно учење о човеку и његовом обожењу у Христу. Ова расправа ће врло брзо прерасти у велики сукоб источног православног и светоотачког богословља и западне рационалистич-

ко-хуманистичке теологије. Из овог сукоба Православље ће изаћи као победник са данас познатом теологијом Паламизма, која се у сваком погледу показала много надмоћнијом од западне теологије схоластике и рационализма.

Свети Григорије Палама и Варлам - два човека, два света. Један, аскетско-подвижнички, просветљен и обожени човек, Архиепископ Солунски, али и спилетот (пустињак). Други, рационалиста, просветљен светлошћу европске мудрости и рационализма, поборник хуманизма, римски бискуп уоквирен схоластиком. Многи кажу да није било светог Григорија Паламе на Истоку у то доба, и православно богословље, па и наша култура пали би у вавилонско ропство западних идеја хуманизма и ренесансе. Бог је, међутим, подигао светог Григорија Паламу, који нас је својим богословљем уздигао на гору Тавор да се заједно са светим апостолима поклонимо преображеном Христу и постанемо причасници нетварне божанске – таворске светлости, као и сви Свети Оци и исихасти кроз историју Цркве. Победа светог Григорија Паламе види се у томе што је он молитву исихазма „Господе Исусе Христе, Сине Божији, помилуј ме“, препоручивао свим хришћанима и свој пуноћи Цркве Божије. Исихазам је велико богатство Православља, срце монашке духовности и нада народима, јер не треба заборавити речи светог Јеванђеља да ће се спасити сваки онај који призове Име Божије.

Крстопоклона недеља

Човек је крстолико биће. Крст је у темељима васељене, крст је дрво живота у рају, крст је закон саможртвене љубави према Богу и ближњем. Све је у

крсту и крст је у свему. Крст дели космос на запад и исток, север и југ. Вертикала крста нас узводи Богу, али и Бога низводи к нама, а хоризонтала нас упућује на ближње, на друге људе, заједницу – Цркву. Без крста би се уздрмали темељи свега постојећег, сваког човека и народа. Крст је сила која обједињује небо и земљу, Бога и човека и све људе међу собом. Крст је пораз демона, а слава анђела, победоносни знак Сина Човечијега Исуса Христа.

Није случајно да је света Црква изабрала да трећу недељу Часног поста посвети крсту, јер нас крст оснажује, да можемо наставити свој подвиг вере, поста и молитве и поред искушења и духовне борбе, која траје у ово предваскршње време. Крст нас оснажује снагом васкрсења - не неком силом од овога света, већ оно што је људима немогуће чини могућим.

Када је старозаветни Израил излазио из Египта, пророк Мојсије је праобразом крста поделио Црвено море и народ је прошао по сухом. То је праобраз новозаветног крштења, а ходећи кроз пустињу ко би од људи погледао на змију од мједи био би исцељен, јер је уздигнута змија од мједи била праслика крста Христовог. Тако и ми данас у свом ходу кроз пустињу овога живота, крстом осењивани, устајемо и лежемо, умиремо и васкрсавамо. Сваки одлазак на богослужење у цркву, па и пролазак поред светиње осењује знак крста. Мајке своје бебе закрштавају знаком крста када одлазе на спавање; свештеници благосиљају трпезе љубави и сва богослужења у овом периоду су крсно-васкрсна. Крст је печат спасења. Он заокружује сваки дан и ноћ и читаву богослужбену годину.

Крст је начин живота. Ко не узме крста свога и не ходи за мном, није мене достојан, говори Господ. Нови

Завет је сав у философији крста, у љубави према Богу и ближњем. Узети свој крст значи бити свестан својих слабости и смртности свога бића, али ходећи за Христом, ми од Њега задобијамо благодат да живимо новим животом, животом у Христу, како су говорили Свети Оци. Заиста је у крсту и крстоликом животу сила и спасење, у томе је знамење. Пут крста је јеванђелски уски пут који води у живот вечни. Широки пут је пут без подвига, пут без Бога, без крста. Први подразумева подвиг и усхођење ка Богу и назива се пут живота, а други, на жалост, удаљавање од Бога, а самим тим и од ближњег свог, а свето Јеванђеље овај пут назива путем погибли.

Крст је есхатолошки знак спасења. Пре Другог доласка Христовог појавиће се знак крста, који ће видети сви народи и поклонити му се. Ето, зато у посту крст! Да нас подсети ко смо и куда идемо, да смрт и гроб нису последња људска реалност. Господ је управо на крсту победио смрт, дарујући нам Васкрсење које својим животом у Цркви већ предокушамо.

Свети Јован Лествичник

Велики игуман Синајске горе, учитељ пустиње, свети Јован Лествичник је својом Лествицом узвео многе и многе богољубиве душе животу у Небеском Јерусалиму. За монахе путеводитељ, за мирјане учитељ, а за једне и друге духовни Мојсије, који својом Лествицом узводи на гору Синај, где Господ из неопалимог Огња даде свету своје божанствене Заповести.

Свети Јован Лествичник је као младић од шеснаест година дошао на гору Синај у манастир Свете Екатерине и ту је провео четрдесет година као послушник.

Најпре кратко у манастиру, а потом у пустињи. Ту је настајала његова Лествица, она је његово житије, његов пут усхођења Богу. Тек пошто се духовно успео на висине Светих Отаца, свети Јован постаје игуман манастира, духовник своје братије. Старозаветним језиком речено, тек када је изишао из Египта – земље страсти и греха и ушао у Обећану земљу благодати, он постаје пастир и учитељ. (Плашим се да његов пример не смемо данас много помињати, јер се данашње генерације уче да желе одмах и све, без да су достигли духовну и умну зрелост, било за пастирску службу, било за које друго послушање у Цркви. И на жалост, често имамо ситуацију какву имамо, а разлог је сасвим једноставан. У овој констатацији, свакако, ни себе не изузимам.)

Важно је поменути, да је на слави Синајског манастира, управо када је свети Лествичник постављен за игумана, виђен један младић у јеврејском оделу, како организује и служи око трпезе, за кога је свети Јован рекао: „Немојте се чудити да је пророк Мојсије дошао да послужи на своме месту“. Оставши само неколико година на служби игумана, свети Јован се поново удаљава у пустињу, поставивши свога брата Георгија за наследника. Тако је свети Јован и скончао у пустињи, која је за њега била рајски врт из којег ниче дрво живота – његова тајинствена Лествица, плод монашких суза и молитава, духовна утеха читавог Православља.

Лествица спада у ред подвижничко-аскетских списа, које су писали многи рани оци, посебно египатски и синајски пустињаци, као и оци Свете Горе. Ту можемо посебно поменути аскетска дела светих сиријских отаца Исака и Јефрема, филокалијске оце светог Симеона Новог Богослова, као и Невидљиву борбу све-

тог Никодима Агиорита. Свима њима је заједничко да су то монашка дела утемељена на светом Јеванђељу и Лествици Блаженстава, у којој је сам Господ Христос показао пут усвајања јеванђелских врлина, као пут усхођења човека ка Богу и његовог обожења. Тај циљ има и Лествица светог Јована.

Ова књига састоји се од 33 степена, по броју Спаситељевих година живота, који подвижника вере (не само монаха) узводи од земаљског и трулежног живота до живота у Христу, речено језиком и богословљем светог апостола Павла. Прве лествице су: удаљавање од света (греха), туђиновање и послушање. Те врлине су потребне и у свету, јер није могуће живети у Цркви по законима огреховљенога тела и по својој вољи. То важи за све. После свети Јован говори о свим човековим страстима: злоби, мржњи, зависти, пристрасности, стомакоугађању, страстољубљу, среброљубљу, сујети и таштини, као и подвижничкој борби до крви са њима. То је, језиком аскета речено, излазак из Египта. Немогуће је напредовати у духовном животу и на духовној лествици уколико не победимо поменуте богопротивне страсти и демоне који се крију иза њих. То важи како за монахе, тако и за мирјане.

У другом делу Лествице описује се подвижничко усхођење у божанственим врлинама, које се крунишу царицом свих хришћанских врлина – љубављу, јер ко у љубави стоји, у Богу стоји. Циљ Лествице је, дакле, истоветан са Јеванђељем Христовим. Лествица је то Јеванђеље исписано језиком аскета боготражитеља Православне Цркве. Језиком светог апостола Павла речено, у Лествици је описано како са себе свући старог човека – старог Адама и обући се у новог – у Христа.

Када данас читамо Лествицу, делује нам тешка, као да није писана за наше време, али није тако. Давно су Свети Оци рекли, дај крв, и прими Духа. Тако и ми. Оставимо разна штива која нас везују само за овај свет и прихватимо се бар понекад божанствене Лествице, јер нас она истота трена може пренети са земље на небо и открити нам непролазне лепоте Небеског Јерусалима и Царства Небескога.

Света Марија Египћанка

Житије свете Марије Египћанке је ода и похвала покајању. Покајању као благослову Божијем, да неко може коренито да промени свој живот. Да од разбојника као Мојсије Мурин, постане светитељ; да од цариника као Матеј, постане апостол Христов; да гонитељ Цркве Савле, постане Павле, учитељ народа; и да од блуднице постане светитељка, као Марија Египћанка. Све је, дакле, могуће покајнику - и будући разбојник рај да задобије, и као Закхеј четвероструко да се покаје. Зато не судимо никоме пре времена, јер је Бог тај који свакоме одређује времена покајања.

Житије свете Марије Египћанке је једноставно. Млада девојка из Александрије, која је живела по законима тела и греха, долази са ходочасницима у Јерусалим да се поклони Светим местима. И нека јој сила није дала да уђе у цркву – Гроба и Васкрсења Христовог, док се не покаје. Житије каже да јој је то покајање подарила Пресвета Богородица пред чијом се иконом молила. Шта се догодило у њеној души, то сам Бог зна. Једино што ми знамо, јесте да она потом излази из цркве Васкрсења, као нови човек, као нова личност, покајница и одлази право у Јорданску пустињу. Ту ће провести скоро педесет година живота, у највећим

аскетским подвизима. То је било њено покајање. Без икакве задршке, нити премишљања, црква – пустиња. По томе је житије свете Марије Египћанке другачије од многих житија светих и јединствено је у читавом Православљу, а и хришћанству уопште.

Живот у пустињи, слично старозаветним пророцима светом Илији, светом Јовану Крститељу и светој Петки. Суров подвиг, пустиња, без хране, дању претопло, ноћу хладно, дивљи зверови и демони. Бог и човек. У том амбијенту је живела велика покајница света Марија Египћанка све до своје блажене кончине, када ће по промислу Божијем, доћи преподобни Зосима да је причести. Он ће од ње чути њено чудесно житије и видети како она пре светог Причешћа ходи по води реке Јордана, као што је некада ходио Господ на Генисаретском језеру. Бог је преко преподобног Зосиме открио плодове искреног и дубоког покајања и житијем свете Марије Египћанке обогатио целу Цркву. Ево, и ми сада у Петој недељи поста, ако смо се духовно уморили, сетимо се житија ове дивне светитељке и устаћемо као нови, оснажени да ходимо даље ка празнику Васкрсења.

Када читамо оваква житија, као што је житије свете Марије Египћанке, светог Јована Лествичника, Марка Подвижника, светог авве Антонија, светог Серафима Саровског и многих других, прво што нам долази на ум је питање, да ли је могуће и данас тако живети. Колико данас разбојника, колико блудница, колико злочинаца и нељуди, али нема покајања. То је трагедија нашег времена. Христос је исти јуче, данас и сутра. Он је наш Отац небески, који призива све на покајање, зато је и дошао на овај свет, али мало нас има који му искрено приступамо, као блудни синови и кћери. То је отуда што смо више загледани у свет

него у Христа. Огледајући се у свету и у другим људима, мислимо да смо добри, јер по слабости друге видимо као грешне и тако умирујемо своју савест. А друго је потребно. Потребно је огледати се у Богу, у Христу и у Његовим светитељима. И ево нам од њих покајања, а у њему и нашега спасења и спасења читавог света.

Лазарева субота и Цвети

Ове недеље двоструко славље – Лазарева субота, васкрсење четвородневног Лазара, чудо над чудима и радост над радостима. За нас људе већ истога дана када се неко упокоји, он се одузима од нас. Полако одлази, још је телом ту, али душом није и ми га молитвено испраћамо. И то је то. Други, трећи дан већ га полако заборављамо. Тако се десило и са четвородневним Лазаром. Он је четврти дан био у гробу, сестре су га оплакале и народ ожалио, али је нада ипак постојала. Та нада је био Господ Христос, који је тога тренутка био далеко од Витаније заједно са својим ученицима.

Доласком Господа Христа у Витанију, у дом Марте и Марије и њиховог брата Лазара, који се беше упокојио, све се мења. Жалост се претвара у радост и смрт у васкрсење. Самим доласком у њихов дом Христос потврђује да је Он Васкрсење и Живот и да онај који верује у Њега неће умрети никада. То су сви његови ученици осећали дубоко у срцу и знали су да постоји нада и за Лазара. После дирљивог сусрета, суза и поклона, исповедања вере и покајања, Господ и Његови ученици, сестре Марта и Марија, и сабрани народ одлазе на гроб четвородневног Лазара. Тада Господ Христос громким, божанским гласом позива: „Лазаре, устани!“

И Лазар по заповести устаје, смрт и трулеж нестају, а неописива радост живота и васкрсења обухвата све. Васкрсење Лазарево је можда најпотреснији догађај описан у светом Јеванђељу, очигледна победа живота над смрћу. Само ће потресније бити на крају историје, када сви спасени чују из гробова своја имена и како их Господ Христос позива: „Петре, Никола и Софија, устаните!“ И мртви редом стану устајати и сухе кости почну се облачити у своја вечна и непропадљива тела, како је то описао велики пророк Језекиљ.

Сутра је други велики догађај: Господ на Цвети на магарету као смирени Цар и Месија улази у град Јерусалим и сав народ га срдачно поздравља речима месијанског Псалма: „Осана Сину Давидову, благословен који долази у Име Господње, Бог Израиљев!“ И полагаху маслинове и палмине гранчице по путу којим је требало да прође. Велики пророк из Назарета, онај који утишава буру на мору, исцељује сваку болест и немоћ у народу, демоне изгони и мртве васкрсава... Он богомдани Месија, Спаситељ и Избавитељ Израиља и читавога света свечано улази у град Јерусалим.

Дивна и предивна слика, општа духовна радост и весеље. По Светим Оцима, улазак Христов у Јерусалим је праслика и Његовог Другог доласка, када ће као Син Божији и Судија доћи да суди свету. По Оцима, то је и слика онога шта се дешава у души новокрштеног члана Цркве. Благодат Божија силази на њега – новокрштенога и чини га Телом Христовим, а његову душу и срце новим Јерусалимом и обиталиштем самога Бога.

Две реалности, а једна тајна. Христос Господ васкрсава Лазара наговештавајући тиме свеопште ва-

скрсење, а Цвети свечани Месијин улазак у град Јерусалим у којем ће Господ пострадали на Голготи, али и васкрснути из мртвих и даровати свету највећу радост – победу над смрћу и живот вечни.

СВЕ ТОТАЛИТАРНЕ ДРЖАВЕ И СИСТЕМИ, БИЋЕ САМО БЛЕДА СЕНКА ОНОГА ШТО НАМ СЕ СПРЕМА!

- Сви смо свесни да живимо у ери глобализма, који као жрвањ меље све пред собом - и нације и вере и културе. Ратови у Египту, Либији и Сирији нам то најбоље сведоче. Они неће на томе стати. Глобалисти свим средствима воде борбу против нација, покушавајући да бришу све разлике, зарад стварања новог комунизма, тј. глобализма као гробнице свих народа, која ће бити проглашена бастионом мира, слободе и благостања - каже у разговору за „Искру“ епископ зворничко-тузлански г. Фотије.

Ваше Преосвештенство, на устоличењу говорили сте о великим страдањима српског народа у епархији на чијем сте челу. О страдањима и у Првом и у Другом светском рату, али и у ближој прошлости, од 1991. до 1995. године. Сада се поново скрнавe српске цркве, српска гробља. Шта саветујете онима који дођу на своје гробље, а нађу порушене споменике, дођу у цркву па је нађу оскрнављену?

- Живот је велика драма. Највећи умови овога света, од античких мудраца, Сократа и Платона, па све до модерних материјалиста и егзистенцијалиста, покушавали су да објасне тајну живота, ту драму и преплет

светлости и таме, добра и зла, и нису успели. Боље рећи, успели су делимично. За нас верујуће хришћане, једино решење и одговор на све животне и људске недоумице дао је сам Христос, поставши реалан и савршен човек, а будући Син Божији од вечности.

Ушавши у матицу и вртлог овога света, Христос је постао Пут, Истина и Живот, дарујући нам све то својим Крстом и Васкрсењем. Све, дакле, што затекнемо срушено, било цркве или села, то видимо као крст и страдање и све то вапије за обновом и васкрсењем. Мисија једних је да руше, других да обнављају. Ово друго је, мислим, узвишеније.

На челу сте највеће епархије СПЦ у Босни и Херцеговини. У кавом сте стању затекли народ, цркве, манастире, свештенство, монаштво, шта је оно што им свакодневно говорите, саветујете... Шта су најважнији послови пред Вама?

- Оно што је добро започето, да наставимо, немањићки да градимо цркве и манастире и чувамо народну душу од зла и греха. Ова Епархија је велико градилиште. Требају нам три живота да бисмо све довршили. То је једна димензија нашег подвига. Друга, можда тежа и узвишенија је како да и у наше време тзв. постмодернизма посведочимо живог Христа, да га оживимо и оприсутнимо у реалном животу. То је пуноћа подвига и нас владика, свештеника и Цркве у целини. Без тога смо у искушењу да све сведемо на приче и духовну археологију. Не треба заборавити да су Дванаесторица галилејских рибара покрестили читаву васељену, древну Грчку и Рим, јер су имали Христа у срцима својим. То мора бити и наш идеал данас, без обзира што, по свим знацима, живимо пред крај људске историје.

Говорили сте на устоличењу о потреби јачања националне свести код нашег народа. То је сада поприлично у колизији са новим европским трендовима где се ништи све што је национално, где се јачање националне свести, традиције, вере, често назива национализмом, шовинизмом...

- Сви смо свесни да живимо у ери глобализма, који као жрвањ меље све пред собом - и нације и вере и културе. Ратови у Египту, Либији и Сирији нам то најбоље сведоче. Они неће на томе стати. Глобалисти свим средствима воде борбу против нација, покушавајући да бришу све разлике, зарад стварања новог комунизма, тј. глобализма као гробнице свих народа, која ће бити проглашена бастионом мира, слободе и благостања.

Тако ће последња превара постати гора од прве, наиме, све тоталитарне државе и системи, биће само бледа сенка онога што нам се спрема. Има ли томе лека и како се томе супротставити, том „стакленом дворцу“, како га је називао Достојевски? Има! Људскост и поштење и све оно што једна нација, као дар од Бога носи у себи. У томе нема никаквог шовинизма, нити теорије натчовека, већ је то афирмација нације у оном најбољем и исконском смислу. Управо је то разлог зашто Путин враћа патриотизам у руске школе; јер у руској идеји не постоји глобализам, већ братство свих народа, утемељено на божанским и људским принципима.

Сведоци смо политике двоструких аршина, да се за све што се на овим просторима десило криви само једна страна, док се на другој ослобађају кривице они чија је кривња сасвим извесна, јасна... Сведоци смо неправди које боле до самог срца. Како

реаговати на те неправде? Шта је Ваш очински, пастирски савет?

- Овај свет је долина плача, долина јада, муке и неправде. И тако ће, на жалост, бити све до Другог доласка Христовог и Суда Божијег, када ће Бог избрисати сваку сузу са људског лица. То је једина утеха, а не илузија, која даје истински смисао свему и зато не завидимо целатима и злотворима, јер они никада неће видети Лице Божије. Земаљски судови су као све земаљско - променљиви и непостојани. Несавршени. Трагичари су они људи који траже и очекују коначну правду у овоме веку и у овоме животу. То ће бити само у вечности, а до тада нам ваља у мукама и невољама спасење тражити.

Сведоци смо бројних страдања српског народа нарочито на српском Косову. Отимања територије, отимања и рушења цркава, манастира, отимања имовине, паљења кућа, убистава... Какав би требало да буде наш одговор као народа, да опстанемо, а истовремено и да останемо на путу о којем Ви говорите?

- Наш Патријарх Иринеј често говори да је Косово наш Јерусалим. Тамо је наша духовна Колевка, не мит и митологија. Колико се ми Срби будемо враћали себи, Богу и својој вери, толико ћемо се враћати Косову и Метохији, Лазаревом завету и косовским божурима. Не може један народ да живи без својих корена. Сваки се човек, као и један народ, у светом Јеванђељу упоређују са дрветом. Наши српски корени су на Косову, а плодови су по читавом свету, ма где наш народ живео. Моћници овога света, руковођени идејом глобализма, покушавају да нам отму Косово, али неће успети, јер је Божија прва и последња. Косово можемо изгубити само онда, ако га не буде у нашим срцима.

Нападима су изложени наша вера, наш језик, породица, традиција, култура, све оно на чему почијамо као народ. Уместо старих и проверених веза и пријатељстава по вери и крви, нуде нам се нека нова непримерена нашем духу и традицији... Шта ће од нас остати ако останемо без своје вере, без свог језика, писма, крсне славе, породице, традиције?

- Негде је један амерички дипломата на питање: „Докле ћете мучити и унижавати Србе?“, одговорио: „Док не направимо од њих Чехе.“ То је суштина. Све обезличити, модификовати и направити човека новог доба (New Age), који једе да би живео и живи да би јео. Управо оно што је говорио Велики инквизитор код Достојевског: Ми ћемо нахранити људе и они ће поћи за нама. Зато је данас задатак Цркве и сваког нормалног човека патриоте да се супротстави том унижењу људског бића и да сви заједно кажу: „Не живи човек само о хлебу, него од сваке речи која излази из уста Божијих.“ Сви заједно смо, дакле, позвани да чувамо све оно позитивно што је човек вековима створио – дар језика, писменост, културу. Једино се на тај начин можемо супроставити Молоху глобализма, о чему су писали Орвел и други умни људи, они који сачуваше божански лик и божанску икону у себи. Такви људи су нада и утеха нашег времена, јер су чувари вере и људског достојанства.

Зоран Шапоњић
интервју за „Искру“, новембар 2017. године

ХРИСТОС – ВАСКРСЕЊЕ И ЖИВОТ

- Ваше Преосвештенство, желим унапријед да Вам се захвалим што сте одвојили времена за овај разговор.

Хвала Вама што сте дошли и пружили нам прилику да говоримо о Васкрсу, црквеним и духовним темама, важним за наш народ и све вернике.

- Васкрс је највећи хришћански празник, јер симболизује побједу живота над смрћу. Колико је он битан за хришћанство?

Да ништа немамо у Цркви, а да имамо Васкрс, имали бисмо све. Толико је велики и значајан овај празник. У Васкрсењу је и Рођење Христово, и Крштење, и Богојављење, и Благовести, и сви други хришћански празници. Васкрс је срце у организму - суштина, круна и епифанија свих празника. Васкрс је све. Разумете? Свети апостол Павле каже: „Ако Христос не васкрсе, узалуд је вера наша“ (1. Кор. 15, 14). Заиста, хришћанство би без Васкрса било узалудно; било би обична теорија и људска философија. Васкрс је извор, центар и телос, то јест крај, пуноћа и смисао свега. Васкрс је нада у којој живимо, деламо и у којој се крећемо.

Истина је да у предваскршњем периоду ми све то дубље осећамо, али би требало да целу годину носимо исто осећање. Сада нас богослужења уводе у догађаје који су се збили последње недеље у Јерусалиму,

пре страдања и Васкрсења Христовог. Из тог разлога, ми све то мало пластичније, ако могу тако да кажем, иконичније, доживљавамо; иако би, како сам већ рекао, требало да га непрестано доживљавамо, јер је оно суштина наше вере, нашег срца и ума. Истовремено, морамо да се непрекидно боримо да достигнуемо Васкрсење.

- Колико је вјера заиста постала суштина код обичног човјека, а колико је само манифестациона?

Вера је тајна. Вера је дар Божији. Вера је надумно знање. Она није само претпоставка, неко пуко надање, већ виши облик знања, како се назива код апостола Павла: „Созерцавање тајни невидљивих, тајни Божанских, тајни надумних“. Да бисмо ми те тајне доживели, и созерцавали, потребно је да се уздигемо у вери.

Вера може да буде, као што рекосте, обичајна: нешто што смо доживели или наследили од родитеља, видели на обредима и томе слично. Међутим, то је први степен вере – улазак у црквени поредак, који је такође благословен.

Виши степен је кад веру доживљавамо дубље, те из ње црпимо смисао свог земаљског и небеског живота. То би, условно речено, могао бити други степен вере. Тада осећамо да вером живимо, да нас она усмерава и даје печат нашем бићу.

Трећи степен би био созерцање или пуноћа вере. Тада говоримо о мистичкој вери, када се човеку откривају Божанске тајне.

Многи људи када дођу у храм виде појце за певницом, свештенике како улазе и излазе из олтара, али неко разуме шта се ту дешава, а неко не. Човек се углавном зауставља на ономе што му изгледа лепо и складно, као

што је духовна музика, лепе иконе и фреске. Дакле, на естетско-етичком нивоу, човеку је лепо и то бисмо могли назвати првим степеном вере - долазак у храм.

Затим, имате људе који знају шта се на богослужењу, а поготово на светој Литургији, догађа и они желе да учествују у томе и да се причесете самим Христом. Вера је за њих живот. Они желе да живе вером и њену пуноћу доживљавају управо кроз свету Литургију.

Најузвишенији степен би било откривање божанских тајни. Неки људи на Литургији виде анђеле како служе са свештеницима, виде херувиме - небеска бића, који су са нама, виде светитеље и самог Христа и Пресвету Богородицу. Међутим, то је мистичко стање које су достигали само свети људи, људи савршеног живота и безазлена деца.

Све су то, условно речено, степени вере, којима би требало да усходимо током живота.

- Ваше Преосвештенство, предводите епархију која је у градитељском смислу, посљедњих неколико деценија доживјела експанзију. Да ли је она била праћена и духовним освјешћењем?

Потребно је градити храмове, али их је важно и напунити, призвати народ да долази на богослужења. Потребно је да људи, када чују црквена звона, знају да почиње богослужење, да оставе за кратко своје земаљске послове и дођу у цркву. Међутим, поред храма као места сабирања нашег народа, неопходне су и друге компоненте, као на пример, парохијски домови, обданишта, старачки домови, прихватилишта при манастирима, конаци. Све је то важно, али је крајњи циљ да можемо да учествујемо у ономе што је главно, а то је богослужење.

Пред нама стоји много тога да се уради: да довршимо започете грађевинске послове и да почнемо нове где се за то укаже потреба, али, свакако мислим да је приоритет унутрашња мисија просвећења нашег народа. Из тог разлога штампамо епархијски часопис „Животворни источник“ и бесплатно га делимо. Желимо да се наш народ поучава у вери, јер није довољно да познајемо само обичаје. Ако се само на томе зауставимо, онда ће такви људи, када наиђе време искушења и притиска, врло лако напустити веру. Сетимо се само периода комунизма. Људи нису били довољно информисани о вери и комунизам је покушао да се представи као лажно хришћанство, као хришћанство без Христа, као примамљиво социјално учење, које нам пружа лажно право и слободу на све. На крају је наш народ оставио своје иконе и уместо њих у домове поставио слике револуционара. Дакле, људи морају бити информисани о својој вери, без обзира на професију. Потребно је да познајемо своју веру да бисмо по њој живели - и зато је потребна унутрашња мисија. Није довољно да смо крштени и да знамо елементарне ствари. Када Господ Христос шаље своје ученике, говори им: „Идите и крштавајте све народе у име Оца и Сина и Светога Духа, учећи их да држе све што сам вам заповедио“ (Мт. 28, 19-20). Дакле, једна је страна обредна - вршење светих тајни; али и друга је такође битна - поука, да људи уче о својој вери све оно што је Христос проповедао, а Господ је проповедао свето Јеванђеље. Следствено, потребно је и једно и друго. Чим нема таквог склада, налазимо се у опасности. Ако људи не знају довољно о својој вери, они ће рећи: „Причестићу се једном годишње или једном у пет година. Мени је то довољно“. Други ће рећи: „Ја не морам да се исповедам“. То није добро, јер такав човек неће разумети узвишеност светотајинског живота. На том пољу Црква

мора много да чини, и ми ћемо се, уз Божију помоћ, у томе трудити.

- Ваше Преосвештенство, док говорите о пуноћи вјере, неминовно ми се намеће питање - да ли је хришћанство данас у кризи?

Ако посматрате Цркву у најширем могућем смислу, кроз римокатолике, протестанте и православне, можемо рећи да се све некако хлади. Све се урушава. Сви говоре о доминацији световног начина размишљања у односу на духовни. Дакле, посветовњачење је присутно на свим нивоима живота. О томе говоре и духовни оци са Свете Горе, као и велики теолози и учитељи Цркве нашег времена.

Међутим, Бог увек подиже своје сведоке, своје светитеље - аутентичне представнике хришћанства и вере уопште. Наравно, могу да говорим само у име Православља. У последње време, Господ је пројавио десетак светих људи, Срба, Грка и Руса, који су прибројани хору светих. Господ подиже светитеље који су изнад времена, изнад земаљских токова. Они су облагодаћени христоси нашег доба. Дакле, преко њих видимо да хришћанство није у кризи; да је оно живо; да доноси плодове. Међутим, потребно је срести те људе. Треба их видети. Треба их пронаћи. Треба их чути.

- Како?

Тако што ћемо посећивати манастире. Недавно сам био на Светој Гори, месту где живе подвижници вере. Они устају у три сата ујутру, одлазе у цркву где некада проводе по десет сати, пребивају у молитви и посту и разним другим подвизима. Духовни оци сматрају да се ти људи боре у првим редовима и да је одмах иза њих Царство Небеско. Они су оставили све земаљске бри-

ге и посветили се Богу, па зато и достижу велике висине духовног живота. Светитељи као што су старац Порфирије Кавсокаливит, старац Пајсије Светогорац, старац Јефрем Катунакијски и многи други, задобили су узвишени, божански дар прозорљивости, што је крајње неубичајено за данашње време. Преподобни старац Порфирије је имао дар свезнања. Он је знао од чега је космос саздан; да ли дубоко у земљи има воде и да ли је питка; могао је да исцељује сваку болест код људи. Светитељи задобијају дарове Духа Светога и чине иста библијска чуда о којима читамо у светим Јеванђељима. Сусрет са таквим човеком нас изненада враћа у библијску реланост и можемо само да кажемо: „Човече, могуће је све то што у цркви слушамо! Ево, и овај човек је такав!“ Како? Тако, што је охристовљен, обожен човек. Да није таквих људи, онда бисмо све могли свести на хуманизам, на људско и на световно. У том случају, у хришћанству постају доминантне социјалне компонентне. То је, наравно, у реду али није довољно. Нама је потребна Богочовечанска димензија. Нама је потребан Христос и охристовљен човек. То поједини људи у Православној Цркви достижу. Управо зато, још увек можемо да кажемо да нисмо потпуно посветовњачени. Има људи вере; има светих који су истински сведоци и апостоли нашега доба, само их треба тражити и чути. Иако живимо у тешким временима, није све изгубљено. Духовни оци, по ономе како је записано у Светом Писму, говоре да живимо негде пред крај историје. „А ти, бјез’ у цркву Краљевићу Марко!“ Када наиђу тешка времена, када наступи криза, људи на све стране траже помоћ. Сви смо исфрустрирани, опхрвани невољама и обесхрабрани. Ни ми, црквени служитељи, нисмо поштеђени тога, али зато тражимо решење у Цркви. Кад ми је тешко, ја паднем пред икону и молим се Богу.

- Да, али, говорећи из перспективе обичног вјерника, Богу се углавном молимо кад нам је тешко.

И ми смо такви. Кад смо обременењени тражимо утеху и помоћ од Бога, али и кад нам је добро треба да долазимо у цркву. Тада треба да благодаримо Богу што је све добро, што нисмо болесни, што смо радосни, што је породица на окупу, што смо успешни на послу. Једноставно, пред благословеним човеком је све благословено, пут којим ходи је благословен. Проблем је што наш народ таква стања тражи изван, или делимично изван Цркве. То, наравно, не значи да је у Цркви све савршено и да су сви људи савршени. Не, Бог поставља савршене светитеље као светиљке да нам светле и да гледамо на њих, а не на друге који нису достигли тај ниво, него су мањкави, слаби и ту су заједно са нама и боре се.

- Када кажете да народ тражи утјеху, рјешење неког свог проблема изван Цркве, да ли се и Црква може амнестирати одговорности за такво стање? Конкретно, да ли смо сви исти у Цркви? Да ли је онај послован човјек који да већи прилог исти као она старица која даје своју посљедњу марку?

Јеванђелски посматрано, та старица је дала више него човек кога сте поменули, јер је она одвојила од своје сиротиње.

- Поред тога, у Православној Цркви, за разлику од неких других, не постоји откупљивање гријехова?

Не, код нас то учење не постоји. Постоји Јеванђелска прича о две лепте, коју сам Господ Христос наводи као пример. Једна старица је приложила две лепте за Јерусалимски храм, давши тако све од своје имовине, док су многи богати људи дали од свог сувишка. На-

жалост, човек таквим потезом може да остави снажан утисак на Цркву и свештенике, али то не сме да буде суштина. Људима треба омогућити да дају прилоге и тиме изразе своју љубав према Цркви, а не да купе своје место, достојанство или рејтинг. Пред Богом се то не може на такав начин учинити. Пред Богом се то место „купује“ чистотом наше вере, нашег срца и нашег живота. Другим речима, то место се „купује“ распећем – крстоликим животом који води ка Васкрсењу. Борбом да доживимо оно у шта верујемо, а не новцем и донацијама.

Поставили сте питање о одговорности Цркве због тога што неки људи траже решења изван ње. Као и о свему, тако и по овом питању треба да се учимо од светитеља. Навешћу пример недавно канонизованог старца Пајсија Светогорца, грчког монаха који је живео на Светој Гори и Синају. Он је сматрао да смо сви толико одговорни једни за друге, да, када је чуо за развод неких људи у Атини рекао је: „Сматрам да сам крив што су се они развели, јер се нисам довољно молио Богу за њих“. Ето, старац је ишао чак до те мере да је узимао на себе део одговорности за њихов развод. Дакле, и ми као Црква носимо део одговорности, јер увек треба да се питамо да ли смо људима понудили праве вредности, да ли се довољно бринемо о њима, да ли смо им посветили време, да ли смо направили обданишта, старачке домове... Људи траже решења изван Цркве, јер има много тога што смо могли да учинимо, а нисмо. Исто тако, треба да се питамо да ли све што чинимо, правилно чинимо. С друге стране, има људи који се труде и који постижу много. Управо за њима треба да идемо, јер су они наши путеводитељи. У тропару Светом Сави певамо да нам он показује пут који води у вечни живот. Исто можемо рећи за све свети-

теље. За њима треба да идемо, као за онима који прте пут кроз снег. Све друге људе, наравно, треба искрено да поштујемо.

- Ваше Преосвештенство, у одређеним круговима постоји мишљење да је Српска Православна Црква сувише конзервативна и да је потребна њена модернизација. Да ли може да стоји таква оцјена?

То је неразумевање суштине вере. Шта значи бити модеран? Ми хоћемо људима да покажемо живог Христа. И ја сам, као и сви људи у Цркви, позван да обожим своје биће, личност и да својим животом сведочим Христа другим људима. Ту нема конзервативизма. То је увек модерно. То је увек савремено. То је увек динамично. То надилази време и простор. Ако Цркву покушамо да укалупимо у време и простор, то није добро. У том смислу, модернизација, на начин на који се о њој говори, није прихватљива за Цркву.

Суштина Цркве је да у ово наше време сведочи Свето Јеванђеље и Христа. Како да то модернизујемо? Ако се под модернизацијом подразумева жеља за мењањем учења Цркве, то није добро. Ако хоћемо да се модернизујемо на начин да не носимо мантије, да шишамо браду и све у том маниру, не бисмо ли се некако саобразили световном начину живота, ни то није добро. Наш начин одевања одражава извештан степен древности и открива чињеницу да се не уклапамо у временске токове. Ми желимо да кажемо нешто што је изнад времена и простора, а то је реч Христова – Јеванђеље. Зато је добро да изгледамо мало другачије; да не будемо као клонови дизајнирани по нечијем пројекту *Како да се облачиш у овом њромесечју*. Ако желимо да будемо аутентични сведоци Христови, ми чак и својом појавом, и својом речју, и својим животом морамо да

будемо изнад времена и простора, јер смо позвани да будемо апостоли.

Црква никада не негира то што се дешава у историји, али је неопходно да то преображавамо и да сведочимо дубљу тајну - тајну о Христу и Васкрсењу.

- Кажете да Црква не може бити укалупљена у простор и вријеме. Да ли је било у историји тих покушаја?

Било је и бива непрестано. Али, опет понављам, велике и свете људе је немогуће уклопити у ту причу. Чули сте, вероватно, да у Цркви постоје јуродиви, који су, управо да би разбили шеме и стереотипе, живели као сиромаси. Често су ти убоги и презрени просјаци, који су живели по градовима, достигали висок степен светости. Такав је, на пример, био и свети Василије Блажени коме је посвећена једна црква у Москви. Они су се правили луди Христа ради, нарушавајући својим понашањем тадашње друштвене норме или, што би се данас рекло, нису били у тренду. При томе су претрпели презир и разна понижења од људи, али су достигли висок степен духовног живота и обожења личности. Они нам заправо показују да не треба да прихватамо трендове и да се, по речима светог апостола Павла, не владамо по духу овога света, већ да будемо изнад њега. Дакле, потребно је да крстимо ово време и простор у коме смо, да све приведемо Цркви, а не да се утапамо у наметнуте трендове.

- Да ли је Српска Православна Црква јединствена у томе? Да ли унутар ње постоје различити правци?

Постоје. Живи смо људи. Неко се школовао у Грчкој, неко у Москви, неко на Западу, неко на Светој Гори. Свако доноси своје искуство и то нас посебно

обогатује. Сви заједно смо једна Црква. Сви смо потребни једни другима у Цркви, свако са својим даровима и постигнућима. Наравно, на првом месту су светитељи као истински путеводитељи, који нас и сами упућују да носимо бремена једни других, да се помажемо и заједно боримо. Дакле, таква динамика унутар Цркве је увек постојала и постојаће, јер она показује да је Црква, поред тога што је небеска, и земаљска заједница. Нажалост, многи желе да виде само земаљску страну црквене заједнице, а то није добро.

- У посљедње вријеме пажњу јавности је привукла информација о предстојећој промјени Устава Српске Православне Цркве. Да ли очекујете да ће она помоћи да се превазиђу и ти различити ставови који постоје унутар Цркве или да, на крају крајева, можда покрену модернизацију Цркве о којој смо говорили?

Већ дуго времена се чека на нови Устав Српске Православне Цркве, јер је актуелни написан негде после Другог светског рата и има одредби које би требало допунити и дефинисати. Комисија за Устав је написала радни текст о којем ће се расправљати на мајском Сабору. Сматрам да он неће моћи бити усвојен на овом Сабору, јер је потребно времена да се проучи. Постоји много суптилних одредби које морају бити прецизно дефинисане. Сигуран сам да ће бити много допуна и измена, али нама је потребан нови Устав који, уз Свето Јеванђеље и каноне Цркве, регулише живот Цркве. Устав је значајан не само за Цркву, већ и за верни народ, јер је то црквено-народни документ.

- Највише пажње је изазвала информација о промјени назива Српске Православне Цркве, јер

како кажу стручњаци, само Срби и Руси имају идентификацију назива државе и цркве. Да ли се може очекивати да дође до промјене назива цркве?

Не, и даље ће се користити оба назива - Српска Православна Црква, Пећка патријаршија. Верујем да новинари понекад пренагласе неку вест како би она била бомбастичнија. Ми смо истовремено Српска Православна Црква, али и Пећка патријаршија. Зашто се то наглашава? Зато што наша Патријаршија јесте у Пећи. Зато што Косово јесте наше. Желимо да то нагласимо, јер многи говоре супротно – да је Косово самостално. Како да седиште наше Патријаршије буде на Косову, а да то Косово није истовремено у Србији?! Постоји ту више димензија и биће времена да се о томе расправља и пише, само да новинари буду добронамерни. Ако су они злонамерни, онда ће се о Цркви увек писати негативно. Наравно, то не значи да у Цркви нема појава које су за критику. Свакако да има, али истовремено постоје и свети људи, који су аутентични представници Цркве. Тако је и у време Господа Исуса Христа и апостола било несавршених људи, али они су слушали апостоле. Када је апостол Павле долазио у Солун, цео град се сабирао да слуша његову проповед. Не друге људе, већ управо њега. Зашто? Јер је он говорио Духом Светим. Он је сведочио о Христу. Он је био аутентични хришћанин. Тражимо свете људе и њих слушајмо, а не оне који нису свети. Оставимо оне који су несавршени нека носе свој крст. Окренимо се онима у којима обитава благодат Духа Светог, јер таквих људи у Цркви увек има.

- Пошто постоје савршени и несавршени новинари, ја ћу Вас као несавршен новинар питати: Ако је сједиште Српске Православне Цркве Пећка патријаршија, зашто Патријарх тамо не столује?

Пећка патријаршија јесте надлежност нашег Патријарха и он има духовни надзор над њом. Патријарх тамо буде често, али историјске околности и ток живота су допринели да тренутно столује у Београду. Он је истовремено и Митрополит београдско-карловачки и мора и тамо да буде присутан. Дакле, све се прожима - једно држимо, другога се не одричемо. Сваке године, Свети Архијерејски Сабор почиње на Косову у Пећкој патријаршији. Не одричемо се Пећке патријаршије и остајемо Српска Православна Црква у исто време. Не одричемо се свога народа и својих светиња на Косову и Метохији. Поштујемо и друге народе који тамо живе, али то не значи да Косово и Метохија нису наши.

- Комплетна прича о новом Уставу Српске Православне Цркве и посебно о промјени њеног назива, отворила је још једно питање: Да ли све ово води или може да одведе у стварање босанске или хрватске православне цркве?

То је искључено. Управо ће се догодити супротно: Устав ће да нагласи јединство Цркве и нашег народа. Он ће да нагласи да смо једна Патријаршија и да имамо једног поглавара, нашег Патријарха, као и да смо саборно укључени у заједницу свих православних цркава у Васељени. То је циљ и смисао. У Хрватској су, на пример, у току Другог светског рата, постојали покушаји стварања сепаратне цркве са циљем разбијања јединства Цркве и нашег народа.

- Српска Православна Црква је вијековима била стуб око кога се народ окупљао, захваљујући чему су превазиђена тешка времена из наше историје. Да ли је и данас тако?

Јесте и треба да буде. Мноштво народа долази на богослужења о Васкрсу, Божићу, крсним славама. Цркве су у току Васкршњег поста пуне, верници се причешћују, како деца тако и одрасли. Види се живот. Види се црквеност. После богослужења, често се организују разна културна дешавања, па се много тога одвија око храма. Кроз историју ту су се људи упознавали, склапали кумства и пријатељства. Храм је био центар живота и треба поново то да постане. Нажалост, данашњи секуларизовани човек, о коме смо говорили, повукао се од живота у храму и око њега и има неки свој уски свет, свој стан, свој ТВ и свој интернет. То је стварност која га окружује, лажно испуњава и даје вредност његовом животу. Данашња омладина, на жалост, већину времена проводи управо на овакав начин, не желећи да покуша да искочи из те орбите и каже: „Идем у цркву да видим шта се тамо дешава“. Јер, тамо се догађа нешто што се тиче спасења читавог света и мене лично. Како? Па, човек треба да дође да би видео. Потребно је да, из тог условног комфора свог стана који нас затвара као неки гроб, изађемо у сусрет Васкрсењу које доживљавамо у храму. То је подвиг. Из тог разлога је потребно да се боримо да наш народ постане црквен. Шта то значи? Да сви недељом и празником будемо у својим црквама. Многи ће рећи: „Не могу то“. Зашто не може? Зато што одмара, гледа неку серију, припрема ручак. Међутим, много је битније оно што се догађа у храму, него тај мој свакодневни послитић који могу урадити и кад се вратим из цркве. Ту свест смо изгубили и требало би радити на томе да је вратимо. Тада ћемо схватити то што сте управо рекли, да је Црква стуб и носилац духовних и моралних вредности; да је Црква просветитељска; да је Црква Тело Христово; да је Црква Лађа Спасења; да је Црква све. Све ћемо то разумети долазећи у цркву на богослужења. Ако та суштина изостане, неминовно је да нас предрасуде угуше, због

чега нећемо имати прилику да сусретнемо живога Христа који јесте у Цркви, у храму.

- Ваше Преосвештенство, малочас кад сте говорили о доласку у цркву, о причешћивању, поменули сте да долазе дјеца са вјеронауке. Дјеца у основним школама у Републици Српској уче вјеронауку. Колико се то показало као добро?

Верујем да је добро. Деца треба да се информишу о вери у раном узрасту, како би спознала шта је добро, а шта зло, и чега треба да се чувају.

- Да ли се ту, како неки кажу, ради о индоктринацији дјеце?

Не, то није индоктринација. Видите, још у античко доба је формирана етика као наука тј. философија, са циљем да објасни шта је добро и да укаже да је смисао човековог живота да тежи добру. Томе учимо и нашу децу, јер ће она једино тако бити добра својим родитељима, добри грађани своје друштву, добри лекари, и тако редом. Ако, пак, дете одрасте са идејом да нема разлике између добра и зла, онда је наше васпитање погрешно. Из тог разлога је важна веронаука, јер она учи децу савршеном добру - Јеванђељу Христовом. Наравно, сама веронаука није довољна. Потребно је да деца дођу у цркву на Литургију, да би видела и доживела оно о чему су слушали на часовима веронауке. Дакле, веронаука је потребна, али само уз литургијску димензију која је неизоставни део васпитања. Због тога се боримо да се у што скорије време веронаука уведе и у средњим школама.

- Да, то је изазвало доста полемике у јавности. Због чега је и то потребно?

То је, без обзира на постојеће полемике, неопходно, јер се младиу кризном периоду адолесценције од петнаесте до двадесете године налазе у великом искушењу да скрену са пута. Обично им се тада, под велом добра, нуде дрога, алкохол и сваки други облик греха. Старац Пајсије је говорио да је грех данас постао мода и да на сваки начин убија човека. Грех човека чини обичним конзументом који живи унутар гроба и закона смрти. Насупрот томе, ми желимо да, говорећи о добру, приведемо децу Богу, како би она стекла заједницу вечнога живота.

- Ваше Преосвештенство, шта да радимо са дјецом чији родитељи то не дозвољавају или са дјецом других националности?

Наша дужност је да проповедамо колико можемо и да свима, православним и неправославним, говоримо о Васкрсењу Христовом. Свети старац Серафим Саровски, велики руски светитељ, увек је људе поздрављао речима: „Радости моја, Христос васкрсе!“ Тако и ми треба да чинимо, па *ко има уши да чује нека чује* (Лк. 8, 8). Наравно, у томе мора да постоји слобода, јер у Православљу никада није било тоталитаризма. Али, с друге стране, мора да постоји неопходно сведочење. Можемо да разговарамо о философији, економији, политици, ратовима и страдањима, али најбитније је да говоримо о Васкрсењу Христовом. Наиме, ни једна религија, осим Православља, не говори о овој надумној тајни, најважнијој за наше спасење.

- Малочас сте рекли да у Цркви нема тоталитаризма. Како то да га нема кад је хијерархија јасно постављена?

Можда изгледа да га има, али не би требало да буде тако. Најпре би епископи, који имају највећу власт у Цркви, требало да буду слуге свима и тиме сведоче љубав

Христову. Исто тако, врло лако може да се догоди да сам владика или други људи у Цркви пренагласе димензију власти и части. Међутим, то није ни аутентично, нити, ако могу да кажем, христолико делање. Господ је дошао у овај свет да служи спасењу ближњих, па је самим тим и сваки свештенослужитељ позван да тако чини и живи. Навешћу пример Светог Нектарија Егинског, великог грчког светитеља. Свети Нектарије је једно време био ректор богословије у Атини. Иако је био владика, врло често је чистио ходнике и тоалете. Једном приликом су се потукла два дечака у школи и сви су очекивали да светитељ реши настали проблем. Он је тада рекао: „Нећу да их казним, него ћу два дана да постим на води зато што су се потукли“. Он је на тај начин решавао проблеме, док би неко узео прут и истукао их. Свети Нектарије нам је својим јеванђелским животом сведочио како треба да живимо.

У хришћанству је можда пренаглашена димензија власти, док је код Протестаната на пример, свако ауторитет за себе. Православље покушава да се сачува од оба искушења и да иде средњим путем.

- Ваше Преосвештенство, шта можете да нам кажете о намери да се отворе православне гимназије?

Тренутно постоји могућност да у Брчком покрене православну гимназију, јер сматрамо да у Бијељини тренутно нема простора за тако нешто. Међутим, све зависи од тога да ли ће се од јесени увести веронаука и у средње школе или неће.

Постојање православних гимназија би нам свакако помогло да међу нашу омладину вратимо поштовање, стид, поштење, врлину и доброту у сваком смислу. Нама је са Запада, као критеријум понашања, наметнута лествица неврлина. По њој је врлински-неврлински човек,

наводно, онај човек који је слободан у свему, па и у греху. Тако, на пример, ако неко није поробљен пороком алкохолизма, он, и када пред собом види чашу пића, неће је попиту по сваку цену, јер је слободан од те страсти. Онај, пак, ко је поробљен тим грехом, учиниће супротно, јер је роб, а не слободан. Ако чинимо грех, постајемо робови греха, како каже свети апостол Павле (Рим. 6, 20). Ми желимо да наша деца буду слободна од греха и зла, како би била слободна за врлину и Бога. Када тако васпитамо децу, они ће сутра бити добри људи, пожртвовани и честити лекари, неподмитљиви полицајци.

Платон је у Античкој Грчкој васпитавао људе да се уче само добру, а они који су се у томе највише трудили, добијали су титуле Философа и управљали су Грчком државом. Значи, најученији философи су били и најморалнији људи. Насупрот томе, данас код нас на највишој функцији може да се нађе неко ко је са моралом давно раскрстио. То није добро, и то морамо да мењамо у Цркви, у држави и на свим нивоима.

- Ваше Преосвештенство, питање вјеронауке је отворило и питање односа Цркве и државе. Да ли се Црква и држава могу потпуно одвојити?

Црква и држава се не могу, нити треба да се одвоје, али са друге стране не треба ни да се мешају у посао једни другима. Најбољи је концепт симфоније – сарадње, по којем Црква, кроз проповед и мисију, ради свој духовни, културни и васпитни посао, док, са друге стране, држава брине о грађанима, инфраструктури и свим другим потребама. Црква и држава треба да се допуњују. То је био византијски концепт симфоније, који је постојао и у Немањинској Србији и он се до данас показао као најбољи. Нажалост, до недавно смо на овим просторима имали атеистичке државе где се

отворено гонила Црква. То је, хвала Богу, прошлост. Сада све то треба васпостављати на праве основе, а то је, понављам, принцип симфоније: свако да ради свој посао за добро народа.

- Мислите да се то може остварити?

Наравно да може, и ми се трудимо да тако и буде. На пример, ми сарађујемо са сваким градоначелником или начелником општине кога је народ легално изабрао, без обзира на страначку припадност. Ми као Црква можемо да урадимо нешто за добробит свога народа, а нешто може и општина. Најважније је да заједно чинимо добро.

- Да ли политика покушава да злоупотреби Цркву? Ускоро ће избори, а кандидатима је веома важно да се сликају поред владика и свештеника и они су тих дана посебно присутни у цркви. Да ли је то злоупотреба?

Сигурно да има таквих покушаја, али народ препознаје када неко то чини ради самопромоције. Ако иза некога нема дела, неће народ ићи за њим.

Политику би требало враћати на традиционалне основе. Ми Срби смо најбоље функционисали у време монархије, када је био један владар. Другим речима, ако он чини добро, биће добро и њему и монархији, и супротно. Данашњи политичари се и не питају шта ће се догодити после њиховог мандата. Све је некако уситњено.

Црква увек наглашава да партије не треба да разједињују, већ обједињују наш народ. Исто тако говори и чини наш Патријарх и Сабор: сви морамо да чувамо јединство нашег народа, и овде и у расејању. Како да опстане Република Српска или Србија, ако нема политичког јединства? Црква непрестано наглашава да чувамо Немањићко јединство и концепт симфоније.

- Мислите да је то могуће?

Морамо да верујемо да јесте. Сигурно може да нам буде боље и непрестано треба да говоримо о томе, иако живимо у времену потпуног отуђења од јеванђелских критеријума. Заиста је тешко време, али дајте да чинимо оно што можемо и што је до нас.

- Да ли политичари уважавају став црквених великодостојника?

Онај ко је верник у извесној мери уважава, јер се у њему води борба између политике и вере. Онај ко није верник, више се ослања на политику и земаљске ствари. Поред њих, нажалост, има људи који не само да имају антицрквене, већ и антинационалне ставове а припадници су нашег народа. Дакле, постоји широк спектар људи који се баве политиком.

Али ми који смо позвани да проповедамо Свето Јеванђеље, никога не одбацујемо и свима проповедамо Христа. Увек постоји могућност да се и најватренији атеиста покаје и постане добар хришћанин. У историји је било несавршених људи, богобораца, који су од вукова постајали јагњад, а управо је то смисао и циљ.

- Ваше Преосвештенство, пошто смо се већ дотакли контроверзних тема, поставила бих Вам и следеће питање. Посљедњих неколико година Српска Православна Црква је изложена разним критикама: да свештеници живе у раскоши и возе најбоље аутомобиле, а говори се и о развратном животу. Шта се ту, у ствари, дешава?

Људи у Цркви су несавршени и слаби, исто као они који живе у свету. Навешћу пример једног светитеља из осамнаестог века, Нила Мироточивог са Свете Горе,

који се по упокојењу јављао своме ученику и говорио о последњим временима. Свети Нил је апокалиптичке догађаје описане у Светом Писму, конкретно у Откровењу, сместио на почетак 20. века, а ми смо већ дубоко зашли и у 21. век. Говорио је како ће доћи до трансформације држава и ратова који ће се одвијати један за другим. Описивао је да ће се на почетку краја људске историје психологија људи изменити, да ће зло постасти добро, а добро зло. Самим тим, људи ће престати да личе на људска бића, а полови се међусобно неће разликовати. Другим речима, све ће бити превредновано и постављено наглавачке. Ето, такво је наше време. Пошто смо несавршени људи, такве ствари су могуће и у нашој јерархији. Међутим, Црква се бори против тога и жигосе такво понашање. Када, на пример, неки свештеник направи одређени преступ, владика га ставља под забрану свештенодејства. Ако Епископ направи слично, Сабор га ставља под забрану свештенодејства, пензионисе или одређује неку другу санкцију.

Међутим, на почетку смо већ истакли да треба да тражимо бисере и, ако будемо тако размишљали, неће имати времена да се бавимо људима који нису за пример. Зашто не бисмо писали о савршеним, врлинским људима који су постигли све што су могли у области науке и уметности. Данас се углавном све банализује, а човек се срозава на ниво животиње, и као такав постаје критеријум вредности које се форсирају преко медија. Изађимо из тог муља и кренимо ка Небесима.

- Чија је одговорност у томе да би бисери, како их називате, постали узор?

Њих треба тражити и препознавати. У медијима треба говорити о врлинским људима и њиховим поукама. Оставимо се мрака. Мрак је мрак, и посветимо му

минимум простора у новинама, како би свима постало јасно да то није доминантна тема. Уместо тога, хајде да говоримо о људима који чине многа добра дела: помажу сиротињу, граде цркве. Данас је проблем управо у томе што антијунаци покушавају да постану јунаци.

- Да ли Црква проповиједа о томе?

Наравно. Она то чини кроз Јеванђеље и сусрете са људима. Можда не довољно, али сигурно говори о томе.

- Ваше Преосвештенство, разговарати са Вама, с обзиром да сте на челу Зворничко-тузланске епархије, и уопште да сте епископ у Босни и Херцеговини, а не поменути живот овдје је немогуће. Просто мислим на живот између три народа који овдје живе. Познато Вам је да се веома често, у не тако давној прошлости, управо религија-вјера оптуживала за рат који се овдје десио. Како коментаришете такве оптужбе? Да ли су свештена лица са било које стране могла да допринесу том стравичном рату?

Наравно да мислим да нису, иако се кроз историју дешавало да се вера утопи у политику и сједини са њом. Тако је, на пример, у време фашизма и нацизма, Римокатоличка црква врло блиско сарађивала са фашистима и Хитлером. Данас говоре да није тако, али историја сведочи супротно. Могуће је да један политички тренд преплави Цркву, да јој се наметне и да она крене лошим путем. Зато се треба борити да се тако нешто не догоди. Наша мисија је да не прихватамо политику противну Јеванђељу, добру и врлини, без обзира да ли се ради о моме или неком другом народу. Ту сви имамо личну одговорност, као што је и Црква има.

На овом нашем простору треба да радимо на помирењу и видању рана. Да је било мудријих политичара

можда овог несретног рата не би ни било. Такође, да је Међународна заједница имала жељу да не буде рата на просторима бивше Југославије, не би га ни било. Врло је тешко одгонетнути шта је ту посреди. У сваком случају, представници Цркве су покушавали да допринесу миру. Блаженопочивши Патријарх Павле је из тог разлога ишао у Беч и у Загреб да разговара са кардиналом Кухарићем.

- Управо због тога, што више знамо тј. покушавамо да сазнамо, тим прије се поставља питање: Колика је улога вјерских заједница у помирењу?

Велика је наша улога у томе, верујте. Када је Свети Сава престао да буде Архиепископ, путовао је на Исток у Свету Земљу. Успут се сусретао са султанима и великим људима тога доба, прикупљао дарове за Хиландар и друге манастире. Он нас је својим животом учио такозваној благодатној дипломатији, која у нашој Цркви вековима постоји.

Међутим, потребно је нагласити да Црква не тежи само политичком, него и дубљем миру - када човек у својој души задобије заједницу са Богом. Тај мир је нама важнији и њега проповедамо као суштину. Са становишта политике, земаљски мир је потребан и добар, али није једини. За политичаре је он сасвим довољан, али не и за нас. Потребан нам је Бог као гарант вечног мира, а спољашњи политички мир је важан како бисмо могли да радимо на остварењу унутрашњег мира. Зато је потребно да пребивамо у миру и љубави са свима, али истовремено да не прихватимо искушење да смо сви исти и да сви исто верујемо. Не верујемо сви исто и није свако учење исто. Али, са друге стране, то нас не спречава да будемо људи и да се према свима односимо по закону љубави. Свети Арсеније Кападокијски, учитељ старца Пајсија, живео је на просторима Мале

Азије, одакле су Грци протерани почетком двадесетог века. Међутим, то није спречило светог Арсенија да једнако исцељује и православне и припаднике исламске вероисповести. Исто тако, светом Василију Острошком притичу људи разних вероисповести. Дакле, светитељи помажу сваком потребитом човеку, управо тако и ми показујемо своју веру и хуманост.

- Шта данас значи бити добар, исконски вјерник?

То значи да верујемо у Васкрсење, да живимо законима Васкрсења, а не греха, да се боримо за своју веру. Празновали смо Васкрсење Лазарево, које је икона Васкрсења Христовог, али и икона свеопштег васкрсења људи. Христос је победио смрт и сви ћемо васкрснути из мртвих. Као што смо умрли у првом човеку - Адаму, тако ћемо сви васкрснути у Христу. После тога долази Свеопшти суд Божији као круна и крај историје. Тада ће, у ствари, бити осмишљено све што тренутно изгледа бесмислено. Заиста, без тога би овај свет био Долина суза. Тада ће Господ обрисати сваку сузу са људског лица јер је вера у Васкрсење повезана са вером у коначну победу Добра, Правде и Истине.

Христос Васкрсе - Ваистину Васкрсе!

разговор водила новинарка Сузана Рађен-Тодорић;
интервју за БН телевизију; о Васкрсу 2018. године

НЕ НАТО-У

За српски народ и државу најбоље је чувати своју неутралност и слободу. То је одувек било најбоље, од Кочића до данас, каже у интервјуу Срни Његово Преосвештенство епископ зворничко-тузлански Фотије.

„Наш народ је већ рекао да не можемо то да прихватимо јер смо били од НАТО-а бомбардовани; и Република Српска и Србија. Многи носимо трауме од тога и једноставно, то не би било морално“, оцјењује владика.

Он каже да је у данашњем свијету, који је постао „глобално село“, немогуће бити и потпуно изолован. „Укључен си, хтео не хтео“ - те да је о интеграцији у ЕУ неопходно да добро промисле мудри људи, економски и правни стручњаци. „Ми у сваком случају морамо контактирати са светом; немогуће је бити изолован, али са друге стране, то не мора да значи да аутоматски и припадамо том свету у смислу да се политички укључујемо у њихове пројекте као што је ЕУ“, сматра владика Фотије.

Наводећи примјер Енглеза, који су процијенили да имају штете као држава и повукли се из ЕУ, он каже да ни Срби не треба да идеализују ову политичку заједницу и да ка њој иду „грлом у јагоде“, мислећи да то рјешава све проблеме.

О Русији и Западу

„Православни народ просто смета на путу светским силама. Сметали смо Наполеону, Хитлеру и многим другима који су ишли према Русији; а сличан сце-

нарио је и данас. Негде је однос снага у свету такав да је западни свет уједињен и има циљ пробоја на исток, а ми смо на путу томе и због тога смо много страдали и страдамо“, наводи владика Фотије.

Он каже да је српски народ са Русима увек био близак по вјери, нацији, култури, писму, али првенствено по неком правдољубивом схватању живота, те да Срби на Русе гледају као на браћу. „Нажалост, овај такозвани проруски став се некако негативно котира на Западу. А зашто, када ми ценимо сваку проруску и прозападну вредност достојну пажње, све људско ценимо и на Западу и на Истоку“, истиче владика Фотије. „И за Запад смо, ако је хришћански, људски и поштен. То су наше вредности које тражимо у свим народима и цивилизацијама и поштујемо их“, каже владика и додаје да ће се та веза са Русима сигурно чувати и очувати, као доказ вијековног пријатељства и заједништва.

Принцип немањићке симфоније

Након годину и по дана проведених на челу Епархије зворничко-тузланске владика Фотије каже да Црква у Републици Српској има добар статус и много простора за рад, истичући да ту сарадњу треба чувати и унапређивати на опште добро. „Ми као Црква треба да се држимо принципа немањићке симфоније – сарадње између Цркве и државе које су начелно одвојене, али сарађују на добробит државе. Ти односи се изграђују поверењем и поштовањем људи који су изабрани од народа и имају легитимитет избора“, каже владика.

„Веома је важно да чувамо Републику Српску, то је сада јасно и највећем делу политичара који нас воде, јер Република Српска даје простор за живот и рад свим људима који у њој живе, гарантује слободу, људ-

ска и грађанска права. Значајно је и да празнујемо датуме који су везани за оснивање Републике Српске и њено очување, као што је 9. јануар“, наводи владика.

„БиХ је конституисана од три народа и два ентитета по Дејтонском мировном споразуму и треба да очувамо тај систем који је обезбедио мир на овим просторима, што власт овде и чини. Ми имамо потребу и право да очувамо оно што је посебност Републике Српске, нашу културу, језик, обичаје и веру, а не негирамо ни другима који то исто могу да имају за себе“, оцјењује владика Фотије.

„Онај ко је моралан, за њега је идеја добра највиша идеја и његов принцип којим се влада у животу. Када бисмо ми имали такве људе, формиране као православне хришћане, који знају шта је добро и шта је зло, на било коју службу да се поставе они би правилно радили и никада не би чинили ништа што није у интересу народа и није добро за тај народ“, каже владика.

Није човек само економско биће

О општем проблему исељавања становништва епископ Фотије говори и из личног искуства. Његов отац је седамдесетих година прошлог вијека радио у Њемачкој, али није тамо одвео својих петоро дјеце, три кћери и два сина, јер је, каже владика, желио да остану Срби. „Ту је питање шта је за човека вредност. Ако је то само материјално, он ће онда ићи међу богатије, за већу плату, где је економска и социјална ситуација боља него код нас. То је можда разумљиво, али се са друге стране, одласком у иностранство поставља питање очувања његовог идентитета, као и очување породице“, упозорава он. „Али, није човек само економско биће, он је првенствено религиозно биће и потребан му је Бог, а ако нема Бога у души човека он

онда постави на Његово место неку другу вредност - новац, успех, лагодан живот“, тврди владика.

Према његовим ријечима, важно је у народу очувати и хуманост, бригу о сиротињи и о потребитима. „То је одувек било у Цркви и треба то да вратимо, ако смо заборавили или изгубили. Ми смо у Епархији формирали добротворно друштво „Тројеручица“ које ће да се брине о сиромашнима, о многочланим породицама, о помоћи сиротињи, али и талентованој деци“, каже владика Фотије, наводећи да су у рад ове хуманитарне организације укључени сви свештеници, Светосавска омладина и Коло српских сестара.

Као важан простор дјеловања Цркве, владика истиче евангелизацију народа који је већ вјерујући, да се кроз проповиједи утврђује у вјери, као и кроз штампање духовних књига и часописа, што треба да донесе плодове на дуге стазе и да се људи врате култури читања духовног штива и црквене литературе.

„На духовној тржници у савременом мноштву медија мора да се нађе место и за црквену реч, да људи могу да препознају шта је у том шаренилу од Истине. Зато Црква има и свој сајт, Фејсбук, Инстаграм, да људи који разумеју тај језик могу да нас чују, да се прилагодимо и будемо присутни у њиховим домовима“, каже владика, који лично није активан на друштвеним мрежама, али схвата њихов значај.

Битка за омладину

„То су деца у адолесцентном добу, када врло лако скрену на широки пут дроге или алкохола, живота који није примерен човеку, није хришћански ни православан. Ту је велика битка за омладину коју привлачи много тога, њихова личност се буди, долази до

општег потреса у организму у психофизичком смислу и у том периоду им је потребна реч Цркве да их упутити шта је добро, а шта није добро“, каже владика.

Према његовим ријечима, црквено образовање је значајно за младе којима се данас кроз популарно нуди и много штетног. „Много је штетне литературе која велича насиље, криминал и неморал, а још су опаснији филмови који најдиректније утичу на младе, од цртаних филмова са наказама, без лепоте, до филмова са демонским ликовима, што постаје стварност у којој омладина треба да живи. Црква мора да им укаже на божанску страну постојања, на божанско виђење света, на начин живота који је постојао у нашем народу док је владао култ добра. Честити, љубазни људи, поштовање родитеља и старијих, то су биле врлине које је модерно доба све порушило и сад треба то поново изграђивати у човеку“, упозорава владика Фотије.

Он каже да сви и стално у друштву треба да указују младима на традиционалне вриједности, не у смислу конзервативних, него универзалних вриједности. „То су хришћанске врлине доброте, љубави, милости и милосрђа у којима треба васпитавати омладину, иначе ће их преузети улице или фејсбуци и одоше у обојене револуције, где неко манипулише њима. То је велика мисија и велика борба у којој Црква мора да учествује заједно са свим просветним институцијама и другим институцијама које се баве младима; да им се помогне, да се заштите од тих искушења, да не падну, не постану робови“, истакао је владика Фотије.

Према његовим ријечима, оно што данас недостаје младима је култ или призив за светост, јер је морал уздрман. Владика је цитирао ријечи старца Пајсија са Свете Горе „Грех је постао мода у наше време“. „Људи

који живе распуштеним, греховним животом, постају популарни у друштву, а врлински живот се сматра мање вредним. Црква се труди да врати тај хришћански култ светости, црквени и хришћански живот. То није никакав фанатизам, него један нормалан, моралан и етичан живот. Ако тако размишљамо, онда ће држава и друштво имати будућност, јер има такве честите људе, који ће врлински живети и радити, и на сваком послу морално поступати“, закључује владика.

Здрава и чврста породица

Према ријечима владике Фотија, важно је и да родитељи својим врлинским животом позитивно утичу на дјецу, да породица има здраве и чврсте темеље. „Нажалост, велики је проблем колико има развода црквених бракова. Једна трећина брачних парова се разводи. То је раније било незамисливо“, упозорава владика Фотије.

Он предвиђа велико искушење, ако Република Српска уђе у европски просвјетни систем гдје се, како наводи, протурају многе опасне теорије, попут такозване родне теорије – да се брише сазнање да ли је дијете мушко или женско. „То је све страшно за нас; чак ни Бог по њима не би требало да буде мушког рода – тако далеко то иде. Ако прихватимо тај просветни систем, он ће бити потпуно у супротности са учењем Цркве и свих традиционалних институција у друштву. Нећемо моћи помоћи тој деци, ако их у школи науче да не знају ко су и шта су. Зато је Црква ту да буде као со и светлост у једном народу, да чува позитивне и традиционалне вредности које су нам данас преко потребне“, нагласио је владика.

Мисија Цркве је, каже, да народ претвори у литургијски, да мисли и поступа на јеванђелски и врлински

начин, насупротив језику силе, моћи, доминације и бомбардовања које свијет гура у сукоб свјетских размјера. „Црква ту има позитивну улогу да учи о добру, да говори опет - не убиј, да говори о моралним и етичким вредностима које су битне и које нас чувају да не дође до такве катастрофе“, закључио је на крају Епископ зворничко – тузлански Фотије.

разговарала: Љерка Бјелица; интервју за „Срну“,
2019. године

БУДИМО СВЕСНИ ПРОЛАЗНОСТИ ОВОГА СВЕТА

Ваше Преосвештенство, која је Ваша порука верницима поводом Васкрса?

Наша порука је већ дата у поруци Његове Светости Патријарха српског гоподина Иринеја и свих архијереја српске Цркве у овогодишњој Васкршњој посланици. Из ове Посланице извире дух саборности и брига наше Цркве о свим њеним члановима, без обзира да ли живе у отаџбини или дијаспори. Оно што је особено овогодишње Посланице, то је нагласак на ово небивало искушење којим смо сви затечени, а то је пандемија такозваног Корона вируса. Овом епидемијом је на неки начин продужен Велики петак и састрадавање наше јерархије и верника са Христом. Али ево, ипак, ових дана дочекујемо и Васкрс као Празник над празницима и Победу над победама, јер празнујемо тријумф Живота над смрћу. Наша генерација, чини ми се, не памти тежи Велики пост и Васкрс. Ово је један велики испит наше духовне зрелости и спремности, не само да верујемо у Христа, већ и да страдамо за Њега. О страдању смо врло често читали из историје Цркве, а сада нам ова епидемија на попутно другачији начин све то оживљава пред очима. Гледамо пуне велике европске градове, затворене и закључане цркве, људе преплашене у својим домовима јер не знају ни када могу на улицу да изађу. Све поменуто нас, без икаквог песимизма, подсећа на апокалиптичке догађаје који су

описани у књизи Откривења Светог Јована Богослова. Знамо да многи људи о томе не воле да слушају, али је Црква та која мора да сведочи о будућем времену и говори истину, јер ће нас само истина ослободити и учинити спремним да се боримо са искушењима која су пред нама.

Памти ли се у историји хришћанства слична невоља као што је пандемија COVID -19 вируса?

Историја памти многе пандемије које су однеле много већи број људских живота од садашње епидемије Корона вируса. Најпознатије светске пандемије су такозвана Јустинијанова куга из VI века, која је усмртила од тридесет до педесет милиона људи и Црна смрт из XIV века, која је однела трећину европске популације. Поменућемо и нама најпознатију такозвану Шпанску грозницу, која је крајем Првог светског рата однела око педесет милиона људи. Све су то биле велике људске трагедије и периоди кад је смрт доминирала над животом и када човечанство није било у могућности да се адекватно супротстави тим страшним најездама смрти. У крајњем случају и читава историја човечанства би била историја смрти да није Васкрсења Христовог. Зато је Свети Апостол Павле са правом говорио раним хришћанима: уколико Христос не уста, узалуд вера ваша, желећи тако да нагласи да је Васкрсење Христово суштина наше вере, алфа и омега – почетак и крај. Наравно да Васкрсења нема без Крста и распећа, те ми као Црква и ову пандемију поистовећујемо са Крстом и страдањем које нас узводи ка Васкрсењу и вечном животу.

Да ли се показало да западна цивилизација, са свим технолошким достигнућима ипак није у стању да одговори оваквом изазову?

По свему судећи да није спремна. То нам показују досадашњи исходи ове пандемије и губитак преко стотину хиљада људских живота, а у читавом свету заражено је око два милиона људи. Наравно да је сада медицина на много вишем нивоу и свет је у целини спремнији да се бори са оваквим пошастима, али очигледно још увек не у потпуности. Оно што би ми могли рећи као верујући људи, то је да само Бог може учинити много више него што ми сами у овим (не)приликама својим моћима успевамо. Зато ми решење овог новог похода смрти широм земаљског шара видимо у искомским и предањским начинима решавања оваквих проблема: свенародном и свесветском покајању - посту и молитви. Тако су се у Старом Завету и целокупној историји човечанства људи обраћали Богу и избављали се од многих невоља и безизлаза. Питање је само да ли је данашњи свет спреман да се смири и покаје и из дубине душе завапи Богу за помоћ. Ја се плашим да се данашње човечанство више узда у дела руку својих и у своје умне и научне моћи, а заборавља да Бог побеђује и законе природе. Дакле, решење постоји, само је потребно да га препознамо и да се дечијом простодушношћу обратимо Ономе Који је моћан и спреман да нам у сваком тренутку помогне.

Уколико је тако, шта је по Вама разлог?

То смо већ рекли, разлог је у људској гордости и вери у своје сопствене моћи, а Бога смо заборавили. Оно што је најтужније у свему јесте чињеница да неки људи иду чак дотле и говоре да се ова епидемија може проширити и кроз Цркву и њена богослужења. То је додатна трагедија и израз духовног слепила данашњег човека. Ово говоримо без жеље да о икоме лоше мислимо, али као људи Цркве морамо да сведочимо оно што је нашим православним предањем сачувано, а то

је да Црква у својим недрима, то јест у својој Литургији дарује Светиње светима. Дарује Васкрслога Христа за живот и спасење света, дарује нам Живот да бисмо победили смрт. Ову истину морамо непрестално и непрестално да понављамо јер је нажалост постала страна многим људима, а посебно онима на Западу.

Да ли ће човечанство након ове пандемије изаћи паметније?

Да ли ће изаћи паметније то не знамо, али ако бисмо били свеснији смрти око себе, онда би човечанство требало после ове епидемије да буде мудрије. Свети Оци су говорили да је созерцање смрти извор најдубље мудрости, јер нас приводи страху Божијем који је почетак сваке мудрости. Ако би се после ове пандемије људи у покајању обратили Богу Живоме и истинитоме, онда би од ње било духовне користи. Уколико људи ову пошаст одмах забораве и стану да живе као да Бога нема, онда се, нажалост, ничему добром не можемо надати, већ новим епидемијама и новим смртима и многим невољама које су записане у Откривењу Јовановом.

Која је лекција коју би човечанство морало да научи?

У нашем народу постоји једна пословица која каже: „Без Бога ни преко прага“. То би требало чинити. Богу се Једином и истинитом вратити и живети сходно Декалогу Старога Завета. Или још једноставније речено новозаветним језиком, да људи заволе Бога свога Створитеља и ближње своје као себе саме. То је уски пут Новог Завета, који нас води у Живот вечни. Ми то као Црква проповедамо и то наше Православље сведочи својом Литургијом, својим богослужењима и својом православном етиком. Па ко има уши да чује,

нека чује и ко има очи да види, нека види. Свети Силуан Атонски, велики руски подвижник на Светој Гори, видео је човечанство као саборног човека - Адама и увек се молио за спасење свих. Такве су све молитве великих подвижника Православља. Оне обухватају читав свет и читаво човечанство и у њих се уздамо.

Како вера може помоћи обичном човеку у овој ситуацији?

Обичан човек је најчешће живео вером, па је тако и данас. Није случајно да се у светом Јеванђељу највише обичним људима догађају чуда. Управо због њихове простодушности и поуздања само у Бога, јер се ни у шта земаљско нису могли уздати. Зато се у светоме Јеванђељу каже да ће многи први бити последњи, а последњи први. Шта то значи? То значи да ће многи прваци, у земаљским оквирима, председници држава, влада и директори банака и остали прваци политичке моћи, у вечности имати другачије место, а можда ће чак бити и последњи. Многи овде на земљи „убоги Лазари“ биће велики пред Богом због свога врлинског и светог живота. Зато се ми обраћамо свима да будемо свесни пролазности овога света и истине, да своје место у вечности не можемо купити служећи мамону већ само служећи Једином истинитом Богу и Цркви Његовој која је, по апостолу Павлу, мистично Тело Христово.

Свештенство у Келну је издало „упутство” како да се верници у Страсној недељи и за Васкрс моле Богу и код куће. Да ли је то могуће и да ли сте размишљали о сличном упутству?

Нисам упознат са том чињеницом. Могу рећи своје скромно искуство из наше Епархије зворничко-гузланске. Овде народ, хвала Богу, у овом великопосном

периоду, долази у цркву на све велике празнике који нас приводе Васкрсењу Христовом. Поштујемо земаљске одредбе о заштити од ширења Корона вируса, чиме цару дајемо царско, али и долазимо на света богослужења и на саборне молитве да бисмо Богу дали Божије. Тога се принципа у ово време држимо јер првенствено од Бога очекујемо помоћ у овој невољи. Једино када је полицијски час, тада наши људи, хтели – не хтели, морају да замене своје саборне молитве личним и породичним молитвама. Надамо се свакако да ће ово ванредно стање кратко трајати и да ће се Црква вратити нормалном животу и пуној мисији.

На који начин ће се Васкрс прославити у Вашој Епархији?

Ово је најтеже питање до сада. Али рећи ћу, Васкрс ћемо прославити крсно-васкрсном радошћу, без обзира колико ће нас тај дан бити у нашим храмовима. Колико чујемо, на сам Празник Васкрсења ће бити полицијски час, односно потпуна забрана кретања на територији Републике Српске. То ће свакако драстично умањити број наших верника на Васкршњој Литургији, али смо од Великог Четвртка до Велике Суботе имали пуне наше цркве, где је наш народ преокусио радост Васкрсења, највише кроз Свету Тајну Причешћа. И овај пут нас је наш народ изненадио и обрадовао са коликом љубављу и вером жели да дође у своје храмове на богослужења, упркос повременом постојању и одређених забрана за кретање и окупљање. Њихова жеља да дођу у свети храм, јасно показује да они не могу да живе без литургијске заједнице и Христа и да њихова вера није само на уснама. Наш народ се по зна који пут показао као херој. Од литија у Црној Гори па све до борбе са овом најновијом епидемијом. Дубо-

ко смо уверени да ће нам Бог помоћи управо молитвама тих најмањих и најнезнатнијих молитвеника који се ћутке боре за своја верска права, притом не угрожавајући било кога, нити бивајући претња било коме.

У Вашој Епархији је доста верника који живе и раде у дијаспори. Претпостављамо да се чујете са њима. Шта је оно што их у овим месецима највише тишти и шта их саветујете?

Истина је да много наших људи живи и ради у иностранству и, хвала Богу, нису заборавили своја огњишта ни своју родну груду, већ веома често помажу обнове наших светиња у својим селима и градовима. Поред тога, одржавају се и саборовања верних људи наше Епархије у појединим градовима у дијаспори, а касније се то све одвија и у њиховим завичајима широм Епархије зворничко-тузланске. Тако је било све док вирус Корона то није пореметио. Ми се молимо Богу да наш народ што чешће и више долази у своју Отаџбину и не прекида везе нити са својом Црквом нити са родбином, јер ће можда једнога дана многи од њих желети да се врате ту где су и рођени. Црква се у својој апостолској мисији брине о свим људима у нашој дијаспори и непрестано их позивамо речима народног песника, да их сунце туђега неба неће грејати као што их ово греје. Било како било, најважније је да смо заједно у окриљу Цркве, да мислимо једни на друге и да се молимо једни за друге.

До 2017. године сте били Епископ далматински. Већином је српски живаљ из те Епархије у Аустралији и Америци. Да ли сте у контакту са њима и шта им поручујете?

Што се тиче нашег пастирског служења у страдалној Далмацији, оно је по благослову наше Цркве и ње-

ног Сабора престало 2017. године и од тада сам овде у Епархији зворничко-тузланској. Тачно је да док сам био доле у Далмацији, да сам остваривао контакте са нашим Србима који су пореклом са тих простора. Тај контакт је, хвала Богу, био користан и духовно плодносан на обострано задовољство и на добро наше Цркве. Што се тиче Далмације радујем се томе да Православни Срби – Далматинци увек имају свој родни крај у својим срцима и да никада не заборављају своје древне немањићке светиње, манастире Крупну, Крку и Драговић и да им и даље помажу у овом тешком времену.

Данашњи свет све више постаје једна глобална и виртуелна заједница и ми Православни Срби, Срби Светога Саве, морамо знати да очувамо своје национално и духовно биће без обзира где живели. Да сачувамо свој језик и своју културу и своје свето Православље и да непрестано у срцима имамо своју матицу Србију и своју духовну мајку Српску Православну Цркву. Држећи се њих нећемо сигурно залутати, већ ћемо бити народ благословен и достојан својих светих предака, како је говорио наш свети Патријарх Павле. Зато поздрављамо све поздравом духовне радости и вере у Христа Распетог и Васкрслога, Победитеља смрти и свих епидемија, бивших и будућих.

интервју Епископа Фотија
за франкфуртске „Вијести“, 2020. године

ДАНАС ПАДАЈУ МАСКЕ

Шта је за хришћане Васкрс?

Васкрс је за хришћане све, темељ, почетак и крај и смисао наше вере. Свети апостол Павле каже: „Ако Христос не уста, узалуд вера наша.“ Све је, дакле, у Васкрсу и Васкрс је у свему. То нису приче, то је Свето Предање и Свето Писмо. То је проповед светих Апостола, то је учење Цркве. То је главна тема Символа вере – Васкрсли Христос. То је порука и садржај нашег богослужења. У Васкрсењу је лепота црквеног појања и православне архитектуре и иконописа. Све је прожето и заквашено Васкрсењем. И природа која се сада буди и васкршње јутрење и Благодатни Огањ који се на Велику Суботу јавља у Јерусалиму, баш православном Патријарху. Торжествене васкршње литургије из Москве и Атине, и тихо монашко појање у келијама Свете Горе. Све је то Васкрс и Васкрсење. Небо и земља обједињени у речима Христос Васкрсе – Ваистину Васкрсе, које потресају васељену док Христос не дође.

Какав је значај Васкрса у данашњем тренутку бројних изазова?

Данас је, у овом општем корона хаосу, Васкрс још већи и значајнији. Из самоизолације и ограничења у слободу. Из смрти у живот, из болести у здравље. Васкрс не дозвољава да нас страх од болести и смрти потпуно обузме и паралише. Данас је много израженија борба између вере и маловерја, између фарисејства и смире-

ног покајања, између лажи и истине, између Христа и антихриста. Данас падају маске. Многи јунаци којима смо се дивили, више их нема. Где су сада ти људи, у редовима, у програмима. Ово наше пост-време открива праве јунаке, мале људе, али достојанствене са вером у оку и храброшћу у срцу. Светитељи који су били и остали светила и градови који на гори стоје. Њих ни корона, нити било шта друго неће уздрмати, јер је њихов темељ крајеугаони Камен – Васкрсли Христос.

Која је Ваша порука верујућем народу у Отаџбини, а посебно дијаспори која је суочена са прославом највећег Празника ван свог завичаја?

Држати се Божића, држати се Васкрса. Држати се брат брата. Срби где год да живе, ту је Свети Сава, ту је наше мученичко Косово и Метохија, ту је наша ћирилица, наш језик. Бог нас је дао да будемо то што јесмо – православни Срби, добри домаћини, широке душе и срца. Са шајкачом на глави и другим српским капама. Са народом који је свестан свога несавршенства, али и са народом који зна да зида цркве Покајнице, зна да се каје. Народ који је знао и зна да је боље изгубити главу, него своју огрешити душу. Народ распетог, али и Васкрслог Христа.

интервју Епископа Фотија
за франкфуртске „Вијести“, 2021. године

ЖИВИМО У ВРЕМЕНУ ТЕЖЕМ ОД ВРЕМЕНА КОСОВСКЕ БИТКЕ, А НИСМО ЈУНАЦИ

Тек што нам је прошао комунизам, а ево нових комесара са Запада који нас сада уче да нисмо мајмуни, већ бројеви, дигиталне картице и печати. Црква мора сада и са овим усрећитељима да се бори и да чува наш народ од њихових патената и проналазака. Требаће нам нови Кочићи, јер ће пуно јазаваца бити на суду, рекао је епископ Фотије

Плашим се да живимо у теже време него у време Косовске битке, а нисмо јунаци. У ком смислу? Ми чак нисмо ни свесни одакле нам све прети опасност и против кога се све треба борити, то је проблем. Наш непријатељ је сада невидљив и против њега се можемо борити само постом и молитвом. Рекао је ово у интервјуу за “Глас Српске” Његово Преосвештенство Епископ зворничко-тузлански Господин Фотије, говорећи о предстојећем Васкрсу у времену епидемије, улози и положају Српске православне цркве и изазовима српског народа у наредном периоду.

- Васкрсење Христово је за нас православне увек значајно, и у добру и у злу, и у здрављу и у болести. Увек и свагда. Сваке недеље је мали Васкрс, а на сам Празник над празницима, свеопшти Васкрс и Васкрсење – рекао је владика Фотије.

ГЛАС: Већ годину дана сви смо „таоци“ невидљивог противника, вируса корона, а овај период обиље-

жила је паника, неизвјесност, страх, а на крају и замор од силних мјера. Колико дух и смисао, исповједање васкрснућа Исуса Христа дају утјеху у овим тешким временима и колико је празновање Васкрса значајно за православне хришћане?

ЕПИСКОП ФОТИЈЕ: Не може корона да заустави Васкрс. Људи долазе у цркву, моле се Богу и од те молитве бива им боље. Бог помаже! Није добро да народ буде побеђен страхом и паником. Болести је бивало и бива, али све њих побеђује и превазилази Васкрс и наши други црквени празници. Зато браћо Срби, у своју Цркву, и биће боље свима. Мир и радост у души је највеће богатство, а то нам је управо дар Васкрса.

ГЛАС: У времену пандемије, могли су се чути позиви да се избјегавају окупљања. Ипак, док сви причају о славама као највећем извору заразе, док се забрањује Велики Петак, допушта се „црни петак“. Колико је тешко било Цркви да слуша честе оптужбе да је кривац за ширење заразе и како генерално коментаришете такав однос?

ЕПИСКОП ФОТИЈЕ: Смешно је говорити да је Црква крива за нешто око короне, кад сви знамо када и како је све почело. Управо супротно! Црква спречава ширење короне својим молитвама и богослужењима. Они који долазе у храм држе се одстојања и других прописаних мера. Али ми верујући очекујемо да нам Бог помогне и у овим невољама. Тако бива и у ратовима, земљотресима и поплавама. Црква је увек уз свој народ, а тако је и данас – не оставља га. Наши свештеници свете водике по кућама, причешћују болесне и немоћне, обилазе старачке домове и врше службе Божије за добро народа и моле се за његову власт. То наша јавност мора да зна и, ако Бог да, изаћи ћемо ми заједно као победници из ове муке и болести.

ГЛАС: Током овог периода вјерници су називани „лизачима кашика“, „примитивцима“ и различитим квалификацијама. Је ли и то било додатно искушење за вјернике и свештенство? Какво је Ваше виђење ових, благо речено, нетрпељивих изјава упућених према православним вјерницима?

ЕПСИКОП ФОТИЈЕ: Свашта је Црква доживљавала кроз своју историју. Верници су у време римске и других империја бивали бацани лавовима, прогањани, на колац набијани, у данку у крви из своје земље одвођени, покрштавани, а цркве и манастири су у разним историјским периодима рушени. Тако и данас има, нажалост, оних који ништа не разумеју, шта је Црква и шта је њена мисија. Несрећни су они људи који хуле на Цркву, они не знају шта раде, као што нису знали шта раде ни они који су распињали господу Христа на Велики Петак. Међутим, Црква се и даље моли Богу за све, чекајући њихово покајање, да се од своје заблуде врате памети и од своје невере и атеизма врате вери својих отаца и дедова.

ГЛАС: Када Црква коментарише нека друштвена догађања, одређене гарнитуре по матрици крену да галаме о секуларизму. Међутим, када се држава уплиће у црквена питања, тада ћуте. А тих уплићања има, можда су само мање видљива. Како коментаришете ту „хистерију“ против Цркве? Како коментаришете чињеницу да се секуларизам тумачи тако да се Црква потпуно занемари и маргинализује, док се нико не оглашава кад је у питању мијешање државе у црквена питања?

ЕПИСКОП ФОТИЈЕ: Ово је тешко и комплексно питање. Ми живимо у времену посткомунизма. Комунизам је оставио разорне последице на духовно и кул-

турно биће нашег народа. То није лако обновити, јер је за то потребно доста времена. Комунисти су навикли да се Црква ништа не пита и да нема никаква права, а поготово да говори у јавности. Тако, међутим, даље не може. Црква говори и мора да говори. Не ствари дневне политике, већ суштинске ствари живота и смрти, слободе и државе, просвете и социјалне делатности. Тек што нам је прошао комунизам, а ево нових комесара са Запада који нас сада уче да нисмо мајмуни, већ бројеви, дигиталне картице и печати. Црква мора сада и са овим усређитељима да се бори и да чува наш народ од њихових патената и проналазака. Требаће нам нови Кочићи, јер ће пуно јазаваца бити на суду. Наравно, има и оних који би да командују и Цркви, понесу се, а треба знати да се Бог гордима противи, а смиренима даје благодат.

ГЛАС: Српска православна црква остала је без великих пастира, међу којима су епископ и митрополит Атанасије и Амфилохије, али и без патријарха Иринеја. Колико је то био тежак ударац за СПЦ?

ЕПИСКОП ФОТИЈЕ: Да, недавно смо остали без ових великана Патријарха Иринеја, митрополита Амфилохија и епископа Милутина и Атанасија. Они су сада наши молитвеници на небесима. Опет су са нама, али у Небеској Цркви. Нама сада остаје да њихова дела и њихове поуке проучавамо и да нам то помогне да у ово наше време издржимо сва искушења у којима смо се као народ нашли. Када ово кажемо, мислимо и на наше распето Косово и Метохију, нашу Црну Гору, Србију и Републику Српску, наше Православље, нашу омладину и све друго. Све је то наш заједнички крст и све то морамо достојанствено изнети, да бисмо као народ и као Црква достигли Васкрсење.

ГЛАС: У фебруару ове године вјерници Српске православне цркве добили су и новог Патријарха, Његову Светост Господина Порфирија. Он је и Ваш пријатељ из студентских дана. Ријеч је о великом духовнику и теологу. Да ли је пред њим изазован пастирски период?

ЕПИСКОП ФОТИЈЕ: Пред свима нама, као и пред новим Патријархом Порфиријем је велики крст, али и вера у Васкрсење. Бог за ово време изабра новог Патријарха да нас води, да буде духовни отац нашег распетог светосавског народа. То свакако није лако, али ће Бог Патријарху дати снаге. Ми, међутим, требамо бити спремни да га чујемо и да га следимо.

ГЛАС: У појединим медијима се писало о подјелама, различитим струјама и другим облицима несллагања у Сабору. Владике често не одговарају на такве оптужбе, а у већини саопштења и одлука демантују такве написе. како Ви видите ситуацију у Сабору, да ли постоји јединство у СПЦ?

ЕПИСКОП ФОТИЈЕ: Јединство у Сабору СПЦ постоји, оно је дато, али је и задато. То значи да се и јединство мора изнова и изнова остваривати. Сигурно да има струја у СПЦ, а где их нема? Разне школе, разне генерације, разни нивои вере итд. Уз то све додајмо да живимо у тешком, апокалиптичном времену када светско зло хоће да се наметне као добро и да сруши све до сада постојеће системе и вредности. Ту се свакако, па чак и на првом месту налази Црква као чувар свих православних и традиционалних вредности српскога народа у целини. Сама та чињеница говори да ове вредности морамо по сваку цену чувати. Јер СПЦ је гарант опстанка и јединства нашег српског народа ма где он живео.

ГЛАС: Како видите ситуацију на Косову и Метохији, Сјеверној Македонији и Црној Гори гдје је наша Црква била, а и данас јесте, на удару појединих снага?

ЕПИСКОП ФОТИЈЕ: Већ смо мало рекли о овој теми. Црква је она која нас обједињује на свим меридијанима. Литије у Црној Гори – манифест слободе, пројава вјере. Косово и Метохија, уздах и крст и, по Његошу, грдно судилиште. Требало би да као народ све осмишљавамо Православљем, као што се тренутно догађа у Русији. Путин уводи предмет Патриотизам у средње школе, да бисмо знали ко смо и шта смо. То није шовинизам, већ свечовечанско словенство и Православље. Дај Боже да се као народ одржимо, да се у ово апокалиптичко време покажемо као достојни потомци наших предака, како је говорио наш велики Патријарх Павле, и да Васкрс буде наш почетак и крај и оно што осмишљава наш живот.

разговор водио Александар Стојановић,
интервју за „Глас Српске“, 2021. године

Пресвѣта Божородица, икона XVI век, Манастир Ловница

Икона Живоїтворни ісїочник, слава Еїархије зворничко-шзуланске

Свѣтїи мученици зворничко-тузлански

Усієње Пресвєтє Божородице, манасїир Ловница

Манасїир Ловница

Манастир Тавна

Храм Рођења Пресвете Бојородице, Бијељина

Храм Свѣтих апостолов Петра и Павла, Добој

САДРЖАЈ

РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА.....	5
ПРЕДГОВОР.....	7
ДА ИМАМО МИР СА СВИМА.....	11
ЕТО ГА КРСТ!.....	17
СВЕТИ САВА – СРПСКИ МОЈСИЈЕ.....	21
НЕКА МИР ПОСТАНЕ НАША СВОЈИНА.....	25
ИСТИНА ХОДИ НА НОГАМА СТРАДАЊА.....	29
ДА СЕ СЈЕДИНИМО СА БОГОМ.....	35
САВРШЕН ЗАКОН ВАЖИ ОВДЕ И САДА, АЛИ И У ВЕЧНОСТИ.....	39
ШТА АКО НЕСТАНЕ БЛАГОЧЕСТИВИХ СВЕШТЕНИКА?.....	43
БОГАТСТВО, СИЛА И МОЋ ОВОГА СВЕТА НИШТА СУ.....	53
БУДИМО ЉУДИ ВЕРЕ.....	57
ИМАМО ЛИ ЖЕЉУ ДА ВИДИМО ХРИСТА?.....	61
КРУГ ЖИВОТА И ВЕЧНОСТИ.....	67
ЧОВЕК ОСЕЋА ЛАКОЋУ И БЛАГОСЛОВ.....	71
ПОСТ ЈЕ ЛЕК ДУХОВНИ.....	75

ПРОЛАЗИ ОБЛИЧЈЕ ОВОГА СВЕТА	79
НЕ МОЖЕМО НАРОД ПРЕВАРИТИ	83
ЉУДИ СМО, СЛАБИ СМО	87
КАД СМО БИЛИ ЗАЈЕДНО - ВЕЛИКА И ДОБРА ДЕЛА СМО ЧИНИЛИ И УЧИНИЛИ.....	91
ЈЕДНИ СУ У СТРАХУ, ДРУГИ СУ У ТРЕПЕТУ	95
ДА БУДЕМО ДОСТОЈНИ ВРЕМЕНА У КОМЕ ЖИВИМО	99
БОРИМО СЕ ДА ДОЂЕМО ДО ВАЗДУХА.....	105
ТАКО ЖИВОТ ПРОЛАЗИ.....	109
ХВАЛА.....	113
МУКЕ ТЕЛЕСНЕ И БОЛЕСТИ И СВЕ ДРУГО - ТО ЋЕ БОГ ДА РЕШАВА	117
НАЈУЖИ, АЛИ НАЈСЛАВНИЈИ ПУТ	121
НИЈЕ ЛАКО ДАНАС	125
ПА, НЕ ЗНАМ КО ЈЕ СВЕТИЈИ	129
ОВО ЈЕ ВРЕМЕ ПРАВОСЛАВЉА.....	133
ОГАЊ И ПЛАМЕН ЗА ЧИСТОТУ ВЕРЕ.....	137
СРБИ СУ ВЕЛИКИ НАРОД КОЈИ ДАЈЕ ВЕЛИКЕ ЉУДЕ.....	141
ОБИЧНУ ВОДУ БОГ УЧИНИ НЕПРОПАДЉИВОМ.....	143
ДА ИДЕМО НА НАШЕ МАЛЕ ГОЛГОТЕ.....	147
ПРОПОВЕД ЦРКВЕ НОСИ УНИВЕРЗАЛНУ ПОРУКУ.....	151

ДА БУДЕМО БОЉИ НЕГО ШТО СМО ЈУЧЕ БИЛИ	155
ИМАЋЕМО МИСЛЕНУ БОРБУ НАЈВЕЋУ ОД ПОЧЕТКА ИСТОРИЈЕ СВЕТА	159
РЕПУБЛИКА СРПСКА БРАНИ И ЧУВА СВЕ НАС.....	163
ЈЕДНИ ДРУГЕ ПРЕД ХРИСТА ДА НОСИМО.....	167
ОБРНУТА ЛОГИКА.....	171
ЕВО СЛУШКИЊЕ ГОСПОДЊЕ	175
ТРЕБА СВОЈУ ВЕРУ И У ПРАКСИ ДА ПОКАЖЕМО	179
ЧУВАЈМО СЕ БОГОПРОТИВНИХ МИСЛИ	183
СМИРЕН ЧОВЕК СЕ ОГЛЕДА У БОГУ, А НЕ У ЉУДИМА.....	187
ТО ЈЕ НАЈЧЕШЋА ЉУДСКА ДРАМА.....	191
ДА НИСАМ ЈА ОНАЈ КОЈИ ЋЕ ГА ИЗДАТИ?	195
КОЛИКО ГОД ГА МУЧИЛИ И РАСПИЊАЛИ, СРПСКИ НАРОД ВАСКРСАВА.....	201
ДА НЕ РАЗМИШЉАМО КАО ГУБИТНИЦИ, НЕГО КАО ПОБЕДНИЦИ	203
СВЕТИ ГЕОРГИЈЕ И ПОСЛЕДЊА ВРЕМЕНА.....	207
ВЕЛИКА ЈЕ ОВО СЛАВА!.....	213
ОВО ЈЕ МЕСТО НАШЕ ПОБЕДЕ	219
ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ДА ТО БУДЕ?.....	221
НАША ВЕРА НИЈЕ АРХЕОЛОГИЈА.....	225

ЉУДСКА ЗЛОБА НЕ ТРПИ СВЕТОГ ЧОВЕКА	227
ТАКО РАДЕ СВЕТИ ЉУДИ.....	233
У НАШЕМ НАРОДУ СЕ РАЂАЈУ ВЕЛИКИ ЉУДИ ЗА ЧИТАВ СВЕТ	237
НЕ ДАЈМО СЕ ПРЕВАРИТИ!	241
ДА НАМ СВЕТИ ВЛАДИКА НИКОЛАЈ БЛАГОСЛОВИ ОВО СВЕТО МЕСТО	247
КАДА ЧОВЕК СРЕТНЕ ХРИСТА, ОН ЋЕ ЗНАТИ ДА ЛИ ТРЕБА ДА БУДЕ ТУ	251
ТО ЈЕ НАША ПЕРСПЕКТИВА.....	255
ГЛЕДАЈМО САМО НА ЧЕСТИТЕ И ПОШТЕНЕ ЉУДЕ.....	261
СВЕТИЊЕ СВАКАКО ЧИНЕ СВОЈЕ ДЕЛО.....	263
БОГ ЋЕ УКРАШАВАТИ И ЧУВАТИ ЦЕО НАРОД СРПСКИ И ПРАВОСЛАВНИ.....	265
ПОКАЖИМО ДА САМО ЈЕДНОГА БОГА ИМАМО	267
ЧОВЕЧЕ, ПА МИ ИМАМО ТАКВЕ СВЕТИТЕЉЕ!.....	275
ЧУВАЈМО СВОЈЕ ПРАВОСЛАВЉЕ И СВЕТОСАВЉЕ.....	279
ЕПИСКОП ФОТИЈЕ О ПРИПРЕМНИМ И ВЕЛИКОПОСНИМ НЕДЕЉАМА.....	281
СВЕ ТОТАЛИТАРНЕ ДРЖАВЕ И СИСТЕМИ, БИЋЕ САМО БЛЕДА СЕНКА ОНОГА ШТО НАМ СЕ СПРЕМА!.....	301

ХРИСТОС – ВАСКРСЕЊЕ И ЖИВОТ	307
НЕ НАТО-У	331
БУДИМО СВЕСНИ ПРОЛАЗНОСТИ ОВОГА СВЕТА	339
ДАНАС ПАДАЈУ МАСКЕ	347
ЖИВИМО У ВРЕМЕНУ ТЕЖЕМ ОД ВРЕМЕНА КОСОВСКЕ БИТКЕ, А НИСМО ЈУНАЦИ.....	349

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука